

ВЕЛИКА СРБИЈА

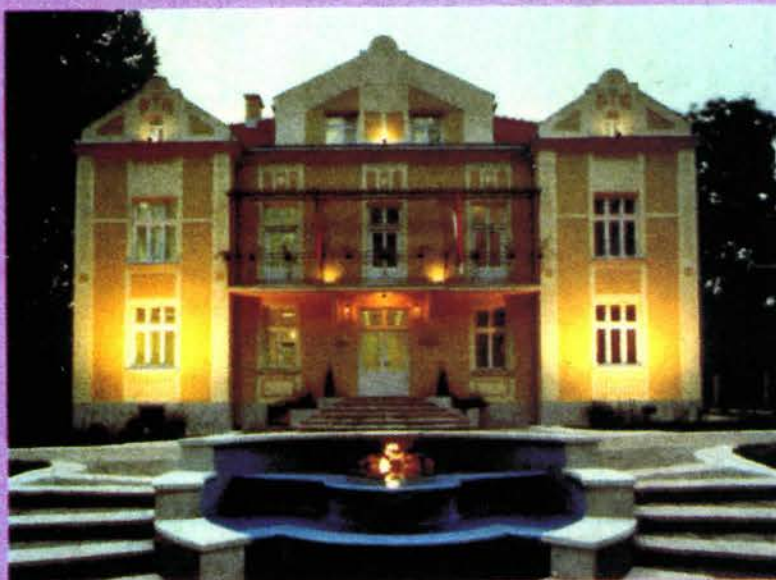

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
ЦЕНА 3 ДИНАРА

БЕОГРАД, СЕПТЕМБАР 1998. ГОДИНЕ
ГОДИНА IX, БРОЈ 569

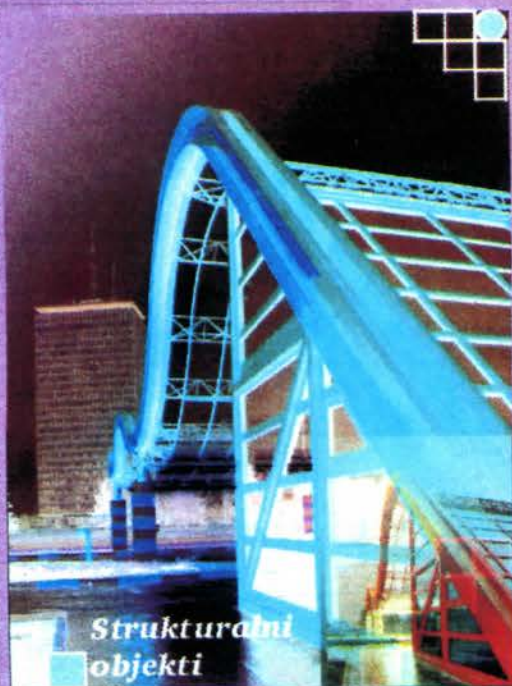
Др НИКОЛА ПОПЛАШЕН
ПРЕДСЕДНИК
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ВЕЛИКА ПОБЕДА
СРПСКИХ РАДИКАЛА!

KOLING SISTEM je kompletan, samostalan, fleksibilan, operativan stručni sistem, koji je organizaciono, kadrovski i tehnički potpuno opremljen da na najvišem stručnom nivou realizuje sve zadatke iz oblasti arhitektonskog i gradjevinskog stvaralaštva. Sastavljen od upravljačkog dela Sistema koji kreira i organizuje i operativnog, koji obavlja sve faze pripreme i kompletnu realizaciju izgradnje i praćenja objekta do isteka garantnog roka. Oba dela čine jedinstveno jezgro Sistema **KOLING**.

Fasaderski zanatski radovi sa uredjenjem terena

Strukturalni objekti

Majstorstvo složene obrade enterijera

**Kompanija KOLING
11000 BEOGRAD
Ul. Kronštatska 5.
Tel. 3670-538**

Kamenorezački zanatski radovi na enterijeru javnih objekata

Filigranska obrada detalja kod revitalizacije značajnih zgrada

ВЕЛИКА СРБИЈА

Београд
Француска 31

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Оснивач и издавач:
др Војислав Шешел

Главни и одговорни уредник:
Синиша Аксентијевић

Заменик главног
и одговорног уредника:
Душан Весић

Редакција:

Момир Марковић, Мирослав Васиљевић,
Наташа Јовановић, Јадранка Шешел,
Јасминка Олуић, Жана Живаљевић,
Огњен Михајловић, Рајко Ђурђевић,
Весна Арсић, Наташа Андоновић,
Коста Димитријевић, Ивана Ђурић,
Драгољуб Стаменковић, Вељко Лукић,
Дмитриј Јанковић, Александар Вучић,

Секретар редакције:
Љиљана Михајловић

Технички уредник
и компјутерски прелом:
Северин Поповић

Дизајн колора:
Борис Ступар

Лектор:
Зорица Илић

Карикатуре:
Синиша Аксентијевић

Председник Издавачког савета:
др Ђорђе Николић

Потпредседник Издавачког савета:
Петар Димовић

Издавачки савет:
Томислав Николић, Маја Гојковић,
Драган Тодоровић, Ратко Гонди,
др Никола Поплашен,
Стево Драгишић, Зоран Красић,
Милован Радовановић,
Јоргованка Табаковић,
Ратко Марчетић, Владимир Башкот

Шеф дистрибуције:
Зоран Дражиловић

Штампа:
НИГП "АБЦ-ГРАФИКА" д. д.
Влајковићева 8, 11000 Београд

Редакција прима пошту на адресу:
"Велика Србија", Француска 31,
11000 Београд

Рукописи се не враћају

Новине "Велика Србија" уписане су у Регистар средстава јавног информисања Министарства за информације под бројем 1104. од 5. јуна 1991. године.

Министарство за информације Републике Србије 19. августа 1991. године дало је мишљење број 413-01-551/91-01 да се "Велика Србија" сматра производом из Тарифног броја 8. став 1. тачка 1. алинеје 10. за чији промет се плаћа основни порез по стопи од 3%.

ИЗБОРИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Такозвани општи и слободни избори у Републици Српској протекли су у недемократским условима и правилима која је поставио ОЕБС. Наиме, бивша председница Републике Српске, госпођа Биљана Плавшић, је самоиницијативно и врло промишљено, потписала званични документ којим је ОЕБС-у дала могућност да његови службеници буду главни у спровођењу и мењању изборних правила у Републици Српској. Колико је таква одлука била законита и позитивна за српски народ, јасно је по резултатима избора...

Пред изборе, у току, а ево и двадесетак дана након избора, изборна правила су се мењала и мењала. Чини се као да је ОЕБС пошто-пото желео да промени вољу и одлуку српског народа. Очито, прекоокеански вид демократије жели да забрани српском народу да изрази своју вољу. Разноразне прекоокеанске игларије, под плаштом демократије, нису успеле у потпуности...

Зна српски народ кога је бирао, кога је гласао, тако да ни хиљаду прва лаж не може много тога да измени у корист домаћих издајника које интересује искључиво лично богаћење.

Гласови у њаконима донети из иностранства, одавно су пристигли. Међутим, надлежни из ОЕБС-а никако да се договоре колико стотина хиљада гласова је потребно да би наставили с вођењем своје окупаторске политике. Не тако давно, ОЕБС је и званично објавио да би из иностранства требало да стигне око 150.000 гласова. Међутим, након избора и након председничке победе др Николе Поплашена, код ОЕБС-а је настала дилема да ли је 150.000 муслиманских гласова довољно да би се победила воља и избор српског народа?!

У сваком случају, српски народ слави победу председничког кандидата Српске радикалне странке, др Николе Поплашена.

Јасна Олуић

КОНАЧНИ РЕЗУЛТАТИ МЕЂУНАРОДНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ

Председник Републике Српске

10	Мр Михаило Црнадак	16095
22	Др Никола Поплашен	324033
40	Др Биљана Плавшић	286914
67	Предраг Секуловић	3296
78	Зулфо Нишић	107037

Проф. др Никола Поплашен изабрани председник Републике Српске

Упорност Српске радикалне странке показала се као једини лек за све проблеме. И поред дугих година мукотрпног рада, одрицања, животних и других проблема, српски радикали су дочекали да, за сада, у Републици Српској, а ускоро и у Србији и Црној Гори, имају председника Републике.

За српске радикале је то много више од изборног успеха. То је за Републику Српску најважнија степеница у остварењу националних идеја.

Наравно, и ови избори нису били део неког нормалног демократског процеса у коме би народ изашао на гласање и одлучио о даљој судбини Републике Српске. Много више је било проблема објаснити народу како да употреби гласачки листић, него за кога да гласа. На крају крајева, све наше примедбе су се показале као оправдане. Говорили смо да је све претерано компликовано, да је гласачки листић неупотребљив за значајан број грађана, а о чувена два дана избора да и не говоримо.

Све смо говорили, нико нас није слушао. Сада ће то да се промени.

Најтрагичније у свему је прошла коалиција Слога, коју чине оне странке које су до скора, а по свему судећи неки то и поново планирају, били у коалицији са Странком демократске акције. Управо њиховом већином ОЕБС-у је обезбеђен још један мандат за организовање избора. Прошли су како су прошли, а најзанимљивије је то што су се они први сетили да затраже поништавање избора због нерегуларности. Друга је то учинила нека Пензионерска странка. Очито је да смо и тада били у праву.

Чињеница за чињеницом говори да није било довољно памети нити државне мудрости код раније власти.

На сваком месту и у свако време прошла власт је вређала свој народ. Додуше, упитно је колико се баш радило о њеном народу јер, како је познато, њу су бирали посланици Странке демократске акције.

Победа председника Поплашена је победа морала над неморалом, поштења над непоштењем, способности над неспособношћу, патриотизма над личним интересима. На крају крајева, доћи ће време када ће се и мандат председника Поплашена ставити на проверу.

Огњен Тадић

Народна скупштина Републике Српске

53	СДС – српских земаља	161299
17	Коалиција за цјеловиту и демократску БиХ	125546
23	Српска радикална странка Републике Српске	97664
81	Српски народни савез Републике Српске-Биљана Плавшић	95840
26	Социјалистичка партија Републике Српске	79252
66	СНСД Милорад Додик	54072
38	Радикална странка Републике Српске	27206
27	СДП	19894
10	Српска коалиција за Републику Српску	19208
63	ХДЗ БиХ	11471
68	Нова хрватска иницијатива -ХКДУ	10546
09	Демократска странка РС	6181
43	Пензионерска странка Републике Српске	6028
51	Коалиција за краља и отаџбину	3059
12	Српски покрет обнове (СПО)	2759
82	Српска сељачка странка	2666
49	Социјалдемократи БиХ	2411
78	БОСС – Босанска странка	2163
45	Демократска странка за Бања Луку и Крајину	1667
11	Босански зелени (БЗ)	1535
42	Социјално-либерална странка РС (СЛС РС)	1391
18	Српски отаџбински фронт - Војо Купрешанин	1387
61	За краља и отаџбину – Српски монархистички савез	1276
02	ХСС БиХ	1206
15	Југословенска лјевица	1191
13	Босанскохерцеговачка патриотска странка	927
19	Раденко Тодоровић-Шишо	845
47	Демократски центар РС (ДЦ РС)	830
28	Коалиција Центра	662
50	Социјалдемократи РС и БиХ (странка Дрварчана)	625
60	ДНЗ – Демократска народна заједница БиХ	565
83	”Народна радикална странка”	501
04	Борко Џајић (Џаја)	496
67	Странка за Југославију	413
77	Милосава Јаковљевић	208
39	Политички клуб независних БиХ	159

Председништво БиХ – српски члан

10	Зоран Тадић	27427
22	Мр Момчило Крајишник	315480
40	Живко Радишић	360286

Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске

40	Слога	214040
41	СДС листа	163436
17	Коалиција за цјеловиту и демократску БиХ	128277
23	Српска радикална странка Републике Српске	119026
38	Радикална странка Републике Српске	27753
10	Српска коалиција за Републику Српску	24982
27	СДП	21873
09	Демократска странке РС	14981
63	ХДЗ БиХ	12348
68	Нова хрватска иницијатива – ХКДУ	11511
43	Пензионерска странка Републике Српске	8209
82	Српска сељачка странка	4927
51	Коалиција за краља и отаџбину	3897
78	БОСС – Босанска странка	3474
49	Социјалдемократи БиХ	3456
12	Српски покрет обнове (СПО)	2926
18	Српски отаџбински фронт - Војо Купрешанин	2454
11	Босански зелени (БЗ)	1897
61	За краља и отаџбину – Српски монархистички савез	1748
15	Југословенска љевица	1390
28	Коалиција Центра	1272
81	Хрватска народна заједница	1014
67	Странка за Југославију	971
02	ХСС БиХ	893

**СВЕ ЗА РЕПУБЛИКУ СРПСКУ А
РЕПУБЛИКУ СРПСКУ НИЗАШТА!**

ДР НИКОЛА ПОПЛАШЕН, ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Драги Никола,

Нас, Твоје саборце и пријатеље, силно је обрадовала вест да си, након тако упечатљиво изражене воље народа, успео да савладаш све мрачне манипулације и закулисне бирократске препреке. И они који су до савршенства савладали методологију манипулисања јавним мњењем, морали су да признају Твоју победу.

Ти ниси само победио на неравноправним и диригованим изборима. Ти си тријумфовао над усавршеном технологијом испирања људских мозгова и покоравана слободне воље, над идеологијом мондијализма и огољеног антисрпства.

Твоја блистава победа је велики подстрек свим српским патриотама да истрају у праведној борби, као и охрабрење свим слободарским народима света да се не покоравају злу и неправди.

Српска радикална странка је поносна што јој свим својим бићем припадаш и достојно репрезентујеш.

У Београду, 26. септембра 1998.

Др Војислав Шешељ с. р.

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ

Српска радикална странка обавештава јавност да су Биљана Плавшић и Милорад Додик у свом политичком поразу у потпуности изгубили компас и издали наредбу министру унутрашњих послова Републике Српске, Миловану Станковићу, да по сваку цену забрани улазак на територију Републике Српске потпредседнику Владе Републике Србије, др Војиславу Шешељу.

Наиме, др Војислав Шешељ је јуче покушао да уђе на територију Републике Српске у намери да присуствује сахрани пријатеља у Брчком, али је на граничном прелазу заустављен од стране припадника Министарства унутрашњих послова Републике Српске. Полицијски капетан је, уз извињење др Војиславу Шешељу, саопштио наређење које је примио од министра унутрашњих послова Милована Станковића, којим се забрањује улазак у Републику Српску потпредседнику Владе Републике Србије.

Српски радикали посебно указују на чињеницу да је поменути Станковић трпео најгора понижења, па чак и физичко злостављање од стране Љубише Савића Маузера, а врхунац и најгоре могуће понижење јесте испуњавање противзаконитих, нецивизацијских и антисрпских налога какав је спречавање уласка у Републику Српску др Војиславу Шешељу.

Српска радикална странка сматра да је овај криминални и отворено непријатељски акт Биљане Плавшић и Милорада Додика према Србији као држави и њеном високом представнику, подржан од стране њихових иностраних ментора, најбољи доказ политичке конфузије и очаја, али и психичких поремећаја оних који не могу да се помире са поразом на изборима и који покушавају свим могућим противправним средствима да спрече долазак на власт пре свега др Николе Поплашена, али и оних политичких странака које су добиле поверење народа. После оваквог непријатељског акта организованог од стране дојучерашњег председника Републике Српске и председника Владе Републике Српске, упереног против матице Србије и њених официјелних представника, потпуно је јасно зашто је српски народ у Републици Српској свој глас и поверење дао управо онима који су се најгласније супротстављали антисрпској политици Биљане Плавшић и Милорада Додика.

Београд, 25. 9. 1998.

Централна отаџбинска управа
Српске радикалне странке

Provisional Election Commission

Organisation for Security and Co-operation in Europe
Mission to Bosnia and Herzegovina

Обала Кулина Бана 19
71 000 Сарајево, Bosnia and Herzegovina
Telephone: +387-71-444 444, Fax: +387-71-442 479

4. септембар 1998.

Господин Никола Поплашен
Председник
Српска радикална странка

Поштовани господине Поплашен,

Веома су ме узнемирили коментари које је господин Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке ФРЈ, изнио 29. августа 1998. у телевизијском интервјуу на каналу С. Током интервјуа, етничке Албанце је називао "Шиптарима" што је веома погрдан термин. Наставио је са неконтролисаним, неоснованим и вјероватно клеветничким оптужбама против осталих страначких лидера. Након тога је повриједио територијални интегритет Босне и Херцеговине говорећи о диктатури међународне заједнице за коју имплицира да је пристрасна и корумпирана.

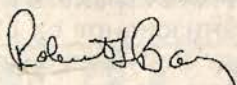
Ја потпуно подржавам демократску дебату и слободну размјену идеја. Међутим, не могу прихватити коментаре са јасном намјером да се понизи, деградира и потиче на мржњу против припадника других етничких скупина, и који се тако вулгарно ругају принципима на којима је заснован Мировни споразум. Ове изјаве јасно нарушавају међународне правне стандарде и правила Привремене изборне комисије.

У функцији председавајућег Привремене изборне комисије, моја је дужност да осигурам да се ови избори одрже у атмосфери демократске толеранције гдје сви учесници поштују међународно признате стандарде понашања. Под овим околностима, био бих немаран у обављању својих дужности уколико бих дозволио даље учешће господина Шешеља у кампањи.

Према томе, одлучио сам да се господин Шешељ овим искључује из даљег учешћа у изборном процесу. Он више нема право да учествује у кампањи, говори или се појављује на било којем изборном скупу, или да се појави на радију, телевизији или било којем другом медију у контексту избора. Забрањено му је присуство у или близу било којег уреда Локалне изборне комисије, бирачког мјеста или центра за пребројавање, и уопће било какво учешће на овим изборима.

Молим вас, будите упозорени да намјеравам провести ову одлуку веома строго, и сматраћу вас дјеломично одговорним за било каква нарушавања њених одредби.

С поштовањем,

Robert L. Barry
ambasador
Šef Misije

Писмо Роберта Берија, шефа мисије ОЕБС-а, др Николи Поплашену
после којег је др Шешељ напустио територију Републике Српске

прилози за историју БЕЗБЈЕДНОСТ

OSCE

**Изборна апелациона поткомисија
Организација за европску безбједност и сарадњу**

Мисија у Босни и Херцеговини

Обала Кулина Бана 19
71 000 Сарајево, Bosnia and Herzegovina
Telephone: +387-71-444 444, Fax: +387-71-442 479

ОБАВЈЕШТЕЊЕ О ОДЛУЦИ

ДАТУМ: 21. 9. 1998.

ФАКС: 4381-78-38-886 / 078-37-718

ЗА: Српска радикална странка Републике Српске, Бањалука

СТРАНА: 9

Изборна апелациона поткомисија донијела је одлуку број: 98-ГЕ-184 и 98-ГЕ-220 која се односи на жалбу примљену дана 12. 9. 1998.

У прилогу вам шаљемо копију донесене одлуке.

Изборна апелациона поткомисија
Организација за европску безбједност и сарадњу
Мисија у Босни и Херцеговини

Случај број 98-ГЕ-184
Случај број 98-ГЕ-220
21. септембар 1998.

Одлука судија

Поводом интервјуа са Војиславом Шешељем и Николом Поплашеном емитованих на Радио Телевизији Србија (РТС) у Београду, а који се односе на питање политичке активности током периода изборне ћутње за опште изборе 1998. године у Босни и Херцеговини.

Позадина

Изборна апелациона поткомисија, након писма које је упутио шеф Мисије ОЕБС-а 12. септембра 1998. године, обавила је истрагу емисије РТС-а у којој је био емитован интервју са Шешељем 11. септембра 1998. године. Шешељ је председник Српске радикалне странке (СРС) у Србији и потпредседник Владе Србије. Поред тога, након примања жалбе једног званичника ОЕБС-а из Требиња, Изборна апелациона поткомисија је такође истражила околности РТС-овог емитовања интервјуа са Поплашеном, председником Српске радикалне странке у Босни и Херцеговини и кандидатом коалиције Српске демократске странке (СДС) и Српске радикалне странке за Председништво Републике Српске. Наводи у оба горе поменућа случаја уплићу Српску радикалну странку и тичу се медијског емитовања током периода изборне ћутње. Наводи у горе поменути

случајевима не уплићу странку СДС, коалиционог партнера Српске радикалне странке.

Српска радикална странка је афирмисана, призната политичка странка још од првих демократских избора у септембру 1996. године у Босни и Херцеговини. И у Србији постоји Српска радикална странка. Ове двије странке су идеолошки повезане у идеји о уједињењу српског народа у једну државу. Поплашен и Шешељ имају заједничке јавне наступе у којима исказују своју идеолошку солидарност. Ни Шешељ ни Српска радикална странка у Србији немају право да учествују на општим изборима 1998. године у Босни и Херцеговини.

Пошто је Српска радикална странка освојила мандате на претходним изборима у Босни и Херцеговини, могла је да потврди своју регистрацију да учествује као политичка странка на општим изборима 1998. године. Српска радикална странка је на вријеме поднијела своју потврду о регистрацији за опште изборе 1998. године, те је основала коалицију са Српском демократском странком (СДС) и кандидовала Момчила Крајишника за Председништво Босне и Херцеговине. Српска радикална странка, у коалицији са странком СДС, кандидовала је Поплашена и Мирка Шаровића за председника, односно потпредседника Народне скупштине Републике Српске. Даље, Српска радикална странка се независно од тога регистровала за још четири нивоа избора и поднијела кандидатске листе за следеће изборе: (1) Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине. (2) Народну скупштину Републике Српске, (3) Општинско вијеће Босанског Новог/Новог Града, те (4) Општинско вијеће Костајнице.

Током цијелог периода кампање за опште изборе 1998. године, Српска радикална странка у Босни и Херцеговини (Поплашенова странка) удруживала се са Српском радикалном странком у Србији (Шешељевом странком). Српска

радикална странка је широм Републике Српске јавно излагала постере странке са ликовима Поплашена и Шешелја. Обојица су се јавно појављивала у Босни и Херцеговини, вршећи агитацију у име Српске радикалне странке за опште изборе 1998. године. Српска радикална странка у Србији штампала је мјесечни страначки часопис под називом "Велика Србија", у којем се, између осталог, прокламовало уједињење цијелог српског народа у једну државу, те су објављивани чланци о Поплашену и Шешелју као бастioniма идеологије Српске радикалне странке. Иако је штампан у Београду, овај часопис се стално појављује у свим дијеловима Републике Српске по малој цијени или бесплатно. Поред тога, "Велика Србија" је стално цитирала кандидате Српске радикалне странке за опште изборе 1998. године који су заговарали уједињење српских земаља са Републиком Српском, негативно говорили о међународној заједници, подстицали предрасуде и пристрасност Срба против других странака или појединаца хрватске или бошњачке националности, те уопште деловали против климе демократске толеранције. Кандидати Српске радикалне странке давали су сличне коментаре на јавном форуму.

У посљедњој фази периода кампање, Шешел се јавно појављивао у Босни и Херцеговини и Србији изазивајући друге кандидате и странке које учествују на општим изборима 1998. године. Шешел је стално апеловао на појединце да гласају на општим изборима 1998. године за се-стринску Српску радикалну странку предвођену Поплашеном у Босни и Херцеговини. Шешелјева публика је укључивала појединце који живе у Босни и Херцеговини и босанске Србе који су били расељени због недавног конфликта, а сада живе у Хрватској или Србији, те имају право да гласају путем поште или лично на бирачким мјестима које се налазе у овим земаљама.

Крајем августа 1998. године, Шешел је био гост на локалној телевизији на Палама и давао је разне коментаре које је шеф Мисије касније оцијенио као недемократске, клеветничке и неосноване. Дана 4. септембра 1998. године, шеф Мисије је обавијестио Поплашена да се Шешел у свом интервјуу на телевизији погрдно односи према Албанцима као "Шиптарима", да је доводи у питање територијални интегритет Босне и Херцеговине, да је оптужио међународну заједницу за пристрасност, корупцију и диктатуру, те да је неправедно карактеризовао друге страначке вође. Шеф Мисије је информисао Поплашена да се Шешелју забрањује свако даље учествовање у изборном процесу за вријеме општих избора 1998. године. Писмо је завршавало на сљедећи начин:

Он (Шешел) више нема право да учествује у кампањи, говори или се појављује на било којем изборном догађају, ни да се појављује на радију, телевизији или било којим другим медијима у контексту избора. Забрањује му се да буде у или близу било које канцеларије локалних изборних комисија, бирачких мјеста или центара за пребројавање, те уопште да учествује на било који начин на овим изборима.

Овим Вас упозоравам да имам намјеру да стриктно проведем ову одлуку и вашу ћу странку да сматрам одговорном за било какво кршење ових услова.

Дана 6. септембра 1998. године, Поплашен је послао одговор шефу Мисије у којем га обавјештава да је примио његово писмо. У Поплашеновом писму, у битном дијелу, каже се сљедеће:

Разумијем Ваше разлоге против учествовања др Војислава Шешелја у изборној кампањи у Републици Српској.

Желио бих да Вас обавијестим да од јутра 6. септембра 1998. године др Војислав Шешел није на територији Републике Српске нити учествује у било каквом облику изборне кампање.

У септембру 1998. године, Комисија експерата за медије послала је писмо неким медијским кућама у којем их обавјештава да су обавезне да поштују медијски период ћутње који почиње 24 часа прије него што буду отворена бирачка мјеста у 7 часова 12. септембра 1998. године и траје до затварања бирачких мјеста посљедњег дана гласања. Тачније, Комисија експерата за медије послала је писмо 7.

септембра 1998. године Драгољубу Милановићу, директору РТС-а, уз које је приложила своја упутства на двије странице у којима се јасно поставља забрана емисија које се односе на кампању или политичка догађања која приказују појединце или политичке странке које учествују на општим изборима 1998. године. Упутства Комисије експерата за медије садржавала су сљедеће:

Овај период предизборне ћутње односи се подједнако на стране и домаће медије који се дистрибуишу, односно покривају територију БиХ, те се подједнако односи на оне медије који преузимају вијести из иностранства.

Нота упозорења: Иако кампања на територији бивше Југославије (укључујући Хрватску, Црну Гору, Србију, Словенију и бившу југославенску републику Македонију) није експлицитно забрањена чланом 10.40 Правила и прописа Привремене изборне комисије, емитовање таквих догађаја угоржава дух поменутог члана. Такве догађаје КНМ ће да посматра са унапријед донесеном претпоставком да је догађај политички по природи и да му је циљ да заобиђе члан 10.40 Правила и прописа Привремене изборне комисије, те ће емитовање таквих догађаја да се сматра за повреду периода предизборне ћутње.

У ноћи 11. септембра 1998. године између 21:00 и 22:30 часова, Шешел је имао интервју на РТС-у. За вријеме интервјуа, Шешел је говорио о општој забрани у вези са његовим даљим учешћем на општим изборима 1998. године коју је наредио шеф Мисије. Шешел је ипак дао бројне коментаре у име Српске радикалне странке и такође је критиковао противнике ове странке на општим зборима 1998. године, нарочито Биљану Плавшић, Милората Долика, Сафета Бичу и Странку демократске акције (СДА), водећег члана Коалиције за цјеловиту и демократску Босну и Херцеговину (Коалиција).

Дана 12. септембра 1998. године, РТС је поново емитовао интервју са Поплашеном који је први пут био емитован 3. септембра 1998. године на ТВ "Палма", станици која се налази у Београду. У том интервјуу Поплашен је говорио о многим политичким питањима која се директно односе на опште изборе 1998. године, између осталог, о српском уједињењу, државним односима између Републике Српске и Савезне Републике Југославије, политичком програму Српске радикалне странке, стању привреде у Републици Српској, криминалу, овлашћењима председника Републике Српске и односима са међународном заједницом. Нема доказа да је Поплашен знао да ће РТС поново да емитује његов интервју на ТВ "Палма" 12. септембра 1998. године. Истрага Изборне апелационе поткомисије није пружила увјерљиве чињенице у вези са тим ко је наредио поново емитовање Поплашеновог интервјуа 12. септембра 1998. године и како је РТС добио касету првог Поплашеновог интервјуа од 3. септембра 1998. године. Међутим, РТС је путем сателита емитовао и Шешелев и Поплашенов интервју у Републици Српској. Према томе, гледаоци и у Србији и у Републици Српској видјели су тај програм.

У свом писму од 12. септембра 1998. године, шеф Мисије је захтјевао од Изборне апелационе поткомисије да истражи случај у вези са Шешелевим интервјуом на РТС-у. Дана 13. септембра 1998. године, шеф Мисије је поново писао Поплашену у вези са Шешелевим интервјуом на РТС-у. Шеф Мисије је обавијестио да су Шешелеве активности можда прекршиле и изборну ћутњу и услове из писма шефа Мисије од 4. септембра 1998. године у којем се Шешелју забрањује даље учешће на општим изборима 1998. године. Такође је 13. септембра 1998. године Комисија експерата за медије написала писмо директору РТС-а и наредила да РТС "одмах заустави и одустане од емитовања било каквих интервјуа који се односе на БиХ изборе". Дана 16. септембра 1998. године, Комисија експерата за медије одржала је састанак на којем је у вези са Поплашеновим интервјуом закључила сљедеће: (1) Поплашенов интервју 12. септембра 1998. прекршио је упутства Комисије експерата за медије о изборној ћутњи, (2) Поплашеново појављивање на РТС-у представљало је кршење члана 10.40 (пе-

риод изборне ћутње), и (3) Поплашен је, својим појављивањем у програму снимљеном у иностранству, прекршио члан 10.15 којим се политичким странкама, коалицијама и кандидатима забрањује да користе било какве електронске медије изван Босне и Херцеговине у сврху кампање током периода изборне ћутње. Установивши да је Поплашеново појављивање представљао штету за друге политичке странке, Комисија експерата за медије улупила је овај случај о емитовању Поплашеновог интервјуа Изборној апелационој поткомисији на даље разматрање.

Писмом од 17. септембра 1998. године, министар информисања Републике Србије одговорио је шефу Мисије и Комисији експерата за медије рекавши да је Поплашенов интервју био реемитовање програма већ емитованог на ТВ "Палма" 3. септембра 1998. У њему се тврдило да Поплашен није знао да ће програм бити емитован 12. септембра 1998. године. Даље је министар информисања најавио да је Шешељ у свом интервјуу говорио о економској ситуацији у Србији и да се није освртао на теме које укључују Републику Српску. Дана 17. септембра 1998. године, Српска радикална странка у Бањалуци такође је доставила писмени одговор на наводе изнесене овдје. Српска радикална странка је покренула сваку одговорност за емитовање Поплашеновог интервјуа на РТС-у. Даље је Српска радикална странка изјавила да је Поплашен био у Бањалуци 12. септембра 1998. године и да се није бавио активностима кампање током периода изборне ћутње. Дана 17. септембра 1998. године, странка СДС у Бањалуци такође је доставила писмени одговор у којем је тврдила да Поплашен није знао за намјеру РТС-а да 12. септембра 1998. године поново емитује његов интервју. И Српска радикална странка и странка СДС навеле су да је Српска радикална странка 14. септембра 1998. године објавила саопштење за јавност протестујући због покушаја да се Поплашен доведе у везу са РТС-овим кршењем изборне ћутње. Српска радикална странка и СДС тврдиле су да је Српска радикална странка послала ово саопштење Привременој изборној комисији, Изборној апелационој поткомисији, Комисији експерата за медије и Регионалном центру у Бањалуци. Ни Изборна апелациона поткомисија ни Комисија експерата за медије нису примиле такво писмо 14. септембра 1998. године.

Што се тиче ова два случаја, Изборна апелациона поткомисија је примила жалбе од других странака. Коалиција Слога и Српски покрет обнове уложили су жалбе у вези са случајем Шешељ. Један званичник ОЕБС-а, који је у Требињу гледао ову емисију на телевизији, уложио је жалбу у вези са случајем Поплашен.

Мишљење

Правила и прописи Привремене изборне комисије регулишу чињеницу о овом случају. Тачније, чланови 10.5, 10.35 и 10.40, у релевантном дијелу, прописују:

Члан 10.5 Циљ Изборног кодекса понашања

Циљ овог Кодекса је да промовише услове који ће довести до спровођења слободних и фер избора, и климе демократске толеранције у којој се може провести политичка активност у току изборног периода, што укључује и пуну имплементацију резултата избора, без страха од принуде, застрашивања или репресалија. Кодекс је обавезујући за све политичке странке, коалиције и кандидате, од којих сви морају да изјаве да ће га се придржавати у складу са чланом 7.10(б)(3), 7.35 и 7.70(б)(7), пре него што их региструје Привремена изборна комисија. Политичке странке, коалиције и кандидати су дужни да обезбеде да се овај Кодекс стрктно поштује од стране свих њихових представника, радника на кампањи и присталица.

(Усвојено 5. маја 1998. године)

Члан 10.35 – Правила за кампању

Све регистроване политичке странке, коалиције и кандидати који се кандидују на овим изборима повиноваће се овим правилима и предузеће потребне кораке да се радници на кампањи добро упознају са овим правилима и да их се придржавају.

2) Регистроване политичке странке, коалиције и кандидати неће користити никаква емитовања или штампу унутар Босне и Херцеговине у сврху промовисања или супротстављања одређеној регистрованој политичкој странци, коалицији или избору одређеног кандидата, у току периода који почиње двадесет четири часа прије отварања бирачких мјеста првог дана гласања и који траје до затварања бирачких мјеста посљедњег дана гласања.

5) Регистроване политичке странке, коалиције и кандидати неће користити никакве електронске медије изван Босне и Херцеговине у сврху промовисања или супротстављања одређеној регистрованој политичкој странци, коалицији или избору одређеног кандидата у току периода који почиње двадесет четири часа пре отварања бирачких места последњег дана гласања.

11) Било која странка, коалиција или појединац, који има разлога да повјерује да је нека регистрована странка, коалиција или кандидат на изборима прекршио ова Правила кампање, имаће право да уложи жалбу Изборној апелационој поткомисији, која ће имати овлашћење да наметне одговарајуће казне, које ће се кретати од новчаних казни до дисквалификације појединачних кандидата или једног или више кандидата чија имена се појављују на кандидатској листи. Службеници ОЕБС-а, који раде у име Изборне апелационе поткомисије, на званичној истрази могу да уклоне или одузму било какав промотивни материјал у мери која је потребна да би се испитало кршење ових Правила.

(Усвојено 5. маја 1998. године)

Члан 10.40 – Рок закључења кампање

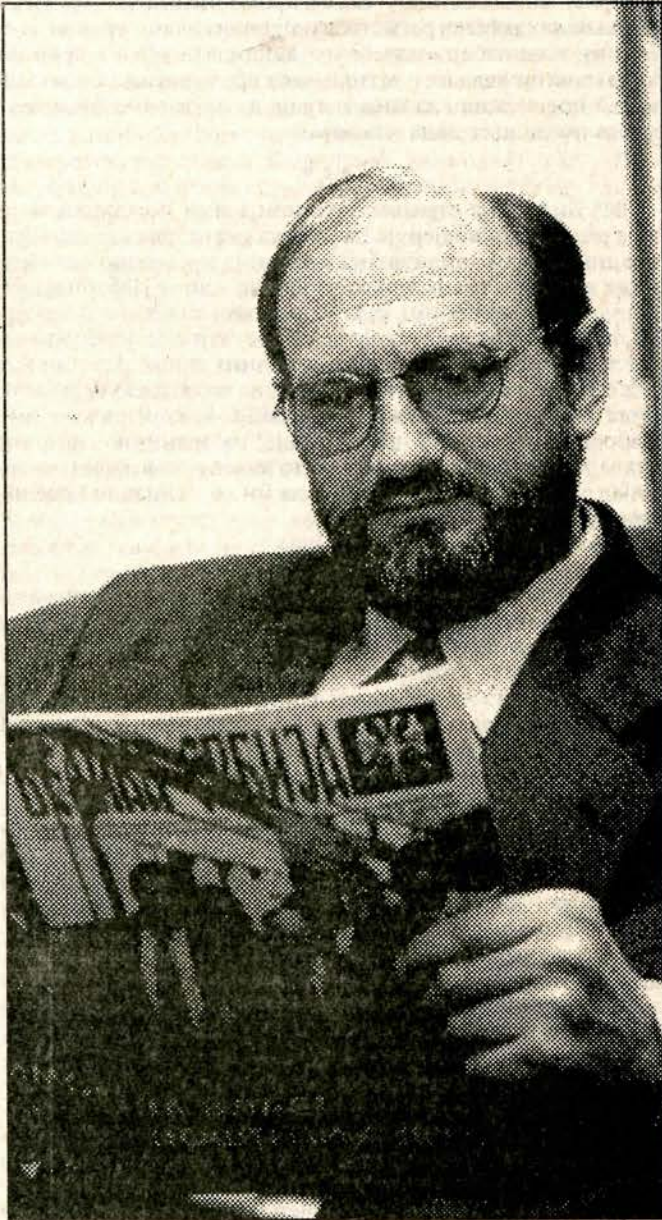
Никакве јавне политичке активности неће се одржавати на читавој територији Босне и Херцеговине у току периода који потиче двадесет четири часа пре отварања бирачких места првог дана гласања и траје до затварања бирачких места на последњи дан гласања. Није дозвољено ношење било каквих застава, транспарената или других националних амблема или амблема коалиција или политичких странака на бирачким местима.

(Усвојено 5. маја 1998. године)

Горе наведене одредбе допуњене су писмом које је шеф Мисије 4. септембра 1998. године упутио Поплашену, а којим се Шешељу забрањује даље чествовање на општим изборима 1998. године.

Изборна апелациона поткомисија налази да се РТС упустила у забрањене политичке активности супротно Правилима и прописима Привремене изборне комисије и упуштвима Комисије експерата за медије у вези са периодом изборне ћутње. Комисија експерата за медије својим је упуштвима јасно обавијестила РТС да у периоду изборне ћутње не би требало да емитује информације везане за активности политичке кампање за опште изборе у Босни и Херцеговини 1998. године. Упркос томе, РТС је отворено занемарио ово ограничење и емитовао двије емисије са вођама Српске радикалне странке у Босни и Херцеговини и Србији. Као што је речено, и Поплашен и Шешељ су уједињени у страначкој идеологији и обично се појављују заједно како би омасовљавали политичку идеологију Српске радикалне странке изван државних граница. РТС је емитовао ове двије емисије гледаоцима у Србији и у Републици Српској пренијевши на тај начин идеологију Српске радикалне странке потенцијалним бирачима. Садржај оба интервјуа представљао је активност политичке кампање са намјером фаворизовања Српске радикалне странке и истовремено дискредитовања других странака и њихових вођа давањем негативних, хушкачких и неоснованих коментара. Укратко, РТС је прекршила члан 10.40 и упутства Комисије експерата за медије у којима се каже да се ниједна активност политичке кампање не смије догодити у периоду изборне ћутње.

Након што је утврдила да је РТС прекршио Правила и прописе Привремене изборне комисије и упутства Комисије експерата за медије, Изборна апелациона поткомисија сада мора испитати понашање Шешеља и Поплашена у контексту Правила и прописа Привремене изборне комисије и опште забране шефа Мисије која се тиче Шешељевог даљег учешћа на општим изборима 1998. године. Шешељево учешће у интервјуу 11. септембра 1998. на РТС-у представља директно кршење изборне ћутње и забране шефа Мисије које се односе на Шешељево даљу политичку укљученост у периоду кампање за опште изборе у Босни и Херцеговини 1998. године. Изборна апелациона пот-

Др Никола Поплашен

комисија одбија да прихвати тврдњу да је Шешељев интервју једино био концентрисан на економска питања у Србији. Изборна апелациона поткомисија је прегледала транскрипт Шешељевог интервјуа, Шешељ је заправо посветио скоро све своје коментаре општим изборима 1998. године како би помогао интересима Српске радикалне странке на општим изборима 1998. године. Поред тога, Шешељ је прекршио члан 10.40 када се појавио у име Српске радикалне странке и залагао се за политику ове странке у периоду изборне ћутње.

Интервју са Поплашеном није се заправо десио 12. септембра 1998. када је РТС поново емитовао овај интервју

који је прво био емитован на ТВ "Палма" 3. септембра 1998. године. Не постоје докази који показују да је Поплашен дао упутства или да је знао да ће РТС емитовати овај разговор у периоду изборне ћутње. Међутим, требало је да се Поплашен или његова странка одмах дистанцирају од овог поновног емитовања његовог интервјуа на РТС-у како би обавијестили бираче и друге странке да ни он ни његова странка не одобравају кршења Правила и прописа Привремене изборне комисије. Саопштење за јавност, које је наводно објавила Српска радикална странка, а како то тврде Српска радикална странка и СДС, објављено је након последњег дана гласања. Осим тога, Изборна апелациона поткомисија сумња у стварно објављивање овог саопштења за јавност, пошто га нису примиле ни Изборна апелациона поткомисија ни Комисија експерата за медије 14. септембра 1998. године, како то тврде Српска радикална странка и СДС. Дакле, Изборна апелациона поткомисија не сматра да је Поплашен својим понашањем прекршио изборну ћутњу или упутства шефа Мисије или Комисије експерата за медије, али налази да Поплашен и његова странка нису реаговали одмах и дистанцирали се од озбиљног кршења Правила и прописа Привремене изборне комисије. На страну понашање Поплашена, РТС је прекршио Правила и прописе Привремене изборне комисије и упутства Комисије експерата за медије када је емитовао Поплашенов интервју.

С обзиром на то да постоји кршење Правила и прописа Привремене изборне комисије и директива шефа Мисије и Комисије експерата за медије, поставља се питање одговорности. У члану 10.5 даје се циљ Изборног кодекса понашања. Члан 10.5, за овај случај, има двије значајне карактеристике: (1) то ће понашање промовисати слободне и фер изборе и климу демократске толеранције и (2) политичке странке су одговорне да обезбједе да се њихови представници, радници на кампањи и присталице, придржавају Изборног кодекса понашања. Изборни кодекс понашања учесницима на изборима намеће висок степен етичког понашања и у крајњој мјери сматра политичку странку одговорном за било каква кршења. Због следећих разлога Изборна апелациона поткомисија сматра да је Српска радикална странка одговорна за одвојена кршења Правила и прописа Привремене изборне комисије која су починили Шешељ и РТС.

Прво, Изборна апелациона поткомисија налази да је Српска радикална странка одговорна за Шешељево активност. Српска радикална странка се сврстала уз политичку идеологију Шешеља и његове сестринске странке у Србији. Ова чињеница је непобитна. Идеологија Српске радикалне странке, коју отворено подржавају Поплашен и Шешељ, заговара једну српску државу и, према томе, доводи у питање територијални интегритет Босне и Херцеговине. Ово опасно и неодговорно становиште представља кршење Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини. Оба ова човјека стоје раме уз раме што се тиче овог питања и у свом представљању бирачима рекли су да ће се неопустљиво обавезати на постизање овог циља ако буду изабрани. Заправо, њих двојица и њихове странке подржавају програм од 100 тачака који обухвата широки спектар политичких и економских питања. Укратко, ниједна разумна особа не би могла закључити да Шешељеве активности, у овом тренутку, не представљају или се не поклапају са политиком Српске радикалне странке у Босни и Херцеговини.

Друго, Изборна апелациона поткомисија налази да је Српска радикална странка одговорна за активности РТС на темељу Шешељевог пристанка да се појави на РТС за интервју који је био емитован 11. септембра 1998. године. РТС је намјерно прекршила упутства Комисије експерата за медије када је емитовао интервју са Шешељем у периоду изборне ћутње. РТС је користио сателит како би емитовао овај интервју у Републици Српској. Као што је речено, лица која имају право да гласају на општим изборима 1998. године, а која живе у Србији и Босни и Херцеговини, могла су да виде ову емисију у периоду изборне ћутње. Пренос ових емисија поткопао је концепт слободних и фер

избора који је прописан чланом 10.5. У свом писму Поплашену, шеф Мисије јасно је рекао да се услови из тог писма морају стриктно испоштовати и, даље, да ће се Српска радикална странка сматрати одговорном за кршење било којег од тих услова. И Поплашен и Шешелј примили су ово писмо. Поплашен је на њега одговорио и увјерио шефа Мисије да Шешелј неће учествовати ни у каквом облику кампање за опште изборе 1998. године. Стога, Српска радикална странка мора сносити одговорност за Шешелјеве активности. Шешелј је представник идеологије Српске радикалне странке. Када се Шешелј сложио да се појави на РТС и да буде интервјуисан 11. септембра 1998, учинио је то потпуно свјестан своје везе са Српском радикалном странком и тога да ће се његово понашање приписати Српској радикалној странци. Укратко, Шешелјево понашање је омогућило РТС да прекрши Правила и прописе Привремене изборне комисије и упутства Комисије експерата за медије. Његово понашање се приписује Српској радикалној странци која ће, у складу с тим, бити кажњена.

Иако Изборна апелациона поткомисија налази да Поплашен и није лично одговоран за директно кршење члана 10.40 (период изборне ћутње), она не долази до оваквог закључка што се тиче Српске радикалне странке. Према члану 10.5 политичка странка се сматра одговорном за активности других који не одражавају или помажу циљеве те политичке странке. Што се тиче казни, члан 4.20 у релевантном дијелу прописује следеће параметре:

Члан 4.20 – Казне и новчане казне

а) Изборна апелациона поткомисија ће имати право да наметне одговарајуће казне и/или новчане казне сваком појединцу, кандидату, политичкој странци, коалицији или органу који крши Правила и прописе Привремене изборне комисије. Приликом наметања казни и/или новчаних казни, Изборна апелациона поткомисија ће узети у обзир следеће факторе:

1) одговорност лидера политичких странака и коалиција за њихову делатност и делатност чланова њихових странака или коалиција,

2) одговорност кандидата са листи политичких странака или коалиција за њихову делатност и делатност њихових симпатизера и

3) одговорност независних кандидата за њихову делатност и делатност њихових симпатизера.

б) Изборна апелациона поткомисија, када утврди да је дошло до кршења принципа успостављених у Општем оквирном споразуму за мир у Босни и Херцеговини или Правила и прописа Привремене изборне комисије биће обавештена да:

1) забрани политичкој странци или коалицији да се појављује на изборима;

2) опозове потврду политичке странке или коалиције која је већ уписана на гласачком листићу; и

3) скине кандидата са кандидатске листе или независног кандидата са гласачког листића.

ц) Изборна апелациона поткомисија ће бити овлашћена да примени новчане казне или друге одговарајуће казне за дела почињена с намером ометања изборног процеса.

Поред тога, писмо шефа Мисије, које су примили и Поплашен и Шешелј, служи као упутство у толикој мјери у којој шеф Мисије каже да ће се Српска радикална странка сматрати одговорном за кршења која почини Шешелј.

Истина је да чињенице о овом случају укључују намјерна кршења која доводе у питање идеју о праведности у демократском процесу. Српска радикална странка је добила опширно упозорење да странка и њене присталице, посебно Шешелј, морају играти по правилима. Изборна апелациона поткомисија потврђује да друге странке играју по правилима. Ако Изборна апелациона поткомисија не казни Српску радикалну странку због кршења која вријеђају основна правила о праведности, шта онда спријечава друге странке и њихове присталице да у будућности флагрантно крше та правила? Изборна апелациона поткомисија одбија да одобри тактику једне странке да поново дефинише које је понашање допустио. Да будемо јасни, Изборни кодекс понашања је неповредив и захтијева од сваке стран-

ке да осигура да њени представници, радници на кампањи и присталице поштују и подржавају Правила и прописе Привремене изборне комисије. Српска радикална странка је одговорна за поткопавање Изборног кодекса понашања. Као што је речено, кандидати Српске радикалне странке повезивали су се са политиком Српске радикалне странке која је у супротности са Изборним кодексом понашања, те дакле кандидати треба да буду скинути са кандидатске листе Српске радикалне странке ради кршења Правила и прописа Привремене изборне комисије која је починила ова странка.

Након што су ови случајеви прослијеђени Изборној апелационој поткомисији и прије него што је она донијела било какву одлуку, Српска радикална странка је охрабрила своје присталице да застрашују и узнемиравају ОЕБС и друге међународне организације. Стварањем лажних гласина о активностима Изборне апелационе поткомисије без икаквих тачних или поузданих чињеница, Српска радикална странка је подстакла и подржала демонстрације својих присталица на подручјима која се налазе у Републици Српској. Ово понашање присталица Српске радикалне странке шокира Изборну апелациону поткомисију која ово сматра отежавајућим околностима. Дакле, поново Поплашен, као лидер Српске радикалне странке, није преузео иницијативу да себе и своју странку дистанцира од таквог понашања. Јавно необјављивање је узнемирујући знак да су Поплашен и Српска радикална странка задовољни чим дозвољавају да их други приказују као незаинтересоване за фер и тачно обавјештавање о изборним резултатима и, врло могуће, незаконите демонстрације које ометају мир. Овакав лежеран став има исто значење као и одобравање кршења Правила и прописа Привремене изборне комисије. Према томе, строга казна је оправдана у овом случају.

Одлука

Прво – Изборна апелациона поткомисија налази да је Српска радикална странка одговорна за кршење Правила и прописа Привремене изборне комисије која су починили Шешелј и РТС, а која се тичу емитовања интервјуа са Шешелјем 11. септембра 1998. године.

Друго – Изборна апелациона поткомисија укорава РТС због емитовања интервјуа са Шешелјем и Поплашеном у периоду изборне ћутње. Изборна апелациона поткомисија прослеђује овај случај Независној комисији за медије на одлучивање о давању дозволе и кориштењу предајника у Босни и Херцеговини за емитовање програма РТС.

Треће – Изборна апелациона поткомисија укорава Поплашену и Српску радикалну странку због тога што нису одмах одговорили на јавном форуму и тиме се дистанцирали од ствари које укључују кршења Правила и прописа Привремене изборне комисије.

Четврто – У складу са чланом 4.20(б), следећа три кандидата се скидају са кандидатске листе Српске радикалне странке за изборе за Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине: (1) Радослав Кањерић, (2) Јово Гелић и (3) Радислав Уљаревић. У складу са чланом 7.50(ц), Српска радикална странка не може замијенити ове кандидате.

Пето – У складу са чланом 4.20(б), следећих шест кандидата се скида са кандидатске листе Српске радикалне странке за изборе за Народну скупштину Републике Српске: (1) Мирјана Шајиновић, (2) Мирко Благојевић, (3) Огњен Тадић, (4) Петко Вукојичић, (5) Пантелија Дамјановић и (6) Слободан Цвијетић. У складу са чланом 7.50(ц), Српска радикална странка не може замијенити ове кандидате.

Шесто – Изборна апелациона поткомисија задржава надлежности над овим случајем.

Судија Finn Lynghjem

СРБИ ГЛАСАЈУ ЗА СВОЈУ ДРЖАВУ

Септембарски избори требали су да буду слободни, по законима Републике Српске. Биљана Плавишић је самоиницијативно потписала сагласност да и ове изборе организује ОЕБС. Да их организују окупатори који из дана у дан мењају изборне услове. Пребројавање гласова опет ће трајати петнаестак дана. Опет ће се из иностранства убацивати цакови пуни лажних муслиманских гласова. Овога пута смислили су да у целој Босни и Херцеговини има 150.000 гласача више него на претходним изборима

Водитељ: Поштовани гледаоци добро вече. Ја сам Миодраг Вујовић, а ви гледате специјално издање емисије Дијалог ТВ Палма. Мој и ваш вечерашњи гост је др Војислав Шешељ, потпредседник Владе Републике Србије и председник Српске радикалне странке. Господине Шешељ, добро вече и добро дошли у Дијалог.

Др Шешељ: Добро вече, добро вас нашао.

Водитељ: Слободно се може рећи да је укупна политичка ситуација и ситуација уопште на територијама на којима је српски народ остварио своју државност узаврела, тешка и компликована и мислим да је логично да вечерас највише ипак причамо о стању на Косову и Метохији и о изборима у Републици Српској. Прво питање је некаква паралела и спона између оба та питања, јер господин Роберт Бер је у свом писму, којим је вама лично забранио даљу промоцију политике ваше странке на изборима у Републици Српској, и између осталог замерио то што сте Албанце звали Шиптарима.

Др Шешељ: Да, ту су биле три замерке, у његовом писму. То писмо ћемо објавити у Великој Србији, у следећем редовном броју. Писмо није мени упућено, нити је упућено медијима на којима сам имао заказане емисије, радио и тв станицама. Писмо је било насловљено лично на Николу Поплашена, и то у једном претећем тону.

Први аргумент је био што сам Албанце називао Шиптарима. Као, то је веома увредљив термин, како је навео Бери.

Друго, што сам западне силе назвао окупаторима у Републици Српској, и каже на тај начин сам повредио суверенитет БиХ. Треће, као некоректан приступ према политичкој конкуренцији лидерима других партија. Ништа ту није било некоректно, него сам

У Републици Српској промене набоље: нови председник Републике Српске др Никола Поплашен је човек великог политичког искуства и талента

само износио неке аргументе на које ови једноставно не могу да одговоре. То писмо је дошло у самој завршници предизборне кампање. Било је то испиравање пулса Српске радикалне странке. Американци су вршили истраживање јавног мњења у Републици Српској и закључили да Српска радикална странка нагло расте, по броју гласача, да ће вероватно на овим изборима постати појединачно најјача политичка партија. Америчка истраживања су показала да Биљана Плавшић и Милорад Додик веома, веома лоше стоје у српском народу.

То је био разлог што је нагло допутовала у Бјељину Олбрајт, амерички министар иностраних послова. Други разлог је био што је избила велика

шпе Србе, на људе лошег карактера, без образа без части, без морала. Зашто увек играју само на лоше Србе? Зато што ниједан добар Србин није спреман да им служи. То је онај пробелим који они не могу да разреше на Балкану. Бери је очекивао, пошто је ово писмо на један дискретан начин послато Српској радикалној странци, да њу ја наставити учешће у кампањи.

Вероватно су планирали да одмах после тога српским радикалима скидају кандидате са посланичке листе и евентуално, да скину Николу Поплашена са листе кандидата за председника Републике, а могуће да би то био повод и за одлагање избора. Они једноставно чачкају било шта што би им послужило као аргумент да спрече фи-

направимо ниједан исхитрен погрешан потез који би им ишао на руку. Ја сам још остао после тога дан и по у Републици Српској и вратио се у Београд, али кампања се наставља и наша странка показује сву своју моћ свуда у Републици Српској, трибине су нам веома добро посећене. Одустали смо од митинга да не би дошло до неких експлозивнијих ситуација.

Било је неких инцидента у Милићима и још неким местима, које је испровоцирала полиција. Режим је крајње нервозан. Јуче је у Бјељини, пред свега 700 људи, свега 700 људи, Биљана Плавшић тражила линч српских радикала. Чујем да је део њеног говора јутрос пренешен и на радију Б 92. Буквално је тражила линч. Додик је

Није Република Српска Беријева прија: ако може Медлин Олбрајт да учествује у кампањи зашто не би могли да дођу и министри Владе Србије

свађа међу коалиционим партнерима у коалицији Слога, велики сукоб. Тај сукоб, једноставно, више не може да се на један нормалнији начин разреши. Они су принудно остали у једној формалној коалицији, али после избора свако иде својим путем. То је већ очигледно и невољно, чак када на инсистирање Американаца морају да се појаве заједнички на неком скупу, невољно то чине.

Нема, дакле ентузијазма, нема срдачности, нема елементарних пријатељских односа међу њима. Мислим да ће на овим изборима и Биљана Плавшић и Милорад Додик доживети фијаско, а то су кључни амерички играчи. Американци увек играју на погреш-

јаско својих штићеника, својих пулена. Ми смо то одмах схватили и договорили се да ја прекинем са гостовањем на радио и телевизијским емисијама, а да се ово Беријево писмо чита у терминима када је заказан мој наступ.

Мислим да је остало још 13 термина. Требало је 14, па је независна телевизија самостално отказала емисију. На тих 13 термина се непрекидно чита у целисти Беријево писмо. Бери је тиме и нехтејући направио услугу Српској радикалној странци, ражестио бираче, пробудио у Србима опет неки пркос, понос и то ће допринети већем тријумфу Српске радикалне странке, у то сам убеђен. Ми нисмо хтели да

све нервознији, све неодговорније изјаве даје. То све показује у каквом се психолошком стању налази. Додик је дошао у Требиње и на неку трибину, где су га људи испрескакали, у парампарчад поломили те његове изјаве, и рекао - ви гласајте за кога год хоћете. Како год да ви гласате, ја ћу вам опет бити председник Владе. То сам ја прочитао. Друго, негде у Вишеграду, ови људи који су дошли с њим, су изјавили како је он најлепши кандидат, како је он најлепши политичар. Каже један човек из публице - шта нас брига што је леп, да ли сте дошли да га жени-те или да нешто паметно од њега чујемо.

И тако, из анегдоте у анегдоту улеће. Али, свуда је већ предмет изругивања. Послао је и неко писмо председнику Владе Србије Мирку Марјановићу, али тек када сам ја напустио Републику Српску, иначе се нигде нису оглашавали док сам био тамо. Бер протестује због учешћа неколицине министара српске владе у кампањи у Републици Српској.

Празна обећања Медлин Олбрајт

Водитељ: Посебно апострофиравају странку.

Др Шешељ: Јесте, али ако може Медлин Олбрајт да дође преко океана, да учествује у кампањи, да обећа ако њени пулени победе да ће Американци дати 100 милиона долара, зашто не би могли да дођу и министри из Владе Србије? Каква је ту разлика? Ваљда је природније да дођу министри из Србије и да учествују у предизборној кампањи, да се опредељују према својим неким нахођењима, него да дође неко из белог света, преко океана, па да обећа 100 милиона долара.

Раније су обећавали 500 милиона, па ништа од тога није било. Сада пет пута мање лажу. То би се једноставно тако могло рећи, јер ни од ових пара...

Водитељ: А да ли су исто заинтересовани?

Др Шешељ: Да, заинтересовани су да на власти буде неко попут Додика. Дакле, човек који неће имати никаквих моралних скрупула. Од када је Додик на власти у Републици Српској замрле су све везе између Србије и Републике Српске, између Владе Србије и Владе Републике Српске. Тренутно, апсолутно никаквих контаката нема. Ништа. После више месеци ово писмо је први неки контакт, ако се то уопште и може назвати контактом.

Водитељ: То је ваша општа замерка владавини...

Др Шешељ: Није то основна замерка, основне замерке се тичу (ми можемо некако, прежалити то што они с једном владом не сарађују, али треба да објасне српском народу зашто не сарађују) основне замерке се тичу кључних аспеката њихове унутрашње политике у Републици Српској. Негде је Додик сам изјавио да је њихова оријентација према Хрватској, да је то неко природно залеђе и да је то природан правац у којем треба развијати економску сарадњу. То је јавно рекао.

Друго, у Републици Српској је на делу чиста диктатура. Ствара се једна полицијска држава, која угњетава грађане, малтретира, прогони. У јануару су месецу убили војводу Радована Радовића у Билећи. Убица је под директним заштитом режима Биљане Плавшић и слободно се шета Бања Луком. Од суђења ништа није било до сада. Убиство се десило у јануару месецу. Мислим да је јануар.

Биљана Плавшић пуца из Маузера

Водитељ: Зима је била.

Др Шешељ: Да, и ником ништа. Онда је убијен Срђан Кнежевић на Палама. Убиство је организовао Љубиша Савић Маузер, председник ДС и помоћник министра унутрашњих послова. Онда је ухапсио седам припадника МУП-а и подвргао их најстрашнијем мучењу. На гениталије су им прикачили електроде, затим подвргавали стварима које смо слушали да се дешавају у концентрационим логорима нацистичким, да су се дешавале у Јасеновцу, у Вијетнамском рату и тд. Невероватно нешто. И двојица људи су под мукама потписали признање од њих седам.

Међутим, очигледно је да су то ствари једне велике режије и наци народни посланик, српски радикал Слободан Цвијетић, иначе адвокат, прихватио се озбиљног посла да то све раскринка и он то успешно ради. Требало је да се одржи седница Народне скупштине, она је бојкотована, јер су се уплашили пред изборе да се изнесе истина. Видите, како је све заћутало поводом те афере. Значи, да је све било напакотано Момчиљу Крајишнику, требало је да послужи у циљу ометања његове предизборне кампање.

Тај Љубиша Савић је сам себи организовао атентат у Бијељини. Два човека је убио на неком другом месту, свој аутомобил је дигао у ваздух и те лешеве поставио на место где су аутомобили дигнути у ваздух. Од аутомобила ништа није остало. У парампарчад су отишли, а лешеве скоро неоштећени. Најједноставнијом анализом се може установити да су ти људи умрли пре експлозије, то се анализом крви може урадити. Родбина њихова сведочи да су лешеве били скоро нетакнути.

Пре сахране су погледали те лешеве. Тако да ће после ових избора, у најмању руку, Маузер морати да иде у затвор. Чак је међународна полиција такозвани ИПДФ нашао тридесетак људи у романијском појасу у приватним Маузеровим затворима. Он се сад према Србима понаша онако како се понашао према муслиманима у овоме рату. На бојном пољу ништа није показао. Велики је кукавица.

Пре овога рата био је сиромашан човек, сада је најбогатији човек у Бијељини. Било је у тој његовој јединици доста храбрих бораца, многи су и погинули итд. А чиме се бавио Маузер? Хватао је неке муслимане, држао их у својим приватним затворима, док би изнудио откупнину из Тузле. Тиме се бавио. Због његове ратне улоге, наравно, има га у виду и Хашки трибунал и он се налази на тајној оптужници Хашког трибунала. Он је тога свестан. То му је и речено и то је био начин да га Биљана Плавшић придобије за себе.

Она сада такве људе придобија, прво их упозори да су на тајној листи, а с друге стране да им гаранцију да ако буду слушали и извршавали њене налоге, да ће бити скинути са листе. И такви људи данас највише служе Американцима. Није он једини. Има неки човек у Власеници, који се такође огрешио о право и о морал у рату, али сада њима служи. Има их у разним местима у Републици Српској. Такви су људи најбескрупулознији, такви људи су спремни на све. Нема шта не чине и нема каквим се методама не служе.

Бански двори амнестирају лопове

Водитељ: Само морам да вас питам да појасните, да ли је такво понашање и ти методи, да ли су последица генералне полтике Владе и председнице или је то класична злоупотреба власти, у служењу, како ви кажете међународној заједници?

Др Шешељ: То је и политика председнице Републике Српске Биљане Плавшић, политика председника Владе Милорада Додика а и начин служења, не бих ја рекао међународној заједници, него западним силама. Међународна заједница - то је сувише аустрактан појам, који подразумева све државе савременог света. Али, зна се ко ту води главну реч. То су западне силе, пре свега Американци и толико је овај Маузер постао неподношљив да је два пута био у физичком сукобу са министром унутрашњих послова Милованом Станковићем, у физичком сукобу, напоса та тамо негде на Палама и ударио.

Па, онда неки дан, у Бања Луци су се сукобили. Али, Милован Станковић једноставно не може да смени Маузера. Неко моћнији држи Маузера и Маузерова улога је сада доминантна у МУП-у. У Бијељини нема шта не ради, такође. Али, народ то све прати, народ то све види. Друго, Биљана Плавшић је у обрачуну са СДС кренула својевремено потенцирајући разне криминалне афере, криминалне афере у којима је бар пасивно и сама раније учествовала, јер је била потпредседник Републике, а није ништа предузимала да се све то спречи, а знала је и могла је нешто учинити. У тренутку када се одметнула, када је одлучила да служи западним силама против свога народа, када је одлучила да крене оштро против СДС, онда је једну по једну аферу почела да потенцира и неке људе директно да прозива.

Међу њима је прозвала и Рајка Дукића из Милића и назвала га криминалцем, што је било на месту. Тај човек заиста јесте криминалац и то сви знају. После тога, он прелази у њену странку и Биљана Плавшић престаје да га назива криминалцем. Значи, криминалац је док је у СДС. Чим пређе у СНС више није криминалац. Ето, то је та методологија и чак неки западни посматрачи пишу о томе (био је неки текст у Њујорк-тајмсу), пишу о томе

како се води борба против криминала. Борба против криминала се води само ако захвата људе из СДС. Чим ти људи пређу у странку Биљане Плавшић, они су амнестирани за сва злодела, за све криминалне радње.

Водитељ: Да ли добијају амнестију и настављају са криминалним радњама?

Др Шешел: Наравно да настављају, видите шта ради Милорад Додик. Он неких седам фирми има. Он сада води главне швајцарске канале, швајцарује цигарете из Црне Горе преко Херцеговине за Муслиманско-Хрватску Федерацију. Не би мени било криво што постоји такав један канал да иду цигарете. Нека се зарада остварује када би то ишло у буџет Републике Српске, када би то био транзит, када би то биле транзитне услуге. Али, иде све

сваку помоћ Републици Српској. Ту изјаву је цитирао, одмах да кажем, ваш коалициони партнер, односно председник СДС-а, господин Драган Калинић. Да ли је могуће да је таква изјава стварно дата?

Др Шешел: Да. Медлин Олбрајт се директно ставила на страну Биљане Плавшић и Милорада Додика и Американци сад стрепе од изборних резултата. Они планирају да утопе Републику Српску у Унију Босне и Херцеговине, унитарну Босну и Херцеговину и ту им највише на руку иду Биљана Плавшић и Милорад Додик. Они су спремни на све, само да остану на овим функцијама.

Што год Американци траже они ће одмах потписати. Ови су избори требали да буду слободни избори по законима Републике Српске. Биљана Пла-

круг људи око Додика и да би по неку плату или пензију исплатили. То је све. Неколико путева су асфалтирали. Али, то више на стратешким местима да би се њихова возила лакше сналазила, да би се брже пробијала у зони око Брчког према Добоју и тако.

То су њихови мотиви, а и ако буде ишла нека међународна помоћ, планира се да она иде преко Уније Босне и Херцеговине, и наравно, формално ће бити намењена Републици Српској, а искористиће се за обнављање памија, за обнављање оних саобраћајних инфраструктурних објеката који интегрису Републику Српску са Муслиманско-Хрватском Федерацијом и финансираће се повратак муслимана, изградња станова и кућа за те муслимане. Ништа друго, ништа озбиљно Република Српска не може од тога очекивати.

Треба свим Србима да буде јасно да се морамо уздати искључиво у сопствене снаге, да са Запада ништа конкретно неће доћи и да Запад има интерес да нас уништи а не да нам помогне. И он то отворено показује, само у различитим фазама. Ми Срби схватамо шта нам је Запад наменио. Ми, радикали, смо то још од Српске Крајине схватили. Неки схватају сада, кад су закуцали на врата Косова, неки ће се освестити сутра кад у питању буде Војводина или Рашка област, односно Санџак, већ је и Црна Гора проблематизована. То иде све у фазама и томе нема краја. Ми не можемо умилостивити Запад и наговорити га да од тога одустане.

Нама преостаје само да се томе супроставимо, да се боримо и да издржимо сва та искушења која нам је Запад наменио, јер алтернативе нема. У економији морамо да се ослањемо на сопствене снаге и у Србији и у Републици Српској...

Водитељ: А овај податак да је неких 800 милиона марака ушло, што донаторства што поволјних кредита?

Др Шешел: Где је то, то није нигде ушло. То су обећавали, где је то. Не постоје те паре. Знате ли ви шта је то 800 милиона марака за милион становника Републике Српске. То је на сваког становника 800 марака. Какав би то процват био Републике Српске. Нема ништа од тога. То су измишљотине.

Држава то је Вестендорп

Водитељ: Када говорите о намери Запада да уништи Републику Српску, односно да јој укине суверенитет и субјективитет, за ово време од девет месеци колико је Влада господина Додика, у којој је Додик председник Владе, да ли је учињено нешто конкретно на попуштању према Западу? Или је ипак, да кажемо, задовољавајуће стање у смислу да и није направљена нека велика штета.

Др Шешел: Ви се вероватно сећате колико смо се ми, српски радикали, супростављали Дејтонском споразуму.

И Републици Српској потребна је Влада народног јединства: упркос тешкој економској кризи, ова Влада донела је Србији политичку стабилност

у његове приватне цепове и у цепове његових сарадника у тим прљавим радњама.

ОЕБС-ове изборне мућкалице

Водитељ: Ја сам прво питање поставио као спону, замерено је што сте Албанце назвали Шиптарима, ви сте касније рекли друга два разлога због чега вам је забрањена даља промоција. Морам признати да је данашња штампа објавила изјаву Биљане Плавшић да је Момчило Крајишник проблем и невоља за свет, не само за Републику Српску, значи у оном делу где сте ви говорили о противницима, ја мислим да се не може о неком политичком противнику рећи нешто теже, али оно што ме интересује то је изјава да је Медлин Олбрајт, кад је посетила Босну и Херцеговину, једноставно, званично рекла да уцењује, да уколико не буде победила опција за коју се она залаже, да ће међународна заједница да прекине

визију је самоиницијативно потписала сагласност да и ове изборе организује ОЕБС. Да организују практично окупатори који из дана у дан мењају изборне услове. Не знам да ли сте видели гласачки листић. Нешто компликованије не памти историја светског парламентаризма. Све је срачунато да изазове забуну, и постизборну манипулацију.

Опет ће трајати пребројавање петнаестак дана, опет ће се цакови и цакови лажних муслиманских гласова убацивати, а овога пута су смислили да у целој Босни и Херцеговини има 150 хиљада гласача више него на претходним изборима.

Водитељ: Значи и тај податак је тачан.

Др Шешел: Тачан податак. Друго, до сада Запад ништа није помагао Републици Српској. Обећавали су 500 милиона марака Влади Милорада Додика, и ништа није пристигло. Неколико милиона дали Американци, дали Немци, тек толико да има за најужи

Најкешће. Једино смо заправо ми пружали озбиљан отпор. А сада смо дошли у ситуацију да ми најкешће бранимо Дејтонски споразум. Дејтонски споразум је у пракси готово реализован. И сада Американци иду даље. Они врше ревизију Дејтонског споразума на штету Републике Српске. Зато га ми сад грозничаво бранимо. Карлосу Вестендорпу, окупационом гувернеру, дали су максимална овлашћења.

Историја демократских држава не познаје сличан пример да један човек таква овлашћења има. Он доноси закон. Каже - договорите се ви, даје неки рок, или ћу ја донети закон. И донео је Закон о држављанству. Он је прописао изглед путних исправа. По Дејтонском споразуму требало је да буде пасош Босне и Херцеговине, са две специфичности - једна се односила на Републику Српску, друга на Муслиманско-Хрватску Федерацију. Он је прописао потпуно јединствен пасош. Он је прописао изглед новчаница, сам.

И, дописао је, натерао је Републику Српску, Додикову Владу да прихвати јединствене регистарске таблице, мада је Дејтонски споразум предвиђао да је то искључива надлежност ентитета. Трлебале су да буду различите регистарске таблице. Он је прописао јединствене за сва возила. Сад исте таблице имају и армијска возила Републике Српске и Муслиманско-Хрватске Федерације. Невероватно нашта је све Додикова Влада пристала. Томе се морала супроставити. Ако се сећате кад је Додикова Влада формирана, Додик је добио обећања са Запада да ће међународна арбитража пресудити да је Брчко саставни део Републике Српске. Још се заклињао у то и обећавао на сва звона да ће поднети оставку ако се то не деси. Није се то десило.

Погоршао се статус Брчког са аспекта интереса Републике Српске. Јер, раније терен доказивања био на Муслиманско-Хрватској Федерацији, а сад је међународна арбитража закључила да је убудуће терен доказивања на Републици Српској.

Водитељ: Да, али како дођосмо уопште до проблема Брчког. По Дејтону Брчко је саставни део Републике Српске, а споран је међуентитетски пролаз.

Др Шешељ: Да, али је Дејтонски споразум оставио међународној арбитражи - уколико се два ентитета не договоре, да ће им међународна арбитража пресудити. И ту је истекао рок, ентитети не могу да се договоре. Али, има један још озбиљнији проблем, што Република Српска нема 49 процената територије бивше БиХ. Морала је по плану Контакт групе, који претходи Дејтонском споразуму и на коме се темељи Дејтонски споразум да има 49 процената, 0,6% јој недостаје.

Једна ревизија Дејтонског споразума је вршена Париским споразумом. И ту су многе територије такође отете Републици Српској. Граница је попра-

вљана искључиво у корист муслимана и Хрвата.

Водитељ: Што Дејтон не предвиђа.
Др Шешељ: Па, Дејтон предвиђа што природноју неку границу. Али, да је та природна граница проведена, онда ни Горажде не би било у Муслиманско-Хрватској Федерацији, овако се празни, муслимани одлазе, нема никакву економску перспективу. И кад би ту било добре воље, ишло би се ка корекцији граница, да Горажде припадне Републици Српској, а да се то усагласи неким другим територијалним уступцима муслиманима или Хрватима.

Водитељ: Суштина је дакле, да није било компромиса, него искључиво попуштања.

Др Шешељ: Циљ је Американца да ситуација буде што компликованија. Јер, кад је компликована ситуација, њихова улога је потенцирана, већа, значајнија.

Биљана Плавшић после пораза у пензију

Водитељ: Пошто смо првих пола са-та стварно брзо, да употребим тај израз, потрошили, ја вас молим да заједно погледамо Палмине светске вести, па да наставимо конкретније о свим стварима. Поново смо у програму господине Шешељ, па да наставимо наш разговор.

У овој емисији су сем Биљане Плавшић били сви прваци преостале четири парламентарне странке српског народа у парламенту Републике Српске, и сви су наравно бранили свој програм, своје понашање, али, с обзиром на ово што сте ви изнели и оно што знате, по вашој оцени, да ли постоји могућност да српске странке у Републици Српској постигну минимум политичког и националног јединства?

Др Шешељ: Ја мислим да постоји и да ће се то десити одмах после ових избора. Не би се више никада смело десити ово што се десило, да се формира мањинска влада уз подршку муслиманских посланика и Сафета Биче, тог истог Сафета Биче који је недавно у Сарајеву изјавио за Дневни аваз или неке друге муслиманске новине: Главу дајем, али Републику Српску не дам.

Не може нека влада егзистирати као мањинска у парламенту захваљујући подршци муслиманских посланика, а да не плаћа неку цену. Да не плаћа одмах или да није обећано у будућности.

Водитељ: Која је цена до сада плаћена?

Др Шешељ: Цена је до сада плаћана прихватањем јединствених регистарских таблица, прихватањем дакле, разних других мера које Републику Српску увлаче у унитарну Босну и Херцеговину. То све није морало да се прихвати. Могло је без тога. Могло је да се каже имамо своје таблице и готово.

Нема правног основа да Карлос Вестендорп онда нешто прописује. А кад Влада пристане пристала је. Затим Ре-

публика Српска није морала да пристане да и ове изборе организује ОЕБС, јер ће бити фалсификовани. Опет ће бити фалсификовани, опет ће цакови и цакови лажних муслиманских гласова да се сливају.....

Водитељ: Има ли, рецимо, код тог питања шансе да се постигне јединство?

Др Шешељ: Па, ја мислим да ће се ово јединство постићи после ових избора, сад не. Друго, промениће се многе ствари. Убеђен сам да ће Биљана Плавшић изгубити председничке изборе и да ће онда нови мандатар бити човек из највеће парламентарне политичке партије, а не из најмање, као што је то било у претходном периоду. Додик има само два посланика у Народној скупштини. Друго, ја мислим да је доста учињено на сондирању терена за ближе повезивање Српске радикалне странке, Српске демократске странке, Социјалистичке партије Републике Српске и након пораза Биљане Плавшић, добар део Српског народног савеза би се томе могао прикључити.

Има и тамо озбиљних људи. Видели сте синоћ можда на БК овог Јована Мицковића. Он је сасвим озбиљан човек има доста ствари у којима се разликујемо. Али, има таквих људи и у Српском народном савезу. Биљана Плавшић сигурно неће остати на месту шефа те партије кад буде поражена на председничким изборима. Било би депласирано после таквог пораза. С друге стране, она има скоро 70 година и време је да се повуче у пензију.

"Експерти" нека оснују "Експертску странку"

Водитељ: Хипотетички је ако ипак победи, има ли онда шансе?

Др Шешељ: Онда ће она даље да затеже ствар и да сама одређује разне безвезњаковиће за мандатаре. Људе по сопственом избору, људе који немају упориште у парламенту. Онда ће опет бити притисци са Запада - хоћемо ли прихватити овога, хоћемо ли прихватити онога. Видели сте како је то било прошли пут. Ишла је са Младеном Иванићем, никакву парламентарну странку није имала иза себе, и који је поставио небулозан захтев да пола министара он сам одреди, то су као експерти по његовом избору, а пола пропорционално парламентарне странке.

Где то у свету има као преседан? Нигде. Па ваљда се подразумева да свака странка одређује експерте у Влади. Ми кад смо улазили у Владу народног јединства у Србији, пробрали смо експерте из своје странке за разне ресоре. Тако ради свака политичка партија. А, не мимо странака, неки експерти. Па ако требају неки експерти, нека формирају експертску партију, нека експертска партија изађе на изборе, па да видимо колико ће добити гласова. На изборима се проверава да ли је

неко експерт или није. Очигледно то није била озбиљна варијанта.

Додик залутао у политику

Јер, чим Иванић није успео, она је одредила Додика и Додик је за неколико часова формирао кабинет и прихватио да влада уз подршку муслиманских посланика. То Младен Иванић, ипак је био частан, поштен и коректан - није прихватио. И, рекао је, ако не добије подршку српских странака, да он враћа мандат. То овоме не пада ни на крај памети. Код овога је питање и после избора, кад се формира нова Влада, како ће с њим изаћи на крај, и хоће ли уопште на нормалан начин предати власт, да ли ће предати кључеве од фиока и канцеларија.

Водитељ: Мени се чини логичним да,

Др Шешељ: Њега неће ни Биљана Плавшић, ево то вам гарантујем. Ни она га неће.

Водитељ: Зато што једноставно тај човек је неподношљив свима.

Др Шешељ: Тешки примитивац, незналица, без икаквог образовања, једноставно с њим се не може ни о чему нормално разговарати. Видели сте како се понаша у парламенту, како се понаша на јавним скуповима. Сад је рекао у Бања Луци: или ћете гласати за мене или више нећете ни за кога гласати.

Плавшићкини текстови превод са енглеског

Водитељ: Да то је јуче, то је прене-ла данашња штампа, али мене интересује - није ли крајњи тренутак да се забораве лидерске и страначке зајави-

успети и у Републици Српској после ових избора.

Друго, кад се на челу Републике Српске, уместо Биљане Плавшић, појави једна изузетна личност као што је др Никола Поплашен, промена ће бити очигледна. Озбиљан човек, сталожен, паметан, нормалан, са доста политичког искуства, са доста политичког талента. С њим ће и Запад морати на други начин да разговара. Нема више као Биљани Плавшић: уради ово, уради оно.

Неки експерти су вршили анализу неких њених текстова, рецимо текста о распуштању Народне скупштине и установили да је текст преведен са енглеског језика под терминима који су употребљени по језичким склоповима реченица.

Водитељ: Поменули сте и пример

Предизборни митинг у Бања Луци: ОЕБС није имао куд, воља народа у случају др Николе Поплашена није могла да се преиначи

ако се сви куну у могућност постизања јединства, сви истичу очување Републике Српске, очување народа, побољшање живота....

Др Шешељ: На кога мислите ту?

Водитељ: Сви прваци који су били у овој емисији су то рекли.

Др Шешељ: Па добро, већ сте напоменули да Биљана Плавшић није била.

Водитељ: Да, њу то не интересује. Дакле реч је о ове три партије: о радикалима, демократама и социјалистима Републике Српске. И господин Додик је показао велику спремност за сарадњу у овој емисији.

Др Шешељ: С ким?

Водитељ: Са свима.

це, нетрпељивости и разлике и да се десило српском нараду та срећа, то чудо, да се оставе по страни и да се, рецимо, почнемо од мандатара, да он не буде ипак избор само председника Републике Српске, него резултат договора парламентарних странака.

Др Шешељ: Ја мислим да је најбољи пример, пример Србије и Владе народног јединства. Заиста на принципјелној основи је формирана та Влада. Парламентарне странке које су изразиле спремност да учествују у тој Влади, мандате су поделили и у квантитативном и у квалитативном смислу, пропорционално односу снага у Народној скупштини. Само тај модел може

Србије. Мени се чини као посматрачу, појединцу да је утицај Србије, ви сте и рекли да нема контакта између две владе, али да је укупни политички утицај Србије на токове избора у Републици Српској ове године мањи, него што ја мислим да би требао да буде.

Др Шешељ: Ја мислим да он није непосредан, али посредан утицај је велики и никако се не може занемарити. Друго, очи целокупног народа са друге стране Дрине су уперене према Србији и ти људи могу некада да се љуте на Србију, да јој замере ово, да јој замере оно, власти у Србији итд. али они друге узданице немају.

Анализа актера политичке сцене

Водитељ: Да, али имамо са друге стране Владу која не контактира са Владом Републике Српске.

Др Шешељ: То ће народ сада да разреши на овим изборима. То је разлог више што сам овако велики оптимиста.

Водитељ: Имали смо са друге стране запажање господина Живка Радишића да кадрови и људи прелазе како се центри моћи премештају из СДС-а, да прелазе за центрима моћи, да народ опет не буде изигран.

Др Шешељ: То је проблем Српске демократске странке која није довољно дуго била опозициона политичка партија, није развила свој страначки апарат. У почетку је формирана као покрет коме су приступили људи најразноврснијих идеолошких оријентација, људи претходног режима и људи који су увек уз власт ма каква да је та власт.

Мислим да је Српској демократској странци користио овај расцеп као странци, да је велика штета била и невоља за Републику Српску, тај промашај са кандидовањем Биљане Плавшић, о чему смо ми на време упозоравали Караџића, али је то деловало на преочишћење Српске демократске странке и ова смењивања између Бухе и Калинића, одлазак Бухе и долазак Калинића је једно велико прочишћење. Уместо једног човека, практично мртвачког изгледа ви сада имате једну нормалну личност са којом се може разговарати, човека који није оптерећен мржњом. Код Калинића не можете да приметите ту мржњу.

Водитељ: Мора се признати политички школованог човека.

Др Шешељ: Буха изледа као човек који пре подне мрзи себе, а после подне као свет. Такви људи једноставно у политици не могу да успеју. Могу, али у неком негативном правцу. Да нанесу штету, а не да донесу просперитет, да донесу побољшање политичких, економских или социјалних услова живота, тако да ће и ту много тога још да се прочисти. Сада они имају промењене листе кандидата.

Има доста нових имена на њиховим посланичким листама, доста компромитованих људи је већ отпало, многи су отишли. Имали су и своју скупштину на којој су извршили тријажу. То је за њих ипак добро. Они имају много мању снагу него што су имали раније, али су као партија озбиљнији. Код Биљане Плавшић се нагомилало свега и свачега. Има и озбиљних људи, не сме се потцењивати, ја очекујем да ће ти озбиљни људи после избора однећи превагу, али има различитих скоројевића, криминалаца, људи који су увек уз власт.

Мислим да је и Социјалистичка партија сазрела у озбиљну политичку странку и да ће то ови избори показати. После ових избора очекујем Народну скупштину са четири озбиљне стран-

ке - Српска радикална странка, Српска демократска странка, Социјалистичка партија и Српски народни савез, с тим што ће Српски народни савез битно да ослаби.

Трећина буџета за Косово и Метохију

Водитељ: Мене интересује како год да дођемо до нове власти и какав год резултат да буде, шта су приоритети?

Др Шешељ: Тешко је рећи чега се прво треба прихватити. Ситуација је тако лоша, тако тешка да Влади предстоји грозничав рад. Није ни код нас у Србији много боља ситуација, али се заиста грозничаво ради. Може народ да се љути, да смо више или мање успешни, овакви или онакви, али заиста се ради много и немамо баш шансу да задивимо грађане неким великим, значајним економским резултатима, иако и ту неке ствари доводимо у ред, постепено.

Треба да прође неко време да се све то сагледа и да се осети, али мислим да је и ово подвиг што смо око Косова истрајали и што Косово чврсто држимо у српским рукама и што ту нема одступања. Трећина буџета одлази на Косово. У Републици Српској има читав низ економских, социјалних проблема које треба решавати, али и правно-политичких који су запостављени.

Шта је урадила Додикова Влада? Испословала је у Народној скупштини да се пониште сви закони које је донео претходни скупштински састав након што је Биљана Плавшић противуставно распустила Народну скупштину. Сетите се када је противуставно распустила Народну скупштину и када је Уставни суд констатовао противуставност, нађен је један политички компромис и у Београду потписан. Биљана Плавшић је потписала да се превазиђе та уставна криза, да се иде на ванредне парламентарне и председничке изборе, па је после тога рекла - председнички да буду две недеље касније. Када су одржани парламентарни избори није јој више пало на памет да се иде и на председничке. То показује одсуство елементарне моралности.

Водитељ: Колико је тачна примедба изнета од стране других политичких првака да институције система у Републици Српској не раде?

Др Шешељ: Не ради ни једна институција система. Све је у великом хаосу. Постоји полицијска самовоља, самовоља полицијских шефова. Причао сам вам већ о Љубиши Савићу Маузеру, самовоља разних државних органа, много већа злоупотреба положаја него што је икада то раније било и ствари се заоштравају. Ствари могу и трагично да се окончају, ако их сада ови избори не доведу у ред.

Нестанак Српске - стратешки циљ Запада

Водитељ: Интересују ме односи са Муслиманско-Хрватском Федерацијом, како их ви видите?

Др Шешељ: Западу је циљ да се укине Република Српска, да се ствара унитарна Босна и Херцеговина. Зашто? Запад је испословао да БиХ не остане у саставу скраћене Југославије. То је стратешки циљ Американца, Немаца и других западних сила, да би Србија била што слабија. Онда су произвели овај крвави грађански рат и у том грађанском рату Срби су лоше прошли, али су најтеже погођени муслимани, они су најгоре прошли, и то је чињеница.

Дошло је до разграничења и то разграничење је потврдио и Дејтон. Међутим, сада се Европа боји стварања муслиманске државе, а не функционисање ни Муслиманско-Хрватска Федерација и Хрвати само вребају прилику да своју Херцег Босну отцепе и да се прикључе Хрватској. Запад би хтео да и Србе и Хрвате држи као таоце у Босни, да они буду противтежа покушајима стварања исламске државе у правом смислу речи, а да то ипак буде самостална држава како би се Србија слабила, дакле да се српски народ пошепа, раздвоји, а да део Срба служи као таоц Западу да би спречио стварање исламске државе.

Водитељ: Наша средства информисања су пренела да је чак и лично Фрањо Туђман поводом брисања 18 кандидата Хрватске демократске заједнице уложио оштар протест и запретио чак повлачењем и бојкотом избора. Како коментаришете реакцију света?

Др Шешељ: Западне силе Хрватима у Босни чине нешто слично овоме што су учиниле Србима. Њима је циљ да тамо сузбију ХДЗ и да створе гарнизур себи крајње послушних људи на челу са Зубаком. Зубак је за Хрвате оно што је Биљана Плавшић за Србе, типични квислинг. Дакле, одметнуо се од своје политичке партије и служи западњацима, покушава да реализује њихове интересе. Ту је ХДЗ веома бурно реаговао и мислим да ће он проћи са много мање ожиљака него што је прошао СДС, јер су ипак тамо Хрвати компактнији и боље организовани.

У перспективи вероватно иду у неку варијанту у муслиманском делу Муслиманско-Хрватске Федерације да се отарасе Изетбеговића и да доведу некога попут Хариса Силајџића, што би за нас била најопаснија опција.

Водитељ: Зашто?

Др Шешељ: Зато што би се веома лукаво наступало према Србима - идемо на помирење, братство, јединство, ово, оно и многи Срби би вероватно били поколебани том бујицом слаткоречивости. Американци уз Додикovu помоћ вешто неке друге ствари изводе. Рецимо, Додикова Влада је потпуно занемарила изградњу пута, заобилазног пута око Горажда. Од Копача, Српског Горажда до Србиња, тај пут је ура-

ђен, пробијен, али није асфалтиран и не пада им на памет да то раде. Каже се - слободно се пролази преко Калиновика.

Нико не зауставља Србе који иду колима, нико их не контролише, све је слободно. Друго, пробијен је пут од Пала до Лукавице преко Требевића, који је потпуно на српској територији, да би се заобишао пут преко Враца који на два места пресецају муслимани и сада се опет каже - сасвим је слободан пролаз, нико не контролише, нико не зауставља, нема потребе да се асфалтира овај пут, сада се њим не може ни проћи и полако се пажња Срба слаби, њихова опрезност се смањује, па ће тако сутра да ураде и у области Брчког.

Рећи ће - сасвим слободно се пролази, није сада битно да ли је то Република Српска, да ли је то Муслиманско-Хрватска Федерација, нико никог не зауставља, нико никог ништа не пита и томе слично. Тако миц по миц, корак по корак, док се Срби освесте у једном моменту нема Републике Српске. То је ова варијанта. Дакле, са муслиманским политичарима који имају неке европске манире, који су школовани на западу, за тог Хариса Силаџића се говори да је организовани амерички шпијун, да је члан њиховог шпи-

јунског апарата. Такви људи би нам били веома опасни.

За Изетбеговића се зна да је панисламиста, да је фундаменталиста, да је осуђиван својевремено као млади муслиман, 1963. као исламски оријентисани интелектуалац, фундаменталиста и нема никакавих непознаница. За нас је погодније када је такав човек на челу муслимана, него неко ко је неупоредиво лукавији, ко зна да се претвара, ко зна да се прикрива, ко зна да се маскира, ко зна да подиђе. Да је био могућ заједнички живот не би било овог рата, а они који нас терају поново на заједнички живот стварају услове за неки нови рат у будућност. Перспектива је да се поделимо дефинитивно, а онда можемо да сарађујемо на економском плану, па на свим другим пољима, када се излече ране овога рата.

Ревизија Дејтонског споразума

Водитељ: Основни став ваше странке је да је Дејтон такав какав је ...

Др Шешељ: Јесте, али Дејтон је створио два ентитета који су више од федералне јединице. По Дејтонском уговору БиХ конституисана као типична конфедерација, само што није га-

рантовано право на отцепљење. Све остало је чисто конфедерално, али они сада врше ревизију Дејтонског споразума. Ми смо раније то критиковали. Пре свега смо критиковали због отимања Републици Српској једне трећине територије и то је сада завршена ствар. Сада се грозничаво боримо да се задржи Дејтонски споразум, да се не иде на његову ревизију, формалну, која је такође најављивана и суштинску која се проводи већ у пракси.

Водитељ: Рекли сте пар пута у објашњењу зашто је Харис Силаџић најопасније решење, најопаснија опција. Поменули сте да ће се Срби привољети. Немамо примера да ни муслимани, ни Хрвати се тако лако приволе, што је нешто против њиховог националног интереса.

Др Шешељ: Зато што су Срби народ у правом смислу речи, а они нису. Шта су муслимани? Муслимани су потомци српских квислинга из времена турске окупације. То је историјска чињеница и не може се против чињеница... Највише мрзи онога коме је некада припадао и тако вам је са босанским Хрватима. То су покатоличени Срби.

Цела Херцеговина је добила име по херцу Стевану од Светог Саве. У време Марије Терезије највећи је био мисионарски рад у Босни под турском окупацијом и тачно је планирано било да се пресече Босна преко централног дела долином Неретве и долином Босне. Само у том појасу можете да нађете католике. Значи, западна Херцеговина, па овамо преко Брадине до Кисељака, до Крешева и горе на север све до Оџака. Све је плански рађено.

Ђинђић на челу политичког башибозлука

Водитељ: Колико мислите да на јединству и олаком прихватању кукавичјег јаја које нуди Запад доприносе и политичке странке које су толико разједињене, колико јесу?

Др Шешељ: Доприноси много, али и у Србији се ситуација полако разбистрила. Тешко ћете сада наћи политичку странку која би се попут СПО-е или ДС или Грђанског савеза тако отворено стављала у службу западних интереса. Сада СПО-е опет почиње да личи на себе из прве претходне фазе из 1990. године. И сада опет глуми националну странку, као да је народ заборавио шта је та странка радила 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996. године. Демократска странка се сада нешто примирила и Грађански савез више тако отворено не заступа америчку опцију.

Водитељ: Због чега?

Др Шешељ: Због Косова и Метохије. Свесни су колика је то опасност. Додуше, направили су један излет ови из Ђинђићевог круга. Ђинђић је сада окупио сав политички башибозлук око своје странке. Били су у Приштини, па су се залагали за трупе раздвајања, за страну интервенцију, за мировне

"Видовити" Додик или нешто друго: на трибини у Требињу изјавио је - Како год ви гласали, ја ћу вам опет бити председник Владе!

трупe Уједињених нација које би завеле ред и прекинуле сукобе на Косову и Метохији.

То је та подмукла игра која се са Запада пласира. Чак Американци превиђају у било којој варијанти да се постигне споразум да дођу њихове трупе и да гарантују реализацију тог споразума и да раздвајају на терену сукобљене стране, како они то кажу.

Водитељ: У ствари, потребно им је да стационирају своје снаге.

Др Шешел: Потребно им је да стационирају трупе. Када једном дођу онда је готово и онда се миц по миц шире по целој Србији, али нам тек у перспективи отварају питање Војводине и Рашке области.

Водитељ: Примећујем када говорите о тој промени набоље да опет имате један одбојан став. Ваљда је добро за овај народ да су се променили набоље.

Др Шешел: Немам уопште одбојан став, само не верујем у искреност. Видели сте сада Драшковић подржава Биљану Плавшић. Они су практично политичке личности истог профила. Прво, екстремни националисти са неумереним захтевима, са неумереним ставовима. Овај говори да ће сећи руке ко понесе муслимански барјак, она рекла ако треба да погине и шест милиона Срба остаће шест милиона да живи у слободи итд. Такви људи су и склони да у једном тренутку преваре да потпуно напусте претходни екстремни правац и да се усмере на сасвим супротну страну.

Лаж у политици кратког даха

Водитељ: Да ли је искреност господине Шешел уопште иманента политици.

Др Шешел: На дугу стазу јесте, у неким мутним временима може лаж да се делимично исплати. На кратку стазу да се исплати. Али, у некој широј перспективи се заиста не исплати. Друго, сви смо ми смртни људи. Ми политичари пре свега водимо рачуна да неку славу заслужимо бавећи се политиком и сваки озбиљан политичар размишља да ли ће га уопште памтити за 50 и 100 година и шта ће се о њему тада говорити.

Само глупи људи који се баве политиком о томе не размишљају. Ко иоле нешто вреди у политици то му је преокупација. Е, сад, можете мислити шта ће сутрашњи историчари да пишу о улози једне Биљане Плавшић, или једног Драшковића, или једног Ђинђића, после свега овога што се десило. И што народ већ зна да се десило.

Водитељ: Да, у реду је то размишљање да се заслужи слава али где смо ми грађани ту?

Др Шешел: Па, грађани су увек у сваком друштву, већина грађана објект политике. Нема тог демократског поретка у коме је сваки грађанин субјект политике. Грађанин периодично

има право да се изјасни али је непрекидно подложен манипулацији. И, што је технологија савршенија то је манипулација израженија. Нема идеалнијег средства за манипулацију, бар до сада га нема, него што је то телевизија. И зато се сви они који настоје да одрже контролу над грађанима покушавају пре свега дочепати телевизије, па и Американци на подручју Босне и Херцеговине, односно Републике Српске.

Демократија на амерички начин

Видели сте шта су све урадили. Војску шаљу да отимају предајник. Постављају своје комесаре, своје чланове управних одбора у српској телевизији. Што је опет противно Дејтонском споразуму. Јер, радиодифузија је искључиво право ентитета. Сада би они да јединствену телевизију успостављају. Овде у Србији нападају режим јер наводно не поштује слободу медија. Да видимо да ли је у Америци већа слобода медија него у Србији. Погледајте Аустрију, нема, колико знам, ни једну приватну телевизију. Погледајте у Србији колико има...

Водитељ: Добили су кабловску пре годину дана.

Др Шешел: Да, ову нормалну, редовну ни једну немају приватну телевизију. А, нападају Србију за одсуство медијских слобода. Ево, показали су Американци шта подразумевају под медијским слободама у Републици Српској где су њихови штићеници преотели 16 локалних радио и телевизијски станица. Декретом. Полицијском силом. Шта то онда значи? Не треба једноставно више о томе размишљати шта ће нам неко споља рећи. Ми одговарамо свом народу.

Ми треба за сваки свој потез да убедимо сопствени народ да је исправан. А, народ сам процењује. На следећим изборима ће се изјаснити. А, шта ће нама Запад рећи о томе уопште не треба размишљати. Шта год да радимо, да дубимо на глави они би рекли не ваља, није исправно. Да кажемо - ево, сви ћемо да се обесимо. Е, немојте, него скочите у воду да се удавите. Е, тако се понашају.

Водитељ: Ви лично сте задовољни радом институција система у Србији?

Др Шешел: Нисам задовољан. Мислим да још много ту треба да се ради да би се те институције ускладили са уставним и елементарним демократским нормама, али мислим да ми нисмо далеко испод европског просека а далеко смо изнад светског просека. И после свега онога што нам се дешавало у овом 20 веку, мислим да то није тако лоше. Јер, немате ниједне државе на подручју бивше Југославије која има већи степен демократских права и слобода.

Гледајте шта се ради у Туђмановој Хрватској. Погледајте какве су тамо

полицијске стеге, каква је контрола медија. Погледајте колико је корупција захватила све поре система. Шта се све тамо дешава. Погледајте какав је положај националних мањина у свим тим републикама а какав је положај у Србији. Шта се дешава у Србији. Да извесна историјска трагикомичност буде уверљивија и израженија сад Шиптари траже да им се врате одредбе Устава из 1974. године против кога су они сами устали. Демонстрације 1981. године су биле против одредаба тог Устава.

Сада они то траже. Зашто? Зато што су неки паметни међу њима схватили да су погрешили и треба да будемо захвални Шиптарима што су се побунили 1981. године. Освестили су српски народ. Пробудили су учмалу и заспалу српску националну свест. И спречили су сопствене вође да на миран и тих начин реализују своје крајње циљеве - отцепљење Косова и Метохије. Да се то тада није десило, да су Шиптари доминирали Косовом и Метохијом у време распада Југославије 1990, 1991. одавно би се спровело и отцепљење.

Влада народног јединства стабилизовала Србију

Водитељ: Ово је прави шлагворт за ово кључно питање. Ескалирале су њихове тежње за отцепљењем, ваљда нема еклатантнијег примера од овога што се дешавало последњих неколико месеци. Ваша оцена?

Др Шешел: Сагледали смо за ових неколико месеци праву природу шиптарског тероризма, политику западних сила а и успешно томе парирали. Погледајте - у тренутку када је формирана Влада народног јединства каква је била ситуација на Косову и каква је ситуација сад. Разлике су битне. Не зато што је неки од нас из Владе појединачно нешто лично бог зна колико допринео, него зато што смо донели Србији политичку стабилност, упркос тешкој економској кризи и социјалној беди.

Ова Влада је значајна стабилност. Када држава има стабилну владу онда полиција и војска могу нормалније да делују. Не можете очекивати од полиције и војске да нормално делују ако је држава у хаосу. Са Запада су хтели да нам индучују нови хаос. И, све је било смишљено у том правцу.

Процена је била да је немогуће формирати нову Владу. Зашто? Зато што Драшковић поставља неке неприхватљиве услове и што их сваки дан мења, и што човек никад није начисто шта он хоће а шта неће, и то су били убеђени да смо ми радикали толико љути због свега онога што се догађало на председничким изборима да нам не пада ни на крај памети да седнемо и разговарамо са Социјалистима а камо ли да склапамо Владу. Били су убеђени да ће пасти савезни буџет и није ни мало случајно тог дана када су очеки-

вали да ће пасти савезни буџет, што је дошло до ескалације тероризма на Косову. Све је дакле било изванредно добро смишљено и испланирано.

Ми смо то схватили све благовремено иако смо гласали против савезног буџета у Већу грађана, гласали смо за у Већу република. Баш због тога. Јер, тада изазвати кризу Савезне скупштине, њено распуштање, јер ако до 31. марта није усвојен буџет аутоматски се скупштина распустила по Уставу и идемо на нове изборе, па предизборна кампања већ у Црној Гори, узавреле политичке страсти, овде нови хаос у Србији ако се не формира републичка Влада - идеални услови да нам отму Косово и Метохију.

Ми смо зато одлучили да томе парирамо. И, парирали смо веома успешно. Наравно, још није све завршено. Постоји претња страном војном интервенцијом. Она се непрекидно по-

ски коњ да идемо на ванредно стање. Шта ће нам ванредно стање? Ванредно стање се успоставља када не функционише део система. По томе се ванредно стање разликује од ратног стања.

Ванредно стање се успоставља када је држава у кризи. Па, на једном делу територије не може да се власт успостави на нормалан начин. Једна варијанта ванредног стања је реџим када се негде у општини заведе принудна управа. То би био блажи облик ванредног стања. За ту општину то је ванредно стање, јер не функционише локална власт или функционише на начин који је супротан Уставу и закону. Долази до тешких злоупотреба. Зашто то да радимо? Када све институције система нормално функционишу. Па и на Косову. А, полиција води борбу против тероризма. Војска чува границе.

Сада Срби бране Дејтон: Дејтонски споразум готово да је реализован у пракси, али Американци иду даље и врше његову ревизију на штету Републике Српске

навља. То је озбиљна претња. Данас је то нешто мања опасност него у јуну месецу, али је не смемо подцењивати. И, наш једини начин да парирамо тој опасности је да свима на Западу ставимо до знања да ћемо се грчевито бранити свим средствима. Ми не можемо да победимо НАТО пакт, али можемо му нанети такве губитке који су за земље - чланице НАТО пакта политички неподношљиве.

Ни педаљ српске земље!

Водитељ: То је тачно.

Др Шешел: То можемо да урадимо. И, треба да им ставимо до знања да ћемо то и урадити. И да ту нема милости. Да идемо до краја. Недамо своју територију. Недамо ни један једини педаљ. Друго, хтели су да нас навуку, и ту је Драшковић опет, планирано је, требао да послужи као тројан-

Водитељ: И то добро.

Др Шешел: И, добро чува границе. Границе су напакон затворене. Раније држава није показивала довољан степен опрезности поводом Косова и Метохије. Границе су биле исувише пропусне и држава је затечена на спавању док су се Шиптари организовали.

Водитељ: Па, то је трајало 50 година господине Шешел.

Термин Шиптар није увредљив

Др Шешел: Од 6. априла 1941. године се спроводио геноцид против српског народа на Косову и Метохији.

Водитељ: И проток српско-албанске границе.

Др Шешел: Граница скоро незаштићена. Сада је ситуација другачија. То је оно што нас испуњава оптимизмом. Шта Запад жели?

Водитељ: То је оно што нама обичним грађанима није јасно.

Др Шешел: Јасно нам је. Запад не жели да се ситуација реши него да латентно траје проблем. И ако се ситуација реши, ако се страсти смире, ако се и Шиптари врате у нормалан живот, ви сте можда приметили, ја час користим термин Албанац, час шиптар, ни један ни други није увредљив, јер Шиптари сами себе тако називају. То је у њиховом језику и ту нема никакве увреде. Нити имам намеру да вређам.

Ми желимо да сви припадници албанске националне мањине који су наши држављани мирно живе у нашој земљи потпуно равноправни са Србијама и другим грађанима, и то је оно од чега ми не одступамо. Они који нису наши држављани а учествују у сепаратистичким активностима морају да оду.

То је дакле један принцип од кога нема одступања. Друго, сви они који су се огрешили о закон морају да одговарају пред законом. Наша полиција, наши државни органи су ту веома благи и увиђајни. Видели сте пре неколико дана је заробљено 450 шиптарских терориста. Али, ту се одмах води истрага, елементарне истражне радње, утврђује се ко је учествовао у неким терористичким активностима а ко није. Ако је неко на силу одведен, ако је неко на силу униформисан, наоружан итд. ту смо као држава веома благи. Ти се људи пуштају кућама. Наравно с упозорењем да воде рачуна да се више у такве ствари не упуштају.

Друго, организовано се враћају цивили у њихове куће а сви они који су учествовали у терористичким акцијама морају судски да одговарају. На тај начин мислим да ћемо у политичком смислу постићи много, а с друге стране све је више Шиптара који схватају шта је циљ западних сила. И овог пута, што је веома интересантно, и што ми се потврдило у разговору са неким арапским, исламским амбасадорима у Београду, и арапска лига и исламска конференција су схватиле каква је подмукла игра на Косову и Метохији. И нема више пристрасног стајања на страну Шиптара, нема више слепог подржавања њихове политике као што је то било нпр. у Босни и Херцеговини. Ту се дакле десио један процес, чак и један Иран који је тако жестоко подржавао муслимане у Босни и водио антитерористичку политику сада је поприлично променио став и мислим да је дошла и дипломатска иницијатива да се подигну дипломатски односи на ниво амбасада.

Водитељ: Економисти су, односно бизнисмени су већ дошли. То ми верујте на реч.

Др Шешел: Да, али имамо сада амбасадоре из многих арапских земаља, обнављају се стара пријатељства, што је веома значајно. Јер, зашто да ми будемо сада заморчад Запада и зашто да

ми будемо средство његове евентуалне политике према исламском свету.

Београдски муфтија лојалан грађанин

Водитељ: Колика је ту заслуга и муфтије, били сте недавно с њим.

Др Шешел: Мислим да београдски муфтија својим понашањем даје пример како би сви други грађани разних вероисповести у нашој земљи, поготово верски великодостојници требало да се поставе. Мислим да је лојалан држављанин Србије и Савезне Републике Југославије и да је својим понашањем доста допринео смиривању извесних страсти и потенцијалних сукоба у нашој земљи. Мора да се цени таква његова позиција. И, није се огрешио о српске државне интересе, бар не колико ја знам. А наш је циљ да имамо добре односе и са исламском верском заједницом.

Нажалост, ми немамо још јединствену организацију на нивоу Србије, јер и ту постоје извесне поделе након што се претходна исламска верска заједница разбила, али се надамо да ће ти људи који здраво разумски размишљају и који су реални, који су чврсто с обе ноге на земљи, да однесу превагу и да ће те усијане главе фундаменталистичких усмерења да на извештај начин буду елиминисане из центара одлучивања о ставовима и политици исламске верске заједнице.

Наравно, такав наш став је према свим другим верским заједницама. Почели смо од тога како овог пута нема из исламског и арапског света онако директне подршке шиптарским сепаратистима како је то било на примеру босанско-херцеговачких муслимана. Јер су схватили какву перфидну политику води Запад.

Западна политика, политика Америке и Немачке, је у неким елементима идентична Хитлеровој политици. Методи су другачији. Садашњи методи су много перфиднији, прикривенији него што су били Хитлерови методи. Хитлерови методи су били отворено злочиначки, али су циљеви исти. Све оно што је Хитлер наменио српском народу сада они покушавају да реализују. Исти принцип је поделе српских земаља. Исти је принцип черечења Србије. Само много перфидније и зато опасније.

Јенки идите кући!

Водитељ: Ту су геостратешки циљеви старији и од Хитлера.

Др Шешел: Јесте. Зашто? Циљ Американаца је да Срби буду сведени на што мању територију и да буду одбијени од Јадранског мора, јер у њиховим очима, у очима њихових геостратешких планера ми смо традиционални савезник Русије на Балкану и они се журе да тог савезника осакате док Русија не стане на ногу.

Водитељ: Када сам мало пре рекао да ми грађани не знамо шта заправо хоће тај Запад и западне силе овде, мислио

сам на овај отворени сукоб између Европске заједнице и америчке дипломатије, који поприма размере и размењује се такве поруке и такви изрази, у најмању руку, као да су избори у Србији или Републици Српској.

Др Шешел: То је опет једна игра коју играју Американци да би спречили конституисање Европске уније. Европска унија је практично већ конституисана. Није још разрађен механизам деловања њених државних или наддржавних, или парламентарних институција.

Американци се тога боје, боје се из више разлога, јер Европска унија потенцијално ће бити главна економска сила у извесном временском периоду, који је пред нама. Друго, уједињавање највећег дела европских земаља чини излишним даљи амерички војни боравак у Европи, због чега Американци непрекидно подгревају неку војну кризу, да би оправдали своје присуство, и чак кад им се учини да је Европска унија у стању сама да реши неки проблем на европском континенту својим посредовањем, својим утицајем, својим притисцима.

Они повуку додатно неки потез који све поремети. По питању Албаније то видимо. Бериша је био немачки човек и човек Европске уније. Американци су изазвали грађански рат да би га срушили са власти. Он и даље контролише север Албаније. Довели су Фатоса Наноа, који игра њихову игру. То је један од директних примера сучељавања америчке и немачке политике. Али, по питању Србије и српске територије, врло лако налазе заједнички став и зато ту не смемо имати никаквих илузија да би се они могли посвађати поводом нас.

Кинкел за трећи долазак "Луфтвафе"

Водитељ: Да, али Кинкел у једном дану, и то у недељу, даје две опречне изјаве. Једна је да је незадовољан што није постигнуто јединство строжијим санкцијама од забране летова ЈАТ-а, а друга је да је убеђен да је председник Југославије, господин Милошевић, за дијалог и за дипломатско решење и директно оптузује по први пут терористичку организацију ОВК.

Др Шешел: Ми смо имали разних изненађења од Кинкела за ових неколико година, ја ту не бих пренагладио са давањем неке изјаве, да ли то значи промену немачке политике, или не. Ја не верујем да се ту нешто битно мења, бар не до ових немачких избора, али видели сте с друге стране у неколико наврата шта изјављује немачки министар одбране. Он се директно залаже за војну интервенцију НАТО пакта на Косову и Метохији за напад на Србију, тако да је ту доста конфузна ситуација и пошто је у пуном јеку предизборна кампања у Немачкој, неке изјаве немачких политичара треба и посматрати у функцији

те предизборне кампање, а не као њихов озбиљан став о неком светском проблему, поготову проблему на кризним подручјима, какво је сада Балкан.

Американци против Срба до последњег Шиптара

Водитељ: Нас, грађане ове државе, интересује да нам ви, као представник актуелне власти, високи представник актуелне власти кажете - да ли ми можемо да очекујемо да ће се смрити ратна дејства, односно, оружана дејства, извињавам се због непрецизног и неодговарајућег термина, да ли решење, пошто се шпекулише по разним медијима са разним тајним, полутајним предлозима, да ли можемо очекивати мирно решење косовског проблема, у интересу свих нас?

Др Шешел: Ја лично мислим да ће тај проблем још дуже време трајати. Не треба бити претеран оптимиста. Мислим да ће јењавати терористичке активности и да је наша влада ту водила паметну политику. Нисмо показивали осветољубивост, нисмо прогонили цивиле, мирне грађане, и пружали смо руку шиптарској националној мањини за све време ове кризе. Да ће то деловати на многе Албанце, који мисле својом главом, да ће се код њих будити свест да су инструментализовани и изманипулисани са запада и да се заправо боре против сопствених интереса.

Они на Косову живе неупоредиво боље него у Албанији, а својим терористичким активностима су то, у једном тренутку, довели у питање. Сада треба времена да се обнови све оно што је у акцијама терориста, или у контраакцијама наше полиције уништено. Доста имовине је ту страдало. Србија помаже много, цела Србија помаже једном свом делу, делу своје територије, односно становницима који живе на том делу територије, али је цела Србија у економској кризи и социјалној беди, не може то бити бог зна колико велика помоћ. Шлепери и шлепери робе одлазе, али све је то опет кап воде у односу на оне негативне последице, које је тероризам изазвао.

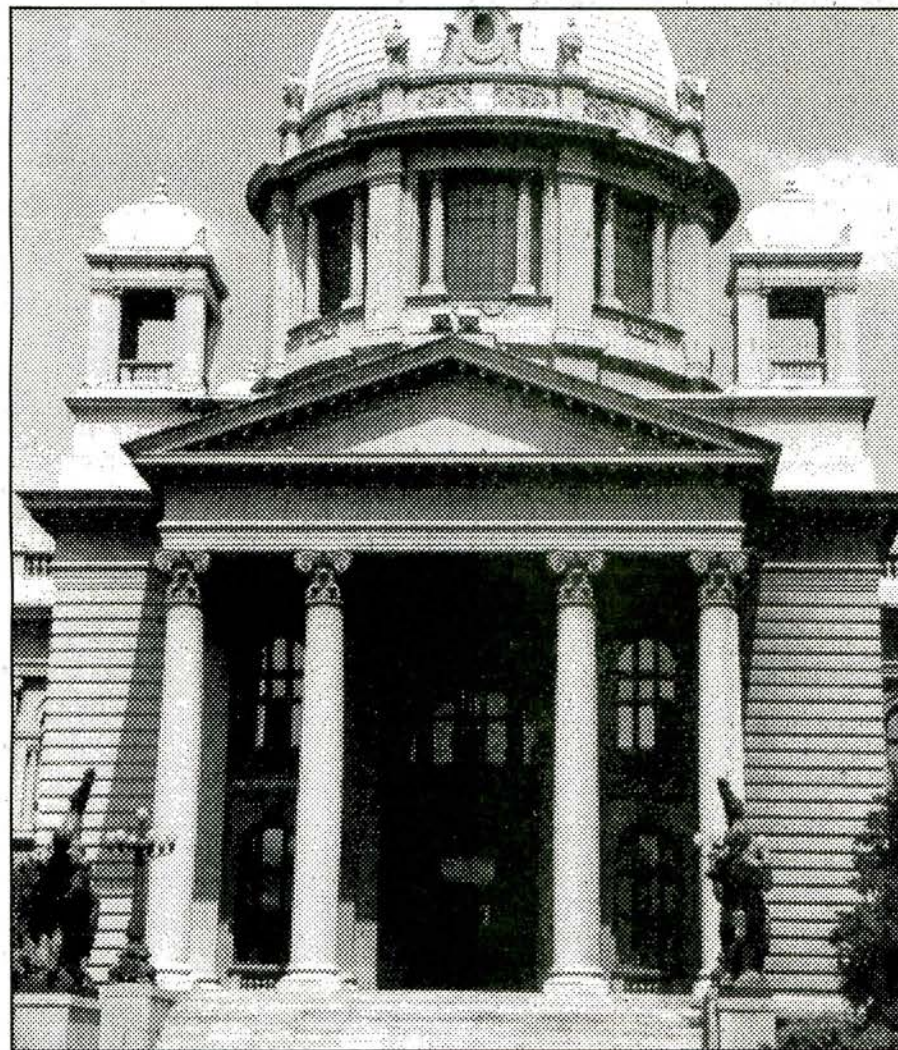
Ја мислим да ће у наредних неколико недеља да крене дијалог и да ће слабити опција екстремнијих Шиптара, слабиће опција Адема Демахија и ове његове нервозне и екстра-екстремне изјаве сведоче о томе, сведоче о нервози која га је захватила. У једном тренутку он је лично пожелео да буде ухапшен, то му задовољство нисмо хтели приуштити, јер, кад губи, политички, онда тражи нешто што ће га вратити у политички живот, што ће му позицију поправити. Идеално би било хапшење, идеално би било да буде мучења. Ми радикали имамо са тим искуства, кад нас мало притисне режим, док смо били опозициона политичка партија, ми заостримо са своје стране толико да буквално натерамо режим на хапшење. Али, имамо сада

то искуство у виду и не дозвољавамо да нас испровоцира Адем Демаџи.

Ми морамо да водимо рачуна да нико због вербалног деликта не иде у затвор, јер се у затвор иде само због конкретних радњи, организовања и вршења терористичких акција. То је за нас веома важно, да ту никакву грешку не направимо, и ту ћемо опет међу Албанцима да правимо дистинкцију. Многи Албанци сада разумеју, и то смо им непрекидно поручивали, да су Американци спремни да ратују против Срба до последњег Албанца, то смо им више пута рекли. То сам једном у лице рекао и Азему Власију.

Никад више владавина Шиптара над Србима

Мислим да многи то схватају. Треба сада да разговарамо о две кључне ствари. Прво, о повратку Албанаца у нормалан политички и друштвени живот, на основу Устава Србије. Постоји Аутономна Покрајина Косово и Метохија, која има исти статус као Војводина. По Уставу Србије то је регулисано и нема у Србији могућности да се Устав мења у правцу јачања аутономности покрајина.

Савезна држава у кризи: црногорска власт је повукла неке потезе који представљају директан атак на савезну државу и њен правни поредак

Водитељ: Је ли то тврд став?

Др Шешељ: Ту је веома тврд став, код српских радикала дефинитивно, нећемо уопште о томе расправљати. Е сада, у оквиру тог уставног одређења треба да донесемо статут покрајине и да видимо како да се те ствари регулишу. Ми имамо иницијативу, имамо идеју, изложили смо је у Нацрту закона о локалној самоуправи и у Нацрту статута Аутономне Покрајине Косова и Метохије, да се иде на дводомне или вишедомне скупштине, то су сада две варијанте, нисмо се дефинитивно изјаснили ни за једну ни за другу, да се разговара. Наш је циљ да више никада не дозволимо да Шиптари владају над Србима, јер имамо горко историјско искуство. Али, принцип дводомности елиминише било какву мајоризацију.

Дакле, све се ствари морају постићи договором, што је у оквиру ингеренција покрајине, или локалне самоуправе. То подразумева да Шиптари онда изађу и на општинске и на покрајинске, а и на републичке и на савезне изборе. Они би радије на савезне, него на републичке, а ми се можемо договорити да се избори организују сви у истом времену, или што је много боље, постепено да се иде прво од опш-

тинских, локалних избора, покрајинских, савезних, па републичких.

То је, дакле, један ниво разговора. Други ниво разговора је разговор о аутономним правима, или аутономији Албанаца у Србији, и ту имамо уставни оквир. И Савезни и Републички Устав гарантује сва грађанска права и слободе припадницима националних мањина, и онда ми можемо на основу те уставне одредбе да дефинишемо да албанска национална мањина има право на персоналну, на културну аутономију. Није битно како ће се то назвати, не желите да идете у наше државне школе, лепо, формирајте своје школе, свој васпитно-образовни систем, сасвим слободно, али сами финансирајте.

Не желите наше болнице, формирајте своје, не желите наше културне институције, формирајте своје. И Академија наука, шта то нама смета како ће се то звати. У Русији сада има двадесетак разних академија, није битно. Не желите наш информативни систем, формирајте свој, што би то нама сметало, свој систем пензијског, социјалног осигурања.

Они могу имати институције те своје аутономије, скупштину аутономије, извршни одбор, могу назвати владом, како год желе. То је дакле оно о чему они сами одлучују, али сами уплаћују доприносе. Држави се плаћају само порези и тачно се зна - толики је проценат, то је за државу, треба за војску, треба за полицију, и оно што нисмо разговарали о томе са нашим коалиционим партнером, морам и то да вам кажем, многе од ових ствари нисмо претресли, тек се спремамо, претресаћемо, и кад почне дијалог, али ми радикали бисмо били веома склони да се припадници шиптарске националне мањине ослободе војне обавезе.

Са своје стране морамо променити Закон о народној одбрани, да се призна служење војног рока у радни стаж. То је оно што код нас није још регулисано, па испадне да има више радног стажа онај ко је неспособан за војску, него онај ко је одслужио војску. Ми бисмо законом то регулисали, то ако радикали уђу у Савезну владу, са наше стране ће да потекне одмах иницијатива, да се Закон о народној одбрани и Закон о војсци Југославије промени и да се унесе одредба да Шиптари не морају да служе, ако неко жели, може. И, с друге стране, да се призна у радни стаж комплетно време проведено на одслужењу војног рока, а учешће у рату да се двоструко призна у радни стаж. Мислим да би се ту једна велика неправда исправила.

Обавезни а не служе војску

Водитељ: Ако имате стрпљења, да објасните разлог зашто Шиптари нису у обавези да служе војску?

Др Шешељ: Они су сада у обавези, а не служе. Па, идемо да успоставља-

мо неку њихову културну и персоналну аутономију. То можемо да укључимо у састав те аутономије. Друго, искуство нам говори да онај ко на силу служи војску, или на силу учествује у рату, да од њега нема неке велике користи. Наравно, ми смо сувише економски сиромашна земља да бисмо имали за догледно време у потпуности професионалну армију.

Развој светских армија иде у правцу потпуне професионализације. Ми ћемо још дуже време морати да имамо и редовну војну обавезу, а после свега овога што се десило са припадницима албанске националне мањине, после све ове ескалације тероризма, после њиховог неслужења војске већ пет-шест година, мислим да има толико како су престали да одлазе, уз неке изузетке, било би бесмислено сада инсистирати да по сваку цену служе. Зашто да компликујемо односе и у војним јединицама и да тамо сада долази до неких нових напетости. Треба да прође неко време да се и међуетнички односи доведу у неки склад и слично.

Радо иде Србин у војнике

Водитељ: Суштина је да им није забрањено...

Др Шешел: Суштина је да им није забрањено, него, ако не желе, не морају, и готово. Ако неко жели, да му се то омогући под равноправним условима, као свим осталим грађанима. С друге стране, ја сам личног мишљења да сваки млади човек треба да служи војску, можда у перспективи да се смањује војни рок, како јача професионална компонента армије, али није згорага провести у младости одређен број месеци у војсци и навићи се на дисциплину.

То је једна прилично добра ствар, иако, кад човек оде на одслужење, много тога му изгледа чудно, много тога му изгледа бесмислено, али са зрелијим годинама се схвата и оно што у младости не може да се схвати - шта значи навикавати човека на ред, навикавати човека да мора да контролише и своје емоције, и своје понашање и неку хијејархијску инвестиру, да се из тога извлаче поуке и сл.

Ја сам лично тако војску доживео, иако, кад мало боље по успоменама пролутам, изгледа ми да ми је у неким периодима теже падала војска од затвора, јер у затвор сам ишао као политички робијаш, па нисам хтео да се држим ни затворских прописа, ни обавеза, био сам бунтовник у старту. Једном су ме у Зеници претукли и дигли руке од мене, кад су видели да те батине не помажу и да сам их поднео без јаука, без иједне речи. Ударали су ме палицом по горњем делу леђа, и готово, дижу руке, шта да раде друго, а у војсци сам се ипак уклапао у систем и неке ствари теже подносио.

Али, оно што ми је остало у успомени, дошао сам као доктор наука и морао сам да слушам десетара, који је

имао непотпуну средњу школу и који није имао нека елементарна знања, али он је имао ознаке десетара. Ја, као млад војник, морао сам то да извршавам. Е, то је требало у себи савладати. Због тога војска није лоша.

Водитељ: Ваша процена кризе на Ковову, колико ће трајати?

Др Шешел: Трајаће то годинама, ми сад треба да инсистирамо да нађемо варијанту за статут Аутономне Покрајине и да се те политичке институције конституишу, локална самоуправа, покрајинска управа и да се конституишу елементи културне или персоналне аутономије Албанаца у Србији. Не може то да иде ни лако, ни једноставно. Али, треба да уђемо у тај процес, да се разговара. Најлакше се стиче поверење кроз разговоре, кроз контакте, па се мало и опустити та атмосфера, па људи почну да се познају, па се можда и друже и тд.

Водитељ: Да, али не могу народи да преговарају, господине Шешел, преговарате ви, политички представници.

Др Шешел: Политички представници, то је и нормално, али чим почну разговори, спушта се тензија, снижава се тензија.

Савезна држава у кризи

Водитељ: Како оцењујете укупну политичку ситуацију у Југославији, конкретно однос Србије и Црне Горе?

Др Шешел: И ту је ситуација прилично тешка. Неко решење мора да се тражи. У кризи је савезна држава. Дошло је до цепања до јуче владајуће политичке партије у Црној Гори и то цепање је изазвало невероватну поларизацију, поларизацију која је збрисала скоро све остале политичке партије на претходним изборима. Црногорска власт је повукла неке потезе који представљају директан атак на савезну државу и њен уставни поредак. Један од тих потеза је елиминисање опозиције из Већа република Савезне скупштине.

Они су свих 20 мандата преузели за припаднике владајуће коалиције. Ми то не можемо да прихватимо. Друго, ту постоји један недостатак и у Србији и у Црној Гори. Закон о избору посланика у Веће република подразумева да посланике бирају републичке скупштине из реда својих посланика, што је преседан упоредно уставном праву демократског света. Сличан пример се може наћи само у Индији и Швајцарској, колико ја знам, да се двојни дом конституише овако како је то код нас прописано. Мислим да је само у Индији, нисам сигуран за Швајцарску.

Ми то морамо да променимо и то да идемо на директне изборе и за горњи дом. У Америци је тако, и сенатори се бирају на директним изборима, а не бира их конгрес федералних јединица, односно америчких држава. На тај начин бисмо избегли ову мајоризацију и мислим да би те законске промене могле да се обаве до следе-

ћих избора. Очекујем да ће Уставни суд да пресуди ништавност садашњег законског решења и да ће морати у Већу република пропорционално да буду заступљене све парламентарне странке и из Србије и из Црне Горе. У Србији је то постигнуто.

Имали смо раније проблеме и у Србији, али сада су ствари доведене у ред и морају и у Црној Гори бити доведене у ред. Морају актуелни црногорски политичари да схвате да савезну владу формира онај ко има подршку већине у Већу грађана и у Већу република, а не онај ко има власт у Црној Гори или онај ко има власт у Србији. Тако је Устав предвидео. Ако може у Америци једна партија владати на савезном нивоу, а друга на нивоу федералне јединице, зашто то не може и код нас? С тим што је политички опортуну и ми се за то залажемо да у овим кризним тренуцима формирамо владу са што широм парламентарном осномом.

Отуд наше залагање да и Букановићева странка партиципира у тој влади. Не може он да каже - нама припада место савезног премијера. Не припада. Припада већини, ономе кога већина одреди. Устав каже - по правилу, ако је председник из једне федералне јединице, премијер је из друге. По правилу, али то значи да не мора бити тако. 1992. године и Ђосић и Панић су били из Србије. Трбало би из Црне Горе, али ко из Црне Горе? Онај кога хоће већина, а тај може да не припада ниједној политичкој партији или да припада најмањој политичкој партији из Црне Горе, није битно.

Противуставно понашање Владе Црне Горе

Водитељ: Мени се чини, са позиције грађанина који живи у Србији, стално су неке свађе на свим српским просторима. Зар је могуће да је само са Црном Гором дијалог искључен?

Др Шешел: Зашто би био искључен дијалог са Црном Гором? Ми се непрекидно залажемо за тај дијалог и ако је ико показао добру вољу, показала је Српска радикална странка.

Водитељ: Мене интересује ваше мишљење са позиције потпредседника Владе.

Др Шешел: Што се тиче Владе Србије, не треба она да води дијалог. Дијалог се води на релацији између Савезне државе и државних органа Црне Горе. Мислим да је ту дијалог успостављен. Да ли довољно често или да ли се довољно конструктивно воде ти састанци, то је друго питање и њима не присуствујем. Понеку информацију имам, али мислим да комуникација између председника Савезне државе и председника Црне Горе постоји.

То је комуникација пре свега кроз Врховни савет одбране и та комуникација треба да се настави и кроз њу се вероватно може доћи до извесних

решења. Комуникација не постоји између Савезне владе и Владе Црне Горе и то је оно што је лоше. Црна Гора се понаша као да та Савезна влада не постоји, што је опет један вид противуставног понашања. Ја мислим да би требало ићи на шире контакте и на шире разговоре и да сви ови проблеми буду предмет тих разговора, да се отворено говори. Може дијалог и ту да се води пред камерама, зашто да не, да се размене аргументи.

Многи од тих аргумената који се лансирају из Црне Горе не стоје, недорживи су. Ја сам био у ситуацији у току Црногорских избора и изборне кампање да много тих ствари побијем и да једноставно саговорници остану неми, да заћуте после аргумената које изнесем. Дијалог треба да се води. Мора се разговарати, али морају се на-

сно убедимо да нас не могу сломити, да нећемо капитулирати. Рекли сте малопре да се непрекидно воде сукоби међу српским политичарима, српским партијама, политичким факторима уопште. Оно што данас карактерише те сукобе је да се они воде између политичких фактора који су већ инструментализовани више или мање од стране западних сила и оних који нису инструментализовани или се никако не могу инструментализовати.

То је основна суштина тих сукоба који се воде. Имамо ми разне нивое идеолошких сукоба, имамо ми разне нивое политичких сукоба, али ово је основна подела. Имамо ми дијалог и у Влади Србије, имамо некада сукоб и у Влади, имамо различите политичке ставове по разним питањима.

Некада то може изгледати као на-

зочарења код Драшковића. И, с друге стране, што је он сада у ситуацији да мења политичку платформу јер се боји да не изгуби власт у Београду.

Та власт зависи искључиво од воље Социјалистичке партије. Оног тренутка када социјалисти буду гласали, та власт пада. Када буду гласали против, та власт пада. И, Драшковић због тога прави ове уступке у националном интересу, у ширем политичком интересу да не би изгубио власт у Београду јер би његова странка прагматично примила тај губитак власти.

Сувише су ушли у разне афере. Сувише су се лагодно распоредили. Подготову Драшковићев породични клан. То се обичних чланова странке и не тиче, колико је породични клан на све стране распростирао своје пипке и извлачи народну имовину. Али, у једном тренутку ће и томе морати да дође крај. То не може вечито да траје. Рецимо, то је једна тачка нашег неслагања са социјалистима. Ми сматрамо да Драшковић више не може представљати озбиљну опасност, да не може више извести масу на улицу, не може направити хаос по Београду, не може изазвати крвопролиће и да не треба имати таквих обзира према њему са аспекта овога што се дешава у Београду.

Криминална афера само једна другу сустижу. Они још изгледа мисле, процењују, да Драшковић може да представља опасност те врсте и да треба сада попустити по питању града како би он био на страни патриотских снага, како не би у оним осетљивим тренуцима, у тренуцима велике опасности од инвазије НАТО пакта, стране војне интервенције, бомбардовања, он био тај реметилачки фактор у самој Србији. Јер, и раније се показало без Драшковића да ниједна од ових других странака, опозиционих, није у стању да изведе велику масу људи на улице. Сви други су ту били потпуно безначајни. То је дакле ствар једне процене. Ми радикали смо ту другачије расположени. Ми мислимо да је крајње време да се мења власт у Београду, да се спасе од Београда још оно што може да се спасе.

Пензије хронична главобоља Владе

Водитељ: Да, али, ви кажете да ови који имају задате циљеве не представљају озбиљну политичку снагу у Србији.

Др Шешел: У Србији, а у неким другим деловима наше земље или нашег народа представљају.

Водитељ: Јесте. Али, када о Србији говоримо ви сте потпредседник Владе Републике Србије, да ли та чињеница вама ипак омогућава да се изјасните, да учините да и пензије буду редовније.

Др Шешел: Чинимо све што је у нашој моћи. Све теже то постижемо, али још увек постижемо. Дошло је до извесног закашњења неких нових 15

Шиптарски синдром: нема велике користи од онога ко на силу служи војску или иде у рат

лазити решења која су строго у складу са Уставом. Ако треба негде и мењати Устав, зна се по којој се процедури мења Устав. Не може нико рећи - мени се то не свиђа, па нећу да поштујем тај став Устава, тај члан Устава или ту уставну одредбу. Мени се многе уставне одредбе не свиђају, али док оне постоје, док се не промене треба по њима да се делује.

Политичких сукоба на претек

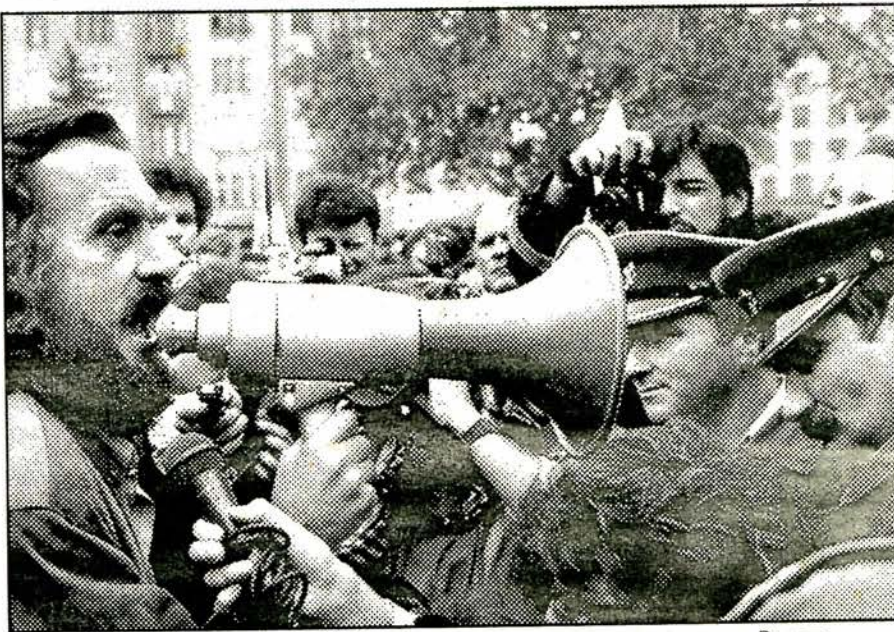
Водитељ: С обзиром на кризу, проблеме који притискају српски народ, поделе на јединство и с обзиром на став међународне заједнице, који је и према вашим речима доста допринео свим тим проблемима, а опет ваља живети, ваша процена има ли шансе да са тим и таквим светом ипак успоставимо сарадњу која нам омогућаје у економском животу да постигнемо боље?

Др Шешел: Има, али тек онда када их убедимо, када их довољно ефика-

пета политичка ситуација, али то се све кроз један нормалан процес превлада. Али, када је неко инструментализован и када му неко споља одреди јасан циљ и усмери га у том правцу, онда вам ту слабо помажу аргументи. Аргументи помажу када народу објашњавате његову позицију, али да њега убедите да не иде више у том правцу и да мора да се преусмери у неком другом, то тешко иде.

Водитељ: Да ли су ти политички фактори, који имају задате циљеве, политички битни на укупној српској сцени?

Др Шешел: Има их и који су политички битни. У Србији не. У Србији, пошто је Драшковић сада у фази великих лутања, он је некада био главни инструмент, постоји код њега велика доза разочарења јер је схватио у време оних зимских грађанских немира у Београду да Запад с њим не игра на дугу стазу. Да му је само средство, а да на дугу стазу жели да игра на Ђинђића. Ту је дошло до великог ра-

Еволуција због власти – од Вука камелеон: запостављен од Запада, Драшковић је променио политичку платформу и приближио се СПС-у

дана али се пензије исплаћују. Али треба да имате у виду једну чињеницу, то није мој ресор, ја у Влади имам ресор привреде и финансија али Влада јединствено одговара за све проблеме и морате имати у виду да је укупна маса пензија у Србији 15% већа од укупне масе плата.

Водитељ: Али тако је, шта да радимо.

Др Шешел: Е, не може се из државног прихода, односно прихода фондова на име пензијског осигурања обезбедити довољна сума новца да се исплате пензије. А, пензијски фонд практично не постоји већ годинама. Новац је одавно потрошен, тако да ми увек тражимо неки нови извор финансирања, а трудимо се да то буде финансирање без доштампавање новца, из реалних извора, па смо за две пензије користили новац из фонда за развој Србије, па смо тако на разне друге начине затварали, преламали нека потраживања.

Ниске плате државних чиновника

Водитељ: Сналазили се једноставно.

Др Шешел: Сналазили се како знамо и умемо, али су пензије исплаћиване и мислим да ће и убудуће бити исплаћиване. Ми ћемо морати да идемо на реформу пензијског осигурања. Како ћемо то спровести остаје да се види. О томе се већ разговара али готова решења још немамо. С друге стране, имамо оријентацију да идемо на смањивање пореза и доприноса на плате. Већ смо једном то урадили са 124 на 98% смо скинули и морамо ићи даље у том правцу.

Нема оздрављења сфере пензијског и социјалног осигурања док нам не оздрави привреда, док нам не оздрави економија. Зато је наша основна преокупација у том правцу. С друге стра-

не, видели сте ми смо успели да унеколико подигнемо плате просветним радницима. Они с правом нису задовољни, али боље је и ово него оно што је било. Државни чиновници имају веома ниске плате. Рећи ћу вам - у Влади запослен са средњом стручном спремом има између 700-800 динара.

Водитељ: Колика је ваша плата господине Шешел?

Др Шешел: Ја примам плату као савезни посланик. Али плата министра у Републичкој влади је 3,5 хиљаде динара. Ја примам искључиво као савезни посланик и не примам ниједног динара у Влади Србије. Са високом стручном спремом, чиновник највишег ранга, стручни саветник има плату између 1.500-1.600 динара. Ми смо у ситуацији да многи квалитетни кадрови беже из Владе и не могу да издрже оа таквим платама.

Наравно, у здравственој сфери такође су плате веома мале, али се трудимо с тим повећањима и, с друге стране, трудимо се да одржимо ниске цене основних животних намирница. Видите шта нам ту сада раде шпекуланти са уљем и шећером. Ми увек довољне количине пустимо у промет, али они повуку из промета извесне количине да би дигли цену.

Држави предстоји велико спремање

Водитељ: Није ли то стара прича господине Шешел?

Др Шешел: Јесте стара прича. Доста смо урадили да се пресеку канали шверца преко Косова и Метохије. Ту је заиста инспекција Министарства трговине била ефикасна, али мораћемо и много ригорозније мере да поведемо против фирми које се баве овим шверцом. Знате, ту се сада дешавају разне ствари. Морају се мењати навике, свест људи се мора мењати.

Инспектори ухвате неку фирму у прекршају, чак и у кривичном делу, па се заплени роба, па онда интервенције са свих страна да се то враћа, па притисци овакве врсте, притисци онакве врсте. Понегде има још корупције. Трудимо се да сузбијемо ту корупцију. Не може она преко ноћи да се сузбије. Мислим да је процес кренуо у добром правцу, али ни ту не можемо преко ноћи све.

Водитељ: Кад ће дати резултате?

Др Шешел: Неки резултати већ постоје. Много би горе несташице биле да то није урађено. Али, још нисмо задовољни. Далеко од тога да будемо задовољни и видели сте са цигаретама каква је ситуација. Нема их у киосцима, има их увек у шверцу. Онај ко купи цигарете у фабрици дувана у Нишу плати одмах све обавезе према држави и исплати цигарете и однесе, и

Притисци у наставцима: ако бисмо Шиптарима препустили Косово и Метохију, западне силе би посегле за Рашком облашћу па за Војводином, па...

уместо да иде у легалну продају он иде у шверц. Па нам се појављује око нафте много шпекулација, са лажним папирима, увезе се сирова нафта па се прерађује за Републику Српску, па фиктивно иде за Републику Српску а никада не оде него се овде продаје.

Па преко Црне Горе иду велики контингенти шверцоване нафте и нафтних деривата. Има много тога да се уради. Једно велико спремање предстоји нашој држави, огроман посао и за савезну и за републичку владу. Све снисмо да то не може одмах. Има поприлично много отпора а, с друге стране, толико смо окупирани косовским проблемом да не стигнемо све остало да радимо онако како бисмо, убеђен сам, иначе радили да није тог проблема.

Притисци Запада коче приватизацију

Водитељ: Када је привреда у питању, без њеног оживљавања, рекосте и сами, нема нам напретка.

Др Шешељ: Сада нам је приоритет била пољопривреда и металски комплекс. У пољопривреди су се доста исплтили.

Водитељ: Ако дозволите, једно питање. Зашто и докле металски комплекс?

Др Шешељ: Па, сада се поставља питање шта да радимо, да ли ми смео толико велики број радника оставити без хлеба? Мале су шансе да сада извршимо приватизацију металског комплекса. Видите, опет су нам притисци, санкције поводом Косова. Оно што бисмо можда могли да урадимо непосредно, приватизација цементара, можда приватизација пивара, и још понечег, тешко иде са металским комплексом. Када бисмо успели да извршимо приватизацију Заставине фабрике, то би већ био огроман успех, много се ради на томе, ради се свакодневно, а видећемо да ли ће бити резултата. Шта радимо са металским комплексом - у дилеми смо, или да им сваки месец дајемо паре, да се радницима исплаћују неки минималци, или да им финансирамо извесну производњу. Сматрамо да је паметније да финансирамо производњу.

Водитељ: Да, али сада производња није враћала.

Др Шешељ: Нешто је урађено, неке фабрике су стопроцентно испуниле, неке око 50%, Змај негде око 50%, али има фабрика које су стопроцентно. Морамо утеривати производњу. Имали смо једну фабрику на Новом Београду, где, колико год да Влада да новца, увек неки независни синдикат организује штрајк, минира производњу, и та фабрика је морала да иде под стечај.

И сада, након што је спроведен стечајни поступак, сада она и те како добро производи. Значи, има ту и доста политичке субверзије, има деловања разних обавештајних служби. Ми знамо за неке синдикалне функционере, који

су директно везани, овај Милан Николић, потпуни шпијун, ево, директно одговорно вам кажем, чисти шпијун. И увек се нађе тамо где треба да се минира, или почетак производње, или негде где треба синдикални покрет да се усмери у политичком правцу, а не у правцу остваривања радничких права. Увек га тамо нађете.

Новчана "трансформација" металског комплекса

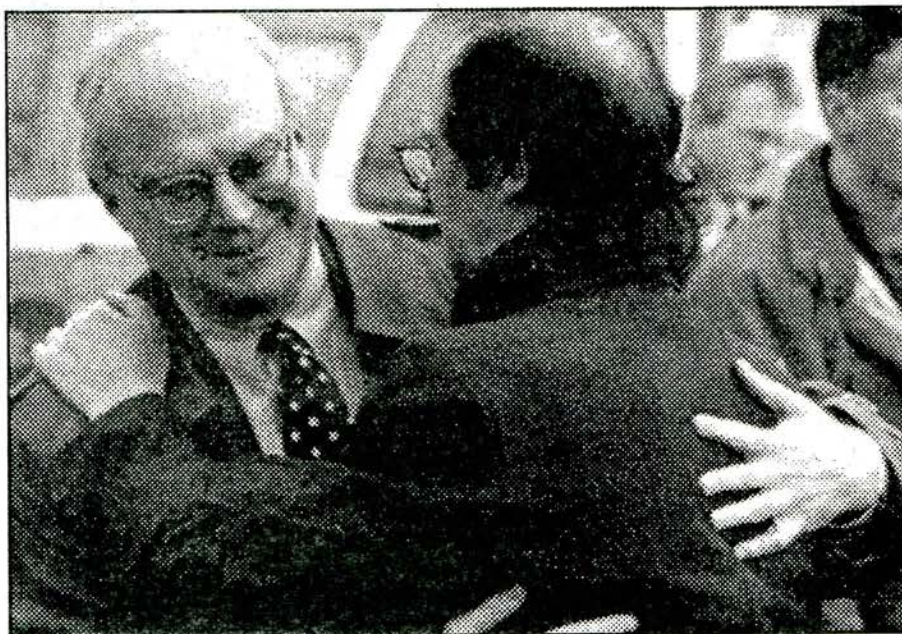
Водитељ: Све сам, само не против металског комплекса, али новац који се од њих улаже, да се да у другу грану привреде, она би могла много више да направи са тим новцем.

Др Шешељ: Кажем вам, немогуће је сада да оставимо без хлеба те раднике, то би било бесмислено, створили бисмо страшну кризу. Ево сада је око 500 милиона динара обезбеђено

док не савладамо те њихове реалне изворе, системске узроке.

Ако треба негде да повећамо царинску стопу, да је повећамо, али да утеремо и дисциплину код плаћања царинских обавеза. Има много фирми, има много појединаца, који се олако ослобађају плаћања царинских обавеза, неким се прогледа кроз прсте, неким не. Неравноправан је третман појединих фирми у свему томе. Ми се морамо изборити да сви привредни субјекти имају апсолутно равноправан третман, да су једнаки пред законом и пред државним органима, а овако, имате разних небулоза, да фабрике које производе сасвим десету ствар, извозе пољопривредне производе, а не постоји слобода откупа пољопривредних производа, да би се спречиле шпекулације и сл.

Видите, сада око ове производње шећера, неки су на привремене дозво-

Промена курса САД: Гелбард је недавно изјавио да су и Крајишник и Поплашен за спровођење Дејтонског споразума

за металски комплекс, дајући им пољопривредне машине, а те пољопривредне машине онда дајемо у замену за пољопривредне производе, уместо да новцем плаћамо део откупа, плаћамо тим пољопривредним машинама. Влада је ту редовно на губитку, јер није рентабилна ова производња која се финансира, али је боље да имамо и такву производњу, него да затворимо фабрике и да се радници нађу на улици.

Водитељ: Када ћемо дочекати остварење вашег залагања о непотребности контингентна режима?

Др Шешељ: Е, то сада, ако будемо имали озбиљне разговоре око реконструкције Савезне владе, то ће нам бити приоритетни посао. Ти контингенти и увозно-извозне дозволе су главни извор криминала и корупције. Не можемо ми уништити привредни криминал, не можемо уништити корупцију,

ле увозили шећер, само на прераду, па као да га даље извозе, и сада су прерадили тај шећер, држе га на складиштима, и чекају евентуалну дозволу да тај привремени увоз ради прераде претворе у трајан увоз ради унутрашње продаје. Ранији систем је створио читав низ варијанти сналажења разних привредних субјеката и варијанти шпекулативних радњи.

Једини је лек да идемо на поједностављење законодавства, на поједностављење пореске политике, како би се све ове ствари истерале на чистину, а овако, постојао је тренд више у Савезној скупштини, него у републичкој, да се новим мерама, новим прописима само ствари додатно компликују и због тога ја сам лично био против ових последњих мера Савезне владе. Мислим да оне додатно компликују ствар, да се са много једноставнијим решењима могао постићи много бољи ефекат.

Гвозденом метлом почистити лопове

Водитељ: Ако дозволите, пре 10-12 година, при распаду оног друштвеног уређења, у народу се јавно и много често говорила она чувена крилатица да "риба заудар од главе, не чисти се од репа". Кад је криминал у питању, и са позиције потпредседика Владе, мислите ли, ако желимо стварно борбу против криминала, онда требамо искреније, отвореније од врха поћи.

Др Шешел: Да, и увек сам за то. Нешто је урађено, мора се признати, ето, случај Ненада Ђорђевића, па случај Смиљка Костића, и читав низ других примера, али то није довољно. Мора да се иде даље. Неке се афере отварају и на исполитизован начин. Дакле, кад неко некоме политички смета, па се иде на ово, или се иде на оно. Ја мислим да морамо гвозденом метлом то све про-чешљати, нема нам друге.

Оно што ми непрекидно потенцирамо пример криминала у Галеници, начин на који је уопште приватизована Галеника. Није то проблем оног закона по коме је приватизована, јер и по том закону почиње криминал, чиста превара, 70 милиона долара положено је на рачун у швајцарској банци, преузео Панић Галенику и паре вратио у Америку, вероватно их позајмио, није их ни имао. Па онда ови уговори са Ненадом Ђорђевићем, потпуно штетни за државу, где је држава оштећена за стотине милиона долара. То све мора да се преиспита, јер, ако је Ненад Ђорђевић починио кривично дело, онда он има и саучесника на овој страни.

Водитељ: Нисам мислио о појединцима, мислио сам кад сам говорио - са врха, мислио сам ...

Др Шешел: Бесмислено је да разговарам на нивоу општих фраза о криминалу, криминал увек мора да се персонализује. Тај и тај је починио то и то, то је криминал. Значи, ако је он то починио, он је криминалац. То вам је чиста логика. Ова влада води рачуна о понашању својих чланова и мислим да је најдисциплинованија влада коју је Србија до сада имала.

Ево, ја ћу вам рећи, откад је ова влада формирана, ниједан министар није добио стан, ниједан нови ауто није купљен за Владу, и да се заводе мере штедне, не још довољно, не још онако како бисмо желели. Има још код појединих министара оног манира који је био карактеристичан за претходно стање, да мери успех свог министарства по томе колико је пара узео из буџета и потрошио, не. Сада меримо успех појединих министарстава по томе колико су пара уштедели. Успешан је онај ко није реализовао све оно што му је буџетом било планирано.

Ми доследно инсистирамо на томе - нема ребаланса буџета, и убеђен сам да је то један од кључних фактора очувања стабилности динара. Како-тако, динар је ипак стабилан. У садашњим

условима, ово је веома стабилан динар. Боље се, сигурно, није могло.

Нон-стоп захтеви великих сила

Водитељ: Стање наше привреде, надам се да мој став не подлеже дискусији, је такво да нам је нужан страни капитал. Ви сте мало пре рекли да сте оптимисти, да ћемо постићи један компромис, једну добру сарадњу са светом, кад их убедимо да нећемо попустити њиховим основним геополитичким циљевима. Колико треба да чекамо, господине Шешел?

Др Шешел: Можда ћемо чекати дуго, јер ако бисмо ми сад одмах завршили питање Косова, и нашли решење, свима прихватљиво решење, одмах би нам отварали питање или Рашке области или Војводине. То је оно што нас тек чека. И зато се не треба заваравати. А, из ове коже се не може. Шта нам је, ту нам је. Нисмо криви, наша генерација није крива што је до овога дошло. Криве су неке друге генерације. Они који су били на власти након Првог светског рата, што су Србију увели у заједничку државу са Хрватима и Словенцима, или они који су успоставили комунистички поредак после Другог светског рата а ми сад испаштамо.

Све је ово последица тих погрешних потеза из прошлости, и, наравно, жеља великих сила да Србију сведу на што мању територију. Немачка жели да контролише цели Дунав, она иде у том правцу, руши све пред собом. Да видимо да ли може све да поруши. Нека се ту отвара питање. Видећете кад отворе питање и фолксдојчера и ко зна шта ће им све пасти напамет.

Водитељ: Са таквим осорним политичким ставом и проценом - да се из ове коже не може и да не смео грешити, због тога ваља чекати. Морам да вас питам, моја жеља, вероватно нисам усамљен, да ми актуелне власти, власт уопште, сачува моју државу и да ми омогући да боље живим па макар из дана у дан, не тражим, значи, оне плате које су некад политичари обећавали, је ли превелика господине Шешелу?

Др Шешел: Није, она је сасвим нормална и реална је. Али, не треба имати никаквих илузија. Имаћемо пред собом тешку зиму, у тој зими кључни нам је проблем да на време обезбедимо све енергенте. Храње ће бити довољно, али да ли ће бити довољно посла и да ли ће бити зарада, то је већ друго питање.

Водитељ: Перспектива?

Др Шешел: Ја мислим, ако успемо све ово да издржимо, ако одолимо, тад нам је перспектива добра. И, да ћемо се релативно брзо опоравити кад све ово протутњи.

Водитељ: Прецизнија процена без економије и развоја хоћемо ли успети да издржимо, хоћемо ли физички, психички?

Др Шешел: Ја мислим да ћемо успети зато што имамо доста добре економске ресурсе. Оно што је срећна околност, после све те трагедије коју нам је Титов комунистички поредак донео, што комунисти нису до краја извршили колективизацију земље, па нам је релативно сачувано село и постоји та индивидуална производња. Да нам није тога, не бисмо издржали ни ово што нам је било 92, 93. године. Па ми смо већ тада били сасечени. Овако имамо и сналажљиве привреднике.

Треба само држава да мало више поведе рачуна о њима. Ми морамо себе довести у ситуацију да променимо кредитну политику и да кредите добијају они који су способни, а не они којима су најпотребнији. Сад имамо ситуацију да кредите добијају они којима су најпотребнији, јер су на рубу пропасти или су већ увелико пропали. Давати њима кредите је чиста пропаст и за државу. Кредите треба давати онима који могу да их враћају.

Закаснили смо са процесом приватизације. Ту ћемо имати још много проблема. Ја лично имам велике примедбе и даље на постојећи Закон о приватизацији, неке разговоре смо водили о његовим променама. Како ће то ићи и хоће ли, то ћемо тек видети, али имамо један веома компликован систем приватизације у коме се многи тешко сналазе, али баш такав компликован систем за разне "ајкуле" је богом дан, да се докопају онога што је најпривлачније.

Водитељ: Као и увек.

Др Шешел: Да.

Американци вуку конце финансијских шпекулација

Водитељ: Можемо ли рачунати на пријатељу у свету?

Др Шешел: Па ја мислим да можемо. Имамо доста пријатеља. Али, пријатељи су у проблемима. Видите шта се дешава у Русији. У Русији је финансијска криза индикована са Запада и инсистира се на политичким уступцима да би Запад допринео да се ствари колико толико стабилизују. Видите шта се дешава у Кини - и тамо је Запад покушао да изазове финансијску кризу.

Сломљена је у тренутку Хонгконгска безра, али кинески јуан је успео да се одржи. А онда су следиле ове поплаве, које су однеле више од 50 милијарди долара, и то је нешто што ће имати негативне последице и по нашу позицију. И оно што се дешава у Русији и оно што се дешава у Кини, где запад одмах притиска и тражи политичке уступке. Али на сву срећу се још ништа такво није десило, али ко зна шта је све могуће.

Са Запада је индикована финансијска криза и у Јапану, па та јапанска привреда, гигантска привреда, која је изгледала тако снажна и стабилна, с неколико шпекулација на финансијском тржишту је пољуљана. То пока-

зује да Американци још држе главне конце финансијских шпекулација, и једним једноставним системом и без производње, захваљујући долару као главном средству плаћања, они врше експлоатацију целог света. Кад им одговара, дижу вредност долара.

Сетите се уназад десетак, петнаест година, 3,8 марака је био један долар. И, сад, сав капитал из целог света је похрлио у Америку. Тамо су камате биле најбоље. Значи Америка је усисала све светске инвестиције. А, онда кад им то одговара, вештачки обарају вредност долара, да подстакну свој извоз. То је тај систем који ће једном морати да пукне на дијалектици својих сопствених противречности. Али, док ми то дочекамо, ко зна колико ће још воде Дунавом да протекне.

Народ процењује каква је власт

Имамо пријатеље и у многим другим земљама. Индија нам је пријатељ, убеђен сам искрен. Буде се стара пријатељства, буде се и нека, протеклих година поремећена, пријатељства, јер и ми сада гледамо ствар на другачији начин, и они гледају другим очима на оно што се нама десило. Њих нека невоља задеси, па је пореде с нашом, као што је и нас задесила ова невоља, онда смо тек другим очима почели да гледамо и на искуство Ирака, и на искуство Либије. Више смо солидарни данас са Ирачанима и са Либијцима него уназад неколико година. И сами

смо били у заблуди по питању рата у Персијском заливу и слично.

Водитељ: Живећи у овој земљи сигурно је да сад могу лично бити оптимиста да ћете се ви, политичари, политичке странке, сложити у оном минимуму који је потребан. Мислите ли да, ако би постали јединствени на укупној сцени државности српског народа, да би нам било лакше да дочекамо оптимистичку процену и оцену коју имате, која треба да чека један одређен период?

Др Шешел: Па, ја мислим да у Србији не можемо бити јединственији него што смо сада.

Водитељ: Избори у Републици Српској?

Др Шешел: Е, то је сад већ други проблем. Видећемо какав ће бити исход избора у Републици Српској. Тамо може повољан тренд да се деси после избора, да се ствари преокрену и да се понови искуство Србије са Владом народног јединства.

У Црној Гори сам мало више песимиста, јер ствари су се до краја искомпликовале, толико да су неки отворено заиграли на карту сепарације. Видећемо какав ће бити исход. Не бих вам давао конкретне прогнозе. У Србији смо максимално јединствени. Не би ваљало више. Нећемо ваљда да се враћамо у једнопартијски систем, нећемо да се одричемо наших идеолошких разлика. Те идеолошке разлике и нас коалиционих партнера у Влади народног јединства су и даље очигледне, али ми смо превазишли те идеолошке

разлике, да бисмо постигли неки виши циљ.

Највиши циљ је сада да сачувамо Косово, да остане саставни део Србије, а и наравно, наш минимум заједничких програмских циљева подразумева неке економске, социјалне мере, мере оздрављења. Нешто смо урадили, нешто смо постигли, не доволно да би народ био задовољан. И, доста се грађани често с разлогом на нас љуте. И треба да се љуте. И треба да нас и критикују, али мислим да је то нека друга врста критике. Ја се слободно шетам кроз народ, крећем се и разговарам са људима. И тамо где замерају, свесни су ове ситуације и свесни су да је тешко у овом тренутку, а могло је да буде боље. А, ми опет све што радимо, радимо са свешћу да излазимо опет пред суд народа. Значи, да народ процењује какви смо били, јесмо ли били добри или лоши, успешни или неуспешни. Том суду народа политичари у демократском поретку једноставно не могу да избегну.

Водитељ: На почетку емисије рекао сам да је ово специјално издање дијалога у програмском смислу. Ја се надам да сва ова специјалност вас није спречила да се осећате у овом студију пријатно, па да нам обећате да ћете се опет одазвати нашем позиву.

Др Шешел: Ја обећавам. Осећао сам се пријатно, а и добро ми је дошла ова емисија после те гунгуле коју је направио Бери у Републици Српској.

Водитељ: У сваком случају хвала вам на разговору и времену.

Др Шешел: Хвала вама.

Ниске плате државних службеника: многи квалитетни кадрови беже из Владе јер не могу да издрже са таквим платама

ПОЗИТИВНА ОЦЕНА ВЛАДИ НАРОДНОГ ЈЕДИНСТВА

Влада не прецењује своју улогу, знање и способности и својски се ухватила у коштац са проблемима. У неким сферама резултати су опипљиви, али има неких послова који се системским мерама морају решавати на дуже стазе. Влада је озбиљно кренула у том правцу.

Водитељ: Добро вече поштовани гледаоци. Гост вечерашње емисије "Разговор с поводом" програма Актуелности је др Војислав Шешељ, потпредседник Владе Републике Србије. Господине Шешељ добро вече и добро дошли у емисији "Разговор с поводом".

Др Шешељ: Добро вече и боље вас нашао.

Водитељ: Влада чији сте ви потпредседник, Влада народног јединства, формирана је 24. марта ове године. Ускоро ће шест месеци и како оцењујете полугодишњи рад, шта је оно што ваља истаћи као добре резултате, а шта је оно што можда није урађено, а желели сте да урадите?

Др Шешељ: У основи мислим да се може дати позитивна оцена Влади народног јединства. За ових шест месеци има много ствари које смо желели да урадимо, а које нисмо могли. Неке нисмо могли из објективних разлога, а неке вероватно и због сопствене неспособности. Ми не прецењујемо ни своју улогу, ни своје знање, ни своје способности, али смо се својски ухватили у коштац са проблемима и убеђен сам да резултати неће изостати.

У неким сферама су резултати већ опипљиви, јасни, пред нама, али постоје неке ствари које се морају решавати на дужу стазу, које се морају решавати системским мерама и у том правцу ми смо озбиљно кренули и сада ћемо већ изаћи пред Народну скупштину са неким спремнијим пројектима и тражити поверење народних посланика да у том правцу проводимо озбиљне привредне и социјалне реформе. Влада је преузела мандат у једном веома тешком тренутку, у тренутку када су западне силе одлучно кренуле у офанзиву да нам отму Косово и Метохију.

Свест о тој претећој опасности је била наш главни мотив да формирамо

Владу народног јединства, да се удруже две левичарске и једна десничарска странка и да своје идеологије за тренутак оставе у другом плану, а да заједничким снагама спасавају државу, да спасавају територију Србије. Мислим да у том правцу имамо успеха. Наша Влада је политички стабилизовала Србију. Има народ много разлога да се љути на нас, има народ много разлога да нас критикује и ми те критике слушамо, чујемо и о њима размишљамо.

Многе критичке примедбе су на месту. Народна критика је утемељена, али народ треба увек да критикује Владу. Тешко Влади коју народ не критикује, о којој ћути. Ми усклађујемо своје потезе и према ономе што чујемо као

размишљање народа, као критику, као примедбе и слично. У сваком случају, мислим да је наш успех што смо сачували релативно стабилност динара, што нисмо довели до неких хиперинфлаторних тенденција неким искитреним потезима и нечим што није у складу са нашим основним концептом изласка, превладавања ове економске кризе, изласка из економске кризе и тај тренд ћемо задржати.

Неки опет кажу да је немогуће да динар остане на овом курсу. Неће он остати на дугу стазу. Вероватно до пролећа или до пред крај следеће године, можда ћемо опет имати неку интервенцију, али је то ипак много спорији пад него што смо имали прилике да искусимо протеклих година. С друге

Влада народног јединства : тим који побеђује

стране, суочавамо се са разним методама специјалног психолошког рата, парирамо тим методама.

Једном су покушали да нам направе хаос у монетарној сфери неким небулозним изјавама и изазвали психолошку панику, па је динар за тренутак био уздрман, али смо га ми успели вратити на подношљив ниво. Све што је 10% изнад званичног курса то је подношљив ниво. То је већ нешто што ствара озбиљне услове за нормално пословање привреде. Сада опет имамо један покушај психолошког удара. Једна група економиста које финансира СОРОС, тзв. група 17, међу њима предњачи Млађан Динкић, опет најављује пад динара и можда неки психолошки ефекат већ постижу, али и то ће бити дан-два и све ће се вратити у нормалу, поготово сада када многи људи који треба да пререгиструју аутомобил у Србији чекају последњи дан рачунајући да ће тада курс девиза бити најповољнији, па да тада то ураде.

Међутим, тада ће доћи до веће понуде девиза која ће утицати на стабилизацију курса динара и на враћање у првобитно стање, тако да су се прешли ти који ишчекују последњи дан. То је сада једна ствар која нам иде у прилог и која нам олакшава одржавање једног стабилног курса. Ми смо држали под контролом цене основних животних намирница, водимо грчевиту борбу са шпекулантима и тржишна инспекција свакодневно плени уље, шећер и друге основне прехранбене намирнице које се налазе у нелегалној продаји.

Шверцарски канали за шиптарске цевове

Имамо тај проблем што из државних резерви увек издвојимо довољне количине, али шпекуланти склањају у тајна складишта велики део тих количина и шпекулишу са ценама. Појављују се на пијацама са много већим ценама од прописаних. Такав нам је случај са цигаретама. Успели смо да пресечемо шверцарске канале према Косову и Метохији, чак ако се сећате и представници албанских политичких партија након оног првог дијалога, прве сесије у Приштини, претили су да ће прекинути дијалог ако те контроле не укинемо, контроле код Крушевца, код Прокупља и још на неким местима. Толико су осетили да их то финансијски угрожава, јер им елиминације један веома добар извор нелегалних прихода.

Цене под контролом – директори без контроле

Ми ћемо наставити и даље у том правцу. Када смо вршили корекције цена онда смо заиста ишли на оно што је најнужније. Сада смо под притиском разних нивоа локалне самоуправе да повећавамо енормно цене грејања. Ми то не прихватимо и ако буде нека ко-

рекција сигурно ће бити минимална. Неке робе смо скидали са система контрола цена по тзв. антимонополској уредби. Скинули смо све оне робе које не утичу на животни стандард просечних грађана. Рецимо, грађевински материјал, све осим цемента, али код цемента вршимо само постепеније неке корекције.

Поготово нам је то сада потребно јер се спремамо за озбиљну приватизацију цемента. Затим, скинули смо са контроле цена техничку робу, да би смо олакшали конкурентску способност домаћих фабрика. Скинули смо са контроле цена папир, кондиторске производе и још неке ствари. Такође смо скинули и детергенте, јер се појавила ситуација да на тржишту немамо никако домаћих детергената, да се потпуно гуши домаћа производња, а да је некада цена увозних детергената три пута скупља од домаћих. Тако смо пружили шансу домаћим произвођачима да конкуришу увозницима. Затим, Влада највеће напоре улаже у пружање помоћи пољопривреди и металском комплексу.

Помоћ пољопривреди је била прилично ефикасна, металском комплексу такође. Недавно смо обезбедили 500 милиона динара, али ми не дајемо те паре него наручујемо послове за те паре и тераћемо још жешће дисциплину у тим фабрикама које добију новац, код којих се посао наручи. Има фабрика које стопроцентно остваре производни програм који Влада финансира, а има фабрика које га остварују са мање од 50%. Ми ћемо ту да примењујемо неке ригорозније мере и онај ко убудуће очекује Владину помоћ мора крајње одговорно да се односи према својим производним задацима и мора да оправда тај новац који се улаже. Иначе, мора да напушта место на коме се налази.

Аларм за "заборавне" дужнике

Имамо проблема и са неким фирмама које су узеле кредите из Фонда за развој, па не враћају те кредите. И ту ћемо да применимо ригорозније мере, и оно што је најважније, имали смо закашњења од петнаестак дана у исплати пензија, али су пензије увек биле по својој висини у складу са законом, кад расту плате, расту и пензије, кад нешто падну плате, падну и пензије, али је тај ниво очуван и увек су пензије исплаћиване из реалних извора. Ми смо се довијали како знамо и у мемо, некада је то било из Фонда за развој, некада из неких других извора, али увек из реалних. Пензије нису исплаћиване доштампавањем новца. Сада нас неки критикују како уводимо намете, па нас сада критикују и око ове таксе око пререгистрације кола, али људи треба да знају да држава сама по себи ништа не ствара, држава може некоме да даје новац само ако

претходно некоме другоме узме новац.

Држава узима новац кроз порезе, таксе и доприносе, а дели финансирајући своје обавезе. Обавезе у сфери социјалне заштите, здравствене, у сфери просвете и у сфери одржавања чиновничког апарата и основних полуга државне власти, као што су војска и полиција. Дакле, држава може имати само ако некоме претходно одузме.

Паметна држава води рачуна да узима онима који имају много, а прераспоредује онима који имају мало. Ми се спремамо и за једну рационалну ревизију пореског система уопште, како бисмо поједноставили систем у целини, смањили пореске стопе, висину такси, а натерали све пореске обвезнике да уредно измирују своје обавезе.

Сезона лова на шпекуланте

Читав низ мера припремамо у сфери тзв. сиве економије, не тако што ћемо протеривати ове јаднике који продају и смрзавају се, посебно у зимским месецима, продајући нешто на улици и тако издржавајући породицу, него оне кључне шпекуланте, који увезу робу, не плате царину, не плате обавезе држави, или који робу повлаче из регуларног промета, па изазову вештачки раст цена, па остварују на основу тог вештачког раста цена екстра апрофит.

Имамо читав низ разних злоупотреба и у сфери енергетике, посебно у сфери набавке и дистрибуције нафте и нафтних деривата, читави шверцарски канали су базирани нпр. на увозу сирове нафте, која се код нас прерађује, са декларацијом да се даље извози, да се извози у Републику Српску, или негде другде. Међутим, то се само покрива фалсификованим папирима, а роба остаје овде и овде се појављује на црном тржишту.

Даље, ишли смо на обарање стопе пореза и доприноса на плате, тога се вероватно сећате, то је један од најозбиљнијих потеза у економској сфери ове Владе. Оборили смо стопу доприноса и пореза са 124 на 98% и спремамо се у догледно време да даље обарамо то.

Ми смо тиме омогућили свакој фирми која нормално послује да својим радницима за 13% повећа плате, или да на неки други начин искористи тај новац. Ми не улазимо у то како ће га искористити, али је то толико велико олакшање за сваку фирму. А с друге стране, уводили смо и овај синтетички порез на укупне приходе, који ће се плаћати крајем године и сваки грађанин који више годишње оствари од мислим 72 хиљаде динара, дакле, ко има већу плату од хиљаду марака месечно, мораће да плаћа тај синтетички порез. Спремамо читав низ других мера, рекох већ, кроз ревизију пореског система, ићи ћемо и на кодификацију прописа у сфери пореског система, на њихово поједностављење, на

прегледност обавеза, али и на утери- вање наплате свих видова дажбина, без милости. Свако ко има обавезу, мора да је плати, иначе одговара за кривично дело, а читав низ других штетних последица по себе и по своје по- словане на тај начин изазива.

Ребаланс буџета ни по коју цену

Водитељ: Добро, ово је било практично ваше уводно излагање о резултатима Владе и о ономе што ће бити, што Влада припрема. Кад су у питању ови закони и прописи које припрема- те, који треба да донесу побољшање, који је отприлике рок, када ће се то урадити?

Др Шешељ: Ја се надам да ћемо то већ до јесењег заседања Народне скупштине успети да припремимо, не могу вам то гарантовати, на томе се ради, главни носилац посла је Министарство финансија, ангажован је у целисти Одбор за привреду и финансије Владе, коме ја председавам, тако да смо у току. Друго, водимо расправе и о досадашњем процесу приватизације ту ћемо можда да уведемо неке иновације, имамо разних идеја, читав репертоар, широк спектар идеја и интензификоваћемо рад на том плану. Може се надуго и нашироко о овоме говорити. Наравно, с друге стране, народ може да каже - јесте, ви то све лепо радите, али кад ће се то осетити у конкретном животу?

Мислим, осетиће се, али на дужу стазу, јер треба имати у виду да је ова Влада оптерећена и кризом на Косову и Метохији, да огроман део новца одлази за финансирање разних врста наших потреба у процесу сузбијања шиптарског тероризма и решавања косовско-метохијског проблема, да смо одлучили да не идемо на ребланс буџета и чврсто се држимо те одлуке, нема ребаланса ни по коју цену, дакле, оно чиме располажемо, то је што нам је прописано претходним Законом о буџету, а сада ту треба поједина министарства да праве што веће уштеде. У неким министарствима смо толико постигли да су потрошили само 19% новца који је предвиђен за финансирање њихових потреба. Дакле, идемо у велике рестрикције.

Критичари без идеја

С друге стране, успели смо делимично да повећамо плате просветних радника, да мало побољшамо статус здравствених радника, мало и државних чиновника, јер и они су више од две године запостављени, мислим да им више од две године нису вршене корекције плата, сада је и ту нешто учињено, не много, али треба имати у виду, да смо ишли на веће износе, одмах бисмо покренули инфлаторни ланац, јер немамо чиме то да финансирамо. То би онда држава једино могла да финансира из примарне еми-

сије, али то је погубно, јер, када се штампа новац без покрића, онда је то порез на све грађане, онда сви осећамо лоше последице тог штампања. Довијамо се како знамо и умемо да све покријемо реалним приходима. Погађа нас свакако и наступ западних сила према питању шиптарског тероризма на Косову и Метохији, забрана инвестирања у нашу земљу.

То нам спречава реализацију неких идеја о приватизацији, неких привлачних фирми, које би донеле у нашу земљу свеж капитал, свеж новац, али ми то морамо све издржати. Ја сам за ових пола године доста читао разне текстове критичара и наше Владе, и укупне економске ситуације у нашој земљи, и ово што су у два наврата писали аутори групе Г-17, и оно што је писао Мило Ђукановић, и читав низ других радова. Сви су они у праву кад говоре о стању у нашој економији, ту не треба бити много паметан. То је све пред нама, то се види, али нико нема од њих идеју како из тога изаћи. И ако имају неку идеју, са идејама којима се ми руководимо у Влади, њихове идеје не могу опстати у условима неке слободне конкуренције, не могу аргументовано изборити озбиљнију позицију.

Све њихове идеје се своде на то - морамо се вратити у Међународни монетарни фонд, у друге међународне финансијске институције, морамо обновити сарадњу са светом, посебно са западним земљама, и све остало, а како - е, они се у то не упуштају: Они кажу - проблем је власт у Србији и у СРЈ. Није проблем власт у Србији и СРЈ, западне силе не интересује каква је овде власт, њих само интересује да ли та власт њихове налоге испуњава.

Вратили би они нас у финансијске институције, ако се одмах одрекнемо Косова и Метохије, ако се одрекнемо Црне Горе, ако се одрекнемо Војводине, ако се одрекнемо Рашке области и ако још допустимо њихова квинслиничка управа да се успостави у Београду. Е, онда би они нас вратили, онда бисмо ми били добри и вратили би нас у финансијску институцију, али шта онда?

Неки би мењали државу за вечеру

Поставља се кључно питање - треба ли нама Србима држава, или не треба? Ако нам треба држава, а огроман део народа се слаже у оцени да нам треба држава, да нам је држава важније од свега, онда је морамо чувати свим средствима и не смемо се приклонити било ком захтеву који иде у правцу рушења наше независности, државног суверенитета и територијалног интегритета, и није ово први пут да нас на овај начин уцељују. Сетите се 1908. године и царинског рата, који је Аустроугарска наметнула Србији. У то време скоро сва српска трговина је ишла преко Аустроугарске.

Тадашњи царински рат деловао је још погубније на српску економију у развоју, него санкције од 1992. године, наовамо, али је Србија издржала. Сада траже да дођу страни полицијски експерти, да врше истрагу око ових злочина над српских цивилима у селу Клечка и другим местима на Косову и Метохији. Не могу да долазе страни полицијски инспектори, могу вештаци, ако наша полиција или наша државна власт процени да би требало ангажовати неке вештаке да помогну. Али да нека страна земља води овде истрагу, то не може, то није хтела ни Србија 1914. године, када је у аустријском ултиматуму одбила само једну тачку - да аустријски полицијски органи дођу и воде истрагу на нашој територији. Без обзира је ли била оправдана њихова сумња да су главни конци Сарајевског атентата вучени из Београда, или нису. Дакле, имамо пред собом кључни циљ да сачувамо државу.

Та нам је држава осакаћена, од 1945. године, наовамо. Многе територије су јој отете, али сада, каква је, таква је, морамо је сачувати, јер је она нада целог српског народа, да постоји у будућности шанса да повратимо и оно што су нам други окупирали.

Водитељ: Значи ушли смо у тему притисака на нашу земљу. Међутим, ипак само да се кроз два питања мало вратимо сферама финансија. Шта могу очекивати пензионери убудуће?

Др Шешељ: Могу очекивати да ће ова Влада савесно испуњавати своје обавезе како зна и уме. Колико год може. Влада није директно задужена за исплату пензија. Пензије мора да исплаћује пензијски фонд А, Влада је по Уставу гарант да ће пензијски фонд да исплати пензије. Е, сад, шта се дешава.

Маса пензија већа од масе плата

Водитељ: Како оживети пензијски фонд, како реформисати пензиони фонд да буде стабилан и ефикасан, бар колико може.

Др Шешељ: И о томе сада размишљамо.

Водитељ: Које су идеје?

Др Шешељ: Који су сада основни проблеми. Укупна маса пензија у нашој земљи је 15% већа од укупне масе плата. У пензијском фонду нема ни динара од оног новца који је раније прикупљан на име доприноса. То је све одавно потрошено. Како? На разне начине. То се сад може испитивати, истраживати али се тиме садашње стање не може побољшати. Дакле, оно чиме пензијски фонд располаже то су само садашњи доприноси из плата за пензијско осигурање. И, то је крајње недовољно за исплату пензија.

Сваки пут Влада мора да дотира. Једном из једног извора, други пут из другог, трећи пут из трећег. Увек дотира. Некада каснимо баш зато да не

бисмо прибегавали штампању новца, него да направимо неку другу трансакцију, да узмемо неки други новац. У два наврата смо користили из Фонда за развој, реџимо то је оно што је било најупечатљивије, што су били највећи износи, а овако, тражимо разне варијанте са банкама, дугорочно и краткорочно се задужујемо. Преламамо нека друга потраживања. Сналазимо се у правом смислу речи. Морамо реформисати пензијски систем у нашој земљи и спремамо комплетан пројекат. То ради, то није моја надлежност у Влади, то је надлежност Одбора за друштвене делатности, и то ради Министарство за социјално осигурање, али Влада у целини стоји иза свега, иза сваког министарства.

Водитељ: Иза сваког.

Др Шешељ: Наравно, ниједно министарство не може ништа да уради ако не добије сагласност Владе када је реч о тим кључним питањима. А, са оним најважнијим питањима се излази пред Народну скупштину. Мора се кроз систем законодавне власти спровести оно што је кључно питање у свему овоме. Ми имамо проблем са превеликим процентом пензионера у односу на укупну популацију. Како је до тога дошло?

Тако што је раније држава форсирала превремени одлазак у пензију. Чак вршила докуп радног стажа. Што се у цивилизованом свету не ради. Онда имамо велики број инвалидских пензионера. Неки од њих су стварни инвалиди и не сме човек да се огреши. Али, има и оних који су је у старту стекли разним корупционашким аферама, подмићивањем чланова лекарских комисија, или ко зна на који начин. И ту би требало да се изврши извесна ревизија, да се једноставно види с чим у структури располажемо.

Пензија социјална а не радна категорија

Водитељ: Да ли би се битније ту изменио однос оних који су заиста заслужили пензију и оних који су ...

Др Шешељ: Нешто би се ту променило. Друго, морамо ићи и на другачије одређивање износа који поједини пензионери примају. Реџимо, пуна пензија да буде на основу 40 година радног стажа и 65 година живота. Да то буде максимална пензија. Максимум, то је сада већ моје лично мишљење које још нисмо ни продискутовали у Влади, важно је да то напоменем, мислим да пензија у нашим условима мора да буде пре свега социјална а не радна категорија. Поготово сада када смо остали без иједног динара у Фонду пензијског осигурања. Када све оно што је раније уплаћивано нестаје. Где је нестало? Нестало је.

Не можемо се понашати као да то постоји када је нестало. Као што су и многе друге ствари нестале. Једна историјска стихија је то однела и тога више нема. Што значи да морамо ићи на уједначавање износа пензија и на максимирање износа. И ту се већ опет остварује извесна уштеда која може ићи у правцу повећања ...

Водитељ: То је нешто из вашег предизборног програма?

Др Шешељ: Па јесте, али ми ћемо морати да тражимо неке компромисе, јер Влада овакве врсте, Влада народног јединства, у којој су коалициони партнери различитих идеолошких приступа свој рад базира на готово свакодневним компромисима. Нико од нас не може очекивати да ће све његове идеје бити до краја реализоване, али разговарамо, размењујемо аргументе. Некада су те дискусије жучне. Зашто да не. И, долазимо до оних решења која су најшлесходнија и која су из-

вестан компромис у нашим програмским погледима.

Водитељ: Господине Шешељ, да ли може једно питање за исту популацију о којој смо сада говорили. То је проблем лекова. Да ли је то опште проблем, односно тај однос са "Галеником". Шта је ту истина?

Панић и Ђорђевић покопали "Галенику"

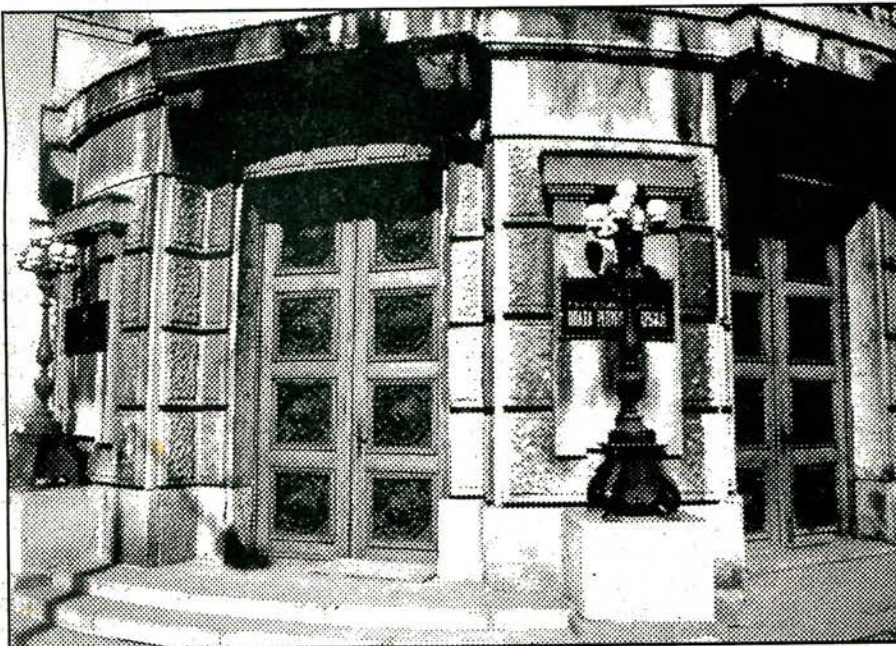
Др Шешељ: Постоје ту сада два проблема. Постоји хронична несташница новца у Фонду здравственог осигурања, јер опет доприноси из плата на име здравственог осигурања не могу да покрију све трошкове. Ту морамо ићи на рационализацију. Како ћемо је спроводити? Тако што ћемо бити ригорознији у процењивању онога што држава мора да финансира на основу осигурања и онога што мора грађанин сам да финансира. Ту морамо стриктно да разграничимо. Ја сам имао једну идеју када је реч о тим антибиотикима. О томе сам чешће говорио. Имам сада ту додатно још нешто да кажем.

Пошто је толика злоупотреба антибиотика, а то односи огромне паре из Фонда здравственог осигурања, мени се јавила идеја да инјекција буде бесплатна а свака ампула антибиотика да се плаћа и то да се плаћа по пуној цени. Па, коме је баш неопходан антибиотик иде лепо и прими инјекцију. Јер, ја знам да људи нису склонни да иду и да приме инјекцију ако то баш није неопходно. Дакле, инјекција је бесплатна. Хоћеш ампуле е то ћеш лепо да платиш. Иначе, људи се кључају, добију кијавицу узимају антибиотик. Не само да то ништа не користи него изазива штетне последице, стварају се нови сојеви бактерија којима ни најсавременији лекови не могу ништа.

А, што се тиче "Галенике" то је једна криминална афера. Ово што се десило са неравноправним уговорима Ненада Ђорђевића са "Галеником" због чега је Ђорђевић у затвору, то је и главна тачка његове оптужнице, колико ја знам, то је само врх леденог брега када је реч о "Галеници". "Галеника" је прво отета на превару. Милан Панић је требало да уплати 70 милиона долара. То је била докапитализација "Галенике". Он је тај новац положио на рачун у Швајцарској банци. Ушао у "Галенику", преузео контролу и паре вратио у Америку. Вероватно их је и позајмио, није имао своје паре. "Галеника" од тога ништа није видела. Е, онда се с друге стране претварао као увео је нову технологију, увео је ово, оно, то су његови оснивачки улози. Ми морамо формирати државну комисију која ће све то истражити.

Водитељ: Да ли ту постоје непобитне чињенице или ...

Др Шешељ: Ово што сам рекао то је непобитна чињеница - да ни једног

Спојени судови: Држава може да измири своје обавезе, само ако некоме претходно узме

јединог долара није унео у "Галенику". То је непобитна чињеница. То морамо истражити. И, он је обуставио производњу неких лекова. Појавио се као монополиста у некој другој сфери. Имао је договор са Ненадом Ђорђевићем да државу енормно задужи, да се уведу у игру и огромне камате и на основу тих потраживања од државе да преузме велики број апотека у своје власништво. То му је био циљ. И, то је држава, на крају крајева, благовремено спречила.

Водитељ: То је посао, сада, државних органа али ово питање, рецимо лекови, као што су инсулин или други, које људи морају да узимају, где је стварно хуманост у питању и држава мора да да, да ли је тачно, што су писале неке новине, да неће бити Галеникини лекови, него да ће бити неки други увозни који ће бити знатно скупљи. Да ли је то тачно?

Др Шешељ: Ми тражимо варијанту да то буду што јефтинији лекови. Ми хоћемо и Галеникине лекове али када се ова ситуација рашчисти. Друго, постоји одређен лоби и одређени лобисти, у нашем апотекарству, који форсирају увоз словеначких или других западних скупих лекова. Ми имамо алтернативне изворе снабдевања када морамо да увозимо лекове. Индијска фармацеутска индустрија је веома развијена и веома квалитетна. А, неки су кроз нашу штампу почели да воде кампању, то је било у овој жутој штампи, коју Сорос финансира, како су ти лекови лошији, неиспитани, овакви и онакви. Ти су лекови неупоредиво јефтинији а квалитет је исти, и по истим стандардима су рађени. Дакле, кад већ морамо да увозимо онда ћемо наћи могућност да то увеземо под најповољнијим условима. Поготово да увеземо од земаља којима то неком нашем робом можемо да платимо.

Мали износи у социјалној заштити

Водитељ: Када је у питању социјална политика, у привредној ситуацији која јесте, и финансијској, може ли се остварити добар социјални програм, односно може ли се на прави начин помоћи најсиромашнијим слојевима? То је једна велика обавеза.

Др Шешељ: Да, не можете у условима економске кризе имати добар социјални програм. То је илузија, али можемо имати социјални програм који ће бар најтеже проблеме да решава. Влада сада нема неки до краја конципиран социјални програм. Кроз све облике своје делатности, кроз сва министарства она делимично спроводи и извесне програмске циљеве глобалног социјалног програма, који као такав није до краја дефинисан, није уведен у систем, али то постоји у скоро сваком министарству.

Мораћемо томе много више да се посветимо. Могућности има, погото-

во могућности за укључивање избеглица у наш друштвени живот за њихово трајно настањивање у нашој земљи, социјални програм у погледу заштите породица са више деце и ту је ситуација критична. Више од годину дана касне исплате лечијих додатака, заштита старих и болесних људи такође и мислим да је та заштита и до сада била на неком, што се тиче свеобухватности, врхунском светском нивоу.

Мали су износи који прате облике заштите. Дакле, нешто вам је дефинисано исправно, као борачка заштита на крају крајева, инвалидска заштита, заштита ратних војних инвалида. До краја је све то системски проведено, али када треба да се исплаћују износи на основу тога што је системски проведено, онда ту држава располаже са заиста мало новца. Дакле, није реч о системским решењима него о материјалној оскудици државе.

Слом шиптарског тероризма и политичких небулоза

Водитељ: Већ сте рекли да је добар део тих економских проблема због ситуације на Косову и међународних притисака. Када очекујете да ће Албанци прихватити преговоре са делегацијом Владе Србије?

Др Шешељ: Могуће је у наредних неколико недеља да напokon отпочне озбиљан дијалог. Ја мислим да су албански политичари схватили да нема ништа од отцепљења Косова и Метохије, да није успела подвала са Запада да ми пристанемо на Косово републику како би Косово и Метохија стекли атрибуте државности, па би им се отворио пут отцепљењу. Ни Запад данас није спреман да руши и последње принципе међународног правног поретка, међународног јавног права када је реч о неповредивости државних граница, а ни ми им не идемо на руку у том правцу.

Друго, слом шиптарског тероризма отржењује делује на многе албанске политичаре у нашој земљи. У перспективи ће отржењује деловати на неке западне силе. Видите шта се сада дешава. Читава булумента западних новинара полако напушта Косово и Метохију. Њима сада више није интересантно ако се Шиптари враћају у своје домове, ако наша полиција проналази све више посмртних остатака ликвидираних Срба и то мучених на најзверскији начин, то више њих не интересује, јер се не може употребити у пропагандном рату против Србије. Они одлазе, али још увек неки на Западу звецкају оружјем, попут немачког министра одбране Фолкер Рија и неких сличних. Још увек постоји опасност од НАТО пакта.

Хуманитарна катастрофа – халуцинација Запада

Водитељ: Како коментаришете тезу да западни медији желе да створе слику о хуманитарној катастрофи на Косову и да онда међународне трупе интервенишу да би спречиле ту хуманитарну катастрофу, јер наводно онда по међународном праву то могу да ураде?

Др Шешељ: То је лукаво смишљено и зато су шиптарски сепаратисти за собом извлачили скоро све цивиле из места из којих је терористе наша полиција прогнала. Извлачили су их у планине, у шуме, на отворен простор да би изазвали страну војну интервенцију. То је тако било смишљено. Међутим, уништењем терористичких банди сам концепт се распада и све више шиптарских цивила се враћа својим кућама. С друге стране, видели сте да НАТО пакт има три варијанте војног ангажовања, али знају да би то било скопчано са огромним ризицима.

НАТО пакт у првој варијанти планира распоред трупа на албанско-југословенској граници, у другој варијанти бомбардовање наших територија, дакле, ударе из ваздуха, пре свега, вероватно постоји могућност да се ни авиони не користе, већ се исплаћују са бродова у Јадранском мору и трећа варијанта, уколико се постигне споразум између Владе Србије и шиптарских политичких партија, да они дођу ради имплементације тог споразума и чувања мира. Дакле, да ми добровољно пристанемо да они дођу а то не долази у обзир ни у једној варијанти.

Водитељ: Шта је уствари прави циљ тог добровољног наводног долажења.

Др Шешељ: Само једном да нам уђу на територију, готово је онда.

Водитељ: Значи, онда даље ширење...

Др Шешељ: Ево, ово што раде у Републици Српској, а томе нема краја.

Ругова цокер западних сила

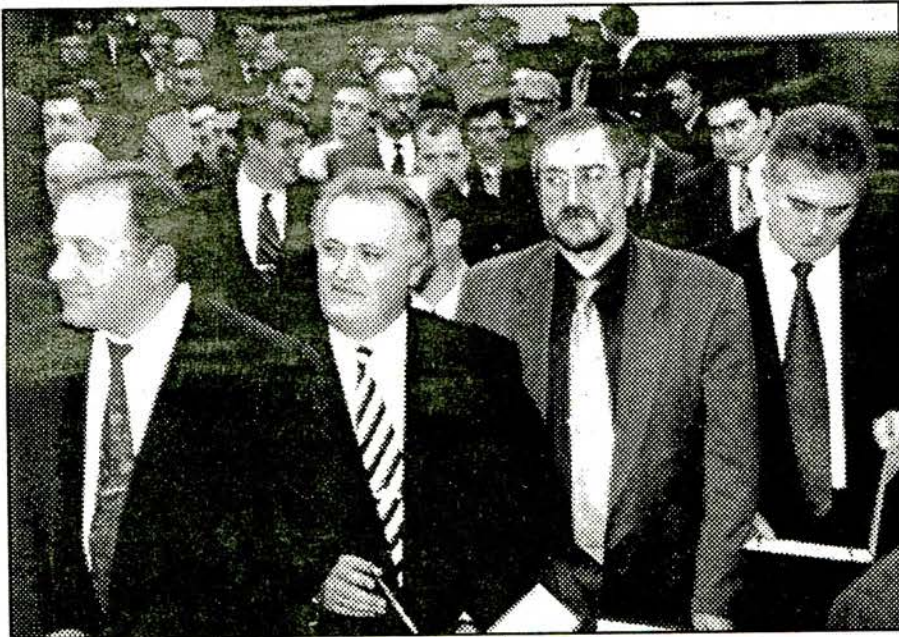
Водитељ: Колико на почетак преговора утиче та подела међу албанским политичарима, ту видимо да је било озбиљних сукоба и колико је то заиста подела и сукоб због којих не може да почне преговор, а колико је то можда и њихов договор да се они посвађају и да би рекли - ево посвађали смо се не можемо да се саставимо.

Др Шешељ: Увек када актери неког политичког или историјског пројекта доживе пораз, међу њима избија сукоб. Овај сукоб је до краја заострен што је природна последица слома шиптарског тероризма. Све шиптарске политичке партије, да ли су више или мање везане са терористичким организацијама, без обзира на то, симпатисале су у најмању руку тероризам и ишчекивале одређене политичке последице повољне са себе на основу тих терористичких активности.

Збогом оружје

Сада се то распршило као мехур од сапунице и сада су препуштене саме себи. Са друге стране западне силе су фиксирале само једног носиоца својих интереса, своје политике, а то је Ибрахим Ругова, а запоставиле су остале шиптарске политичке партије. Тај Ибрахим Ругова има менторе са Запада, отворене менторе, амбасадора Хила у овом случају, старатеље, покровитеље, али то му неће много помоћи. Ми желимо отворен дијалог пред очима јавности.

Водитељ: Господине Шешелј наша јавност је упозната са овим сликама масовног повратка Албанаца у своје куће, а такође смо видели и масовну предају оружја и то се на неки начин може тумачити као повратак поверења албанског народа у институције система.

Сналажљивост Владе исплаћује пензије: укупна маса пензија већа је за 15 процената од укупне масе плата

Како Албанце укључити у политички живот и политички систем Србије?

Др Шешелј: Ми ћемо видети да ли то значи повратак поверења у политички систем, а ово што се сада дешава и губитак поверења у шиптарске терористе. Албанско цивилно становништво више у њих нема поверења и то је сигурно, то је јасно. Али, да ли се враћа поверење у наш политички систем, то ћемо тек видети. Наша Влада чини потезе који иду у том правцу, помажемо повратак цивила, помажемо деци, помажемо породицама и слично. Веома смо благонаклони према свим оним Шиптарима који сами предају оружје, а који нису учествовали у терористичким нападима, има их који су насилно наоружани и одвјени у шуме да се боре.

Многи од њих нису учествовали ни у каквим активностима и према њима смо веома благонаклони. Полиција такве саслуша и испита и углав-

ном пушта. Остају само они за које постоје конкретни докази да су учествовали у терористичким акцијама. Дакле, благонаклони смо према свима онима који су имали оружје и униформу или без униформе имали оружје, али нису ни у једној терористичкој акцији учествовали. Ту правимо јасну дистинкцију, и то је оно што је у свему овоме позитивно и што опет може бити један од елемената стварања поверења у органе државне власти.

Нема повратка на Устав из '74.

Водитељ: Који су облици аутономије на Космету могући, с обзиром да ми већ сада по нашем Уставу имамо предвиђену аутономију коју они не користе, јер су се одрекли тих права 1992. године под притиском сепарати-

стичких политичара.

Др Шешелј: Да, али видите, ја сам имао недавно и један дијалог са Аземом Власијем и то се чује кроз уста многих других шиптарских политичара. Они сада као минимум траже одредбе из Устава 1974. године а када им је то ваљало, зашто су се 1981. године побунили против тога. То је сада врло озбиљно питање. Наравно, то је један октроисани комунистички устав и нема говора да се враћамо на његове одредбе.

Овде можемо водити расправу на два нивоа. Један је ниво територијалне аутономије, аутономије Косова и Метохије у оквиру Србије како је то Уставом прописано. Ја сам лично против таквог концепта, али он је у Уставу и он је за нас реално стање и ми се понашамо стриктно у складу са одредбама Устава. То је одлика аутономије коју има и Војводина, ни више ни мање. У оквиру тих уставних одред-

би, ми можемо да разговарамо шта ће да садржи Статут Аутономне Покрајине Косова и Метохије.

Водитељ: Тај статут, сада бар привременог је карактера и то мора донети Скупштина Србије па по њему да се распишу први избори. Онда ће га потврдити вероватно или делимично изменити новоконституисана скупштина покрајине, а крајњу потврду опет даје Скупштина Србије.

Др Шешелј: Ту можемо да идемо на дводомни или вишедомни принцип конституисања скупштинских тела и на локалном и на покрајинском нивоу. Други је ниво разговора о аутономији припадника албанске националне мањине у Србији која може бити персонална, културна и како ћемо је назвати, то уопште није битно што укључује могућност да Шиптари сами организују здравство, школство, социјално осигурање, своје културне институције, свој информативни систем и да им се држава у то не меша, али да и сами то финансирају. То су дакле та два нивоа разговора.

Шиптарски азиланти немачки проблем

Водитељ: У јавним иступима говорили сте да пре него што се то уради, пре него дође до избора, требало би извршити попис становништва на Косову.

Др Шешелј: Не можемо ићи на избор док се тај попис не обави.

Водитељ: Хоће ли они прихватити попис и уопште шта могу да ...

Др Шешелј: Морали би да прихвате попис, а убеђен сам да бисмо ми били спремни, нисмо још о томе разговарали, сада вам опет износим своју идеју, да смо спремни да тај попис и пред страним посматрачима вршимо. Попис становништва мора да буде до краја објективан, прецизан, да нам више не подмећу на списковима тамо људе који су умрли пре 10-15 година, да не измишљају оне који се никада нису ни родили, или да једно дете уписују у 5-6 општина како би вештачки надували бројку. По мојој процени на Косову нема више од милион Албанаца данас.

Неки упућенији људи кажу да их нема више од 800 хиљада, а можда их има 150 хиљада у Немачкој, али они су сада немачки проблем, нису више наш проблем, поготову сада када више нема ни могућности, да се враћају јер су нам блокирали летове ЈАТ-ових авиона. Уосталом, када толико воле Шиптаре, може један одређен број који жели да остане да живи тамо. Видите шта раде сада западне силе, шта ради Канада, форсира иселјавање Срба у Канаду и то Срба са Косова, пре свега ових који су избегли из СК. Што не форсира мало иселјавање Шиптара, јер је Косово једна пренасељена територија и ту треба да буду објективни, и према свима да имају исте критеријуме.

Њима је циљ да се Срби иселе да би све било препуштено Шиптарима. Ја бих ту поставио један услов да иду пропорционално, према структури становништва да тако и исељавају на своју територију, али они не желе. Да их питамо из ког разлога они не желе Шиптаре у својим земљама. Зашто их не желе, када их толико воле?

Личне грешке америчких дипломата

Водитељ: Господине Шешел, ова емисија је замишљена као интервју, међутим после најаве да ћете бити гост, јављали су се гледаоци и прибележиле су колеге неколико питања, па предлажем да прочитам нешто од тих питања. Зашто се мењају амерички дипломати који долазе у разне мисије у Југославију, да ли то значи и измену америчке политике?

Др Шешел: Некада то значи и измену политике, али у овом случају, не верујем да је то у питању јер амерички интерес на Балкану је константан и они су антисрпски усмерени. Људи се мењају, али се политички наступ не мења. Неки се истроше једноставно у свему томе, а неки направе погрешне потезе па сами себе дисквалификују. Рецимо Гелбард, он је такве погрешне потезе направио да више нема шта да тражи у Београду. Потпуно је некомпетентан као саговорник.

Водитељ: Ево, идемо и даље са питањем гледалаца. Ко контролише да ли су хуманитарни радници заиста хуманитарни радници или се баве и неким другим делатностима?

Др Шешел: Огроман број тих наводних хуманитарних радника су најобичнији шпијуни. Такође, огроман број новинара и наши државни органи то знају. Нису ни мало наивни наши државни органи, али се ту онда поставља питање да ли је боље интервенисати па спречити њихов долазак или их пустити. Они прикупљају одређене информације и те информације иду нама у прилог. Те информације не могу бити против нас. У неколико наврата су покушали понешто да промене, да створе нешто слично, али то није успело. Ту смо били веома опрезни и наша полиција и војска је просто са миркохируршком прецизношћу изводила своје операције уз минимум цивилних жртава разбијене су све главне терористичке банде.

Пораз Беријевих пулена

Водитељ: Зашто вам је забрањено учешће на предизборним скуповима у Републици Српској?

Др Шешел: Американци су се уплашили пораза Биљане Плавшић и Милорада Додика који је по мом мишљењу изврстан, а ја сам имао већи број радио и телевизијских емисија које су биле добро примљене у јавности Републике Српске и председник Међународне изборне комисије Роберт Бе-

ри извео је једну игру. Он мени уопште ништа није забранио нити је имао неки контакт са мном, нити се мени било ко обраћао. Нико ништа није забрањивао радио и телевизијским станицама на којима сам требало да наступим.

Послао је једно приватно, потпуно приватно писмо Николи Поплашену у време када Поплашен уопште није био у Бања Луци. Ми смо се поделили, ја сам прво ишао у источни део да гостујем по локалним медијима, а он је био у западном делу. Онда сам ја прешао у западни део, он је отишао у источни део и он се затекао можда на Палама или Соколцу када је то писмо стигло на његово име у странку. Он ми се јавио телефоном и одмах је схватио да је нешто сумњиво.

Дошао је човек из међународне изборне комисије, донео је неко писмо на његово име, приватно, без печата и ичега. Ја сам био у хотелу Босна у Бања Луци, рекао ми је да ми донесу то писмо да ја отворим и када смо видели тамо да је забранио моје даље учешће у свим изборним активностима без икакве претње санкција, без ичега, само је рекао - забрањује се, а као разлог је навео на првом месту што сам Шиптаре називао Шиптарима, каже да је то увредљив израз, али је свима јасно да то није никакав увредљив израз. Вечерас сам гледао дневник ТВ Републике Српске и они говоре о Шиптарима, па никоме не смета.

Политички крај Биљане и Додика

Други аргумент је био што сам ове странце назвао окупаторима у Републике Српске, а трећи то што нападам политичке конкуренте. Бери је мислио да ћу ја једноставно да наставим са гостовањем, а да он онда скида посланичке кандидате са листе Српске радикалне странке или вероватно да опорти кандидатуру Николе Поплашене. Они су већ скинули да посланичка кандидата СДС и 15 кандидата ХДЗ-а. Нешто су спремали и Српској радикалној странци. Ми смо се онда договорили да нема никаквог разлога, да будем у још неколико емисија, кампања је практично завршена, нема више шта ново да се каже, народ се већ определио и ја сам остао још два дана у Бања Луци, мало сам шетао градом и вратио се у Београд. То Берију неће ништа помоћи и његови пулени ће доживети катастрофалан пораз.

Водитељ: Да ли је то помогло или је оштетило вашу странку?

Др Шешел: То је помогло Српској радикалној странци и убеђен сам, то показује и јучерашњи митинг у Бања Луци, у паничном страху Биљана Плавшић и Милорада Додик су данас летели за Москву, вратили се вечерас, гостовали на државној телевизији Републике Српске. Прекршили су изборно ћутање. Цели дан сви медији јављају о тој посети и они сада гостују у

ТВ емисији. То је нешто невероватно. Ови избори ће означити политички крај Биљане Плавшић и Милорада Додика, а мислим да ће се створити услови да српске патриотске политичке партије формирају коалициону владу, овог пута без подршке муслиманских партија и Сафета Биче. Мислим да ће ту коалициону владу да створи Српска радикална странка, СДС, СЛРС и бар један део садашње странке Биљане Плавшић СНС, а ја очекујем да ће бити депласирана, да она остане на тој функцији, вероватно ће се повући из политике јер она има скоро 70 година и време је да иде у пензију.

Скупштинска већина формира владу

Водитељ: Пре десетак дана ја сам био у Бања Луци, тамо сам прочитао у новинама изјаву Николе Поплашене да је он спреман да преговара са свим странкама које буду имале посланике у парламенту Републике Српске јер се претпоставља да неће ниједна странка имати ту потребну већину, то је ваљда 42 посланика, али не са СДА. Зашто не са СДА и како видите односе три народа у Босни и Херцеговини и у сваком ентитету после избора наравно?

Др Шешел: Мислим да односи између ентитета треба да се побољшавају, треба да се развија трговина, саградња на свим пољима, али ови посланици који су у Народној скупштини Републике Српске ту су доведени на један вештачки начин. Они уопште не живе у Републици Српској и то су, пре свега, посланици Странке демократске акције која је кривац за овај рат. Како ми сада да правимо коалицију са главним кривцима за овај рат. Тај Сафет Бичо, њихов вођа изјављује недавно за Дневни аваз у Сарајеву - живот дајем, али им Републику Српску не дам.

Какву коалицију? С њима нећемо у коалицију. Не може нас нико натерати. Основно је демократско правило да извршну власт формира скупштинска већина. И то мора да се поштује. Не може нам нико наметнути коалиционог партнера кога ми не желимо.

Водитељ: Значи ли то - Владу наведеног јединства, сличну оној која је у Србији.

Др Шешел: Мислим да је то најбоља варијанта. Овакав принцип какав је у Србији спроведен требало би да важи и за Републику Српску, и убеђен сам да у том правцу ствари иду и мислим да се ту слажу и радикали, и СДС, и социјалисти Републике Српске, а да ће доћи до одређених процеса и у Плавшићкиној странци.

Неукусна предизборна кампања Биљане Плавшић

Водитељ: Још једно питање гледалаца - могу ли се после жестоких свађа помирити политичари у Републи-

СДА кривац за рат: нико Србе не може да натера у коалицију са Странком демократске акције

ци Српској? Каква је будућност Републике Српске?

Др Шешел: Па, могли сте сада да видите да у свађе улазе само Биљана Плавшић и Милорад Додик, нико више. Између других политичара је врло толерантна атмосфера. Између радикала и социјалиста није уопште било неких политичких сукоба у предизборној кампањи. Између СДС-а и радикала такође. Није било ни између СДС-а и социјалиста.

Била је прилично толерантна атмосфера. Биљана Плавшић је хистерисала, претила, позивала на линч. Толико је то било неукусно да је јуче или прејуче критиковао и Живко Радишић због тога и рекао да је она само у своје име то говорила и да се он са тим не слаже и тако. Она губи и мисли ако она губи онда треба све да пропадне. То је један веома, веома нерационалан приступ.

Додик опасан за цеповете грађана

Водитељ: Ви критикујете премијера Додика, а он, како пише штампа, ужива добро поверење Запада, а исто сам прочитао у новинама у Републици Српској, да је Сефер Халиловић, кандидат сада за председништво БиХ изјавио да је Додик опаснији од Караџића и Крајишника. Како тумачите ту Халиловићеву изјаву. Да ли је тачна?

Др Шешел: То је једна бесмислица. Додик је опасан само за цеповете грађана, јер отима где стигне. Има неких седам фирми, држи главне шверцерске канале, али Сефер Халиловић је присталица Алије Изетбеговића и Алија Изетбеговић се опире овој варијанти на коју иду западне силе, јер осећа да би то био његов политички крај. Западне силе желе унитарну Босну и Херцеговину са равнотежом страха, где би Срби и Хрвати били таоци који онемогућавају стварање исламске државе у Европи.

Пошто су западне силе стварале ту државу нека сами ваде кестење из ватре. Срби не желе да буду таоци њихове политике. И, то је суштина. А, што се тиче Додика, он води изразито антисрпску политику, политику наклањања на Хрватску. Не знам да ли сте имали прилику да гледате државну телевизију Републике Српске и његове изјаве. Он отворено сада говори да је излаз Републике Српске у економском ослањању на Хрватску. А на ХТВ, на хрватској државној телевизији непрекидно су ишли пропагандни спотови Милорада Додика и Биљане Плавшић. Та хрватска телевизија се гледа и на простору Републике Српске, а и до Београда доширу њени сигнали од када су преузели репетитор код Вуковара. Шта то значи?

То једноставно значи да постоји веома, веома снажна спрега између Додикове владе и хрватске власти у Загребу и, с друге стране, хрватске власти из Загреба поручује Хрватима на подручју БиХ да гласају за Биљану Плавшић, оне које излазе на изборе у Републици Српској, да гласају за Биљану Плавшић, да гласају за Додикову партију. То је очигледно. И, друго, од када је формирана Влада народног јединства Србије ми никакав контакт нисмо имали са Додиковом владом Републике Српске. Никада. Не зато што ми нисмо хтели. Ми желимо сарадњу. Ми желимо максималну сарадњу, али то њега не интересује. Његов један једини контакт било је то његово писмо Мирку Марјановићу где се жали на моје учешће у предизборној кампањи у Републици Српској, и то је све.

Политички башибозлук

Водитељ: Господине Шешел, дају ми знак да имамо још три минута за разговор. Ево још једно питање гледалаца. Постоји ли политички савез између Зорана Ђинђића, Милана Панића и Мила Ђукановића?

Др Шешел: Па, можда не постоји политички савез али постоји истомишљеништво у читавом низу разних питања и мислим да Ђинђић и Панић прижељкују савез са Ђукановићем али да се он мало прибојава тог савеза. Видели сте, у једном тренутку је покушао да се отараси тог Ђинђића. Милица Ђуришић - Пејановић, као председник Ђукановићеве странке је давала и отворене изјаве против Ђинђића. Они су баласт за сваког озбиљног политичара. Ђинђић је сам себе довео у такву позицију неким непромишљеним потезима и неизласком на изборе 1997. године. Сада окупља око себе политички башибозлук. А, Милан Панић никада није ни био озбиљан политичар.

Потемкинова села породице Драшковић

Водитељ: Ево још једно питање гледалаца - каква нас зима очекује, хоће ли бити довољно мазута за грејање?

Др Шешел: Мазута увек има довољно ако има пара. Али, ако је реч о грађанину из Београда, богами ова градска власт је толико новца нерационално потрошила, толико новца отела, толико новца опљачкала да је питање како ће финансирати грејање. Непрекидно траже много веће цене, од 100-200% поскупљење, и грејања и градског саобраћаја и свега осталог, а видите како нерационално троше новац.

Градско саобраћајно предузеће ни једну гуму не може директно да наручи из фабрике Тигар него има нека посредничка фирма где главну реч води породични клан Драшковића. И, преко те посредничке фирме се по папирним ценама све плаћа. Тако вам је код свих других послова. Огроман новац одлази на те провизије различитим посредницима. Уместо да се са њима рационално располаже. Ево, сада су на пример асвалтирали Трг Републике и неколико тих централних градских улица, које су биле у добром стању. Зашто? Зато што рачунају - народ гледа то, сви грађани скоро дневно долазе у центар Београда па је упечатљиво, уместо да иду на периферију и асвалтирају улице. Има још много макамских улица. Не пада им то на крај памети. Уопште у инвестиције не улазе. А, сада ћемо прерачунаати све колико су платили а колико су квадратних метара асфалта урадили. Јер, су и ту ишли на неке енормне цене и неке стравично високе цене.

Водитељ: Господине Шешел, шта су први потези у привреди и у финансијама и да тиме завршимо нешто што смо и почели.

Др Шешел: Да, идемо сада на реконструкцију система пореске политике, пореског законодавства. Идемо дакле на поједностављење, на прегледност, на систематичност, и на обарање пореских стопа. Дакле, идемо на ослобађање привредних субјеката, али онда и на утеривање дисциплине на основу оних обавеза које преостају.

Водитељ: Хвала вам господине Шешел, време је брзо прошло.

ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ СРБИЈЕ, ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ,
У ЕМИСИЈИ "НА ДИРЕКТНОЈ ЛИНИЈИ" САТЕЛИТСКОГ ПРОГРАМА
РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈЕ СРБИЈЕ, 7. СЕПТЕМБРА 1998. ГОДИНЕ

ЦИЉ НЕМАЧКЕ - УНИШТИТИ СРБИЈУ

Вековна је завера Немаца према Србима. Она вуче предуге корене. Немачка је променила устав да би могла да учествује у операцијама против Републике Српске. Она жели да преузме улогу САД у Европи, да буде европски жандарм. Међутим, Србија је увек била тврд орах за Немачку, а тако ће бити и овога пута.

Водитељ: Поштовани гледаоци добро вече из Београда. Тема наше емисије поново је Косово. Догађаји на југу Србије и даље су у средишту пажње наше и светске јавности. На сву срећу оружани сукоби су спорадични. Они који су напустили своје куће враћају се. Чини се да се живот нормализује.

И поред свега међународна заједница врши нове притиске на нашу земљу кажњавајући српски народ увођењем санкција, односно забраном летења Југословенском аеротранспорту. Шта такви притисци носе са собом и шта Влада Србије чини да се на Косову успостави трајан мир - разговарамо са гостом који је веома упућен у то. Саговорник нам је господин Томислав Николић, потпредседник Владе Србије и члан преговарачког тима Владе Србије за Косово. Добро вече и добро нам дошли.

Томислав Николић: Добро вече, боље вас нашао.

Водитељ: Господине потпредседниче, ви сте често боравили на Косову и били у прилици да добро сагледате косовске прилике. Како ви оцењујете ову тренутну ситуацију?

Томислав Николић: Косово је један запуштен проблем. Мислим да дуго година није на њему чињено ништа, да се то зло развило до невиђених размера и ми смо формирањем Владе народног јединства били свесни како нас тежак посао очекује и сви ми у тој Влади, све три најјаче политичке странке везали смо судбину не само Владе него, рекао бих, и своју политичку судбину за судбину Косова и Метохије.

Чинимо све што је потребно не обзирајући се на то да ли то некоме смета или не. Све оно што би било која држава у свету учинила да одбрани своју територију и да обезбеди на тој територији безбедност и нормалне услове за живот свих грађана, без обзира на веру, без обзира на политичка опредељења чинимо нешто изнад граница чак и економских моћи Србије. Косову и Ме-

Порука Немцима: српски народ није заборавио стрељање ђака у Крагујевцу

тохији ништа не сме да недостаје а посебно јединицама полиције и војске Југославије које приводе крају један заиста тежак посао, које приводе крају борбу коју ниједна полиција на свету и ниједна војска на свету тренутно немају.

Албанци знају снагу српске државе

Водитељ: У последње време ухапшен је велики број терориста. Заплењене су велике количине оружја.

Томислав Николић: Било би добро да се уопште нису ни плели у то коло. Било би добро да су се предали одмах чим је формирана Влада народног јединства зато што је и после оне расправе у Скупштини, када смо одбили захтев да нам се међународна заједница меша у решавање тог проблема постало јасно да ћемо учинити све што можемо да тероризма на територији Србије и Косова и Метохије, као дела Србије, не буде.

Било би добро да није проливиено толико крви. Било би добро да није нестало толико људи, да није са својих огњишта избегло толико људи. Било би добро да није дошло до оволико жестоких сукоба банди са војском и полицијом. Све би се другачије завршило. Све би се много лакше и једноставније завршило.

Међутим, сада када је јасно да они не могу да рачунају ни на какве успехе на војном плану, сада када је јасно да пошто су се превише ослањали на терористичке акте нису спремни ни политички да са нама разговарају, сада су једноставно дезоријентисани и многи се предају зато што више немају где. Уосталом, политичке вође албанске националне мањине су подигле махом сељаке.

Убедили их да ће они политички да се боре а да ови оружјем треба да се изборе за некаку државу, за некаку слободу коју тобож у Србији немају и ми смо имали проблема углавном са руралним срединама, са селима.

У градовима припадници албанске мањине нису се одметали, нису се усуђивали. Врло добро знају колика је снага српске државе а ту чињеницу су крили пред онима којима су нешптедимице делили оружје у жељи да сукоби буду што већи.

Злочин је злочин, грех је грех

Став Владе Републике Србије, која се неће мешати у рад истражних органа, тужилаштва и судства је да сви они који нису окрвавили руке, сви они који нису били организатори, сви они који нису директно учествовали у терористичким нападима, већ су присиљено мобилисани под претњама њима и њиховим породицама, под уцелана, на силу су им дате пушке у руке, јесте да према њима треба бити хуман и благ и мислим да многе од тих људи треба одмах ослободити да се врате кућама и породицама.

Али, треба бити ригорозан у кажњавању оних који су све ово закували, замесили и посебно у кажњавању оних који су организовали терористичке акције и у њима учествовали, а посебно према онима који онако хладно признају да су људе убијали, палили, заведени њиховим неким великим циљем, јер злочин је злочин, грех је грех. Држава је дужна да их казни тако да се тако нешто убудуће не би понављало.

Водитељ: Већ рекосте - онима који се враћају кућама и свима другима помаже се колико се може. Из свих крајева Србије стиже хуманитарна помоћ.

Томислав Николић: Влада Републике Србије је и дужна и спремна да обезбеди помоћ за становнике Косова и Метохије и из робних резерви и државних предузећа. Наравно, има различитих приступа свему томе. Мени лично смета мало превелико форсирање пропаганде у тим акцијама и посебно форсирање политичких странака које тобож дају неку помоћ.

Мислим, ово је помоћ државе Србије, ово је помоћ Владе Србије, предузећа и општина у Србији. Треба је тако третирати. Све је то саставни део Србије. Србија помаже један свој крај који се нашао у злу. Многи од тих људи, посебно та деца коју видите, да се враћају кући, а чак немају можда ни кућу нису криви низашта.

Водитељ: Значи, нема ни говора о хуманитарној катастрофи који неки прижељкују, коју неки најављују.

Томислав Николић: Е, ту сада прелазимо на други терен. Знате, Србија је изложена ударцима тзв. међународне заједнице. Час је то Америка, час Немачка. Сећате се у време распада оне Југославије Аустрија се посебно у томе ангажовала. Француска и Енглеска, из несхватљивих разлога, увек су у колу оних који су против Србије и увек ће измишљати разлоге да Србију додатно кажњавају. Наговештавана је хуманитарна катастрофа. Када их питате шта то значи не умеју да одговоре. Као да није хуманитарна катастрофа то што на Косову и Метохији, у Шумадији, у Војводини не ради већ седам година колико дуго трају санкције тзв. међународне заједнице, као да хуманитарна катастрофа није то што ми немамо нормалну сарадњу са целим светом, што не можемо да имамо проток људи, робе, што смо блокирани на различите начине, што нам се сви мешају у наше послове, као да није било различитих хуманитарних катастрофа за ово време у српским државама када су нам и деца страдала зато што нисмо имали лекова.

На Косову и Метохији Влада Републике Србије, а ми смо ангажовани доле потпуно, чак имамо и деташирана министарства доле, људе који брину о раду свих владиних органа, Влада Републике Србије учиниће све да се ублаже последице. Наравно, не могу да се отклоне одједном, али могу да се ублаже последице терористичких акција напада на једну државу, напада на које је држава одговорила свом снагом. Пона-

вљам - на шта има право, нешто што би урадила и свака друга држава у свету.

Спремни смо за изборе

Водитељ: Охрабрује да кућама све у свему почињу да се враћају и Албанци.

Томислав Николић: Одлазили су из више разлога. Одлазили су под претњом терориста, одлазили су из несигурности. Свесни су они и када су почели први терористички акти, када су спорадишно почели да убијају махом полицијске на путевима, пошто се у последњих неколико месеци углавном полиција кретала путевима, свесни су да су они који су вршили те злочине бежали у њихова села и крили се у њиховим селима.

Врло добро знају да кад крене једног дана потера за терористима мораће да се уђе у села и још ако се терористи буду бранили из њихових села, села ће бити изложена великом удару и може да се деси да дође до нежељених последица. Зато су се извлачили из села.

Водитељ: Сада се враћају у села.

Томислав Николић: Да, враћају се. Ми смо их позвали али није било поверења у прво време. Превише је мржње посејано од стране њихових верских старешина, њихових политичких вођа, превише неповерења према држави Србији. Међутим, знате, то је као бујица. Крене један мали поточић па се шири, шири. Углавном мислим да ћемо ми у неколико наредних недеља имати безмало састав становништва на Косову исти као што је био и пре ових терористичких аката, али ја вам гарантујем да слободан неће бити ниједан терориста.

Ускоро ће кренути и друге акције државе Србије, посебно акције на утврђивању тога ко то припада овој држави а ко у њој гостује. Акције на утврђивању тога јесу ли припадници албанске националне мањине спремни да извршимо попис, јесу ли спремни да извршимо ванредне изборе на свим нивоима. Ми смо за то увек спремни.

Иако смо на власти, иако свака власт на свету зазира од избора ми смо спремни за изборе, после договора, после прихватања и после потписивања споразума између Владе Републике Србије и припадника политичких представника албанске националне мањине. Да на тим изборима још једном, по ко зна који пут, пружимо Албанцима прилику да се укључе у нормалан политички живот и било који други живот у Републици Србији.

Да ишају на изборе њима је загарантовано преко 30 места у републичком парламенту, седам или осам посланичких места у Савезном парламенту. Они би могли да учествују у локалној власти у свим општинама на територији Косова и Метохије изузев Звечана, они би могли да уђу у било коју владу Републике Србије. До сада су избегавали, рачунали да могу оружјем да победе Србију. Сада им је то ваљда јасно. Рачунали су да је довољно да ментори са Запада припрете Србији и да Србија оду-

тане од тога да се брани. Влада Републике Србије је спремна да иде до краја у борби против тероризма. Ову владу састављену од ове три политичке странке нико више не може да застраши.

На Косову joш нико није закаснио

Водитељ: А, сада по обичају да чујемо како ви који живите у свету, гледате на ова догађања код нас. Најпре, рапорт из Франкфурта, одакле нам се јавља колега Богдан Баселић.

Богдан Баселић: Поздрављам уважаеног госта у Србији, као и целу екипу која ради на реализацији овог програма. Одмах на почетку нашег вечерашњег извештаја из овог прелепог града на Мајни, желимо овом приликом да се захвалим нашим добронамерним гледаоцима који су се јављали у наш пословни информативни центар овде у Франкфурту, и после емисије у којој је био гост министар за информисање у Влади Републике Србије, Александар Вучић.

Вечерашњи гост, потпредседник Владе Републике Србије, Томислав Николић сигурни смо да је пун погодак.

О свим нашим невољама до сада већ постоји солидна документација а када је реч о Косову, мало је тога што није речено. Међутим, управо данас је, чини се, више него икада актуелан слоган - на Косову joш нико није закаснио. Ово се, сигурни смо може, пре свега, односити на нас Србе и Црногорце који живимо ван отаџбине, у врло прецизно одређеној и добро организованој антисрпској и антијугословенској утакмици која се бесомучно игра већ више деценија, а свој климакс достиже ових дана.

Посебно место и посебну пажњу, чини се потпуно оправдано, добила је и наша дијаспора. Једноставно речено до 1990. године нисмо могли баш добро да се организујемо, а од 1990. године то не радимо баш најбоље. Онај ко је пре неколико година крунисао своју инаугурацију, реченицом - Србе би требало бацити на колена, остао је при овој реченици. Да би се оваква политика спроводила сачињен је план који је онемогућавао било какво јавно патриотско окупљање Срба у Немачкој, а већ према званичним подацима има их више стотина хиљада.

Припремајући се за непосредну акцију уочи самог распада Југославије и у току рата, на челу бројних самозваних и новониклих српских савезних удружења или богатих клубова, на немио начин су довођени људи који су правили и чинили искључиво штету Србији, Црној Гори, Крајинама и, временом, успешно и несметано спроводили незапамћене поделе у иностранству, вешто се, повезујући се са сличним круговима у земљи. Тешко је и претпоставити, колико су зла и колико су неправду учинили.

Пролећне, бројне и врло помпезно најављене демонстрације организоване у име истине и одбране Косова, нису успеле да у великим градовима ши-

ром Немачке где живи на десетине хиљада наших људи, окупе више од пар десетина људи. То једноставно значи да народ који овде живи, зна ко их је и како их је у неколико протеклих година заступао и код наших и код овдашњих власти. Ниједан од наших људи не зна шта значи Косово, већ једноставно овде више нико не верује самозваним лидерима или такозваним витезовима, како се неки прозваше.

Србе на колена

Међутим, сада када је потпуно јасно да је ипак крајњи циљ уништење последње државне заједнице на Балкану, која није под контролом Немачке, а која се по потреби понекада пресвлади у костим Европске заједнице, онда оваква ситуација у нашој дијаспори савршено одговара унапред задатом циљу - Србе на колена. Последњи догађаји на Косову који захтевају брзо и одлучно реаговање остају овде у Немачкој без реакција и очекиваних одговора, уколико се изузме леташњи покушај наших људи у Штутгарту, који су се окупили и упутили петицију на адресу Кинкела.

Нешто слично урадио је ових дана и парох Драгољуб Кљаић са члановима Српске православне општине у Бону. Они су упутили на седам адреса апел немачким властима да се заузму за ослобођење више десетина лица које су отели шиптарски терористи. Ове акције нису добиле простор у немачким средствима информисања, а као кратка вест су врло неуспадљиво пласирана у дневним листовима, који се штампају на нашем језику овде у Немачкој.

Истовремено, са друге стране да би акција на Балкану била коректно спроведена и да би се добила подршка сопственог народа преко бројних и моћних медија потребна је боља организованост. Већ је виђена црно-бела слика која има једини задатак да за све недаће које се догађају од распада СФРЈ окриви Савезну Републику Југославију, а пре свега Србе. Најзад, снага наше дијаспоре није за потцењивање. Управо због тога исплатило би се joш организованије бавити овим пословима, а уосталом, ми који живимо напољу, најбоље смо сведоци како то раде други народи и државе, које су успеле да се организују и од своје дијаспоре данас имају велике користи, како у земљи тако и у иностранству.

Дуги корени немачке мржње

Водитељ: Да мало прокоментаришемо ово што смо чули.

Томислав Николић: Занимљиво је колико је Немачка супротстављена интересима српског народа и српске државе и колико то више не може да се сакрије. Јуче посматрао на муслиманској телевизији Кинкелову изјаву да их 20 милијарди долара до сада коштају азианти, а истовремено заложии се и успео је да издејствује одлуку да ЈАТ више не

може да лети у свет. Наравно, Влада Републике Србије, која нема ингеренције али може да предложи Савезној влади, данас је заседала и директно је оптужила Немачку за оно што се у Србији дешава, посебно на Косову и Метохији. Донели смо одлуку да ћемо претати да испуњавамо услове и споразуме о повратку тих азиланата, а то нека сада размишља Немачка, шта ће са Шиптарима које је обучавала, које је опремала и слала на Косово и Метохију да врше терористичке акције.

Истина је да нема шта да се замери нашој емиграцији, посебно емиграцији у Немачкој, зато што људи тамо живе, раде, од тога хране своје породице. У срцу носе Србију, потпуно им је јасно каква је Немачка, али када живите у Немачкој, не можете Немачку баш превише да оптужујете. Зато је то на нама.

Водитељ: Да ли верујете да наши људи у дијаспори могу нешто више да учине да помогну да међународна заједница другачије гледа на све ово око нас?

Томислав Николић: Ја се на заносим тиме да било ко у међународној заједници, посебно од фактора који одлучују не знају о чему се ради. Никада се нисам трудио да сада ја будем баш тај који ће упознати политичаре на Западу шта се то у Србији дешава, јер то сви они јако добро знају. Међутим, завера је велика, рекао бих можда и вековна, посебно Немаца према Србима.

Уосталом амбасадора Аустроугарске у Београду пре Првог светског рата, био је неки гроф Форгач који је после постао министар спољних послова, а пре Првог светског рата у свом кабинету изнад главе је имао паролу на којој је писало "Србију треба уништити".

То вуче предуте корене. Ви видите да се тај њихов министар Фол Керије непрекидно упиње да нас бомбардује, а Немачка је променила Устав Немачке да би могла да учествује у операцијама у Републици Српској са својим авионима. Знате, када би Немачка решила да ратује са Србијом, када би то било могуће ја бих драге воље прихватио да учествујем у том рату.

Међутим, Немачка се крије иза тзв. међународне заједнице, крије се иза НАТО пакта, као једна јака економска сила која је у заветрини Америке. Трудим се да диктира услове за живот, не само Србима него целој Европи и труди се да преузме улогу Америке у Европи, да она буде европски жандар, до сада су јој све жеље испуњаване.

Међутим, Србија је увек била тврд орах за Немачку, а тако ће бити и овог пута. Нама могу да помогну људи, наши Срби који живе у иностранству, на тај начин што прво неће веровати у приче које се лансирају тамо, а друго, да не забораве своје порекло, јер нам многи људи одлазе, многе одвлачи тзв. међународна заједница. Ево, у последњих неколико месеци Канада је отворила границе своје државе за све Србе са Косова и Метохије.

Наши људи могу много да учине

Водитељ: Нарочито за оне високо школоване.

Томислав Николић: Уосталом чак и не бирају, мада и високошколовани тамо најпре перу судове, али не бирају кога ће, само да нам смање број Срба на Косову и Метохији. Само да испразне територије. Они имају шуме, имају дивне пределе, наши људи имају посебан смештај и имају посла за све. Могу наши људи много да учине. Мислим да држава Србија и Савезна Република Југославија, нису до сада довољно радили са емиграцијом. У Прагу је ваш извештач, а раније су то били неки југословенски клубови. Срби сада беже из тих клубова, они би да имају неке своје клубове, требало би да их држава помогне. Ми имамо врло мало школа које су на српском језику, а у тим школама имамо огромних проблема зато што се не исплаћују ни плате запосленима нити се помаже да се овај програм остварује у сарадњи са министарствима.

Дакле, има много посла, а ухватили су нас у незгодно време, у време када су нам завели санкције, када нам фабрике јако мало раде, када имамо огромне трошкове на Косову и Метохији, да одбранимо Косово и Метохију и када смо сиромашни до те мере да су многе ствари које су у свету нормалне, за нас у Србији постале велики луксуз.

Разбијање државе неће се поновити

Водитељ: Наредни рапорт из света стиже нам из Париза. Да чујемо коментар професора доктора Симе Наовића на косовска догађања.

Сима Наовић: Напад на сувереност и територијални интегритет Савезне Републике

Југославије од стране шиптарских и албанских сепаратиста, подржаних од појединих чланова, самозваном међународном заједницом, Срби у Француској доживљавају као вулгарну копију догађаја коју су допринели и рушењу претходне Југославије. Све Србе активности и злочини терориста забрињавају, а уцене и претње Србији и Југославији од стране држава у којим живимо нас боле.

Међутим, охрабрује нас убеђење да се разбијање наше државе неће поновити. Зато подржавамо одлучност савезних и републичких органа који настоје да свим средствима сузбију тероризам и да очувају територијални интегритет Републике Србије и Савезне Републике Југославије. Срби у Француској немају илузија да ће се машиним међународног насиља, којим управљају САД и Немачка, тако лако зауставити. Управо на њихову иницијативу Европска Унија припрема санкције ЈАТ-у, ратоборна и ратожелна Немачка би да учествује у новим нападима НАТО пакта на Савезну Републику Југославију и прети се међународним кривичним судом.

Независност Косова каже се - неће се признати, али упорно се инсистира на давању високог степена аутономије што је, у ствари, први корак до отцепљења и самим тим до стварања још једне сепаратистичке државе на штету националних интереса српског народа. То се захтева. Очекујемо да влада, Савезна и републичка, то неће дозволити.

У савременим међународним односима, питање поштовања људских права, углавном је још увек домет државне суверености. То није случај и са аутономијом, јер проблеми везани за аутономне територије у садашњим односима снага лако се могу интернационализовати што је неприхватљиво за једну савремену државу.

Индијанци у резерватима, а не у покрајинама

Зато, ниједна држава, чланица самозване контакт групе не дозвољава било који облик аутономије својим мањинским групама. Смешно је онда да амерички политички врх даје Југославији лекције о демократији и говори о праву на аутономију за шиптарско становништво у Србији, када је свима позната чињеница да се староседеоци северног америчког континента, амерички Индијанци, налазе у резерватима, а не у аутономним покрајинама.

У колективној свести српског народа, Косово није само колевка српског националног идентитета. Косово је данас и пројекција нашег постојања, или непостојања, у заједници слободних и суверених народа у наступајућем веку. Срби у отаџбини и ми у раслојању; морамо заједно наћи одговор, заједно одговорити на питања - како се одбрани од својеврсног међународног насиља, које злоупотребом међународног права, у одори дипломатије добре воље и борбе за људска права чини злочин међународног карактера.

Говорећи у име Одбора за одбрану СРЈ и националних интереса српског народа, који делују у Паризу, сматрам да је данас, кад је у питању национални опстанак српског народа, неопходно објединити економски, интелектуални и политички потенцијал Срба у Европи и свету. Зато предлажем да се у Паризу или Београду формира једна радна група која ће прво у европским, а потом у светским оквирима, дефинисати јединствени програм и јединствену структуру деловања путем невладиних организација у земљама у којима живе Срби, и у оквиру Уједињених нација, са јединственим циљем - бранити српски национални интерес у складу с међународним правом.

Шиптари неће служити војску

Водитељ: Доктор Наовић је дотакао питање аутономије Косова, ви сте недавно изјавили да је Србија спремна да да највиши степен аутономије Косова. Шта сте под тим подразумевали?

Томислав Николић: Нисте ме добро интерпретирали, ја сам рекао да смо спремни да косовским албанцима дамо највиши степен персоналне аутономије, а уопште нисмо спремни да територији Косова и Метохије, Шумалије, Војводине, Поморавља, било којој територији Србије, обезбеђујемо било какав статус изван статуса који имају остали региони у Републици Србији.

Дакле, ми смо спремни да разговарамо са политичким представницима албанске националне мањине, да они изнесу своје захтеве, да ми иступимо са оквирима које нам пружају Устав и закони ове земље и да се, пошто је наш Устав заиста демократски и либералан, да се нађемо на неком простору, какав није обезбеђен ни у једној држави у све-

Немачка мржња према Србима је дубока: улаз у амбасаду Немачке у Београду

ту, ни за једну националну мањину. Ми смо спремни да албанској националној мањини омогућимо да учествује у власти на територији Косова и Метохије, на територији Републике Србије, на територији СРЈ, ми смо спремни да им обезбедимо у оквиру Косова и Метохије да сами уређују многе односе који се тамо, као државна управа, затичу.

На пример, могу сами да регулишу своје школство, здравство, могу да имају фондове за пензијско, здравствено, инвалидско осигурање. Ми смо чак спремни, мада говорим у име једног дела Владе, о томе се Влада још није изјаснила, то су већ детаљи, спремни смо да им омогућимо да не служе војску, да не служе Војсци Југославије, спремни смо да омогућимо да нигде не буду прегласани, да нигде не буду мајоризовани, да имају школство на свом језику, да о том фондовима, које бисмо им ставили на располагање сами преко Скупштине о културној аутономији одлучују и да тиме сами располажу.

Савезна и републичка Влада неће пристати на стварање још једне државе на рачун српских националних интереса

Значи, спремни смо да они имају статус за степен више од осталих националних мањина у свету. Оквирна конвенција о правима мањина не предвиђа ниједно од ових права, где је држава дужна да то пружи националним мањинама, чак се за школовање на језику мањина каже да за високо школство може да се обезбеди, уколико се тиме не нарушава интерес народа који у тој држави живи.

Од страних медија имамо само штете

Водитељ: У међународној јавности се шпекулише са неким прелазним решењем за Косово, које би се проверавало после три до пет година.

Томислав Николић: Знате, то су и за мене шпекулације, пошто о томе нема никаквих званичних података, нити постоје званични разговори. Истина је

да има незваничних разговора, и треба да их буде, мислим да и представници СРЈ на Косову и Метохији имају незваничне контакте са представницима тзв. међународне заједнице, и са представницима албанске националне мањине.

Све су то, рекао бих, корисни контакти, све до момента док не дође до званичних разговора, а онда мора да преговара делегација Владе Републике Србије, јер оно што договори делегација Владе Републике Србије, то ће бити решење. Наравно, ми ћемо то проверити и у Скупштини Србије, јесу ли тај посао обавили како треба.

Не разумем уопште зашто се инсистира на специјалним статусима, зашто се инсистира на некаквим степенима аутономије, протектората. Односно, ја то разумем, то је све један од путева да ми изгубимо Косово и Метохију. Уосталом, свака аутономија, па чак и Федерација, је пут до сукоба, пут до разбијања једне државе. Зато нам треба унитарна држава, зато нам треба држава у којој ћемо имати једног председника, једну скупштину и једну владу, а никада не смемо да дозволимо да дође ниједан војник под оружјем, било које стране државе, који није под командом Војске Југославије.

Не смемо да дозволимо да у државним органима буде неко ко одлучује, а ко није представник власти Србије, или СРЈ. То би био губитак суверенитета, то би био крај. Чланице тзв. међународне заједнице злушно се залажу да нас убеди да треба да пружимо прилику међународној заједници да се појави на Косову и Метохији. Ми им ту прилику не дамо.

Могу дипломате, акредитоване у Београду, да се шетају Косовом и Метохијом, ми чак немамо право да их у томе спречавамо. Могу и представници средстава информисања, од којих немамо никакве користи, већ само штете,

мислим на стране, и посебно извештаче великих агенција, који крију све оно што би могло да нашкоди терористима, а општују Србију за све и свашта, чак је и њима самима смешно понекад шта све раде.

Дакле, свако може да дође на Косово и Метохију да види докле се стигло, како се ради, шта се ради, свако може да да савет или сугестију, али да нам нареди, да одлучује у наше име, то једноставно неће бити могуће. Уосталом, амбасадор Америке у Скопљу, Хил, врло добро зна како се понаша делегација Републике Србије. Када смо имали разговоре са делегацијом Албанаца, коју је предводио Фехми Агани, упињао се из петних жила да само уђе и да поздрави нашу делегацију. Ми смо га одбили и рекли смо - изволите у Београд, у Београду ћемо да се поздравимо са вама, а овде ми разговарамо са представницима албанске националне мањине. Вама ту није место.

Не смемо подлећи притисцима

Водитељ: А сада реч има господин Милован Јованчић, из Шведске, познати борац за српске националне интересе. Да чујемо како о нама говоре шведски медији.

Милован Јованчић: Светска средства информисања, као и већина западних, имају двоструке стандарде. За њих терор у Баскији, Ирској или Кенији, објављује се на првим страницама листова и телевизије, док се монструозни терор у Клечки, на Косову, објави на споредној страници, текст ТВ, уз обавезан коментар да вест није проверена. Јасно, протести малог броја наших људи понекад уроде плодом и објави се исправка, али то је само кап воде у мору. Наши људи у већем броју, а не само неколицина истих, као и представници наших дипломатских кућа, требало би чешиће да се оглашавају и траже објављивање исправки и истине о нашој земљи, јер то бар у Шведској помаже.

Кад је у питању Косово, наша света земља, не смемо подлећи притисцима и не сме бити попуштања. Против терора на нашој територији треба се борити свим средствима, као што то раде све друге суверене земље света. Лојалним грађанима, без обзира на нацију и веру, треба дати сва права по утврђеним стандардима, као што то раде и други, али ни педалј више.

Ми који живимо у другим земљама Европе, морамо поштовати законе и бити лојални грађани дотичне земље. Зар нам неко може узети најсветији део територије, где смо на том малом простору, уназад седам векова, имали три престога града? Зар Призрен, Пауне и Ново Брдо не говоре довољно о српском праву на Косово, искључиво српском праву? Који је то народ, изузев Срба, оставио толико трага на тим просторима?

Данашње светске моћнике, и оне који терором покушавају да нам одузму најстарије српске земље, служећи се притисцима и фалсификатима, са овог места треба подсетити - Космет је био српска земља од доласка Словена на

Балкан, и никада туђа, изузев кратких или дужих периода окупације моћних сила. А тај период су Албанци на Косову користили за терор над српским живљем. Знаним и незнаним околностима данас су Албанци на том делу наше територије већинско становништво.

По ком основу они, или неко за њих, траже специјалан статус, па чак и посебну државу на подручју суверене земље и на најсветијем делу наше територије? Они могу да добију сва права, али под условом да та права користе и да испуњавају све обавезе становника једне земље, као што то ми радимо у земљама света, где смо насељени.

И на крају да додам - према статистичким подацима у Лос Анђелесу, тек је сваки осми становник Американац. Да ли је неком пало напамет да тражи специјални статус за тај део Америке? Не дај боже да се усуди на тај корак, провело би се као недавно три промексичка Американаца, који су тражили отцепљење Тексаса од САД и за то су добили 280 година затвора.

Двоструки аршини за Србе

Водитељ: Чули смо да нам шведски медији нису наклоњени.

Томислав Николић: Две ствари су ту индикативне. Господин Јованчић треба да зна да, не само шведски медији, ја сам био седам дана у Црној Гори и на ТВ Црне Горе нисам могао да нађем ниједну емисију која би на било који начин говорила о Косову и Метохији, а у извештајима репортера који извештавају за ТВ Црне Горе, изједначавање су српска страна и терористичка страна, тако да када се води медијски рат против једне државе, онда је свеједно која га нација води, ако је решила да неком служи.

Друга ствар - однос према тероризму. Енглеска се здушно залаже да будемо бомбардовани зато што се боримо против тероризма, а Брајанова Влада је створила закон по коме у Северној Ирској за терористу може да буде прогла-

Ускоро ће кренути акција државе Србије да се утврди ко је њен држављанин, а ко у њој гостује

шен онај за кога виши полицијски функционер изјави да је терориста и одмах буде осуђен на казну затвора.

Практично је то затвор без суђења. То су двоструки аршини и ја мислим да смо ми Срби ваљда схватили у ових осам година да се за нас примењује један други аршин и ми смо се на тако нешто у доброј мери навикли.

Водитељ: Сада на телефонској линији имамо далеки Берген у Норвешкој, одакле нам се јавља господин Славко Шкорјанац. Да га чујемо.

Српски "агресори" и муслиманске "жртве"

Славко Шкорјанац: Заопштравање ситуације на Косову пропраћено је у норвешким средствима информисања, страхом да се не понови Босна. Створена слика у Босни је врло једноставна. На једној страни су српски агресори, а на

другој страни су муслиманске жртве. Све што је убијено, протерано, спаљено у Босни је дело Срба, упркос чињеници да су у Босни муслимани против Срба, па против Хрвата, па сами против себе и увек су Срби били агресори. Зато наглашавамо како су норвешки медији изразили страх да се не понови Босна и на Косову.

Норвежани немају појма о ситуацији на Косову, шта се тамо дешава и шта се не дешава. Опет постоји српски агресор који врши терор над недужним албанским становништвом. То је суштина званичног информисања јавности о збивањима на Косову. По норвешкој телевизији један број Срби пљачкају и пале шиптарске куће и села, истерују становнике у шуме, па их после поубијају. Срби не дозвољавају да се избеглом становништву дотури хуманитарна помоћ итд.

Коментарише се и шпекулише бројком становника Шиптара на Косову, која је отприлике око два милиона. Југословени су веома тешко примили изјаву норвешког министра одбране да ће моментално учествовати у евентуалном нападу на српске положаје.

Ми мислимо да би југословенска влада морала јавно да саопшти таквим државама да се исти сматрају агресором и да се учешће у таквим авантурама не може покривати... Новинарима и њиховим кућама треба дати до знања да су добро дошли док објективно информисање, у супротном, напоље. Најобјективнији су из државне телевизије број један.

Приказ кречане није објављен, ни коментариран ни у једним новинама на западу Норвешке. После наших реакција на масовне гробнице нико није званично преко штампе оповргао претходне изјаве, чак ни чувена Ханес, адвокат и судија, која се изузетно труди да што више Срба смести у Хаг. Добро познати термин - два Србина три партије и овде је присутан, а матица би морала

Трипут Бог помаже: у овом веку немачка војска два пута је бегала из Србије

да уложи много напора да Србе у свету веже за Србију и за српско биће, а не да препоручује Србима у дијаспори импотентне политичке партије и њихове вође и погрешне политике.

Ратови са безбедних даљина

Водитељ: Чули смо да нам из Норвешке стижу претње војном интервенцијом. Да ли ви верујете да су такве војне опције могуће?

Томислав Николић: Ја никада не искључујем озбиљност или могућност такве претње зато што је превише интереса у игри и зато што има превише војске у тим државама, које су тренутно НАТО пакт или државе које би желеле да уђу у НАТО пакт. Превидно је генерала који су потрошили државни буџет у великој мери, а нису се опробали у неком рату и много им је лепо да ратују, посебно ако буду ратовали овако како Американци у последње време испуњавају ракете са безбедне даљине, руше села и градове, руше болнице, руше фабрике лекова. Норвешка највероватније мисли на тај начин да уђе у рат. Не могу да верујем да постоји било који Норвежанин који сматра да би Норвешка могла да ратује против Србије и да у том рату прође добро. Ствар је сасвим јасна.

Када се окупе велике звери, око њих се мотају оне ситне које рачунају на неки плен који остаје иза великих звери, а многи рачунају на то да ако се додворе великим господарима да за њих има места у НАТО пакту, неким асоцијацијама, врхунским политичарима да за њих има места у Уједињеним нацијама или у неким представништвима. Чули сте пре десетак дана да се чак и онај пољак Геремек залагао да одмах будемо бомбардовани.

Мислим да Влада СРЈ, посебно Војска Југославије и Врховни савет одбране треба, а претпостављам да то већ и чине, озбиљно да схвате ове претње и да земља мора да буде спремна да се брани. Ми не смемо да капитулирамо на тај начин да дозволимо да нас неко бомбардује, а да не узвратимо адекватном мером према онима који нас буду напали. Ја мислим да све док прете, звецкају оружјем, а ми се понашамо као да се нећемо бранити, они настављају са тим претњама и можда већ кују планове.

Зашто НАТО не бомбардује Албанију?

Требало би неко из Савезне владе јасно и гласно да изјави да ће му потапати бродове и да ће му рушити авионе који буду учествовали у евентуалном нападу на Републику Србију, а онда нека они оправдају своје администрације пред својим народом због чега су напали једну државу која брани искључиво свој суверенитет.

Због чега нападају државе за које сумњају да су у њима легла терориста, а дозвољавају да Албанија постане легла терориста? Због чега не нападну Албанију? Једноставно све док је Америка

у моћи да каже да ће напасти Србију, без обзира на одлуку Савета безбедности, односно да Савет безбедности не може да кочи једну прогресивну одлуку, а по њима је прогрес бомбардовање једне државе, све дотле неће ваљати у свету, посебно не за мале државе, макар колико велики народи живели у тим државама.

Ми морамо озбиљно да схватимо ту претњу. Ми смо ту претњу анализирали пре него што смо кренули да рашчистимо ситуацију на Косову и Метохији и једногласно смо одлучили да нас претње неће уплашити, да Косово и Метохију тек тако дамо само зато што нас неко плаши. То не долази у обзир.

Наравно, грађани Србије увек имају могућност да смене власт за коју мисле да им угрожава живот и безбедност, с тим што је врло мали број грађана Србије који би нам замерици на једном таквом потезу. Уосталом ви видите колико стрљпљена и колико разумевања грађани Србије имају и видите да су сви једнодушни у томе да ћемо тај проблем решити сада или више никада.

Методe уцена и претњи

Водитељ: Да покушамо да чујемо и последњи рапорт из света. Из Аустрије, из српског центра у Бечу нам се јавља Вера Марјановић.

Вера Марјановић: Ми Срби и грађани Савезне Републике Југославије, који живимо и радимо у Аустрији, обраћамо вам се са жељом да изразимо своје згражавање и осуду зверског убиства 22 Србина и Црногораца са Комета, чија је заједничка гробница пронађена у Клечки. Наши грађани су дубоко потресени судбином недужних цивила, а степен свирепости на који су спремни тзв. борци за слободу албанске мањине на Косову и Метохији, које међународна заједница жели да доведе за преговарачки сто у одлучивању о будућем статусу у оквиру Србије и Југославије, подсећа на оживљавање нацистичких метода за које смо мислили да их цивилизовани свет више неће доживети.

Међународна заједница за сукобе у јужној српској покрајини осуђује званичну власт Србије и СРЈ, тј. полицију и војску који обављају своје уставом одређене обавезе у очувању мира, целовитости и суверенитета земље. Нашом земљом се надвила претња оружаном интервенцијом, а санкцијама које погађају цивилно становништво, противно принципима ОЕБС-а о забрани вршења економских и других притисака у циљу стицања политичких предности, Југославију и њене народе желе присилити на послушност моћнима, противно интересима народа Југославије.

Методe уцена и претњи постале су начин комуницирања светских моћника са Југославијом, а двоструки стандарди код осуде кршења људских пра-

ва и тероризма, затварање очију пред активности шиптарских терориста и медијска сатанизација Срба изазивају неповерење у намери земаља које данас одлучују о судбини света.

Ми, Срби и грађани Југославије из целе Аустрије, овим путем захтевамо да се тзв. ослободилачка армија Косова стави на листу терористичких организација, које угрожавају мир и сигурност грађана, стабилност региона и да се спроведу адекватне мере за сузбијање њихових активности у складу са општом потребом Међународне заједнице да се ослободи овог зла, ма где се појавило.

Влада ће испунити своје обавезе

Ово је био део писма које је Председништво савеза југословенских и српских заједница у Аустрији упутило на адресе ОЕБС-а Уједињених нација, министарства иностраних послова Аустрије као председавајућем Европске заједнице и представништвима у ОЕБС-у земаља чланица Контакт групе и аустријским медијима.

Наши грађани из Аустрије појединачно или посредством својих удружења реагују и питају види ли се крај овој хајци на Србију и Југославију? Пуни огорчења наши људи из Салцбурга су хтели да се окупе пред зградом у којој се одржавао састанак министара који су одлучивали о судбини наше националне авио компаније, али им полиција за то није дала дозволу. Очито је да се на одлуку са српске стране није могло утицати, па је од јуче, када се чуло саопштење о приземљењу Јатових авиона, наше грађане у Аустрији захватио нови талас огорчења.

Постоји иницијатива да се савез наших клубова опет писменим путем обрати свима који су гласали за одлуку да нам се на овај начин ускрате везе са домовином, а овим путем апелујемо на наше земљаке широм Европе да нам се придруже у изражавању протеста. Овај облик санкција погађа директно све нас који живимо ван Југославије, не само зато што нам ускраћује могућност путовања, него утиче на наше целокупне активности у организовању културних, образовних и спортских програма.

Водитељ: Господине Николићу, ваша порука нашим људима у свету.

Томислав Николић: Само да им кажем у две реченице. Формирањем Владе народног јединства преузели смо обавезу да Србија, оног дана кад одемо са власти, буде иста колика је и била оног дана када смо ступили на власт. Ми ћемо ту обавезу да испунимо и за нас нема светијег циља од тога.

Водитељ: Мени преостаје да вам се захвалим што сте били гост програма за иностранство Телевизије Београд Поштовани гледаоци вама хвала на пажњи. Пријатно.

ПИСМО КОЈЕ ЈЕ МИНИСТАР ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ У ВЛАДИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ, УПУТИО СВЕТСКИМ И ЕВРОПСКИМ УДРУЖЕЊИМА НОВИНАРА И МИНИСТАРСТВИМА ИНФОРМАЦИЈА ЕВРОПСКИХ ДРЖАВА И СВЕТСКИМ ИНФОРМАТИВНИМ АГЕНЦИЈАМА

СРБИЈА НЕМА ШТА ДА КРИЈЕ

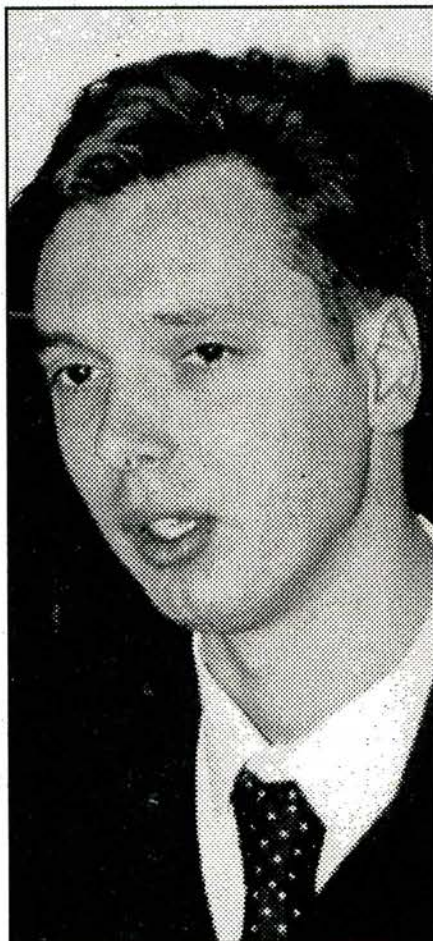
Зар је могуће да се у неким западним медијима на крају двадесетог века спроводи уређивачка политика која селективно даје право на живот и према чијим принципима људски живот нема једнаку вредност – пошто се очигледно, Србима то право не признаје?

Поштовани,
недавни догађаји на Косову и Метохији, али и стално, тенденциозно, извештавање западних медија и политичке последице таквог извештавања, представљају повод да вам се обратим на овакав начин.

Као што сигурно знате, у Србији се поштују сва демократска начела слободе штампе. Новинари, који извештавају о догађајима на Косову и Метохији, имају слободан приступ читавој територији јужне српске покрајине, а државни органи и служба безбедности свакодневно су ангажовани да би се свим новинарима обезбедио несметан обилазак и извештавање, што подразумева и заштиту од напада припадника такозване ослободилачке војске Косова, који угрожавају животе свих оних које не сматрају својим савезницима. Напади, отмице и злостављање новинара представљају неке од видова терористичких акција такозване ОВК која, попут алжирских фундаменталиста, не преза од таквих злочина, директно спроводећи терор над онима који би о њиховим злоделима требало да извештавају.

Нажалост, мало је западних медија који су о тој појави извештавали, као што је, уосталом, мало западних медија који су спремни да, макар када је извештавање са Косова и Метохије у питању, признају једнака права свима који тамо живе.

После поплаве сензационалистичких и лажних извештаја у којима је за све што се дешава на простору претходне Југославије крив само један, српски народ, многи новинари и медији су постали директно одговорни за политичке потезе својих влада и посредно за смрт, прогонство и живот на ивиди егзистенције српског народа. Свака изговорена и написана лаж претвара се у људску несрећу која није слика на екрану или у новинама. Таква људска патња је и те како стварна.

Александар Вучић, министар за информације у Влади Србије

После открића масовне гробнице и крематоријума у којем су спаљивани цивили у селу Клечка на Косову и Метохији, после признања двојице ухваћених терориста, припадника такозване ОВК, да су на том месту злостављани, убијени и спаљени српски цивили, после открића спаљених костију и магацина препуног хуманитарне помоћи коју су им достављали пред-

ставници хуманитарних агенција, шта је још потребно да би се доказало да је такозвана ОВК терористичка организација заснована на геноцидној политици према којој на Косову и Метохији нема места за оне који не деле њихову идеју о Великој Албанији и етнички чистом Косову и Метохији.

Због чега је погибија 12 америчких грађана у терористичким нападима на амбасаде довољан разлог за ракетну одмазду, а концентрациони логор у којем су Срби мучени, убијани, а потом спаљени, повод за нове претње и притисак на српски народ, на Србију и Југославију? Зар је могуће да се у неким западним медијима на крају двадесетог века спроводи уређивачка политика која селективно даје право на живот, и према чијим принципима људски живот нема једнаку вредност, пошто се очигледно Србима то право не признаје.

Ми о догађајима у страним земљама покушавамо да обезбедимо слободан проток објективних и непристрасних информација, па се надамо да ћете својим ауторитетом и личним угледам који свакако уживате, успети да обезбедите професионално извештавање ваших новинара из било ког дела Србије. Зато вам предлагемо да у Србију пошаљете своје најбоље новинаре који би се на лицу места уверили у право стање ствари. Србија нема шта да крије, али се чини да многи западни медији од својих читалаца и гледалаца желе да сакрију истину о ономе што се дешава на Косову и Метохији.

Надам се да ћутање и равнодушност неће преовладати и бити повод за нови масакр неужних цивила који ће извршити албански терористи.

С поштовањем,

Министар за информације
Александар Вучић

„НЕЗАВИСНА” ШТАМПА НА ПЛАТНОМ СПИСКУ ЗАПАДА

После московског састанка Јељцин–Милошевић, страни посматрачи, али и извештачи све више сагледавају стварну природу тероризма на Косову и Метохији. И део домаће штампе се донекле „опаметио” и више нема онако екстремних залагања за капитулацију и предају тог дела Републике Србије

Паралелно са извесном корекцијом става међународне заједнице према нашој земљи у погледу кризе на Косову и Метохији и опцијама њеног разрешења које све више напушта војну варијанту, у делу такозване „независне штампе” такође је приметно извесно ублажавање ригидних ставова па и преиспитивање и интроспекција сопствених промашаја и застрањивања. Све више се користе и домаћи извори информисања, па чак и БЕТА то чини. Стање на терену извештачи објективније и непристрасније прате. Посећују и српске страже по селима, интервјуишу полицију (мала често и претерују у радозналости), преиспитују терминологију која фаворизује тзв. ОВК (рецимо „НТ плус”).

Ако су ово почетни позитивни помами, „прве ласте” једног другачијег односа према сопственој држави, онда би требало да буду запажени и истакнути. Надамо се да је овоме допринела и актуелна акција државних органа за максималном либерализацијом и демократизацијом система информисања, али и уношења реда и законитости у више области, посебно у систему јавног информисања. Да не буде забуне, ово што је речено не значи да је штампа о којој је реч напустила у основи негативистичко-негативски, па и омаловажавајући став када је реч о Влади Србије, па и у погледу резултата државе на Косову и Метохији после првих сто дана рада нове владе. У разматрању ситуације на Косову и Метохији и мера државе наступа се са нешто измењеном оптиком. Зашто?

Мало су се ућутале и неке политичке странке и њихови иначе прегласни лидери, такође и родитељи и оне бројне „хуманитарне” организације које су у ранијем периоду тежиле да стопирају рад државе на Косову и Метохији, чак и активност војске. Друго, акција полиције све је ефикаснија и са мање цивилних жртава. Треће, међународна активност наше земље, односно договор Милошевић–Јељцин, позитивно је утицао да страни посматрачи, али и извештачи, све више сагледавају право стање и стварну природу тероризма на Косову и Ме-

našaborba

NEZAVISNI POLITIČKI DNEVNIK

У броју од 11. јула, „Наша борба” је објавила да су „српске снаге” у борбама на Косову и Метохији користиле хеликоптере са ознакама црвеног крста

тохији. Четврто, и део домаће штампе се, донекле, „опаметио” и више нема онако екстремних залагања за капитулацију и предају Косова и Метохије.

То не значи да су листови у највећем броју случајева променили став када је реч о квалификацији терориста и њихових акција. И даље су они у штампи и „ОВК”, и „герилци”, и „устанници”, „војска” и слично, али је дошло до колебања у неким листовима. Важно је то да је екстремно негативни приступ донекле ублажен, када је реч, пре свега, о објективистичким прилозима (информацијама и извештајима). Међутим, оно најнегативније полако се сели у коментаторске прилоге и прилоге разних стручњака и квази научника, тако да се овде негативни тренд и даље наставља, некад и појачава. Посебно и зато што су се веома активирали бројни албански политички субјекти на Косову и Метохији и њихови лидери, којима је у штампи дат значајан публицитет (Агани, Демаћи, Беџири, Касуми, Бакали и други). Њихови наступи, међутим, не иду за тим да се што пре активира некаква преговарачка заједничка платформа за наступ према српској страни већ, пре свега, као борба за власт, као и за већи утицај на тзв. ОВК, која и сама нуди политичку платформу и покушава да се наметне као релевантан фактор.

Какав је став према тзв. ОВК?

Изгледа да део штампе коришћену терминологију схвата као маргинално и неважно питање, осим када је реч о директном преношењу албанских извора, односно коришћењу изворне терминологије, која је и даље најчешће, као

што рекосмо, ОВК, герилци, побуњеници, војска, армија, побуњеничке групе. Блиц користи термин „албански побуњеници”. „Дневни телеграф” уобичајени термин – ОВК. „НТ плус” промовише тзв. ОВК у некакву војску (27. 6).

Горе од терминологије је што се припадницима тзв. ОВК даје публицитет и политички легалитет („Дневни телеграф”, 28. 6), што се нашироко пласирају ставови албанских политичких лидера о наводним великим успесима ОВК, о величини територије коју контролише. Овима се очигледно манипулише, јер се цифра која се најчешће помиње (40%) произвољно прилагођава, а на ово су насели и српски представници са Косова и Метохије. Предимензионира се и њихова војна моћ и маневарска способност, наводно већ су близу Приштине („Блиц”). „Наша борба” је некритички пренела Демаћија да „ОВК” контролише половину Косова и Метохије. У делу штампе („Данас”, 29. 6) „ОВК” је прихваћена као наводна неизбежност и политичка реалност.

Поједини опозициони прваци, као Никола Милошевић, износе дефетистичке ставове о могућности одбране одалбанског тероризма, што није чудо, јер сматра да је „ОВК” прерасла у читаву једну војску („ДТ магазин”, 27. 6). Интересантно је да је у београдским „Новостима” било извесних „гафова”, на пример, да полиција на Косову и Метохији не може да обезбеди пуну сигурност грађанима (28. 6), користи се термин „Албанци”, а не „терористи”, за Рашку област се користи термин „Санџак” и сл.

Лист „Аргумент” и даље тера по своје, нарочито у бројним интервјуима са саговорницима који потпуно негирају Југославију, дају суморне прогнозе

да ће Србија бити сведена на београдско пашалук (Радош Љушић, 29. 6).

Исто тако, по своме упорно тера и Божидар Спасић о некаким мегаломанским плановима "ОВК" да "војно" освоји Приштину – са високом дозом не-реалног, претеривања и сензационализма, јер тзв. ОВК у суштини није војна, већ терористичка организација.

"Глас јавности" користи термин ОВК и даје публицитет портпаролу Краснићу (30. 6). "НТ плус" истог дана прикрива извор информације о отимцима Срба и Албанаца на Косову и Метохији. Спорна је и оцена како је албанска страна, малтене стала уз тзв. ОВК и да од дијалога нема ништа. Албанска страна је, међутим, у оштрој борби за утицај над тзв. ОВК ("Глас јавности", 30. 6).

Део домаћих "експерата" је насео на трикове иностране пропаганде и у Прес клубу у Београду истиче да је рат на Косову и Метохији почео, да је претња бомбама реална, да смо Косово и Метохију "већ изгубили" итд. ("НТ плус", 30. 6). Сумњамо да је савезни министар одбране Булатовић изјавио да је "ОВК" отела 55 особа, како пише "Дневни телеграф" 1. 7. Истог дана "Данас" доноси чудну изјаву Фехмија Аганија да "ниједно крило ОВК није терористичко".

У оквиру дискусије о уставном статусу Косова и Метохије, мр Зоран Лутовац ("Глас јавности", 1. 7) истиче да су косовским проблемом "инструментализовале српске власти у борби против политичких противника" и да би власти у Београду требало "да омогуће прекид полицијске репресије према онима који ненасилно изражавају политичке ставове..."

Спорни су и ставови које износи Бојан Димитријевић, научни сарадник Института за савремену историју у Београду, који у "Гласу јавности" 1. 7. "ОВК" даје политичке прерогативе. Исти лист 1. 7. популаризише "Косовску герилу на Интернету", уз "хумористичку" албанску фотомонтажу у којој Американци воде албанске демонстрације у Приштини. И Душан Ристић, челник Српског покрета отпора, у "Гласу јавности" 2. 7. тврди да су терористи у офанзиви и под контролом држе око 40% територије Косова и Метохије. Фехми Агани у истом листу 3. 7. тражи преговарачки статус за тзв. ОВК, а за блокирање српско-албанског дијалога оптужује српску страну, тражи повлачење специјалних јединица употребљених "за насилје над цивилним становништвом". Адем Демаћи у "Нашој борби" 3. 7. оцењује да "нико не може да контролише ОВК".

Спорне су и оцене Љубодрага Стојадновића о снази и могућностима "ОВК" која наводно прераста "у праву војску", а Косово и Метохију смо тобоже "већ изгубили". Затим – "режим ће прихватити све што диктира међународна заједница, при чему ће све варијанте бити на штету Србије", итд.

Такође су спорне и оцене које је у "Српском ослобођењу" 3. 7. изнео Огњен

Прибићевић (ИДН у Београду) о контактима САД са тзв. ОВК.

Сасвим другачије становиште заступа др Предраг Симић у "Борби" (3. 7). "Време" (4. 7) допушта могућност да је Милошевић тражио од Американаца да успоставе везу "са Ослободилачком војском Косова", што је Александар Вучић оштро демантовао.

Има доста мистике у наступу неких листова. Како је "НТ плус" сазнао 3. 7. да Ругова и Букопић "праве нову паравојску на тајном састанку албанских сепаратиста у Бечу"?

"Глас јавности" је 4-5. 7. покренуо питање да ли је на Косову и Метохији угрожен територијални интегритет Србије и СРЈ, и да ли је потребно увођење ванредног стања. За анонимни извор "из врха савезне администрације" то се подразумева ако је тачно оно што се тврди, а што лист не оповргава (да тзв. ОВК држи 50% Косова и Метохије). Занимљиво је да "Српско ослобођење" 4-5. 7. тврди да тзв. ОВК држи 40% територија! О карактеру сукоба Косовски информативни центар даје противречне податке. На пример, у "Данасу" 6. 7. није исто "обновљени сукоби" и "још увек се воде борбе" у Великом Белаћевцу, поготову што тврдње из саопштења Косовског информативног центра нису потврдиле стране агенције и независни извори (како јавља БЕТА).

Лист "Демократија" из албанских извора наговештава 6. 7. да ће ускоро бити објављена "имена политичких лидера ОВК". Иначе, у овом периоду јако је интензивирано питање политичких утицаја над тзв. ОВК, њеног финансирања, куповине оружја и обелодањени су многи забрињавајући подаци и чињенице о умешаности више европских земаља и САД. У чланцима, коментарима и репортажама указује се на промену тренда у америчком ставу према косовским Албанцима који, пошто не могу да се договоре, ризикују губитак америчке подршке. Сада излазе на површину и за тзв. ОВК оптужујуће чињенице, рецимо у "НТ плусу" од 8. 7. да је "шесто Албанаца побегло од плаћеника ОВК" који врше репресију према Србима.

Љубодраг Стојадновић у "Сведоку" од 7. 7. жестоко се залаже за Српске ослободилачке снаге на Косову и Метохији, чије вође оштро нападају државне органе Србије због наводне неспособности да спасу Косово и Метохију. Оваква противтежа "ОВК" најбоља је препорука за будући грађански рат, што би свакако требало избећи успешним ангажовањем полиције на Косову и Метохији.

"Глас јавности" 15. 7. преноси писање албанског листа "Коха диторе" да су код Суве Реке нови припадници "ОВК" положили заклетву. Текст заклетве је очигледна изазивачка провокација, посебно да је полагање заклетве одржано "само два километра од положаја под контролом југословенске војске".

"НТ плус" 15. 7. оцењује да "ОВК" није јединствена терористичка орга-

низација, већ скуп више хетерогених групација које немају јединствену команду. У највећем броју случајева албански политички лидери са Косова и Метохије одричу да имају утицаја над "ОВК", а неки Агани и Љуљета Бећири су за афирмацију "ОВК" као политичког партнера (први у "Недељном телеграфу", 15. 7), Бећири у "Блицу" од 15. 7. уз залагање да треба прогласити рат.

И уопште, остаје енигма зашто неки листови дају претерани публицитет албанским политичким лидерима на Косову и Метохији, иако они траже "Косово републику" и афирмацију "ОВК" као оружане силе. Неки албански лидери служе се триковима и обманама, као Хидајет Хисани који демагошки страним медијима изјављује да "ОВК" треба да положи оружје а, с друге стране, тражи хитну интервенцију међународне заједнице и остварује стални контакт са тзв. "ОВК" ("НТ плус", 10. 7). "ОВК" је иначе користила праксу заробљавања припадника МУП-а Србије, о чему пишу неки листови.

Јављају се и неке фантомске појаве, везане за тзв. ОВК. Док су пре неког времена сви тврдили да је Хани Маљоку, бивши официр ЈНА, погинуо, "Дневни телеграф" га 10. 7. оживљава тврдњом да "даје интервјуе албанским новинама".

Залажући се за оружану акцију, Тохир Геци се 10. 7. јавља у "Данасу" позивом Ругови да обуче војну униформу ако мисли да буде председник државе.

То што је делегација Међународне хелсиншке федерације приликом боравка на Косову и Метохији утврдила да "ОВК" нема јединствен командни нити политички систем", не значи да "Наша борба" (10. 7) мора некритички да прихвати баш све тврдње, па и ону да за ОВК "хиљаде Албанаца" хитају из иностранства и сличне измишљотине.

Треба рећи да је "Дневни телеграф" 16. 7. осудио залагање Љуљете Бећири за рат. И чувени "манекен" Љум Хашиу, који се сликао са Холбруком у име "ОВК", залаже се за рат и само за рат ("Глас јавности", 16. 7).

Лист "Европљанин" 16. 7. занима мезанализом отмице људи на Косову и Метохији. Поред осталог, цитира и "Коха диторе" и Краснићу који очигледно лаже да тзв. ОВК не киднапује и не убија цивиле. Још горе је што лист тврди да "за власт у Србији, као и за званичне медије проблем отетих као да не постоји". Затим: "Српске власти досад нису успеле да успоставе контакт с несталима нити да их ослободе". "ДТ магазин" је 11. 7. спровео мало истраживање колико територије Косова и Метохије терористи контролишу и дошао "само" до 20%.

Илустрација извесног позитивног помака у тзв. "независној штампи" је прилог "НТ плуса" "Такође терористичке легитимација" ОВК" (14. 7). Ова штампа би без обзира на терминологију о самозваном "Генералном штабу"

тзв. ОВК требало да престане да објављује ратна саопштења фантомске команде исте организације (пример у "Гласу јавности", 14. 7).

У листу "Данас" 13. 7. Косовско информативни центар настоји да убеди свет да "ОВК" води "операције широким размера" наводно шире зоне Косова и Метохије као слободну територију, а преноси и друге тврдње пропагандног карактера.

"Дневни телеграф" је 14. 7. објавио фотографију (по Ројтерсу) смотре припадника "ОВК" у селу Јуник.

Апсолутно су дискутабилни ставови које у "Сведоку" (14. 7) износи Љубодраг Стојадиновић, на пример да српска полиција очито није у стању да иза-

рористичку природу тзв. ОВК у коментару "ко је агресор?"

Албанске политичке странке са Косова и Метохије и њихових лидера

Албанске политичке странке са Косова и Метохије и њихови лидери били су веома ангажовани – знатно више него у претходном периоду чему је значајно допринела и штампа о којој је овде реч. Наиме, албанским лидерима и њиховим политичким програмима дат је велики публицитет и ошпиран простор иако у највећем броју случајева њихови иступи значе пропагирање ан-

Политичке странке (Савез војвођанских Мађара, Либерални савез Војводине и друге) као и бројне хуманитарне организације нешто су мање активне него раније у смислу неприхватљивих захтева што се тиче Косова и Метохије, а мање узнемиравају државне органе разним протестима, опседањем касарни, ометањем рада војске, више су се неки од њих преселили на странице штампе да ламентирају о угрожености Србије од стране режима, репресији према Албанцима, да критикују интелектуалну елиту, сервирају рецепте са стране итд.

Већ је наглашен недемократски и непатриотски став Савеза војвођанских Мађара, чији лидер Ј. Каса добија у "Аргументу" широк простор (29. 6) да пласира своје накардне ставове у погледу ангажовања младића из Војводине у Војску Југославије. У овом листу, истог дана, Никола Милошевић експлицитно тврди да је косовски проблем нерешив за ову власт и првог човека те власти, Слободана Милошевића.

У делу штампе јавили су се неприхватљиви захтеви да се председник Милошевић одрекне бављења Косовом и Метохијом ("Глас јавности", 29. 6). Фонд за хуманитарно право у "Нашој борби" истиче 11-12. 7. да је косовски Албанец Н. Хасани изложен тортури од стране радника КПД Сремска Митровица.

Неки страначки лидери из Србије користили су посету Косову и Метохији као средство властите консолидације и нових политичких савеза (Ђинђић, Пешић, Обрадовић, Илић и Батић – "Данас", 13. 7).

Председник Демокришћанске странке Србије, др Владан Батић, (10. 7) у "Чачанском гласу" истиче да је Слободан Милошевић прихватио да Косово и Метохија буду трећа република у саставу СРЈ.

Опет су активни "хуманитарци", пре свега у медијском смислу, као тумачи и пропагатори туђих ставова као својих, па тако Соња Бисерко, председник Хелсиншког одбора у "Нашој борби" 22. 7. истиче да је косовска криза "нова фаза у довршавању историјске мисије". Чије мисије? Страних центара моћи, јер Бисерко предвиђа даље заоштравање у Србији са тежњом власти да се преузме контрола у свим сферама јавног живота.

"Све је извесније да је режим већ истрговао по питању Косова и Метохије и да ће оно ићи под међународни протекторат, а сличну судбину ће доживети највероватније и Саншак..." – истиче Ненад Чанак, председник Либералног савеза Војводине у "Гласу јавности", 21. 7.

Војска и полиција

"Недељни телеграф" је 8. 7. спровео телефонску анкету "Да ли бисте ратовали на Косову и Метохији и како би грађани Србије реаговали ако власт призна независност јужне покрајине"? Овакве анкете у најмању руку су непо-

"Време" у броју од 4. јула допушта могућност да је Слободан Милошевић тражио од Американца да успоставе везу са "Ослободилачком војском Косова"

је на крају са "ОВК", да ова држи иницијативу, да је сваким даном "све бројнија", све јача итд. Исти аутор врло неповољно говори о улози војске на Косову и Метохији. Наиме, "ВЈ се на Косову практично не види нигде, док терористи ОВК организују параде, а њихови портпароли дају ватрене изјаве" (14. 7). Из "Дневног телеграфа" 18. 7. сазнајемо да је "ОВК перспектива и будућност Косова", о чему говори Јакуп Краснић, а преноси БЕТА.

"НТ плус" 20. 7. тврди да постоје најмање два крила терористичке организације ОВК, једно које заступа "главни штаб" терориста и друго – под контролом албанских политичких партија у Приштини.

Бајрем Косуми, потпредседник ПШК, тврди у "Блицу" од 20. 7. (према БЕТИ) да "ОВК" има своју политичку платформу и да зато не треба да буде стављена под политичку контролу.

У "Нашој борби" од 20. 7. Махмут Бакали поред осталог глорификује тзв. ОВК, тражи повлачење војске и полиције са Косова и Метохије, итд. "Наша борба" од 20. 7. користи без наводника пуни назив "Ослободилачка војска Косова" (!?)

Наташа Кандић из Фонда за хуманитарно право у листу "Данас" 8. 7. негира терористички карактер "ОВК" и истиче репресивне методе српске власти према косовским Албанцима.

Лист "Време" је 11. 7. потпуно релативизовао и негирао злочиначку и те-

терористичких ставова, залагање за Косово републику и за рат. Азем Власи је у хрватским листовима стално тражио независно Косово као "једино решење", Ругова такође. Власи се највише појављивао у "Нашој борби" оцењујући да је Косово и Метохија ближе рату него дијалогу, а и ДСК је за илегално конституисање органа власти на Косову и Метохији, а пре свега парламента, а затим Владе (14. 7). Још децидније Власи своје непријатељске ставове износи у "Гласу јавности" 14. 7. – на целој страни.

Чини се да су "ТВ новости" 15. 7. раскринкале Бујара Букошија – "непокривајућег премијера непостојеће државе".

У "Данасу" 14. 7. Фехми Агани негативно оцењује недавну посету Косову и Метохији од стране Војислава Шешеља, потпредседника Владе Србије, као и његово присуство у Влади уопште, као наводног фактора заоштравања ситуације! У овом контексту треба рећи да се "Наша борба" 20. 7. подсмехнула и омаловажила посету чланова Владе Србије Косову и Метохији у једном заиста проблематичном и антипатриотском коментару ("Недостаје само Лени").

Унија независних студената у Приштини не признаје Руговин парламент ("Наша борба", 21. 7), јер желе радикализацију и ратну опцију.

Политичке странке у Србији

ВЕЛИКА СРБИЈА

уздане и произвољне, питања у њој тенденцизна и сугестивна, а узорак није репрезентативан. Наиме, у анкети је одговарало само 200 грађана из свих делова Србије, осим Косова и Метохије. Иначе, и овај лист сматра да је Косово "изгубљено" (8. 7).

Проблематични су текстови у којима се инсистира на томе да је страни фактор одлучујући у одобравању акције полиције на Косову и Метохији, као што тврди Љубодраг Стојаниновић у "Сведоку" 7. 7. Иако је познато да Војска Југославије није ангажована у операцијама, Косовски информативни центар се 15. 7. у "Гласу јавности" служи лажима да југословенска војска из артиљеријског оружја отвара ватру на подручје између неких ђаковичких села. И "Наша борба" 15. 7. преноси саопштење Косовског информативног центра о сукобима код Баковице и Трепче у коме се кривица сваљује на војску и полицију за употребу артиљерије.

Поставља се питање није ли контрапродуктивно да "Недељни телеграф" 1. 7. насака са крагујевачким полицијцима који су се недавно вратили са Косова и Метохије, откривајући низ детаља полицијске акције, изнесећи неомерене ставове – да МУП Србије не одговара адекватно ономе што се дешава на Косову и Метохији итд. Наравно, полицијци су анонимуси!

Косовски информативни центар очигледно се 2. 7. у "Демократији" служи лажима, јер ракете типа "кауша" ни-

Према "Гласу јавности" од 30. јуна, Србија је неспособна да реши положај албанске мањине и остваривање права и слобода Албанаца

су у оперативној употреби још од Другог светског рата! Косовски информативни центар у "Нашој борби" од 2. 7. наводи да је у селу Лисмару убијено осмогодишње албанско дете!

У односу на НАТО "ми смо шака јада", верује Б. Тирнанић у "Дневном телеграфу", 28. 7. ("Тајни циљ").

Некритички су пренета и извесна "херојска" решења која нуди Странка српског јединства, наиме "да би Српска добровољачка гарда проблеме на Косову и Метохији решила за само три дана", што би било фантастично да није нерешено.

Више пута су се јављали припадници Српског покрета отпора чији апели и неповерење у државне органе, војску и полицију делују проблематично, јер значе неповерење у државне органе да могу да заведу ред и поредак на Косову и Метохији (10. 7, "Глас јавности"). У "Блицу" од 14. 7. велики прос-

тор дат је Момчилу Трајковићу, углавном за оптужбе према држави.

Неке исламске земље су одлучно негирале да се муџахедини боре на Косову и Метохији, међутим "Недељни телеграф" 22. 7. долази до ексклузивних података и фотографија о покушају муџахедина да продру преко границе СРЈ, при чему је њих 16 погинуло. Међутим, исти лист прави "медвеђу услугу" држави Србији слаборирајући проблем потребе за паралелном српском војском на Косову и Метохији. Ово је поготову непотребно што неки војни стручњаци упозоравају на опасност од грађанског рата на Косову и Метохији (Пол Бивер у "НТ плусу", 22. 7.), и друго, што су представници Владе Србије Србима са Косова и Метохије дали гаранције да ће их држава бранити од албанских терориста.

Истог дана овај лист је упозорио да покушај продора 1000 терориста из Албаније није добро медијски и пропагандно искоришћен за прављење "светског случаја".

"Аргумент" (20. 7) наставља да анализира стратегију финансијског испрљивања Србије "ратом на Косову и Метохији" који наведено дневно кошта око милион немачких марака са прогнозом "рапидног раста", тако да ће година рата Србију коштати више од две милијарде долара. Тврди да је то тактика Запада као ефикасније средство одвојене интервенције која ће наводно бити сигурно одобрена. Исти лист је покренуо и анкету "како ће режим решити проблем Косова"? Неки учесници анкете говоре у врло песимистичким и суморним тоновима о могућности да Влада контролише ситуацију на Косову и Метохији. Углавном се све своди на закључак: "Косово је изгубљено".

Док официјелна штампа тврди да је Ораховац ослобођен, "Наша борба" од 22. 7. ово доводи у сумњу примедбом да из овог места и даље стижу противречне информације и да полиција контролише само центар.

"Дневни телеграф" од 14. 7. обавештава да је у Ковину 17 полицајаца потписало петицију којом одбија да иде на Косово и Метохију, а ови мисле да је Србе генерално "баш брига за Косово и Метохију, нећу да рагујем тамо" и слично. (Овде је објављена и фотографија смотре тзв. ОВК у селу Јуник).

Час дефетизма: у односу на НАТО, "ми смо шака јада", верује Богдан Тирнанић у "Дневном телеграфу"

"Блиц" 13. 7. користећи стране изворе шири непроверене вести да је Гораждевац "одсечен од света".

Позивајући се на Косовски информативни центар, "Наша борба" 11-12. 7. истиче да су "српске снаге" у борбама у селима код Суве Реке, Ђаковице и Клине користиле хеликоптере "са ознакама Црвеног крста, да је коришћена "тешка артиљерија" итд.

"Данас" 11-12. 7. објављује противречне податке у истом тексту о "десет", односно "седам" Албанаца против којих је у Пећи покренута истрага!

Као илустрација наопаког приступа у репортажама међу полицајцима на Косову и Метохији издваја се "ДТ магазин", који 11. 7. износи њихова незадовољства према највишем руководству Србије, према министру информисања посебно, а откривају и неке детаље у стилу "шта се плаћеницима дешава када их ухватимо, није за новине".

"Време" је раније редовно обилазило терористе, а сада се (11. 7) осмелило да посети и српске уличне страже у Обилићу, а у ствари посета новинара значи уношење немира међу Србе! Шта значи питање новинара "шта мислите о понашању остатка Србије према њиховим проблемима"? О невиђеној дрскости конституисања косовског "парламента" 100 метара од зграде МУП-а Србије у Приштини, илустративно и сликовито пише "НГ плус" (17. 7). У истом броју лист шире извештава да ће на Руговино конституисање "парламента" албанска опозиција одговорити "уједињењем" са тзв. ОВК.

"Данас", према Косовском информативном центру, оптужује српску полицију да је убила Албанца из околине Глоговца (11-12. 7), а у истом броју промовише Ветона Суроија у пожељну политичку фигуру на Косову и Метохији који би могао да наследи Ругову.

Проблем избеглица

Да и даље постоји проблем манипулације бројем избеглица показује "Дневни телеграф" од 1. 7, који наводи "више од 13.000 избеглих са Косова" у Црној Гори, а истовремено у "Данасу" Предраг Дрецу, потпредседник Владе Црне Горе, каже да је у овој републици "смештено 15.000 расељених лица". Изгледа да је било и шпекулација са наводним великим обимом избеглих Рома на Косову и Метохији (у Крагујевцу, Пожаревцу и сл.), што је у функцији политичких амбиција неких ромских лидера. Спорно је и то да ли је заиста Буба Морина "избегле вратила у Обилић" ("Дневни телеграф", 1. 7).

Несигурни су и подаци о броју избеглица у Црној Гори, које 29. 6. објављује "Данас". Појавиле су се и чудовишне констатације да наводно "Влада не признаје избеглице са Косова и Метохије" ("Глас јавности", 29. 6). "Бујку" лансира, а "Данас" 11-12. 7. преноси

измишљотине да је "србијанска агресија принудила још око 60.000 Албанаца да напусте своје куће".

Свакако би требало проверити оно што о обиму иселавања Срба са Косова и Метохије пише "Блиц", 17. 7. ("Паника убрзава расељавање") "НТ плус" је указао 13. 7. на појаву да избеглице са Косова и Метохије убрзано добијају америчке визе за уселавање у САД, тзв. "зелени картон" и то лакше него икад раније! Због избеглица са Косова и Метохије јачају притисци на Владу Србије о чему, рецимо, информисе "Глас јавности" 20. 7. ("Траже фонд за прогнанике").

О начинима и методима правнополитичког решења статуса Косова и Метохије

Чини се да је владала прилична збрка и конфузија како и на који начин решити проблем Косова и Метохије. Стручњаци и теоретичари се разликују око тога које мере и решења, методе и инструментаријум употребити и изражава се сумња и неповерење да држава може да реши овај проблем при чему се иде тако далеко да се тврди да су Косово и Метохија "изгубљени". У серији текстова Милоша Минића "Куда иде косовска криза" (у седмом наставку у листу "Данас" од 29. 6) каже се и ово: "Нацрт Статута за аутономију Косова и Метохије, објављен од стране делегације Владе Србије као предлог за преговоре са представницима косовских Албанаца, да није жалостан пример неозбиљности његових творца, био би смешан по томе колико нема везе са тежином и сложености стварне ситуације на Косову данас" ("Предлози мимо јавности"). Чудно је да се доводи у питање споразум Јељцина и Милошевића, овај аутор то чини у поменутом листу у осмом наставку реаговања.

О Косову и Метохији се не могу давати паушалне изјаве и оцене, а управо то ради Зоран Лутовац из ИДН у "Дневном телеграфу" 30. 6, наводећи некакав низ погрешних политичких и дипломатских потеза власти у Београду што наводно води сигурној интернационализацији косовског проблема ("Дозирано насиље").

На саветовању Југословенског удружења за уставно право о уставном статусу Косова и Метохије изнето је из непринципијелних и нетачних примедби на рачун државе Србије, наводно неспособна је да реши положај албанске мањине и остваривање свих права и слобода Албанцима! (Павле Николић, "Глас јавности", 30. 6).

У штампи је било и разумних гласова око привилегованости Албанаца са Косова и Метохије (др Милан Пауновић са Правног факултета у Београду, у "Блицу" 30. 6). "Дневни телеграф" 1. 7. преноси изјаву владике Артемија да је једини амерички интерес на Косову и Метохији мир, што би било лепо кад би било тачно.

Залажући се за регионализацију Србије, др Зорица Радовић на округлом столу о уставном статусу Косова и Ме-

тохије ("Глас јавности", 2. 7), истиче да уколико проблем Косова и Метохије не почне одмах да се решава "Косово ће бити само прва карика која пуца, а сутра су на реду Војводина и Санџак".

У "Блицу" од 10. 7. јавио се Бојан Димитријевић из Института за савремену историју, поред осталог и тврђњом да се не назире никаква стратегија српске стране да сачува Косово и Метохију у својим границама итд. "Решење које би се свету највише свидело, висок степен аутономије и нека врста албанске самоуправе, најмање је прихватљиво и за Албанце и за српску страну, барем док је предстља овакав режим" – уверен је Стојан Церовић у листу "Време" (11.7).

Др Ђорђе Борозан, научни сарадник Института за савремену историју у Београду тврди у "Новостима" (12. 7), да "на Косову и Метохији имамо паралелну државу, а светске силе су прихватиле ту чињеницу".

У листу "Данас" Предраг Симић је више пута наступио као идејни творац "тиролског" модела аутономије за Косово и Метохију са претпоставкама о крајњем року решења косовске кризе (рецимо, 13. 7).

Претпоставке неких листова о томе шта странци хоће са Косовом и Метохијом крећу се до нивоа фантастичних конструкција кроз "ексклузивно откривање" супер тајних планова – од асиметричне конфедерације до протектората на челу са гувернером Геншером. У овим радњама већ се извештио Божићар Спасић у "Аргументу" од 13. 7.

За Душана Јањића (у "Гласу јавности", 15. 7) сасвим је извесно да ће Косово и Метохија добити специјални статус уз обавезно међународно посредништво. Са низом његових ставова може се озбиљно полемисати, посебно са делом у антрфилеу "Трагичан план власти".

И др Константин Обрадовић у "Блицу" од 16. 8. даје један сценарио међународног ангажовања за решење косовског проблема који је неприхватљив. Прво, јер пледира за примену силе, и друго, у случају наметана прекида ватре сматра да "тада преговори могу у недоглед да се вуку, што није трагично" (?) Заступљени су и спорни ставови, наводно Русија и Кина никада неће искористити право вета у Савету безбедности да би помогли Србима, да нам председник СРЈ припрема "нову дејтонску капитулацију", ("Демократија", 27-28. 6).

"Ако је цена подизања и буђења овог народа – Косово и Метохија, онда на то треба пристати. Али, не верујем да би нас чак и отцепљење Косова и Метохије у овом тренутку пробудило и учинило свесним" – мишљење је историчара Милана Ст. Протића у "Нашој борби" од 18-19. 7. "Патриотски", зар не?!

Министарство за информисање
Владе Републике Србије
Аналитички преглед сачинио:
Мирољуб Спасојевић

НА СЕДНИЦИ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ,
ОДРЖАНОЈ 29. ЈУЛА 1998. ГОДИНЕ, ПРИХВАЋЕН ЈЕ:

ПРОГРАМ МОДЕРНИЗАЦИЈЕ ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ

Приступа се реализацији пројекта за 1998. годину, који је поднело Министарство саобраћаја и веза

Влада је донела

ЗАКЉУЧАК

1. Даје се сагласност на Програм модернизације железнице Србије реализација пројекта за 1998. годину који ће се финансирати из посебних средстава од продаје бензина.

2. Средства за реализацију овог Програма обезбеђује Влада Републике Србије из дела накнаде установљене тачком 1. члана 3. Уредбе о ценама деривата нафте ("Службени гласник РС", бр. 17/98) у износу од 0,35 динара од цене по литру продатог бензина.

3. Средства која се остваре из ових извора преносиће се Јавном железничком транспортном предузећу "Београд" из Београда, ради реализације овог Програма.

4. Генерални директор ЖТП-а "Београд" је дужан да свака три месеца подноси, преко Министарства саобраћаја и веза, извештај Влади Републике Србије о реализацији овог Програма.

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Потпредседник
Др Војислав Шешел

РЕЗИМЕ ПРОГРАМА

Програм модернизације железнице Србије обухвата четири инвестициона програма и то:

1. Завршетак радова у Београдском железничком чвору.

2. Изградња пруге Ваљево-Лозница.

3. Ревитализација железничке инфраструктуре (електрификација и оправка пруга у циљу повећања брзина и пропусне моћи пруга).

4. Изградња и модернизација возних средстава.

Ови програми се могу релативно брзо извршити и што је најважније дају значајне ефекте одмах.

На реализацији послова предвиђених програма ангажоваће се око 200 домаћих предузећа, практично из свих области привредне делатности.

Од укупног волумена средстава обезбеђена су:

– средства од таксе града Београда (3%)

– кредити Еурофиме

ЖТП "Београд" је у претходном периоду од планираних 100 милиона ДМ додељених из фонда за развој за потребе модернизације железнице Србије до сада реализовао 50 мил. ДМ.

Пословном политиком Предузећа, ЖТП "Београд" је за 1998. годину усвојио План инвестиционих активности који садржи радове на објектима инфраструктуре и возних средствима.

У току су радови на изградњи нове железничке пруге од Ваљева до Лознице у дужини од 68 км која има изузетан значај са аспекта повезивања пруге Београд-Бар са пругом

Рума-Зворник, са Републиком Српском и са Тузлом. Изводе се обимни радови на изградњи железничког чвора у Београду где су примарни објекти нова железничка станица Београд Центар, нова пруга према Карабурми и техничка станица у Земуну у којој треба да се одржавају електро моторни возови и путнички вагони, чиме се стичу услови за измештање објеката за одржавање возних средстава са Савског платоа и почетак радова на изградњи пословног центра Еурополис. У склопу модернизације железнице изводе се радови на електрификацији пруге од Пожеге до Краљева. Деоница од Пожеге до Драгачева (15 км) је завршена и пуштена у саобраћај, а у току су радови на деоници од Драгачева до Чачка. У Новом Саду се изводе радови на изградњи нове ранжирне станице, чиме се Граду ослобађају знатне површине у најатрактивнијем делу града. Пруга између Зрењанина и Вршца, која је пре 15 година као нерентабилна укинута, због измењених услова привређивања и указаних потреба се ремонтује и почетком септембра месеца биће поново пуштена у саобраћај.

У склопу повећања нивоа услуга путницима и испуњавања услова за саобраћање наших путничких вагона на пругама Европских железница у току су радови на производњи вагона за брине од 200 км/ч које производи Гоша.

Имајући у виду изградњу нове пруге од Ваљева до Лознице извршене су припреме за ремонт и модернизацију пруге од Шапца до Зворника и делова пруге Београд – Бар. У Лесковцу се изводе радови на изградњи нове станичне зграде која са поштанским центром који се такође гради, треба да представља једну целину. Завршене су припреме за почетак радова на оправци пруге Београд-Ниш који представља магистралну пругу и има изузетан значај за саобраћај међународних возова.

Поред ових инвестиција, у току су и радови на објектима који треба да омогуће боље услове рада железничким радницима.

На основу утврђених економских принципа и степена изведених радова, а самим тим и до сада уложеним финансијским средствима, сачињен је приоритет за следеће инвестиције:

1. ЖЕЛЕЗНИЧКИ ЧВОР БЕОГРАД

ЗНАЧАЈ: Раскрсница три главна правца: југ-исток-север (запад). Посебна технолошка димензија за железнички саобраћај. Ослобађање грађевинских површина за потребе града.

ОБЈЕКАТ: Путничка станица Београд Центар (Прокоп)
НОСИЛАЦ: "Енергопројект", "Рад", "Трудобеник", "Мостоградња"

СТАЊЕ: Радови у току

ЕФЕКТИ: Ослобађање градских површина за потребе развоја града

Активност Владе народног јединства

ОБЈЕКАТ: Станична зграда Прокоп

НОСИЛАЦ: "Енергопројект"

СТАЊЕ: Радови могу отпочети у 1998. години

ЕФЕКТИ: Комерцијализација простора и прилив финансијских средстава за довршетак изградње чвора

ОБЈЕКАТ: Тунел "Карабурма"

НОСИЛАЦ: "Енергопројект" – Нискоградња

СТАЊЕ: Радови у току

ЕФЕКТИ: Измештање теретног саобраћаја, и стварање услова за још једну линију Беовоза

ОБЈЕКАТ: Техничко путничка станица Земун

НОСИЛАЦ: "Ратко Митровић", "Минел"

СТАЊЕ: Радови могу почети одмах

ЕФЕКТИ: Предузимање технолошких операција за станице Београд, Главна и ослобађање грађевинског земљишта

ОБЈЕКАТ: Пруга за Карабурму

НОСИЛАЦ: "Енергопројект", "ЗГОП", "Минел" – КМ ЕИ – ФСУ

СТАЊЕ: Радови у току

ЕФЕКТИ: Веће активирање Београдског железничког чвора и отварање четврте линије Беовоза

2. ПРУГА ВАЉЕВО – ЛОЗНИЦА

ЗНАЧАЈ: Део железничке везе Србије, Републике Српске и Тузле значајна за развој Подрињско Колубарског реона. Важна "напојна" пруга за магистралу Београд-Ба

ОБЈЕКАТ: Тунел "Трифковић"

НОСИЛАЦ: "Партизански пут", "Планум"

СТАЊЕ: Радови у току

ЕФЕКТИ: Завршава се кључни објекат од утицаја на динамику градње

ОБЈЕКАТ: Тунел "Попаре"

НОСИЛАЦ: "Партизански пут", "Планум"

СТАЊЕ: Радови у току

ЕФЕКТИ: Отклања се критична тачка у динамици градње пруге

ОБЈЕКАТ: Тунел "Јовање"

НОСИЛАЦ: "Партизански пут", "Планум"

СТАЊЕ: Радови у току

ЕФЕКТИ: Отклања се критична тачка у динамици градње пруге

ОБЈЕКАТ: Вијадукт Градац

НОСИЛАЦ: ГП "Јабланица" Ваљево

СТАЊЕ: Радови у току

ЕФЕКТИ: Отклања се критична тачка у динамици градње

ОБЈЕКАТ: Отворена траса

НОСИЛАЦ: Прикупљање понуда у току

СТАЊЕ: Радови могу почети у 1998. години

ЕФЕКТИ: Растерење градских саобраћајница због потреба изградње железничке инфраструктуре

ОБЈЕКАТ: Изградња мањих вештачких објеката

НОСИЛАЦ: Прикупљање понуда

СТАЊЕ: Радови могу почети у 1998. години

ОБЈЕКАТ: Изградња мостова

НОСИЛАЦ: Прикупљање понуда у току

СТАЊЕ: Радови могу почети у 1998. години

ОБЈЕКАТ: Регулација водотокова и измештање инсталација

НОСИЛАЦ: Није започето са прикупљањем понуда јер се сматра да регулацију водотокова треба да преузме водопривредна организација

СТАЊЕ: Припремљена је потребна техничка документација

ОБЈЕКАТ: Доградња станичне зграде и уређење станичног платоа у Ваљеву

НОСИЛАЦ: ГП "Јабланица" и ГП "Рад" УБ

СТАЊЕ: Радови у току

ЕФЕКТИ: Припрема железничке станице за повезивање железничких колосека и функција станичне зграде са пругом Ваљево-Лозница

3. ПУТНИЧКИ ВАГОНИ Z1 ЗА БРЗИНЕ ДО 200 КМ/Ч

ЗНАЧАЈ: Очување позиција у међународном саобраћају. Формирање модерних међународних гарнитура. Подизање квалитета услуга

НОСИЛАЦ: ХГ "Гоша" Смедеревска Паланка

СТАЊЕ: Инвестиција у току

ЕФЕКТИ: 23 модерна вагона као услов учешћа железница Србије у међународном саобраћају и стварање девизног прихода

4. ЧВОР НОВИ САД

ЗНАЧАЈ: Део пројекта модерне магистралне железничке саобраћајнице за велике брзине на правцу Север-Југ. Важно повезивање СР Југославије са Европом

ОБЈЕКАТ: Завршни радови

НОСИЛАЦ: "Неимар" ЗГОП

СТАЊЕ: Завршна фаза радова

ЕФЕКТИ: Стављање у функцију укупне инвестиције

5. ЕЛЕКТРИФИКАЦИЈА ПРУГЕ ПОЖЕГА-ЧАЧАК-КРАЉЕВО

ЗНАЧАЈ: Замена скупе енергије која се увози домаћом електричном. Мање загађење природне средине. Оспособљавање помоћног правца пруге Београд-Бар. Подизање брзине на 120 км/ч

ОБЈЕКАТ: Јелен До, Чачак-Краљево

НОСИЛАЦ: "Минел", КМ ЕИ ФСУ ЗГОП

СТАЊЕ: Радови у току

ЕФЕКТИ: Завршетком деонице до Чачка ефектуирају се досадашња улагања

6. ПРУГА БЕОГРАД-БАР

ЗНАЧАЈ: Повећање пропусне моћи пруге (броја возова)

ОБЈЕКАТ: Станица Узићи

СТАЊЕ: "Минел КМ" ЕИ ФСУ, ЗГОП, "Златибор"

ЕФЕКТИ: Смањивање закашњења и већи број возова у саобраћају

ОБЈЕКАТ: Деоница Вреоци-Лајковац, санација доњег строја, ремонт горњег строја и електротехничких уређаја

НОСИЛАЦ: Понуде нису још прикупљене

СТАЊЕ: Радови могу отпочети одмах

ЕФЕКТИ: Подизање брзине на пројектовану

7. ПРУГА БЕОГРАД-НИШ

ЗНАЧАЈ: Подизање брзине на пројектовану брзину и смањење времена путовања

ОБЈЕКАТ: Ремонт деонице Младеновац-Велика Плана

НОСИЛАЦ: ЗГОП Нови Сад, Стандард Београд

СТАЊЕ: Радови могу почети одмах

ЕФЕКТИ: Подизање брзина на пројектовани ниво.

Влада је донела:

НА СЕДНИЦИ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ,
ОДРЖАНОЈ 29. ЈУЛА 1998. ГОДИНЕ, ПРИХВАЋЕН ЈЕ:

ПРОГРАМ

УЛАГАЊА ПОСЕБНИХ СРЕДСТАВА ЗА ИЗГРАДЊУ, РЕКОНСТРУКЦИЈУ И ОСПОСОБЉАВАЊЕ МАГИСТРАЛНИХ, РЕГИОНАЛНИХ И ЛОКАЛНИХ ПУТЕВА

Почела је реализација пројекта за 1998. годину, из посебних средстава од продаје бензина који је поднело Министарство саобраћаја и веза

ЗАКЉУЧАК

1. Даје се сагласност Владе Републике Србије на Програм изградње и реконструкције магистралних, регионалних и локалних путева у 1998. години из посебних средстава од продаје бензина.

2. Средства за реализацију овог Програма обезбеђује Влада Републике Србије из дела накнаде установљене тачком 1. члана 3. Уредбе о ценама деривата нафте ("Службени гласник Републике Србије", бр. 17/98) у износу од 0,25 динара од цене по литру продатог бензина.

3. Средства која се остваре из ових извора преносиће се Дирекцији за путеве из Београда, ради реализације овог Програма.

4. Директор Дирекције за путеве је дужан да свака три месеца подноси, преко Министарства саобраћаја и веза, извештај Влади Републике Србије о реализацији овог Програма.

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Потпредседник
Др Војислав Шешељ

Уредбом Владе Републике Србије од 15. маја 1998. године повећана је малопродајна цена моторног бензина за 1,0 динара, од којих средстава је 0,25 динара/лит. усмерено за улагање у област путева. Процена је да се из овог извора у периоду 15. мај – 31. децембра 1998. године може остварити око 220,00 милиона динара (на бази потрошње из прва четири месеца ове године).

Предлог је да се ова средства, на сличан начин као и прошле године када је Влада Републике Србије усмерила део државног капитала у област путева, наменски користе за изградњу, реконструкцију и оспособљавање магистралних, регионалних и локалних путева.

Полазећи од чињенице да су ово објективно недовољна средства у односу на потребе (предлози општина за улагања у област путева у овој години прелазе износ од 2,5 милијарде динара) предлаже се да се пре свега обезбеди, колико је могуће, равномерни развој појединих подручја у Републици. Тако, узимајући у обзир величину путне мреже, као и стање те мреже, предлаже се да се износ од 220,00 милиона динара расподелити:

1) Централни део Србије 70 % или	154,00 мил. дин.
2) Центар "Север" односно Војводина 20% или	44,00 мил. дин.
3) Центар "Југ" односно Космет 10% или	22,00 мил. дин.

Овако глобално усмерена средства користеће се по јединим правцима према:

а) незавршеним деоницама или објектима који су започети у прошлој и претходним годинама – и по потреби наставака радова;

б) обезбеђеном учешћу општина и других учесника;

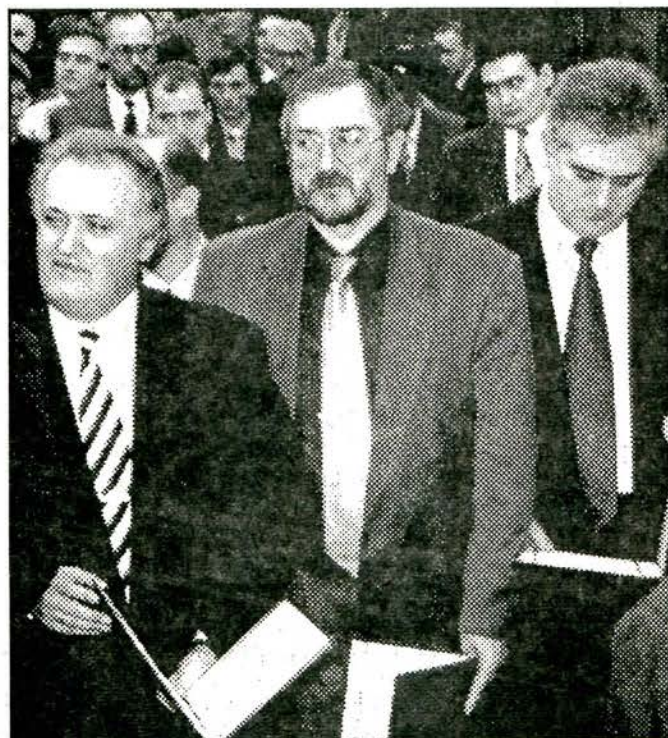
ц) предлозима округа односно општина и утврђеном редоследу, као и

д) отварању појединих насељених места и подручја који имају приоритет у односу на евидентне привредне и друштвене активности;

е) редоследу деоница из Master плана који је урадио Институт за путеве из Београда.

У условима када је недовољно средстава у односу на потребна улагања предлаже се да и ове године општине и други корисници учествују са својим средствима и то:

– за изградњу обилазница око градова 30%,

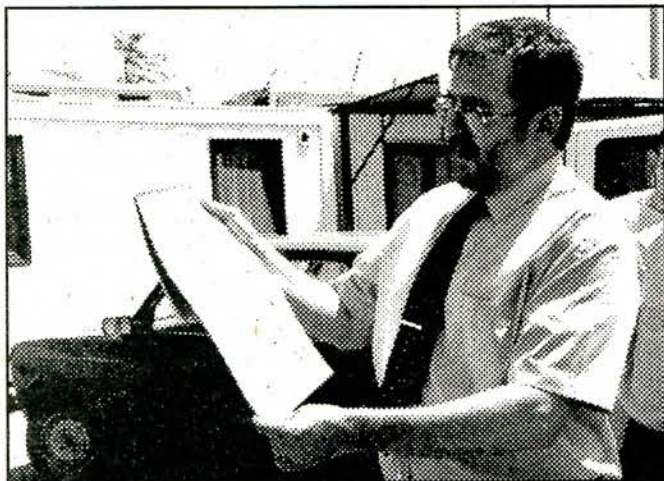
Засукали руке: Влада народног јединства

Активност Владе народног јединства

– за изградњу и реконструкцију регионалних путева 30%, и

– за изградњу и оспособљавање локалних путева 50% јер овим путевима управљају општине и имају институционални извор за та улагања.

Будући да су ово наменска средства она ће се користити на основу уговора који ће Дирекција за путеве склопити са извођачима радова под условима плаћања који ће бити исти за све, а то значи са плаћањем до краја године, јер и средства ће из овог извора притицати sukcesивно до краја године. Из ових средстава ће се такође плаћати пројектовање, део експропријације као и трошкови надзора и пореза.

Свуда присутан:
министар за саобраћај и везе Драган Тодоровић

Притицање средстава из ког се финансирају радови из овог Програма је sukcesивно и предвиђени износ ће се обезбедити до краја године, односно до 31. децембра 1998. године. Дирекција за путеве ће величину улагања за сваки појединачни правац, као и динамику извођења радова и начин плаћања утврдити у зависности од прилива средстава.

На основу изнетих полазних основа даје се предлог за улагањима на изградњу, реконструкцији и оспособљавању магистралних, регионалних и локалних путева на следећим путним правцима, односно деоницама:

I. ЦЕНТРАЛНИ ДЕО СРБИЈЕ

1. МАГИСТРАЛНИ ПУТЕВИ

1. М-1 Завршетак радова на новој петљи "Колари" на ауто-путу Београд-Ниш (зграде, водовод, надстрешнице, агрегати, канализација), по пројекту
2. М-1 Осветљење петље на постојећој раскрсници – улаз у Врање, по пројекту
3. М-1 Израда сервисне саобраћајнице у насељу Церима
4. М-1.12 Завршетак радова на осветљењу тунела "Саплах", на улазу у Пирот, по пројекту
5. М-13.13 Реконструкција пута на деоници од Владичиног Хана до Власине, по пројекту, л=3,0 км
6. М-4 Наставак изградње два раздвојена коловоза на улазу у Ваљево (деоница Ваљево-Иверак), по пројекту, л=2,0 км
7. М-4 Пресвлачење новим слојем асфалта д=5 км постојећег пута на деоници од Словца до Лајковца, л=1,5 км

8. М-4 Наставак радова на изградњи дела новог пута између Бора и Зајечара, л=20 км (преко Николчева)
9. М-4 Наставак изградње деонице Лазаревац-Аранђеловац, л=2,0 км
10. М-4 Ојачање коловоза на најугроженијим деоницама од Аранђеловца до Младеновца
11. М-4 Ојачање деонице Аранђеловац-Буковик
12. М-5 Израда завршног слоја асфалта на новоизграђеној деоници пута Параћин-Зајечар, преко Чесдобродице, по пројекту, л=5 км
13. М-5 Израда бетонског моста преко Ибра у Краљеву у саставу обилазнице, по пројекту, л=50 м
14. М-5 Наставак дела радова на обилазном путу око Крушевца, по пројекту, л=5 км (други део од Јасичког пута до М-5)
15. М-8 Наставак дела радова на реконструкцији деонице Нови Пазар-Дојевиће, по пројекту, л=3,0 км (улаз у Нови Пазар)
16. М-8 Реконструкција пута поред манастира Милешево, и уређење објеката
17. М-8 Укрупњање М-8 и М-21. Извођење земљаних радова на петљи Коловрат
18. М-9 Наставак радова на изградњи новог пута – пролаз кроз насеље Свође, по пројекту, л=1,5 км
19. М-9 Наставак реконструкције (изградња) пролаза кроз Лесковац
20. М-9 Реконструкција пролаза кроз Медвеђу
21. М-19 Санација клизишта на деоници пута кроз насеље Умка (Београд-Обреновац)
22. М-19 Завршетак радова на деоници Пилица-Бајина Башта (са мостом)
23. М-19/1 Рогачица-Бајина Башта и раскрсница прикључка улице у Бајиној Башти
24. М-21 Реконструкција 2 км на деоници кроз општину Нова Варош од Амзића до Дражевића
25. М-21 Наставак радова на реконструкцији деонице Косјерић-Рајана, по пројекту
26. М-21 Радови на санацији челичног моста преко реке Саве у Шапцу, по пројекту
27. М-22 Рехабилитација дела Ибарског пута на деоници од Љига до Рудника, по пројекту

25 пара од цене једног литра бензина улагаће се у путеве

Активностии Владе народној јединства

28. M-22 Реконструкција опасне кривине у Мајдану, општина Горњи Милановац, по пројекту
29. M-22 Раскрсница за Рипањ
30. M-23 Завршетак треће саобраћајне траке кроз Тополу, по пројекту
31. M-24 Санација мостова на деоници Мала Крсна-Пожаревац, по пројекту
32. M-24 Завршетак радова на петљи Жабари на јужној обилазници око Пожаревца, по пројекту (објекат и прикључне гране петље)
33. M-25 Наставак дела радова на новој деоници пута Ванчина чесма-Неготин, по пројекту, л=4 км (труп пута и коловозна конструкција)
34. M-25 Наставак дела радова на реконструкцији деонице пута Сврљиг-Гресибаба, по пројекту, л=5 км

У реализацији Програма учествоваће и општине са својим средствима

35. M-25.1 Семафоризовање раскрснице Северног обилазника око Пожаревца са локалним путем за село Драгинац

2. РЕГИОНАЛНИ ПУТЕВИ

1. P-102 Завршетак радова на деоници кроз Блаце, по пројекту, л=0,5 км, коловозна конструкција
2. P-103 Реконструкција деонице Ђуприја-Деспотовац (замена дотрајале коловозне конструкције), л=2,0 км
3. P-103 Свилајнац-Петровац-Бор, проширење коловоза на дужини од 3,2 км, деоница: Свилајнац-Деспотовац, реконструкција
4. P-104 Наставак дела радова на изградњи савременог пута, деоница Брза Паланка-Мироч, по пројекту, л=4,0 км
5. P-105 Реконструкција трупа пута и коловоза на деоници Тополовник-Рам, л=3 км, општина Велико Градиште
6. P-107 Велика Плана-Жабари-Младеновац, на деоници Велика Плана-Доња Ливадица замена дотрајале челичне ограде на мосту преко реке Велике Мораве са узводне стране л=200 м
7. P-108 Свилајнац-Јагодина, на деоници Бресје-Војска од 2 км реконструкција пута
8. P-113 Реконструкција дела пута на деоници Љубовија-Пејка (нова траса), по пројекту, л=7 км, општине Љубовија и Осечина
9. P-116 Наставак дела реконструкције на деоници Ивањица-Студеница, по пројекту, и на деоници Ушће-Студеница-Мланча
10. P-117 Наставак дела радова на изградњи новог пута Сјенице-Баре, по пројекту, л=40 км (пробијање, објекти и коловозна конструкција)
11. P-117 Наставак радова на реконструкцији деонице Чачак-Гуча, преко Јелице, по пројекту, л=2,0 км, коловозна конструкција
12. P-119 Наставак дела реконструкције пута кроз Дренску клисуру
13. P-119а Наставак дела радова на реконструкцији деонице Рудница-Копаноник, по пројекту, л=10,0 км, проширење и коловоз
14. P-121 Израда проширења каменог моста на деоници Књажевац-Соко Бања, по пројекту, раскрсница за село Балановац
15. P-122 Наставак ојачања коловоза још једним слојем асфалта на деоници Промаја-Босиљград-гранични прелаз
16. P-122б Наставак радова на реконструкцији деонице Кална-Преслап (израда новог трупа пута и коловоза), по пројекту, л=5,0 км
17. P-200 Санација два велика клизишта на деоници Београд-Авала, по пројекту
18. P-201а Асфалтирање пута на припремној подлози на деоници Барајево-Рипањ, по пројекту, л=2,0 км
19. P-202 Поправка деонице Младеновац-Дубона-Шепшин
20. P-203 Изградња новог бетонског моста на деоници Лазаревац-Рудник (у Лазаревцу), по пројекту
21. P-204 Реконструкција дела деонице од Рудника према Белановици (нови коловоз и санација клизишта)
22. P-204 Реконструкција коловоза деонице пута Врчин-Гропка, л=1,0
23. P-205 Почетак изградње дела обилазнице око Мионице
24. P-209 Реконструкција – проширење дела деонице пута Шабац-Богатић, по пројекту, л=5,0 км
25. P-212б Реконструкција дела пута на деоници Кнић-Баре, са израдом моста у селу Гривац, по пројекту
26. P-214 Реконструкција коловоза (старог бетонског) на деоници Ражањ-Брачин, л=3,0 км (стари паралелни "аутопут")
27. P-214 Реконструкција дела пута (проширење) на л=4 км, на деоници Суви До-Нерадовци
28. P-215а Ојачање најугроженијих делова деонице у општини Аранђеловац
29. P-216 Реконструкција дела пута на деоници Деспотовац-Крепољин, л=3,0 км (проширење и нови коловоз, клизишта)
30. P-218 Реконструкција дела пута (коловоза) на деоници Витково-Стопања, л=3,0 км (проширење и нови коловоз)
31. P-218 Изградња новог моста (израда пројекта) преко Западне Мораве код Стопање
32. P-218 Наставак изградње (пробијања) деонице пута Рача-Трнава, по пројекту, л=3,0 км (радови до асфалтног слоја)
33. P-218 Наставак реконструкције пута на деоници Брус-Брзеће, по пројекту, л=3,0 км

Активностии Владе народног јединства

34. P-218 Изградња новог бетонског моста на путу Куршумлијска Бања-Копаник, по пројекту
35. P-219 Изградња дела деонице пута Превешт-Горњи Дубич
36. P-220 Завршетак радова на реконструкцији деонице пута Крчин-Опарић, по пројекту, л=2,1 км
37. P-221 Реконструкција дела пута на деоници Цигол-Клисурица
38. P-222 Реконструкција деонице пута (замена коловоза) од Грчка до Станишинаца, кроз Митрово Поље, л=2,0 км
39. P-223 Барелић-Нови Глог, делимична реконструкција на л=3 км
40. P-224 Израда асфалтног слоја на прилазу новом мосту са леве обале Западне Мораве у селу Угљарево
41. P-225 Реконструкција коловоза дела пута од 10,0 км Краљево-Гоч (до базе Шумарског факултета)
42. P-226 Реконструкција коловоза дела пута Краљево-Чачак преко Самаиле, л=3,0 км
43. P-228 Реконструкција дела пута на деоници од Прибојске Бање до Радоиње, л=2,0 км, и деонице Рутоши-Годин Поток
44. P-230 Наставак реконструкције деонице Ивањица-Јасеново
45. P-231a Реконструкција дела пута на деоници од Тутина до Лескове, по пројекту, л=2,0 км
46. P-232 Реконструкција дела деонице пута Моска-Бивов гроб
47. P-234 Асфалтирање новоизграђеног пута Нови Пазар-Гוליја на припремљеној подлози, по пројекту, л=1,0 км
48. P-238 Наставак радова на изградњи дела новог пута и мостова на деоници Трговиште-граница Македоније, л=10,0 км
49. P-239 Крива Феја-Г. Љубата, реконструкција дела пута, са земљаним радовима
50. P-240 Наставак реконструкције дела пута Предејане-Црна Трава
51. P-241 Наставак реконструкције дела пута Гацин Хан-Доњи Душнк
52. P-243 Наставак радова на изградњи дела пута Кална-Црни Врх-Бабин зуб, по пројекту, л=3,0 км
53. P-247a Наставак изградње деонице Равна-Дебелица (општина Књажевац), л=2,0 км

54. P-247b Почетак изградње дела пута од Минијева до Кадибогаза, граничног прелаза према Бугарској, л=17 км
55. P-255 Реконструкција коловоза на деоници од Борског језера до Дубајнице (Црни Врх), л=3,0 км
56. P-263 Радови на путу Црнокоса-Косјерић, општина Косјерић
57. P-267 Привремено решење укрштања старог Батајничког пута са полуаутопутем

3. ЛОКАЛНИ ПУТЕВИ

1. Израда новог слоја асфалта на деоници Лозница-Бања Ковиљача, л=2,0 км
2. Изградња пута Дучић-Наномир, л=3,5 км
3. Изградња локалних путева у општини Меровина
4. Израда новог слоја асфалта на везном путу од Пожаревца до северне обилазнице, л=0,8 км
5. Радови на путевима у општини Голубац
6. Радови на путевима у општини Велико Градиште
7. Радови на путевима у општини Рековац
8. Радови на путевима у општини Јагодина
9. Наставак радова на путу Клисура-Бреково (општина Ариље)
10. Радови на путевима у општини Нова Варош
11. Наставак изградње бетонског моста преко Лима у Прибоју
12. Радови на локалним путевима у општини Пријеполје
13. Изградња пута Ивањица - Глијача - Рудаци - Опаленик (општина Ивањица)
14. Радови на путевима у општини Горњи Милановац
15. Изградња челично бетонског моста преко Ибра у селу Полумир (веза Ибарског пута и железничке станице)
16. Наставак изградње пута Грабовница - Крива Река
17. Поправка моста у општини Меровина, село Батушинац
18. Радови на путевима у општини Алексинац
19. Изградња пута Јовина ливада - Бели Камен (општина Прокупље)
20. Изградња путева у општини Куршумлија
21. Изградња бетонског моста у Варварину
22. Изградња бетонског моста у селу Бачина, општина Варварин
23. Радови на путевима у општини Медвеђа (Медвеђа-Добри До 1,5 км)
24. Наставак изградње пута Љуберађа-Линово (општина Бабушница), л=10,0 км
25. Наставак реконструкције дела пута Пирот-Темска, л=20,0 км
26. Радови на путевима у општини Димитровград
27. Радови на путевима у општини Бела Паланка
28. Радови на путевима у општини Бабушница
29. Наставак изградње дела пута Барје-Оруглица (СО Лесковац), л=10,0 км
30. Изградња бетонског моста у селу Пертате, општина Лабане
31. Радови на путевима у општини Бујањовац
32. Радови на путевима у општини Босиљград
33. Радови на путевима у општини Прешево
34. Наставак радова на путу Жагубица-Умка, уз реку Тисницу (веза за Црни Врх), 2,0 км
35. Наставак изградње пута Рековац-Урсуде-Лукари
36. Реконструкција пута Матешки-Буковац
37. Реконструкција пута Остра-Г. Тречка
38. Наставак изградње деонице Врњачка Бања-Гоч (веза на Р пут)
39. Изградња моста у селу Дуб (општина Бајина Башта)
40. Радови на путевима у општини Бајина Башта
41. Локални путеви на подручју СО Долевац

За већу безбедност: сусрет министра са припадницима саобраћајне полиције

Активностии Владе народног јединства

Локални пут Прогар-Купиново: израда асфалтног коловоза

42. Локални пут Равни-Дрежник-Севојно (асфалтирање)
43. Наставак изградње локалног пута Бојник-Савинац-Оране
44. Асфалтирање и оспособљавање за аутобуски саобраћај пута на подручју општине Бујановац (Левосоје-Осларе-Несанце)
45. Изградња и реконструкција локалних путева у општини Велика Плана, на деоници Велика Плана-Радовање, д=2 км
46. Асфалтирање приступног пута на мост преко реке у Мионици
47. Асфалтирање локалних путева у општини Свилајнац
48. Асфалтирање локалног пута Вршевине-Божећићи
49. Асфалтирање локалног пута Витановац-Минаковци, д=3 км (ширине 3 м)
50. Веза Хотелског комплекса на Црном Врху са путем Бор-Жагубица
51. Поправка пута Војска-Рајкинац (Свилајнац)
52. Поправка локалног пута Кутлово-Страгари
53. Стубленица-Паљуви (УБ) 3,5 км асфалтирање
54. Поправка локалних путева у општини Кнић
55. Реконструкција локалног пута Милентија-Крива Река
56. Изградња локалног пута Прогар-Купиново, 2,6 км
57. Изградња пута Врањска Бања-Прванек
58. Изградња пута Металка-Прванек
59. Изградња пута (наставак) Пожега-Луново село

II ЦЕНТАР СЕВЕР, односно подручје ВОЈВОДИНЕ

1. МАГИСТРАЛНИ ПУТЕВИ

1. М-3 Наставак радова на изградњи обилазнице Новог Бечеја, по пројекту
2. М-7/1 Наставак радова на реконструкцији деонице Јасеново-Бела Црква, по пројекту
3. М-18 Наставак радова на обнови коловоза на деоници Обровац-Товаришево, по пројекту
4. М-18 Изградња будуће трасе М-18, деоница Ердвик-Визић
5. М-18 Реконструкција раскрснице са Р-102 са семафоризацијом
6. М-24 Наставак реконструкције пролаза кроз Сенту, по пројекту

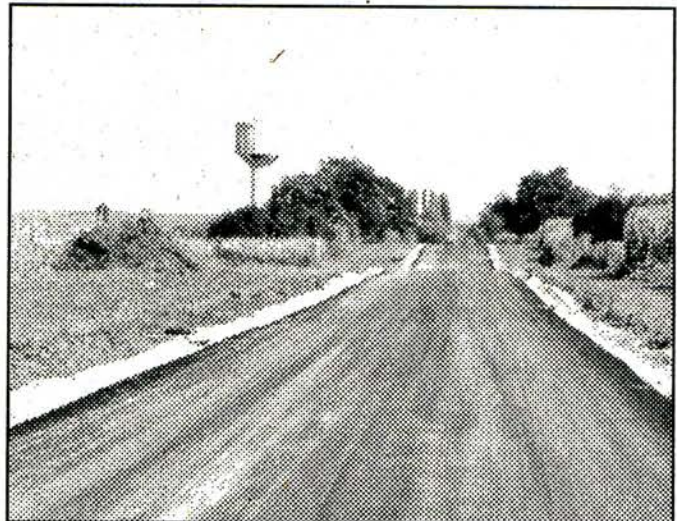
7. М-24 Наставак радова на реконструкцији деонице Меленци-Зрењанин, по пројекту
8. М-24 Наставак изградње надвожњака у Панчеву, по пројекту

2. РЕГИОНАЛНИ ПУТЕВИ

1. Р-105/1 Наставак радова на реконструкцији деонице Чонопља-Кљајићево, по пројекту
2. Р-106 Наставак реконструкције деонице Рума-Путници, по пројекту
3. Р-107 Обнова коловоза на деоници Нови Сад-Беоцин
4. Р-110 Обнова коловоза на деоници Тител-Перлез
5. Р-111 Наставак радова на реконструкцији деонице кроз Кањижу, по пројекту
6. Р-119 Наставак радова на обнови коловоза на деоници Бачка Паланка-Силбаш, по пројекту
7. Р-119 Бачка Топола-Бајша

3. ЛОКАЛНИ ПУТЕВИ

1. Изградња пута Бечеј-Језеро
2. Наставак радова на реконструкцији улица у Сремским Карловцима, по пројекту
3. Наставак радова на реконструкцији пута Зобнатица (М-22)-Карађорђево, по пројекту
4. Наставак радова на изградњи пута Каравуково-Богојево, по пројекту
5. Наставак радова на реконструкцији пута Пригревица-Бања, по пројекту
6. Обнова коловоза на локалним путевима на територији општине Зрењанин, по пројекту
7. Наставак радова на обнови коловоза локалних путева на територији општине Нови Кнежевац, по пројекту
8. Обнова коловоза на локалним путевима на територији општине Сечањ, по пројекту
9. Обнова коловоза на локалним путевима на територији општине Нова Црња, по пројекту
10. Обнова коловоза на локалним путевима на територији општине Житиште, по пројекту
11. Наставак радова на обнови коловоза локалних путева на територији општине Вршац, по пројекту
12. Наставак изградње локалних путева на територији општине Бела Црква, по пројекту
13. Обнова коловоза на локалним путевима на територији општине Опово, по пројекту

Локални пут Прогар-Купиново: завршна фаза

Активностии Владе народног јединства

14. Реконструкција локалних путевана територији општине Алибунар, по пројекту
15. Наставак радова на обнови коловоза локалних путева на територији општине Ковин, по пројекту
16. Наставак изградње локалног пута Никинци-Платичево, по пројекту
17. Наставак изградње локалног пута Бешка-Чортановци, по пројекту
18. Изградња локалног пута Сланкамен-Крчедин, по пројекту
19. Изградња локалног пута Влајковац-Ратишево
20. Наставак изградње локалног пута на територији СО Суботице
21. Израда асфалтног коловоза на путу Кула-Крушић
22. Наставак изградње локалног пута Војка-Бановци

III ЦЕНТАР ЈУГ, односно подручје КОСОВА И МЕТОХИЈЕ

1. МАГИСТРАЛНИ ПУТЕВИ

1. М-2 Надвожњак-Ветерник, други коловоз, комплетирање деонице у дужини од 900 м
2. М-2 Санација моста у Косовској Митровици (преко Ибра)
3. М-25 Обилазак Липљана, комплетан завршетак грађевинских радова, асфалт бетона и дела сигнализације (хоризонталне и вертикалне), и опреме пута, л=2,8 км
4. М-25 Обилазак Призрена, наставак радова везаних за доњи строј, насип и објекти до коте постелице, л=2,9 км
5. М-25.2 Обилазак Гњилана, наставак радова везаних за доњи строј, насип и објекти до коте постелице и делимично тампонирање, л=5,3 км

2. РЕГИОНАЛНИ ПУТЕВИ

1. Р-118 Брезовица-Врбешгица, асфалтирање са корекцијом тампонског слоја у дужини од 1,5 км
2. Р-123 Косовска Каменица-Ново Брдо, оспособљавање коловоза на најугроженијој деоници и реконструкција
3. Р-126 Косовска Каменица-Медвеђа, наставак реконструкције пута
4. Р-216 Косовска Каменица-Туђево, реконструкција пута
5. Р-218 Бело Брдо-Суво Рудиште, наставак радова везаних за доњи строј: ископ, израда насипа и одводних канала, јаркова и пропуста, л=9,3 км
6. Р-220 Мост на реци Ситници, наставак радова на мосту, монтажа конструкције и израда ослоначких елемената
7. Р-221 Жач-Осојане-Ракош, на преосталој дужини од 3 км предвиђа се обнова и корекција постојећег тампона и израда асфалта БНС-22 у слоју дебљине 7 см
8. Р-235 Наставак изградње пута Лепосавић-Копаник

3. ЛОКАЛНИ ПУТЕВИ

1. Карађорђева улица, асфалтирање улице у Косовом пољу (наставак радова започетих 1997. године), л=1,5 км
2. Израда асфалта на локалном путу Чаглавица-Лапље село

3. Пећ-Љевоша, обнова и корекција постојећег тампонског слоја и обнављање канала и пропуста за одводњавање, л=3 км

4. Пећ-Црни Врх, обнова и поновна стабилизација тампонског слоја као и квалитетнија израда система за одводњавање, л=6 км

5. Локални пут Доњи Дреновчић, асфалтирање у дужини од 2 км (ширина 3 м, дебљина 7 см)

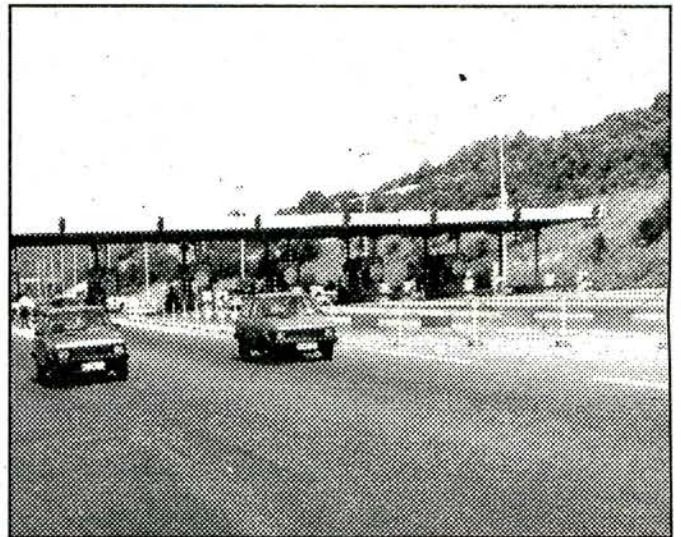
6. Локални пут Долово, асфалтирање и корекција тампонског слоја, л=4 км (ширина 3 м)

7. Исток-Жаково-Ракош, на делу од 3 км оспособљавање коловоза

8. Клина-Бича-Кош, обнова тампонског слоја и корекција истог са обнављањем система за одводњавање пута, л=5 км

9. Бродски пут-Диканце-Бачка, асфалтирање у дужини од 2 км (ширина 3 м)

10. Банов До-Козарево-Јагњеница, пробијањем и изградњом деонице у дужини од 5 км под тампоном оствариће се најкраћа веза општина Зубин Поток и Звечан

Наплатна рампа на аутопугу Београд-Ниш

11. Локални пут Крњин, асфалтирање у дужини од 1 км
12. Чечево-Мокра Гора, наставак радова на изградњи израда тампонског слоја, канала и пропуста, л=8 км
13. Витина-Бинач, повезивање села Бинач са општином Витина израдом асфалтног коловоза у дужини од 2,2 км (ширина 5 м, дебљина 7 см)
14. Локални пут село Мигановце, пробијање трасе и тампонирање, како би се путни правац оспособио за путнички саобраћај, л=6 км
15. Братилово-Костадинце, пробијање трасе са тампонирањем, како би се путни правац оспособио за путнички саобраћај, л=2,5 км
16. Изградња пута Клина-Осојане-Ракош-Зубин Поток-Звечан
17. Локални пут Прековце-Зебнице-Стража-Гњилане, оспособљавање асфалтним коловозом на дужини од 3,6 км
18. Локални пут Горње Кусце-Мелце, асфалтирање дела пута
19. Локални пут за Драгињу, асфалтирање прилаза селу
20. Локални пут од Војске до села Шилова, насипање и ојачање коловоза
21. Оспособљавање локалних путева асфалтним коловозом на територији општине Звечан
22. Изградња пута Зубин Поток-Исток
23. Реконструкција локалног пута Девет Југовића-Доња Брњица

Проф. др ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ

ДЕЈТОНСКИ СПОРАЗУМ

Из разноразних политичких потреба скоро свих фактора који су укључени у актуелну балканску кризу врло су честе у јавним наступима политичара и анализа коментатора мистификације стварног садржаја Дејтонског споразума. Једно им је заједничко: сви се позивају на Дејтон али свако одредбе тумачи онако како му то највише одговара. Са друге стране, неке западне силе преко својих обавештајних служби, методама специјалног пропагандног и психолошког рата, намерно пласирају лажне информације да Дејтонски споразум третира и она питања о којима уопште у америчкој војној бази Рајт Петерсон није било ни говора. Тако су проамерички медији у Београду, у циљу изазивања резигнације и капитулантског расположења у српској јавности, пласирали тврдње да је тим међународним контактом већ предато Косово и Метохија.

1. Генерални оквир Мирног споразума

Нужна нам је и правна и политичка демистификација, а она је могућа само стручним анализом комплетног садржаја и практичних реперкусија Дејтонског споразума. Споразум почиње генералним оквиром за који се каже да су га договориле уговорне стране Република Босна и Херцеговина, Република Хрватска и Савезна Република Југославија да би завладао трајан мир и стабилност, а већ у преамбулама се прецизира да је споразумом од 29. августа 1995. године делегација Савезне Републике Југославије овлашћена да мировни споразум потпише у име Републике Српске. То је све накнадне примедбе руководства Републике Српске и жалбе на лош третман њиховог дела јединствене српске делегације учинило депласираним.

Уговорне стране су се обавезале да ће своје међусобне односе заснивати на кључним принципима Уједињених нација и Организације за европску безбедност и сарадњу уз посебно потенцирање међусобног поштовања суверености, мирног решавања споровима и уздржавања од "сваког поступка, пријетње или употребе силе уперене против територијалног интегритета или политичке независности Босне и Херцеговине или било које друге државе." Сила је искључена, то је јасно, али непримењивање силе није довољна гаранција за опстанак једне очигледно вештачке државе. Њена судбина зависи од унутрашњих политичких процеса и односа, а они по природи ствари воде ка дезинтеграцији. Потписивање споразума од стране Савезне Републике Југославије у име Републике Српске само по себи сведочи о већем степену међусобне блискости две српске државе него Републике Српске и Муслиманско-Хрватске Федерације; Република Српска се третира као непотпуна држава, држава без атрибута независности.

Чланом 3. Оквирног споразума се изричито потврђује разграничење ентитета, а следећим члановима планирају избори, основни уставни аранжмани, прихвата арбитражни трибунал, као и Комисија за људска права за избеглице и расељена лица, за заштиту националних споменика и јавне корпорације. Чланом 10. се "Савезна Република Југославије и Република Босна и Херцеговина међусобно признају као суверене независне државе у оквиру њихових међународно признатих граница".

Највише контраверзи у јавности изазивају различита тумачења члана 9. Оквирног споразума па ћу га цитирати у целисти: "Стране ће у потпуности сарађивати са свим ентитетима укљученим у примену овог Мирног споразума, као што је описано у анексима овог споразума, или онима

које је Савет безбедности Уједињених нација на други начин за то овластио, у складу са обавезом свих страна да сарађују у истрази и кривичном гоњењу везаним за ратне злочине и друга кршења међународног хуманитарног права." Обавезна је сарадња у истрази и кривичном гоњењу. По основним правним принципима сарађују равноправни правни субјекти. Ту не може бити речи о наметању воље једног субјекта другом. Сарађују пре свега ентитети међусобно размењујући информације и пружајући једни другима разне видове правне помоћи. Начелно, могу се договорити о међусобној екстрадицији, али се још нису договорили.

Изричито се не помиње Међународни кривични трибунал у Хагу, али се може подвести у "ентитете" које је Савет безбедности Уједињених нација на други начин овластио. Трибунал не може бити институција надређена државама, па сваки субјект међународног јавног права треба својим националним законодавством да регулише начин на који ће сарађивати. Усклађивање националног законодавства зависи од воље парламента изражене кроз демократску процедуру. Значи, начелно, сарадња се прихвата, али кроз које модалитете, тек треба да се одлучи и разјасни. Али, у пратећим документима третман Међународног трибунала је много изричитоји, али не и прецизиран до краја. Иначе, садржај овог међународног контракта је веома компликован тако што се Оквирни споразум проводи кроз једанаест анекса, који представљају споразуме о појединим аспектима.

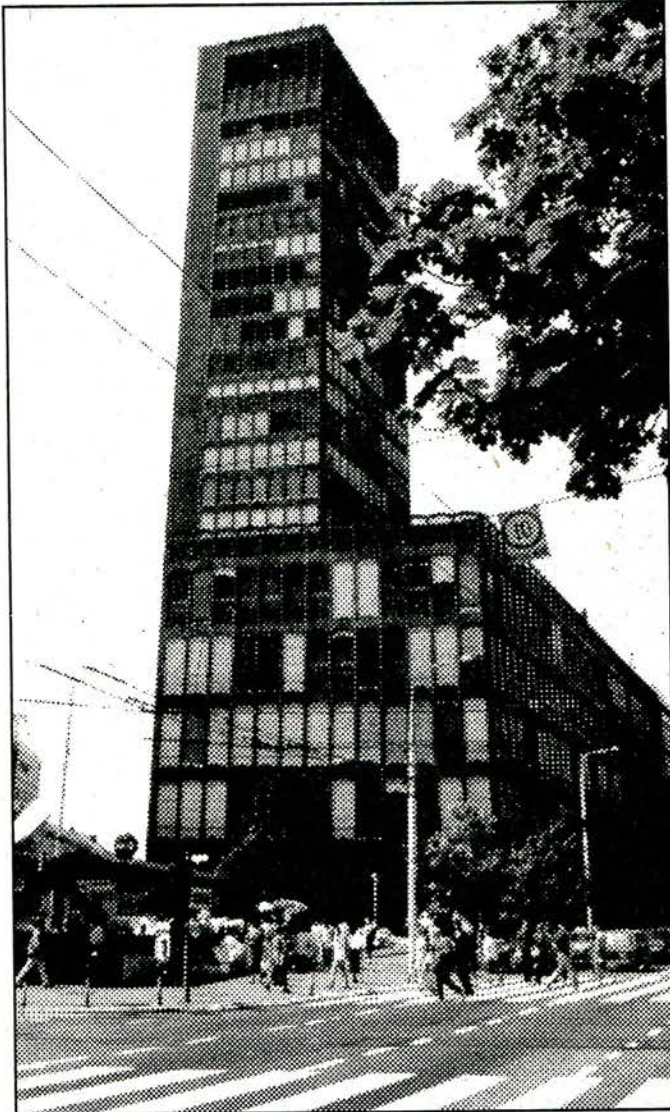
2. Војни аспекти

Споразумом о војним аспектима прихваћене су мултинационалне војне снаге чију главнину чине трупе НАТО-пакта да би се успоставио трајни прекид непријатељства, избегла претња или употреба силе, прелазак оружане снага једног ентитета на територију другог, безбедност и мере контроле оружја. Да би то постигао ИФОР је овлашћен и на примену силе уз стриктно поштовање суверенитета и територијалног интегритета Босне и Херцеговине. Ентитети су се обавезали да обезбеде од свих припадника војне силе на територији примену споразума, а нарочито прекид ватрених дејстава и других борбених активности, као и распуштање и разоружање свих група наоружаних цивила. За одржавање реда и мира задужене су цивилне снаге које су обавезане да поштују међународно признате стандарде, људска права и основне слободе. Поред тога, "страни потписници сарађиваће са међународним персоналом - истражним органима, саветницима, министрима, посматрачима и другим особљем, обезбеђиваће им слободан и несметан приступ и кретање и пружаће им статус какав је неопходан ради ефективног обављања њиховог задатка." Поред тога, "строго ће избегавати одмазде, противнападе, или било каква једнострана дејства као одговор у случају да друга страна потписница прекрши одредбе овог Анекса". Чланом 3. је наглашена неопходност повлачења свих страних снага, инструктора, добровољаца и свих осталих група и појединаца.

У првој фази је успостављена зона раздвајања и уговорено ажурно повлачење трупа иза њених линија у року од 30 дана. Посебне одредбе тичу се линије раздвајања у зони Сарајева и коришћења саобраћајних комуникација у рејону Горажда. У другој фази дат је рок од 45 дана да се снаге једног ентитета повуку са територија које су споразумом предате другом ентитету уз уклањање свих врста

наоружања и експлозивних направа и прописивање прелазног периода у коме ће се створити услови да други ентитет својим снагама запоседне подручје које му се предаје. ИФОР је надлежан и да надгледа селективно обележавања "утврђене линије прекида ватре и њене зоне раздвајања, као и обележавања границе између ентитета и њене зоне раздвајања." Ту му је припало право на коначну реч у постављању ознака, а овлашћен је и на примену силе у случају да нека странка не поштује доследно уговорене обавезе.

У трећој фази као мера изградње поверења, предвиђено је повлачење комплетног тешког наоружања у касарне и демобилизација свих војника који се не могу сместити у касарне. Демобилисани војници су у целости разоружани и лишени могућности учешћа "у даљој обуци или било каквим другим војним активностима". Поред тога, "ИФОР

Проамерички медији у Београду пласирали су, у циљу изазивања капитулантског расположења, тврдње да су Косово и Метохија продати у Дејтону

има право и овлашћен је да присили на уклањање, повлачење или премештање одређених снага и наоружања из било ког места у Босни и Херцеговини и да нареди престанак било каквих активности у ма ком месту у Босни и Херцеговини кад год ИФОР закључи да те снаге, наоружање или активности представљају претњу или потенцијалну претњу било ИФОР-у и његовој мисији, било другој страни потписници".

Чланом 5. је предвиђено да оба ентитета доставе Заједничкој војној комисији све "информације о положају и опис свих познатих експлозивних направа, неексплодира-

не муниције, разорних средстава, минских поља, нагазних мина, жичаних препрека и других физичких или војних препрека које могу да угрозе безбедност кретања било којих лица." Уз то, стране уговорнице су се обавезале да доставе све податке о војним и полицијским снагама на удаљености од 10 километара од границе између ентитета, податке о војним институцијама које не могу да се уклоне, положаје и описе "свих ракета земља-ваздух, или ракетних бацача, укључујући мобилне системе, противавионску артиљерију, њихове радаре и командне и контролне системе", као и "све друге информације војног карактера које затражи ИФОР".

У року од 120 дана ентитети су обавезни да доставе "информације о локацији, типу и бројности особља и наоружања свих снага уз пратеће мапе и податке о утврђењима, минским пољима, експлозивним направама итд. ИФОР је овлашћен да успоставља везе са локалним цивилним и војним властима и другим међународним организацијама, ако је то неопходно за обављање његове мисије.

Уз то су му одређени споредни задаци у које спада стварање безбедних услова за делатности других извршилаца мировног споразума, услове за слободне и праведне изборе, помоћ хуманитарним мисијама, спречавање насиља над животом и личношћу људи, спречавање ометања слободног кретања цивила, избеглица и расељених лица и слично. Предвиђено је да Северноатлантски савет, који иначе командује, управља и политички контролише НАТО-групе, може одређивати нове дужности и одговорности ИФОР-а при спровођењу Анекса о војним аспектима Мировног споразума.

Командант ИФОР-а има право "да учини све оно што сматра неопходним и исправним, укључујући и употребу војне силе да би се заштитио ИФОР," а "стране потписнице прихватиће у сваком погледу захтев ИФОР-а." Ово већ говори да је реч о пуној окупацији Босне и Херцеговине. ИФОР врши посматрање, надгледање и инспекцију свих снага, објеката и активности за које сматра "да имају капацитет за војно деловање." И армије три раније сукобљене снаге своју командну структуру прилагођавају командној структури ИФОР-а и дужне су да му подносе "благовремене извештаје о стању на нивоу организација и трупа у својим областима." Забрањен је у потпуности војни ваздушни саобраћај, а правила и процедура цивилног стављења су у искључиву надлежност команданта ИФОР-а. Потпуно је забрањен рад радара, а војни саобраћај копненим и речним путем армија ентитета максимално контролише.

Заједничка војна комисија је практично дефинисана као помоћно тело команданта ИФОР-а, а он јој и председава. У чланству су високи војни команданти страна потписница, лица која може именовати председник, по два цивилна саветника које изабере стране потписнице и високи представник.

Све стране потписнице су се обавезале да одмах ослободу и изврше трансфер свих војних и цивилних заробљеника и у томе ће потпуно сарађивати са Међународним комитетом црвеног крста, који има и право несметаног приступа свим местима где се држе заробљеници, као и да ће омогућити пренос тела погинулих и сахрањених војника и цивила. Кад је реч о заробљеницима, у подтачки г, тачке 1. члана 9. стоји да ће се "Свака страна потписница повиновати свакој наредби или захтеву Међународног суда за бившу Југославију за хапшење, држање у притвору, или предају лица као и за приступ лицима која би била ослобођена и размењена по овом члану да нису оптужена за кршење закона у надлежности овог Међународног суда. Свака страна потписница мора задржати у притвору лица осумњичена за кршење тих закона онолико дуго колико је потребно "да би се обавиле консултације са Међународним судом."

Члан 10. садржи једну крајње непрецизну одредбу која гласи: "Стране потписнице сарађиваће у потпуности са свим ентитетима укљученим у спровођење овог мировног споразума, који су наведени у Општем споразуму и који су на други начин овлаштени од стране Савета безбедности Уједињених нација, укључујући и Међународни суд

за бившу Југославију." Искључиво право тумачења Споразума о војним аспектима мировног решења има командант ИФОР-а, а статус припадника НАТО-пакта је заснован на принципу пуног имунитета и екстериторијалности, па, чак и држављани Босне и Херцеговине запослени у оваквим службама стичу имунитет и ослобођење су плаћања пореза на примања на основу тог запослења. Сличне привилегије припадницима НАТО-пакта у транзиту гарантовала је Савезна Република Југославија.

3. Изградња поверења и контрола наоружања

Пошто су Анексом 1-А регулисани војни аспекти мировног споразума Анексом 1-Б постигнут је споразум о стабилизацији региона кроз изградњу поверења и контролу наоружања. На подручју Босне и Херцеговине реч је о свим видовима војних рестрикција, као и о идентификацији и надгледању војне индустрије, али пошто је већ реч о пет потписника, и то Републици Босни и Херцеговини, Републици Хрватској, Савезној Републици Југославији, Федерацији Босне и Херцеговине и Републици Српској, иде се ка постизању регионалног договора који их обавезује да не увозе никакво наоружање у року од 90 дана по ступању на снагу Анекса, а у року од 180 дана да не увозе тешко наоружање и муницију за њега, као и мине, војне авионе и хеликоптере. Док трају ти рокови, стране потписнице су се обавезале да под патронатом ОЕБС-а воде преговоре о нивоима наоружања како би се успоставиле уравнотежене и стабилне одбрамбене снаге "са најмањим могућим бројем припадника потребним за њихову безбедност", уз претпоставку да ће "упостављање стабилне војне равнотеже засноване на најнижем могућем нивоу наоружања бити од суштинске важности за спречавање поновног конфликта."

Предвиђено је да се тим споразумом ограничи број тенкова, артиљеријских оруђа, оклопних борбених возила, авиона и хеликоптера на основу броја становника сваке државе или ентитета, количине војног наоружања, одбрамбених потреба и релативне бројности снага у региону. Утврђена је и основна пропорција ограничења 5:2:2 уколико се уговорне стране другачије не сагласе, а као полазиште је узето утврђено наоружање Савезне Републике Југославије. Наоружање СРЈ је утврђено на 75% полазне основе, Хрватске 30% и Босне и Херцеговине 30%, с тим што унутар БиХ једна трећина се односи на наоружање Републике Српске, а две трећине на муслиманско-хрватску Федерацију.

Војни део споразума остварен је са свим оним што је предвиђено у оба његова анекса, мада у пракси западне силе иду даље реметећи успостављену равнотежу. Тенденциозно наоружавају и оспособљавају муслиманску војску кроз пројекат "опреми и обучи", али постепено преузимају комплетну контролу над њеним командним кадром. Сличне аспирације показују и према српској војсци у намери да је у ближој перспективи интегришу у јединствену армију не скривајући да им је главни циљ стварање јединствене и унитарне Босне и Херцеговине.

4. Границе међу ентитетима

Споразум о граници међу ентитетима регулисан је Анексом 2. и њиме је предвиђено да се границе међу ентитетима могу мењати само ако се постигне обострани пристанак. Посебно се третирају границе које иду речним токовима, а Дејтонска мапа размере 1:600.000 уз стручну помоћ Министарства одбране Сједињених Америчких Држава сведена је на размер 1:50.000, али у пракси се показало да је то углавном на штету Републике Српске јер они који су учествовали у фиксирању разграничења нису се досетили да и дебљина обичне оловке на топографској карти на терену може да обухвати огроман простор. Предвиђено је и оснивање Заједничке комисије ради израде прецизног описа границе, а после се установило да је већ Дејтонским мапама Република Српска ускраћена за око 0,60% територије Босне и Херцеговине, мада јој је изричитим ставом Контакт-групе гарантовано да ће имати тачно 49% простора. Преостаје да нова власт у Републици Српској непрекидно и

упорно инсистира у свим политичким контактима с другим ентитетима и великим силама да јој се што пре надокнади разлика у територији.

Посебан проблем представља чланом 5. предвиђена арбитража у области Брчког у "вези са спорним делом границе између ентитета". Тачком 2. је предвиђено: "Не касније од шест месеци по ступању на снагу овог споразума, Федерација ће именовати једног арбитра и Република Српска ће именовати једног арбитра. Трећег члана споразумно ће изабрати именовани арбитрај страна потписница у року од 30 дана од њиховог именовања. Ако стране потписнице не постигну споразум, трећег арбитра именоваше Међународни суд правде. Трећи арбитар биће председник арбитражног трибунала." Предвиђено је да ће арбитра "примењивати релевантне законске принципе и принципе правичности", а ако се споразумом другачије не установи, област Брчког ће имати управу исту као досадашњу. У члану 5. се каже: "Арбитра ће одлуку донети најкасније годину дана по ступању на снагу овог споразума. Та одлука ће бити коначна и обавезујућа и стране потписнице спровешће је без одлагања." Пошто одлука није донесена у року од годину дана неопходно је одмах констатовати арбитражу неуспешном и прогласити наставак правног континуитета управе у границама Републике Српске.

5. Демократски избори

Анексом 3. утврђен је Споразум о изборима "у циљу одржавања слободних, праведних и демократских избора и утемељивања владавине путем представника, као и да би се обезбедило прогресивно постизање демократских циљева." Потписници су се сложили да се праведни и слободни избори држе у политички неутралној средини без страха и застрашивања уз тајно гласање, слободу изражавања и штампе, као и слободу удруживања у политичке партије и слободу кретања. ОЕБС је само позван да потврди да ли избори могу да буду важећи под садашњим условима у оба ентитета, и да, ако је потребно, помогне странама потписницама да створе потребне услове, као и да уведе и стави на снагу изборни програм, да надгледа припреме и одржавање избора преко Привремене изборне комисије.

Предвиђено је да та комисија "усвоји изборна правила и прописе у вези са: регистрацијом политичких партија и независних кандидата; условима које морају задовољити кандидати и гласачи; улогом домаћих и међународних посматрача избора; обезбеђивањем отворене и праведне изборне кампање; и установљавањем, обављањем и потврђивањем дефинитивних изборних резултата. Стране потписнице ће у потпуности прихватити изборна правила и прописе, без обзира на интерне законе и прописе." У складу с тим Комисија је задужена да кроз надгледање изборне процедуре провери да ли постоје структурни и институционални оквири за заиста слободне и праведне изборе, пропише начин регистравања бирача, обезбеди провођење изборних правила и прописа, предвиди мере за спречавање кршења тих норми и да акредитује посматраче и обезбеди им услове за несметан приступ и кретање.

Право гласа је предвиђено за све грађане који су регистровани на попису становништва Босне и Херцеговине 1991. године. Грађани који су се у међувремену преселили у другу општину обавезни су да гласају лично или путем овлашћеног представника у општини у којој су живели у време пописа, осим ако им Привремена изборна комисија одобри да гласају тамо где сада живе. Учешћем на изборима избеглице потврђују намеру да се врате у Босну и Херцеговину, а Комисији је препуштено на дискрециону вољу да омогући гласање и грађанима који својевремено нису пописани. Привремена изборна комисија имала је мандат само за организовање првих постдејтонских избора, а чланом 5. овог Анекса прописано је да су се стране потписнице споразумеле "да оснују једну сталну изборну комисију чије ће задужење бити да одржава будуће изборе у Босни и Херцеговини." Због веома лоших искустава са Привременом изборном комисијом државни органи Републике Српске би морали да инсистирају код представника другог ентитета да се што пре формира стална комисија за све изборе на ни-

воу Уније Босне и Херцеговине, а Народна скупштина Републике Српске да формира изборну комисију за све изборе у оквиру ентитета, као и да донесе комплетне правне прописе по којима би се избори за локалне и републичку скупштину спроводили.

Чланом 1. Анекс 3. предвиђа и стриктно поштовање 7. и 8. параграфа Документа са Другог састанка Конференције о хуманој димензији Конференције о европској безбедности и сарадњи која је 1990. године одржана у Копенхагену. Њима се предвиђа заснивање власти на вољи народа, одржавање слободних избора у разумним интервалима, да се бар један дом законодавног органа конституише на основу народног гласања, да се свим пунолетним грађанима гарантује опште и једнако право гласа, тајно гласање, поштено пребројавање гласова и објављивање резултата гласања као и кандидовање без дискриминације за политичку или јавну функцију, лично или у својству представника политичких партија. Гарантује се и право на потпуно слободно формирање политичких партија које ће имати равноправан третман пред законом и властима. Предвиђено је да се правним прописима и политичким деловањем обезбеди одвијање предизборне кампање "у атмосфери слободе и правичности у којој партије и кандидати неће бити спречавани ни административно, ни насиљем, ни застрашивањем, да слободно изнесу своје мишљење и квалификације, и у којој гласачи неће бити спречавани да та мишљења и квалификације сазнају и о њима расправљају као и да гласају без страха од казне." Гарантован је и слободан приступ медија без икакве дискриминације, законских или административних препрека, као и слободно присуство домаћих и страних посматрача, а изабраним кандидатима да одмах буду постављени на функцију и да је обављају до истека мандата на неки од правних начина и по демократској парламентарној и уставној процедури.

6. Устав Босне и Херцеговине

Нови устав Босне и Херцеговине прописан је Анексом 4. и прихваћен од стране централне власти и оба ентитета. Почиње преамбулом која у свечаном тону говори о поштовању људског достојанства, слободи и једнакости; посвећености миру, правди, толеранцији и помирењу; оданости демократским институцијама, плуралистичком друштву и принципима правичности; посвећености општем добру, економском развоју, приватном власништву и тржишној привреди; руковођењу циљевима и принципима из повеље Уједињених нација; поштовању суверености, територијалног интегритета и политичке независности Босне и Херцеговине; прихватању међународног правног поретка и хуманитарног права; инспирисању међународним општим правним актима и људским, грађанским, политичким, економским, социјалним, културним правима и правима националних, етничких, верских и језичких мањина; па се констатује да су Бошњаци, Хрвати и Срби конститутивни народи Босне и Херцеговине. Овде је очигледно да је по први пут неким међународним правним актом за босанско-херцеговачке муслимане уведен термин "Бошњаци" што сведочи о недовољној опрезности чланова српске и хрватске делегације који су вероватно били заокупљени другим, практичнијим питањима, па им је промакло да су муслимани самим називом успели да изазову асоцијацију да су једино аутохтоно становништво Босне и Херцеговине. Не могу само муслимани бити Бошњаци. Бошњаци су и тамошњи Срби и Хрвати.

а) Основни политичко-правни принципи и људска права

Првим чланом Устава Босна и Херцеговина је дефинисана као демократска и правна држава, са слободним изборима, која се састоји из два ентитета, чланица је Уједињених нација и других међународних организација и егзистира у међународно признатим границама. Главни град је Сарајево, а државне симболе треба да усвоји Скупштина и одобрѝ Председништво. Гарантује се слобода кретања лица и промета робе, услуга и капитала на целој територији без икакве контроле на међуентитетским границама. Постоји паралелно држављанство Босне и Херцеговине које регу-

лише њена Скупштина и ентитетско држављанство које ентитети самостално уређују с тим што су сви држављани ентитета уједно и држављани БиХ. Ни једном лицу не може бити произвољно ускраћено држављанство па да постане апатрид, а посебно се то не може учинити "на основу пола, расе, боје коже, језика, вероисповести, политичких и других ставова, националног или социјалног порекла, припадности националној мањини, статуса стеченог рођењем, имовинског и других статуса."

Држављани Босне и Херцеговине остају сви грађани које је нови устав затекао у том статусу, с тим што се предвиђа да скупштина посебно регулише држављанство лица, стечена између 6. априла 1992. године и дана ступања на снагу односног устава. Предвиђена је и могућност одвојеног држављанства ако се постигне билатерални споразум, ако тај споразум ратификује скупштина, с тим што двојни држављани могу гласати на изборима само ако им је пребивалиште на територији Босне и Херцеговине. Држава штити своје држављане у иностранству, док пасоше издају ентитети према јединственом закону, а ако ентитети неком не издају пасош, то може учинити централна власт, а води се и централни регистар свих издатих пасоша.

Устав гарантује обезбеђивање највишег нивоа међународно признатих људских права и основних слобода, а прописује и да се Европска конвенција примењује директно, имајући приоритет у односу на све остале законе. Људска права и слободе укључују право на живот; забрану мучења или нехуманог и понижавајућег третмана и кажњавања; забрану ropства или служења, принудног или присилног рада, права на личну слободу и безбедност; правично саслушање у грађанском поступку и сва права из кривичног поступка; право на приватан и породичан живот, дом и кореспонденцију; слободу мишљења, изражавања савести и вероисповести, слободу мирољубивог окупљања и удруживања; право на ступање у брак и заснивање породице; право на својину; право на образовање; слободу кретања и становања.

Забрањена је било каква дискриминација, а свим избеглицама и расељеним лицима је гарантовано право да се слободно врате својим кућама. Имају и право на повратак имовине или накнаду штете ако је то немогуће. Све изјаве и обавезе у вези са имовином које су дате под принудом проглашене су неважећим. Сви државни органи, сви нивои власти дужни су да поштују грађанска права и људске слободе, а за Босну и Херцеговину се каже да ће остати или тек постати потписница петнаест међународних конвенција, пактова и повеља о људским правима које се односе на спречавање и кажњавање злочина геноцида, заштиту жртава рата, статус избеглица, држављанство удатих жена, смањивања броја лица без држављанства, елиминацију свих видова расне дискриминације, грађанска и политичка права, економска, социјална и културна права, елиминацију свих видова дискриминације жена, спречавање мучења и осталих видова окрутног, нехуманог и понижавајућег понашања и кажњавања, права детета, заштиту права свих радника емиграната и њихових породица и заштиту националних мањина.

Сви нивои државне власти су обавезани на сарадњу и омогућавање неограниченог приступа "свим међународним механизмима за надгледање људских права" основаним ради Босне и Херцеговине; посматрачким телима основаним било којим међународним споразумом; Међународним судом за бившу Југославију (а нарочито наредбе издате у складу са чланом 29. Статута овог суда), и сваком другом организацијом којој је Савет безбедности Уједињених нација дао мандат у вези са људским правима или хуманитарним правом.

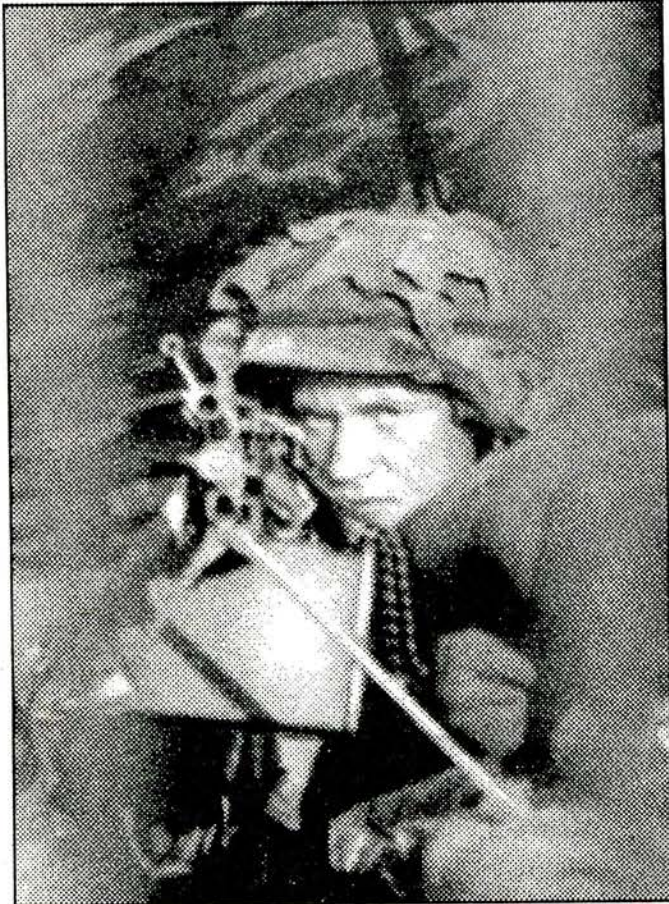
б) Надлежност Босне и Херцеговине и њених ентитета

По члану 3. институције Босне и Херцеговине су надлежне за спољну политику, спољну трговину, царинску и монетарну политику, сопствену финансијску политику и финансирање међународних обавеза, имиграциону политику, политику у вези са избеглицама и пружањем азила и њихових регулатива, спровођење међународних и међуентитетских кривичних закона и односа са Интерполом, из-

градњу и функционисање заједничких и међународних комуникационих објеката и веза; регулисање саобраћаја између ентитета и контролу ваздушног саобраћаја.

Ентитетима се гарантује "право да заснивају специјалне паралелне односе са суседним земљама, поштујући суверенитет и територијални интегритет Босне и Херцеговине." С друге стране, ентитети су обавезни да пруже "сву потребну помоћ у владавини Босном и Херцеговином да би јој помогли да поштује међународне обавезе Босне и Херцеговине, с тим што ће финансијске обавезе које је један ентитет стекао без пристанка другог ентитета пре избора Скупштине и Председништва Босне и Херцеговине бити обавеза тог ентитета, осим ако те обавезе нису услов да се настави чланство Босни и Херцеговини у некој међународној организацији."

Органи реда и мира су у надлежности ентитета, али морају да поштују људска права и основне слободе и да функционишу у складу са међународно признатим стандар-

Статус припадника НАТО пакта заснован је на принципу пуног имунитета и екстериторијалности

дима како би омогућили безбедне и сигурне услове за сва лица. Ентитети имају право да склапају и међународне уговоре које им одобрава Скупштина Босне и Херцеговине, а она може законом прописати за које типове споразума не треба то одобрење. За овај устав се каже да има приоритет у односу на све друге уставе, законе и државне одлуке, а закони Босне и Херцеговине и њених ентитета морају се заснивати на општим принципима међународног права. Веома је важно што Устав чланом 3. изричито наводи: "Све функције власти и сва овлашћења која нису изричито овим уставом додељена институцијама Босне и Херцеговине припадаће њеним ентитетима." Уз то, "Председништво може да омогући координацију међу ентитетима по питањима која не спадају у надлежност Босне и Херцеговине по овом уставу, осим ако неки ентитет не уложи жалбу у било ком конкретном случају."

У тачки 5. члана 3. предвиђене су и додатне надлежности, па се каже: "Босна и Херцеговина преузеће надлежност

за остала питања о којима се споразумеју ентитети, о којима постоје одредбе у анексима 5, 6, 7. и 8. Општег споразума, или које су неопходне да би се очувао суверенитет, територијални интегритет БиХ, у складу са поделом надлежности међу институцијама БиХ. Такође, ако је потребно, могу бити основане и друге институције ради испуњавања задужења из тих надлежности." Уз то, "у року од шест месеци по ступању овог Устава на снагу, ентитети ће започети преговоре са циљем да у надлежности Босне и Херцеговине укључе и друга питања, као што су коришћење енергетских извора и кооперативни привредни пројект."

в) Парламент

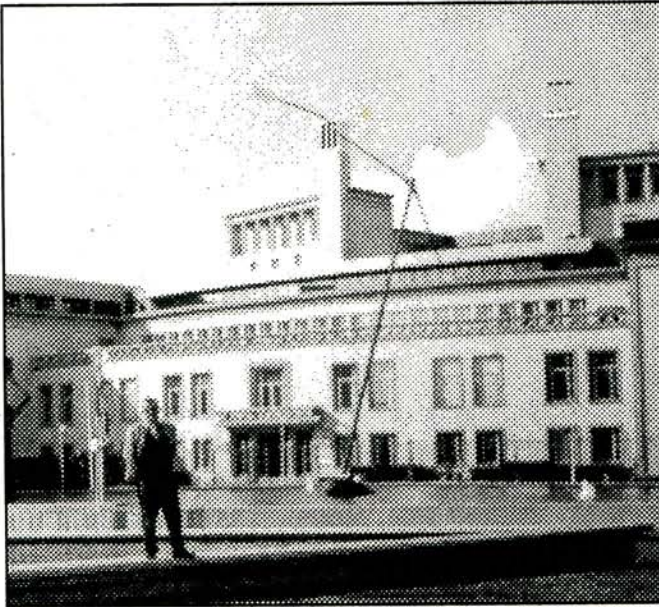
Устав прописује дводомну скупштину која се састоји од Већа народа и Представничког већа. Веће народа се састоји од пет Срба, пет Хрвата и пет муслимана (пише: "Бошњак") и они имају статус делегата које бирају Народна скупштина Републике Српске и Веће народа Федерације. Кворум чини девет чланова, али ако је присутно најмање по три делегата сваког народа. Представничко веће чине 42 члана од којих је трећина са територије Републике Српске и две трећине из Федерације и бирају се непосредно по ентитетима на основу јединственог изборног закона који доноси Скупштина. Кворум Представничког већа чини већина свих чланова.

Оба већа састају се у Сарајеву најкасније 30 дана по окончању избора, усвајају интерна правила и бирају "међу својим члановима једног Србина, једног Бошњака и једног Хрвата који ће имати функције председника и потпредседника, с тим што ће се на функцији председника смењивати ротацијом три изабрана члана." Све законе доносе два већа равноправно већином гласова присутних. Делегати и чланови настојаће да та већина обухвата најмање по једну трећину гласова делегата или чланова са територије сваког ентитета. Ако већина гласова не обухвата по једну трећину гласова делегата и чланова са територије сваког ентитета, председник и потпредседник састаће се као комисија и покушати да прибаве одобрење у року од три дана после гласања. Ако ово настојање не успе, одлуке ће доносити већина присутних који гласају, под условом да две трећине или више делегата и чланова изабраних из сваког ентитета не гласа "против".

Веома је важна клаузула (е) тачке 3. чији је циљ да се спречи мајоризација на штету националних интереса било ког народа. "Одлуке које предложи Скупштина могу бити проглашене, од стране већине бошњачких, хрватских или српских делегата изабраних у складу са горе наведеним параграфом 1(а) за штетне по виталне интересе бошњачког, хрватског или српског народа. Предлози таквих одлука морају бити одобрени од стране већине бошњачких, хрватских или српских делегата који су присутни у Већу народа. Подгачком (ф) детаљно се прецизира поступак у случају даљих спорова: "Када већина бошњачких, хрватских или српских делегата протествује против позивања на параграф (е), председник Већа народа, одмах ће сазвати Заједничку комисију која се састоји од три делегата, од којих је сваки изабран од стране бошњачких, хрватских и српских делегата, да би се проблем решио. Ако ова комисија не успе да реши проблем у року од пет дана, проблем ће бити достављен Уставном суду, који ће у убрзаном поступку утврдити да је процедура регуларна."

Председништво може распустити Веће народа, а оно и само може донети одлуку о сопственом распуштању већином гласова "која укључује већину делегата из најмање два од три народа". Ту постоји један изузетак по коме први састав Већа народа, конституисан на првим изборима по усвајању Устава, не може бити распуштен. Скупштинске одлуке ступају на снагу по објављивању, све расправе су јавне, осим оних које се воде у ванредним условима које регулише правилник, а објављују се и комплетни записници седница оба већа. Делегати и чланови уживају грађанска права и кривични имунитет за сва дела која евентуално изврше у оквиру својих скупштинских надлежности.

Скупштина је надлежна за "доношење закона који су потребни ради спровођења одлука Председништва или ради

Хашки трибунал не може бити институција надређена државама

испуњавања обавеза из надлежности Скупштине по овом Уставу. Свим озбиљним правницима ова одредба мора деловати невероватно. У демократским системима незамисливо је да Парламент доноси законе који су потребни ради спровођења одлука шефа државе. Шеф државе, који се налази на челу извршне власти, у парламентарној пракси цивилизованог света, доноси подзаконске акте да би омогућио спровођење закона који доноси народно представништво.

Даље, скупштина одлучује о изборима, висини прихода који обезбеђује функционисање државних институција, измирењу међународних обавеза и усваја буџет Босне и Херцеговине, а уз то ратификује међународне споразуме и решава друга питања из своје уставне надлежности или питања која су јој међуентитетским споразумом накнадно стављена у надлежност.

г) Председништво

Председништво Босне и Херцеговине се састоји из три члана који се директно бирају и то: Србин са територије Републике Српске, и Хрват и муслиман са територије Федерације. Скупштина доноси закон о избору чланова председништва након првих избора на којима се непосредно примењује Анекс 3. Дејтонског споразума. Сваки гласач може гласати за само једног члана Председништва зависно од тога у ком ентитетском бирачком списку се води. Мандат првоизабраног Председништва траје две године, а свих наредних четири. Чланови могу бити изабрани само два пута узастопно, а за евентуалну наредну кандидатуру треба да са чекају да прође рок од четири године.

Председништво је овлашћено да усвоји пословник о своме раду у коме предвиђа највећи временски распон између заказивања и одржавања својих седница. Чланови Председништва између себе именују председника а за први мандат предвиђено је да ту функцију обавља онај члан који појединачно на изборима добије највише гласова. Након тога, "методу бирања председника, ротацијом или на неки други начин, уврдиће Скупштина". Овде постоји очигледна колизија јер се прво говори о именовању, а онда о избору председника, па се овлашћује Председништво да између себе именује председника, а Скупштина да одреди начин избора.

Председништво се чисто морално обавезује да своје одлуке доноси консензусом, а ако се не може постићи консензус иде се на прегласавање па се одлука сматра донешеном ако се два члана изјасне њој у прилог. Међутим, "члан Председништва може да прогласи одлуке Председништва за штетне по витални интерес ентитета са чије територије је тај члан изабран, под условом да тај члан то учини у року од три дана по усвајању одлуке. Таква одлу-

ка ће одмах бити упућена Народној скупштини Републике Српске, ако је одлуку штетном прогласио члан Председништва који долази са њене територије; бошњачким делегатима Веће народа Федерације, ако је одлуку штетном прогласио бошњачки члан; и хрватским делегатима тог тела, ако је одлуку штетном прогласио хрватски члан. Ако у року од 10 дана по упућивању ове одлуке овим телима две трећине гласова ових тела потврди да је одлука штетна, ова одлука Председништва неће ступити на снагу.

Председништво је надлежно за вођење спољне политике; именовање амбасадора и осталих међународних представника (не сме их бити више од две трећине из Федерације); представљање и кандидовање Босне и Херцеговине у међународним организацијама и институцијама, преговарање, одбацивање и ратификацију (уз пристанак Скупштине) међународних споразума, извршавање скупштинских одлука; предлагање годишњег скупштинског буџета по препоруци Министарског савета; подношење сопствених финансијских извештаја, најмање једном годишње; сву потребну координацију са међународним и невладиним организацијама које делују у Босни и Херцеговини; обављање и осталих функција у складу са скупштинским налазима или међуентитетским споразумима.

Председништво именује председника Министарског савета који ступа на дужност тек кад његово наименовање потврди Представничко веће Скупштине. Председник Министарског савета именује министра спољних послова и министра спољне трговине, а може и друге министре ако се укаже потреба, с тим што је и за ово именовање потребна сагласност Представничког већа. Министарски савет, састављен од председника и министара, задужен је за вођење политике и спровођење одлука Босне и Херцеговине у оквиру њене уставне надлежности и о свом раду Скупштини подноси извештај, од чега финансијски извештај најмање једном годишње. До две трећине министара могу бити са територије Федерације, а председник је овлашћен да именује и помоћнике министара, уз одобрење Представничког већа, који не могу бити из истог конститутивног народа као и њихови министри. Ако му Скупштина изгласа неповерење, Министарски савет је дужан да поднесе оставку.

Сви чланови Председништва имају овлашћења цивилног командовања оружаним снагама и уједно су чланови Сталне комисије за војна питања који у оквиру своје уставне функције бирају да координише активности оружаних снага у Босни и Херцеговини. Устав тачком 5. члана 5. прецизира: "Ниједан ентитет неће претити силом нити употребљавати силу против другог ентитета, и ни под којим условима оружане снаге једног ентитета неће ступити на територију, нити боравити на територији другог ентитета без одобрења владе потоњег ентитета и Председништва Босне и Херцеговине. Све оружане снаге у Босни и Херцеговини функционисаће у складу са суверенитетом и територијалним интегритетом Босне и Херцеговине."

д) Уставни суд

По члану 6. Устава, Уставни суд Босне и Херцеговине састоји се од девет чланова од којих четири бира Представничко веће Скупштине Федерације, два Скупштина Републике Српске, а три члана председник Европског суда за људска права уз претходне консултације са Председнишвом, и они не могу бити држављани Босне и Херцеговине или неке од суседних држава. За судије је предвиђено да буду "угледни правници високих моралних критеријума." Првоименованим судијама мандат траје пет година уколико раније сами не поднесу оставку или их остале судије из оправданих разлога не смене консензусом. Они не могу бити реизабрани, а по наредним изборима судијама мандат траје до 70 година старости, ако не престане пре времена на један од два претходна начина. По истеку мандата првоименованих судија Скупштина је овлашћена да одреди други начин избора за тројицу судија које у првој варијанти бира председник Европског суда за људска права."

Кворум суда чини већина судија, а суд апсолутном већином гласова доноси правилник о свом раду. Процеси су му јавни и дужан је да јавно саопштава образложење својих

одлука. Задатак Уставног суда је да " подржи Устав, а има искључиву надлежност да одлучује у сваком спору до кога, по овом Уставу, дође између ентитета, или између Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, или између институција Босне и Херцеговине, укључујући, између осталог, и следеће спорове: да ли је одлука једног од ентитета да успостави специјалне паралелне односе са неком суседном земљом у складу са овим Уставом, укључујући и одредбе о суверенитету и територијалном интегритету Босне и Херцеговине, да ли је било која одредба устава или закона ентитета у складу са овим Уставом.

Право на покретање спорова пред Уставним судом веома је сужено и стављено у искључиву надлежност члана Председништва, председника Министарског савета, председника или потпредседника оба скупштинска дома, или једне четвртине чланова било ког већа ентитетске скупштине. Уставном суду је одређена и апелациона надлежност у уставним споровима поводом пресуде било ког босанскохерцеговачког суда, а одлуке су му коначне и обавезујуће. Уз то, "Уставни суд биће надлежан да решава спорове које му упути било који суд у Босни и Херцеговини, о питањима да ли је неки закон, од чијег важења зависи одлука тог суда, у складу са овим уставом, са Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и њеним протоколима или са законима Босне и Херцеговине, или о питањима постојања или обима општег правила јавног међународног права релевантног за одлуку тог суда."

h) Централна банка

Искључиво овлашћење да врши емисију новца и води монетарну политику на територији целе Босне и Херцеговине има Централна банка, чију надлежност утврђује Скупштина, а има уставно ограничење да у првих шест година примене устава не може давати кредите достављањем новца без покрића да би функционисала као контролор вредности валуте. По истеку рока од Скупштине може добити и то овлашћење. Предвиђено је да првог гувернера Централне банке именује Међународни монетарни фонд, консултујући се претходно са Председнишвом, а поред гувернера Председништво ће у Управни одбор именовати три члана и то два из Федерације (један Бошњак и један Хрват, који ће делити један глас) и један из Републике Српске од којих ће сви имати шестогодишњи мандат. Ако Управни одбор због нерешеног резултата гласања не може донети одлуку, одлучујући је гувернеров глас и он у првом мандату не може бити ни држављанин Босне и Херцеговине или неке од суседних земаља. По истеку првог мандата, Председништво ће именовати нови Управни одбор од пет чланова са шестогодишњим мандатом, а они ће између себе именовати гувернера чији ће мандат такође трајати шест година.

Председништво предлаже Скупштини усвајање годишњег буџета који треба да покрије све трошкове вршења дужности на основу надлежности Босне и Херцеговине и да финансира њене међународне обавезе, а ако се он не усвоји на време, привремено се примењује буџет из претходне године. Једну трећину буџетских прихода даје Република Српска, две трећине Федерација, осим прихода чије убирање директно одреди Скупштина. Лицима која обављају функције у институцијама Босне и Херцеговине гарантује се да им за време трајања мандата зарада не може бити умањена, а подразумева се да они генерално представљају народе Босне и Херцеговине.

е) Остале одредбе

Општом одредбом из члана 9. одређено је: "Лица која издржавају казну коју је изрекао Међународни суд за бившу Југославију, лица која су оптужена од стране тог Суда и која се нису одазвала позиву да се појаве пред тим Судом, не могу да се кандидују за јавну функцију, нити да врше никакву јавну функцију, укључујући и оне на које се долази избором или именовањем, на територији Босне и Херцеговине."

Чланом 10. је прописано да се амандмани на Устав усвајају двотрећинском већином гласова присутних у Представничком већу Скупштине, као и да се никаквим амандмани-

ма не могу умањити права и слободе, нити уопште изменити члан 2. Устава. Устав је ступио на снагу потписивањем Општег споразума и чланом 12. је речено да је он " уставотворни акт који ће бити допуна и замена за Устав Републике Босне и Херцеговине." Дакле, подразумева се да је претходни, затечени устав тиме стављен ван снаге. Ентитети су обавезани последњом одредбом да своје уставе у року од три месеца ускладе са Уставом Босне и Херцеговине из Анекса 4. Генералног оквира мировног споразума.

Чланом 11. је наведен Анекс 2. Устава који доноси одредбе о прелазном периоду. Њиме је предвиђено оснивање Заједничке привремене комисије чији је задатак да размотри практична питања спровођења Устава и Дејтонског споразума уопште и у складу с тим подноси одређене препоруке и предлоге. Комисија се састоји од четири члана из Федерације, три из Републике Српске и једног представника Босне и Херцеговине, а састанцима јој председава високи представник или лице које он именује. Континуитет закона је потврђен тачком 2. према којој "Сви закони, правила и правилници који буду на снази на територији Босне и Херцеговине у тренутку кад Устав ступи на снагу остаће на снази у оној мери у којој буду у складу са овим Уставом, док надлежно тело Босне и Херцеговине не одлучи другачије."

Сви затечени поступци у судовима или административним органима настављају се или преносе у друге судове или органе у складу са законима који регулишу њихову надлежност. Одређено је да затечене управне функције, институције и друга тела наставе да функционишу у складу са примењеним законима све док они не буду промењени. Сви раније ратификовани споразуми у року од петнаест дана подносе се Председништву, а "сваки споразум који им не буде поднет на увид биће одбачен." Последња реченица Анекса вероватно није јасна ни онима који су је писали: "У року од шест мјесеци послје прве сједнице Скупштине, на захтјев било ког члана Председништва, Скупштина ће размотрити да ли да одбаци евентуалне друге такве неспоразуме." Реченица је цитирана са 76. стране брошуре "Дејтонски споразум" који је штампала америчка агенција USAID хирилицом, без икаквих других ознака о месту штампања и лицима одговорним за верност текста изворнику, а у великом тиражу је дистрибуисана у Републици Српској.

7. Прихватање Међународне арбитраже

Анексом 5. Генералног оквира мировног споразума констатује се да су Федерација и Република Српска сагласне да из женевог Споразума о општим принципима од 8. септембра 1995. поштују одредбе да два ентитета прихватају реципрочне обавезе, да "изврше обавезујућу арбитражу која ће решити њихове међусобне спорове", као и да се слажу "са планом и спровођењем арбитражног система за решавање спорова између два ентитета."

8. Људска права

Споразум о људским правима садржан је у Анексу 6. и чланом 1. таксативно су наведена сва права која се иначе садрже у члану 2. Устава као и позивање на међународне споразуме које смо већ навели. Чланом 2. Анекса је предвиђено да стране потписнице оснивају Комисију за људска права која се састоји од Одбора за жалбе и Већа за људска права. Та два тела разматрају сва наводна кршења људских права и случајеве наводне дискриминације: људи по било ком основу; при чему кршење права врше стране потписнице, укључујући службенике или органе страна потписница, кантоне, општине или појединце који поступају по овлашћењу ових службеника или органа. Сва лица имају права да подносе пријаве о кршењу људских права без бојазни да би због тога могла бити изложена било каквим казним мерама.

Предвиђено је да Комисија има одговарајуће објекте и комплетно стручно особље, а председници оба тела именују једног извршног службеника, "за сва неопходна административна питања у вези са објектима и особљем", коме ће дати директно упутства за рад. Плате и трошкове одре-

ћују стране потписнице у износима који су потпуно довољни за спровођење мандата Комисије, а сноси их Босна и Херцеговина. Седиште Комисије и оба њена радна дела је у Сарајеву, с тим што председник Одбора за жалбе има још најмање по једну канцеларију у оба ентитета. Предвиђено је да се Веће може састати у било ком месту ако је то сврсисходно у конкретном поступку. Председник Одбора и чланови Већа уживају имунитетска права, а ако нису држављани Босне и Херцеговине имају дипломатски статус. Никада не пребегавајући принцип непристрасности, Комисија је овлашћена да прима помоћ од било које Владине, међународне или невладине организације.

Успостављена је и функција омбудсмана за људска права кога на необновљив мандат од пет година именује председавајући ОЕБС-а уз консултације с потписницима Споразума. Омбудсман сам бира своје особље и у првом мандату не може бити држављанин Босне и Херцеговине или суседних земаља. По истеку првог мандата омбудсмана ће именовати Председништво. Подразумева се и изричито наводи да је Уред омбудсмана независно тело у чији се мандат нико не може мешати, као и да његови чланови "морају бити људи признатих високих моралних критеријума, стручњаци у области међународних људских права." Комисија све пријаве о кршењу људских права прослеђује омбудсману на којима је изричито назначено да се њој достављају.

Тачком 2. члана 5. је дефинисана суштинска надлежност омбудсмана: "Омбудсман може да истражује наводно кршење људских права ... била на сопствену иницијативу или на пријаву било које стране потписнице или лица, невладине организације или групе појединаца који тврде да су жртве људских права од стране било које стране потписнице, или који поступају у име наводних жртава које су погинуле или нестале. Стране потписнице обавезују се да неће ометати ни на који начин ефективно коришћење овог права." Омбудсман самостално одлучује како ће коју пријаву третирати, по којој ће поступати, којим редоследом, а приоритет ће дати нарочито тешким и систематским кршењима људских права и дискриминације. У било којој фази пријаву може проследити и Већу ако она спада у његову надлежност а може и да интервенише у свим поступцима који се воде пред већем као и да сам покрене поступак на основу неког свог извештаја. "Омбудсман такође може да подноси специјалне извештаје у било ком тренутку, било ком компетентном владином органу или службенику. Они који приме такве извештаје одговориће у року који назначи омбудсман, а њихов одговор садржаће и конкретни коментар на закључке које наведе омбудсман." Извештај се објављује а ако се лице или ентитет не придржавају његових препорука, омбудсман извештај прослеђује високом представнику и председништву одговарајуће стране потписнице ради предузимања даљих корака. "Омбудсман има приступ и могућност потписивања свих званичних докумената, укључујући и поверљиве документе, као и правна и административна досијеа, и може да захтева да свако лице, укључујући и владине функционере, сарађује тако што ће доставити релевантне информације, документе и досијеа. Омбудсман може да присуствује административним слушањима и састанцима других органа и може да прегледа свако место на коме бораве или раде лица лишена слободе." Наведена је и обавеза омбудсмана и његовог особља да чувају поверљивост добијених информација, осим ако их затражи Веће.

Предвиђено је да Веће за људска права има 14 чланова од којих у року од 90 дана по ступању на снагу Дејтонског споразума Федерација именује 4, Република Српска 2, а преостале, укључујући председника, Министарска комисија Европског савета и они не могу бити држављани Босне и Херцеговине или суседних земаља али ће том наименовању претходити консултације са потписницима споразума. Чланови Већа се бирају на период од пет година, могу бити реизабрани, али морају имати и "квалификације потребне за високу правну функцију или ће бити признати правници." Пријаве већу подноси омбудсман, нека страна потписница, лице невладине организације или група појединаца "који тврде да су жртве кршења људских права од стране

било које стране потписнице, или који наступају у име наводних жртава које су погинуле или нестале."

При одлучивању које ће пријаве прихватити и којим ће их редом решавати према члану 8. Анекс 6. примењиваће се следећи критеријуми: "(а) да ли постоје решења која су на снази и да ли је подносилац пријаве доказао да су та решења исцрпљена и да је пријава поднета Комисији у року од шест месеци од дана када је донесена коначна одлука; (б) Веће неће разматрати пријаве које су суштински исте као пријаве које су већ размотрене од стране Већа или су већ упућене у други поступак на међународно истраживање или решавање; (ц) Веће ће такође одбацити пријаве за које сматра да нису у складу са овим споразумом, а које су очигледно неосноване, или представљају злоупотребу права подношења пријаве; (д) Веће може да одбије или одложи разматрање ако се пријава тиче предмета који већ решава неко друго међународно тело за људска права, надлежно да суди о пријавама и доноси одлуке у конкретним случајевима, или нека друга Комисија основана анексима Општег споразума; (е) у начелу, Веће ће настојати да прихвати и да даје приоритет пријавама а нарочито тешком и систематском кршењу људских права, као и о кршењу права које се заснива на дискриминацији на забрањеним основама; (ф) пријаве које захтевају привремене мере биће разматране као приоритетне да би се утврдило: (1) да ли их треба прихватити, и ако треба, (2) да ли треба одредити приоритет за заказивање поступка за доношење привремених мера."

Ако подносилац пријаве одустане, ако је питање решено, или ако није оправдано наставити истраживање "под условом да је то у складу са поштовањем људских права," Веће може суспендовати пријаву у свим фазама поступка, одбацити је или избрисати из евиденције. Иначе, у свим фазама поступка могућ је покушај Већа да се постигне пријатељско решавање проблема, а ако се у томе успе, објављује се извештај и прослеђује високом представнику, ОЕБС-у и генералном секретару Европског савета. Извештај треба да садржи опис чињеница и постигнуто решење, а може имати клаузулу поверљивости у целини или деловима ако о томе постоји споразум већа и укључених страна или ако је то неопходно за заштиту људских права.

Веће је овлашћено да разради правну процедуру доношења пресуда по пријавама уз обавезу да она буде правична и ефективна, а њоме се предвиђају писане молбе, усмено саслушање аргумената и подношење доказа. Веће има право да именује експерте и нареди привремене мере, довођење сведока и подношење доказа. Веће се састаје у такозваном "панелу" - заседањима од седам чланова од којих су два из Федерације, један из Републике Српске и четворице из иностранства. У састав Већа се може појавити као другостепени орган кад један "панел" донесе одлуку о пријави, а увек се у пуном саставу доносе општа правила, прописи и регулативе процедура. Саслушања пред Већем су јавна осим у ванредним околностима. Подносиоци пријаве морају бити лично присутни осим ако им Веће из оправданих разлога одобри изостанак, али их упоредо с тим у поступку могу представљати адвокати или други изабрани заступници. Напокон, све стране потписнице стриктно су се обавезале да ће у потпуности сарађивати са Већем и да ће му достављати све релевантне информације, што подразумева и пружање свих видова неопходне помоћи.

Веће је овлашћено да процени да ли је нека страна прекршила своје обавезе и донесе одлуку како да прекршилац изврши "накнаду за кршење обавеза", као и да му нареди да се уздржи или престане са деловањем којим се крше гарантована људска права, да надокнади штету и прихвати извесне привремене мере. Веће своје одлуке доноси већином гласова, а у случају нерешеног исхода гласања превагу односи председничког глас. По окончању поновног разматрања, одлуке Већа су коначне и обавезујуће, а сви чланови имају право да саопште сопствено мишљење и посебан став о сваком случају. Одлуке морају имати образложење, објављују се и достављају свим заинтересованим странама. За обављање својих функција Веће доноси правила и прописе, а поготову о прељиминарним саслушањима, хитном одлучивању о привременим мерама и одлукама "панела".

Поред тога, стране потписнице су се обавезале на унапређивање и охрабривање активности невладиних и међународних организација за људска права, посебно Уједињених нација и ОЕБС-а, омогућујући и потпун и ефективан приступ, истраживање и посматрање, оснивање локалних одбора итд. С друге стране, сви нивои власти Босне и Херцеговине дужни су да сарађују с тим организацијама, а пет година по потписивању Мирног споразума наставак функционисања Комисије прелази у надлежност босанскохерцеговачких институција, осим ако се међу потписницима не постигне другачији договор, па према њему Комисија настави да делује на исти начин као до тада.

9. Избеглице и расељена лица

Споразум о избеглицама и расељеним лицима садржан је у Анексу 7. Мирног споразума и њиме се гарантује право на повратак својим кућама свим лицима, враћање имовине или накнаде штете ако је имовина уништена. Повратак избеглица и расељених лица мора бити безбедан, "без ризика од узнемиравања, застрашивања, прогона или дискриминације, нарочито на основу етничког порекла, религије или политичког става." Стране потписнице су се обавезале да предузму све што је неопходно да се спречи било каква активност усмерена на ометање или спречавање сигурног и добровољног повратка, а пре свега да укину законе и административну праксу "са дискриминативним намерама и ефектима, спрече или брзо сузбију било какво писано или вербално подстрекавање етничких или религиозних непријатељстава и мучења кроз медије и другачије," да јавно упозоре и хитно сузбију одмазду "војних, паравојних и полицијских снага и других јавних службеника или приватних лица", да заштите на било ком месту етничке и мањинске групе и обезбеде им брз приступ међународних хуманитарних организација, као и да гоне, удаље или преместе "лица у војним, паравојним или полицијским снагама и друге јавне службенике одговорне за озбиљно кршење основних права лица која припадају етничким или мањинским групама.

Лица или породице имају право на слободан избор одређишта, а стране потписнице их не могу присиљавати на избор или останац, излагати озбиљним опасностима или усмеравати "да пређу у подручја која немају основне услове за нормалан живот. Позван је УНХЦР да "изради план који ће омогућити скори, миран, организован и постепен повратак избеглица и расељених лица у домовину који може укључити приоритете за одређена подручја и одређене категорије повратника. Стране се слажу да изврше овакав план и да му прилагоде своје међународне договоре и унутрашње законе. Они одговорно позивају државе које су прихватиле избеглице да убрзају њихов скори повратак у сагласности са међународним правом."

Обавеза стварања политичких, економских и социјалних услова за добровољан повратак и хармоничну реинтеграцију избеглица подразумева пружање све потребне помоћи од стране потписника и гарантовање да се враћање изводи мирно, организовано и постепено. На сопствени захтев избеглице ће се ослобађати војне и друге обавезне службе и неће трпети никакву дискриминацију поводом војне обавезе. Помажући активност међународних хуманитарних организација на овом послу, потписници Мирног споразума ће са своје стране обезбеђивати и "медицинску помоћ, дистрибуцију хране, помоћ у спајању људи, тренутни и сталан смештај и друге активности виталне за испуњавање њихових мандата и уклањање административних сметњи. Међународном комитету црвеног крста ће пружити све информације за проналажење несталих лица, односно установљивање њиховог идентитета, пребивалишта и судбине."

Чланом 6. Анекса је предвиђена и амнестија избеглица која се овако дефинише: "Избеглица или расељено лице које се врати, а које је оптужено за злочин биће амнестирано, изузев ако се ради о озбиљном нарушавању међународног хуманитарног закона дефинисаног у Статуту Међународног суда за претходну Југославију од 1. јануара 1991. године, или о злочину који није повезан са конфликтом. Ово лице ни

у једном случају неће бити осуђено за злочине због политичких или других неодољивих разлога, нити ће му се из истих разлога одбити молба за амнестију."

Потписници споразума су се обавезали да у року од 90 дана од особа високог моралног ауторитета формирају Комисију за расељена лица и избеглице са седиштем у Сарајеву и неограниченим бројем уреда у унутрашњости, с којим ће сарађивати и експедитивно извршаваће њене одлуке, прихватајући одговорност за повратак и реинтеграцију. Предвиђено је да Комисија има девет чланова који могу бити опозвани а именују се на следећи начин: "Федерација Босне и Херцеговине ће именовати четири члана, два са мандатом од три, а два са мандатом од четири године, а Република Српска ће именовати два члана, једног са мандатом од три, а другог од четири године. Председник Европског комитета за људска права ће именовати остале чланове, сваког са мандатом од пет година, а једног од њих именовати за председника," с тим што ће по истеку пет година одговорност за рад и финансирање комисије прећи на Председништво Босне и Херцеговине. Комисија утврђује правила и прописе о свом раду узимајући у обзир домаће законе и имовинска права, а заседа у пленарним седницама.

Комисији се обезбеђује простор и особље, професионално оспособљено и искусно у административним, финансијским, банкарским и законским пословима, а она бира извршни орган који ће руководити особљем. Стране потписнице подједнако учествују у покривању плата запослених и трошкова рада, а чланови Комисије су заштићени имунитетом или привилегованим дипломатским статусом. Комисија може ангажовати експерте и све видове сарадње у оквиру свог мандата. Мандат комисије формулисан је чланом 11: "Комисија ће примати и решавати сва потраживања некретна у БиХ ако имовина није била добровољно продата или на други начин замењена од 1. априла 1991. године и ако потраживач сад не поседује ту имовину. Потраживати се могу некретнине или накнада."

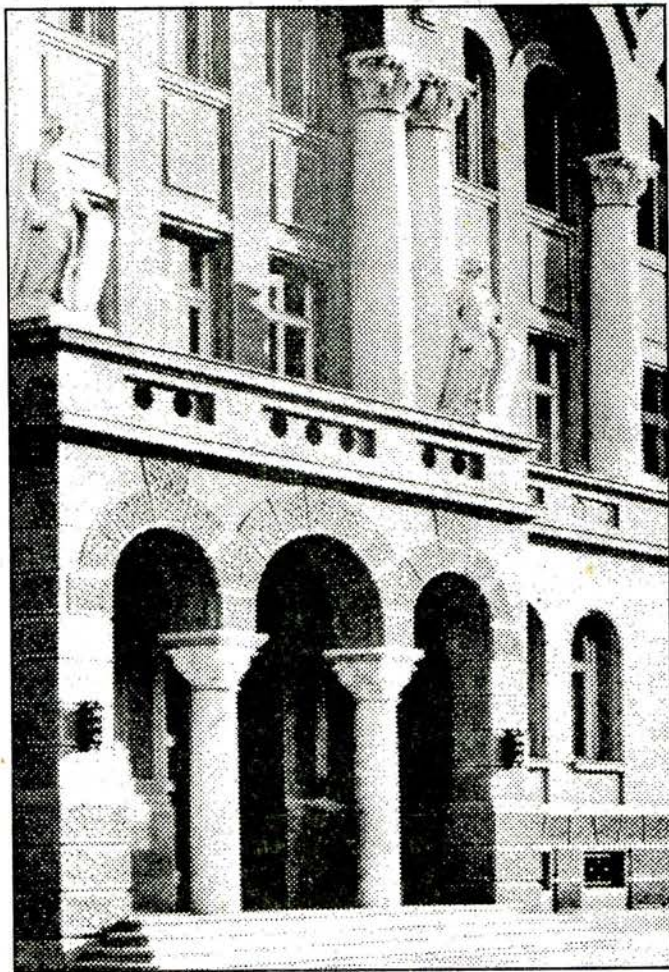
Комисији је гарантован приступ свој документацији и свакој некретнини и она одређује законског власника по пријему захтева, а већином гласова одлучује о враћању имовине или исплати накнаде. "Комисија неће признати као важеће илегалне имовинске трансакције, укључујући било који трансфер извршен под принудом, у замену за дозволу за излазак или документа, или ако је у било каквој вези са етничким чишћењем. Особа којој је одобрен повратак имовине може прихватити задовољавајући договор о закупу уместо да поново преузме имовину." Поред тога, установиће фиксне норме за процену вредности на основу стања власништва до 1. априла 1992. године или других разумних критеријума. "Комисија ће имати право да утиче на све неопходне

Високи представник има овлашћења да "склапа уговоре, стиче непокретну и личну имовину и њом располаже"

трансакције у трансферу или одређивање права, залога или закупа, а моћи ће и да другачије распореди имовину која је у вези са предметом закупа или је дефинисана као напуштена. Нарочито Комисија ће имати право да прода или изда у закуп или заложу имовину било ког становника или грађанина БиХ или једној или другој страни када је законит власник тражио и примио надокнаду уместо поврата имовине, или кад је имовина проглашена напуштеном у сагласности са локалним законом. Комисија такође може издати у закуп имовину чије је коначно одређивање власништва нерешено."

Комисија је овлашћена да додељује новчану помоћ за будућу куповину имовине када је по неком захтеву одобрена надокнада уместо повраћаја: "Стране поздрављају вољу међународне заједнице да пружи помоћ у изградњи и финансирању смештаја људи у БиХ и прихватају обавезу да зако-

Окончан мандат међународне изборне комисије: неопходно је да Народна скупштина Републике Српске усвоји нове изборне законе

питим власницима имовине исплате надокнаду одређену од Комисије, као и да им додели приоритете у добијању смештаја." Комисија неће дозволити да је недостатак било чије сарадње спречи у доношењу одлука, а одлуке су јој коначне, а њени инструменти у облику права, дужности, залога и сличних средстава, морају се признати на целокупној територији Босне и Херцеговине.

Избеглице и расељена лица се могу привремено смештати у куће без власника, али само по обавештавању Комисије и у сарадњи са хуманитарним организацијама, с тим што су и те куће подложне коначном одређивању власништва и прописивању услова привременог издавања. Од свих донација и новцем од продаје, куповине, давања у закуп или залагања имовине која је предмет власничких захтева, наложено је Централној банци Босне и Херцеговине да формира имовински фонд избеглица и расељених лица и његовим финансијским средствима располаже Комисија, а стране

потписнице су дужне да организују поводом овога споразума обавештавање свих становника БиХ без обзира где тренутно живе.

10. Чување националних споменика

Анексом 8. постигнут је споразум да се у року од деведесет дана формира Комисија за очување националних споменика са седиштем у Сарајеву и евентуалним канцеларијама у другим местима. Чине је пет чланова, од којих су два из Федерације и један из Републике Српске са мандатима од три године, док остале чланове с петогодишњим мандатом од којих је један председник, имањује генерални директор Организације УН за образовање, науку и културу. Чланови Комисије по истеку мандата могу бити реизабрани, а међу њима се не могу наћи лица која су оптужена, осуђена или одбила да се одазову позиву Међународног суда за бившу Југославију. По истеку пет година Комисија прелази у надлежност Владе Босне и Херцеговине уколико се потписници не споразумеју да јој продуже досадашњи статус.

И ова Комисија има објекте и стручно особље у које су укључени представници свих етничких група, док ентитети одређују и равномерно носе њене трошкове. Домаћи чланови Комисије имају имунитет а страни, дипломатски статус. "Комисија ће примати молбе да имовина која има културни, историјски, верски или етнички значај буде проглашена за националне споменике и одлучивати о овим молбама." Свака молба мора да садржи стање и тачну локацију, тренутног власника, одређене суме потребне за евентуалну поправку, предлог начина употребе и основ по коме би се односна имовина прогласила националним спомеником. При одлучивању Комисија власницима и осталим заинтересованим лицима пружа прилику да се изјасне, а потписници су се споразумели да се годину дана по подношењу молбе или до доношења одлуке уздрже од поступака који би могли оштетити третирану имовину. Одлуке Комисије морају бити писмене, да садрже све релевантне чињенице и основ доношења, а усвајају се већином гласова свих чланова и коначне су. "Ентитет на чијој територији се налази та имовина ће настојати да предузме све одговарајуће правне, научне, техничке, административне и финансијске мере потребне ради заштите, конзервирања, презентације и рехабилитације те имовине."

Комисија усваја правила и прописе о свом деловању, а сви државни службеници и органи дужни су да с њом сарађују, пружају јој информације и помоћ. Што се тиче критерија за избор, "за национални споменик може бити проглашена следећа имовина: покретна и непокретна имовина од великог значаја за групу људи са заједничким културним, историјским, верским или етничким наслеђем, као што су архитектонски, уметнички или историјски споменици, археолошка налазишта, групе зграда, као и гробља."

11. Оснивање јавних корпорација

Споразум о оснивању јавних корпорација је представљен кроз Анекс 9. мотивисан је потребом реконструкције инфраструктуре и функционисање саобраћаја и других услужних делатности које су важне за економски опоравак и функционисање институција Босне и Херцеговине. Основана је Комисија за јавне корпорације, "која ће испитати оснивање јавних корпорација које ће обављати јавне услужне делатности, као што су комуналне услуге, поштанске и комуникацијске услуге и функционисање енергетског система, за добробит оба ентитета." У року од 15 дана Федерација именује два члана Комисије, Република Српска једног, уз обавезу да они имају признате високе моралне квалитете и економску политику и правну квалификаност, а с озбиром да ће Комисији бити корисна међународна експертиза, остала два члана од којих је један председавајући именује председник Европске банке за реконструкцију. "Комисија ће нарочито испитати одговарајуће структуре за такве корпорације, услове неопходне за обезбеђивање њиховог успешног и сталног рада и најбољи начин за прибављање дугорочног инвестиционог капитала.

Чланом 2. Споразума специјално је основана Саобраћајна корпорација за организовање и рад цеста, железничких

пруга и лука, која има седиште у Сарајеву и могуће канцеларије у другим местима с компетентним управним одбором директора, службеницима и другим особљем, у које ће ући представници свих етничких група. "Транспортна корпорација је овлашћена да гради, одржава и управља и да отписује некретнине и личну имовину у сагласности са посебним плановима које ће развијати. Такође је овлашћена да фиксира, прикупља најамнине, улоге, таксе и друге намете ради управљања фондом којим управља; да ступа у све уговоре и споразуме потребне за спровођење својих функција и да предузима друге акције потребне да спроводи ове функције."

Потписници споразума су се обавезали на постизање договора која ће правна овлашћења имати транспортна корпорација, којим ће и како транспортним средствима управљати, као и колико ће новца издвојити за њен почетни буџет и функционисање. Споразумеће се и о овлашћењима за прикупљање додатног капитала, а могу и саме допринети додатним фондовима. Подразумева се чланом 3. да се по препоруци Комисије начин установљивања транспортне корпорације може користити као модел за оснивање других корпорација, за управљање струјом, водом и енергентима, ПТТ и комуникацијским услугама.

Комисија и јавне корпорације су обавезне на сарадњу са свим организацијама које су укључене у имплементацију мировног споразума или са којима сарадњу наложи Савет безбедности Уједињених нација, што се посебно односи на међународни трибунал за бившу Југославију. Оно што би било посебно значајно за обрасце привредног понашања уобичајно у Савезној Републици Југославији је прописивање етичког принципа који би по мом мишљењу морао бити опште прихваћен: "Чланови Комисије и директори из Управног одбора Саобраћајне корпорације не смеју имати финансијски однос са било каквим предузећем или бити запослени у било каквом предузећу које има, или жели да склопи уговор или постигне споразум са комисијом или Корпорацијом, или има интереса на које директно може утицати активност или неактивност Саобраћајне корпорације."

12. Високи представник

Споразумом о спровођењу цивилних аспеката мировног решења из Анекса 10. установљена је институција Високог представника с обзиром да постоји широк спектар активности који обухвата "наставак акција хуманитарне помоћи докле год то буде потребно, рехабилитацију инфраструктуре и реконструкцију привреде, формирање политичких и уставних институција у Босни и Херцеговини, унапређивање поштовања људских права и омогућавање повратка расељених лица и избеглица и одржавања слободних и правичних избора". Његов задатак је да олакша напоре потписника, мобилише организације и тела "укључене у цивилне аспекте мировног решења" и координише њихове активности.

Према мандату и методама координације и веза из члана 2. Анекса 10, Високи представник ће: (а) надгледати спровођење мировног решења; (б) одржавати сталну везу са странама потписницама ради унапређивања њиховог спровођења свих цивилних аспеката мировног решења и високих нивоа сарадње између њих и организација и тела која учествују у тим аспектима; (ц) координирати активности цивилних органа и тела Босне и Херцеговине да би се обезбедило ефикасно спровођење цивилних аспеката мировног решења. Високи представник ће поштовати њихову аутономију у области њихове делатности, али ће им по потреби давати општа упутства о утицају њихове активности на спровођење мировног споразума. Цивилне организације и тела позивају се да помажу Високом представнику при извршавању његових обавеза тако што ће му давати сва потребна обавештења релевантна за њихове операције у Босни и Херцеговини; (д) омогућавати, на начин на који сматра да је потребно решавање било каквих проблема који се појаве у вези са спровођењем цивилних аспеката; (е) учествовати у састанцима организација које дају помоћ, нарочито кад је реч о питањима рехабилитације и реконструкције; (ф) периодично подносити извештаје о напредовању спровођења мировног споразума у вези са дужностима који су овим спора-

Право на повратак: лица или породице имају право на слободан избор одређишта

зумом добиле Уједињене нације, Европска унија, Сједињене Државе, Руска Федерација и друге заинтересоване владе, стране и организације; (г) давати упутства Комесаријату и добијати извештаје од Комесаријата међународних снага за полицијске дужности, основаних у Анексу 11. Општег споразума.

Високи представник је овлашћен да формира Заједничку цивилну комисију чијим ће седницама председавати и у чији ће састав укључити представника потписника, команданта ИФОР-а и представнике одређених цивилних структура по сопственом нахођењу, као и њене помоћне подкомисије за локалне нивое власти. Поред тога, предвиђен је Заједнички саветодавни комитет за консултације који ће деловати кроз договоре Високог представника и команданта ИФОР-а, чија се сарадња посебно потенцира. С друге стране, предвиђено је да Високи представник присуствује седницама Заједничке војне комисије; а лице које он овласти и седницама њених помоћних комисија. Ипак, "Високи представник неће имати овлашћења над ИФОР-ом, неће се ни на који начин мешати у спровођење војних операција или у командни састав ИФОР-а".

Високи представник самостално именује сопствено особље, а његово деловање се заснива на истим привилегијама као и деловање ИФОР-а, док су се потписници обавезали да му помогну у решавању проблема смештаја, транспорта, комуникације и набавке хране. Он чак има овлашћења да "склапа уговоре, стиче непокретну и личну имовину и њом располаже." Посебно се наглашава да Високи представник, његово особље и уреди имају све привилегије и имунитетска права која прописује Бечка конвенција о дипломатским односима. Ипак, оно што је његова највиша привилегија и неприкосновено право којим се крше сви релевантни правни принципи демократских организованих друштвених структура и нормативна начела цивилизованог света, садржано је у члану 5. којим се каже: "Високи представник је коначни ауторитет за тумачење овог Споразума о спровођењу цивилних аспеката мировног решења." То је типично гувернерско овлашћење. Нигде у западним државама, које се звучним фразама диче својим демократским тековинама, нема предвиђено да инокосни носилац било које политичке и државне функције у коначном исходу тумачи правна правила којима се регулишу његов статус, права и дужности.

13. Међународна полиција

Пошто су се потписници Споразума обавезали да ће њихови цивилни органи реда функционисати према међународно признатим стандардима, Анексом 11. се инаугурише Споразум о међународним снагама за полицијске дужности

да им помажу у реализацији њихових обавеза. Предвиђено је да међународна полиција ИПГФ има аутономију, да њеним активностима координише Високи представник, док ће на челу бити Комесаријат, кога ће уз консултације са Саветом безбедности именовати генерални секретар Уједињених нација. Предвиђено је да Комесаријат чине искусна лица високих моралних вредности, да може да прими разне облике помоћи од страних земаља и организација, да периодично оснивачу и координатору подноси извештаје о свом раду као и да он и његово особље имају потпуну неприкосновеност и апсолутни имунитет. Представник Комесаријата може присуствовати седницама Заједничке цивилне комисије и Заједничке војне комисије.

Према члану 3. Анекса програм помоћи ИПГФ обухвата: "(а) надгледање, посматрање и инспекцију активности одржавања реда као и објеката за одржавање реда укључујући и судске организације, структуре и поступке; (б) давање савета

Дејтонским споразумом установљена је вештачка држава каква никада нигде није постојала

особљу и снагама за одржавање реда; (ц) обуку особља за одржавање реда; (д) омогућавање странама потписницама, у оквиру мисије помоћи ИПГФ, да лакше обављају своје активности одржавања реда; (е) процењивање претњи јавном реду и давање савета у вези са способношћу снага за одржавање реда да савладају такве претње; (ф) давање савета управним властима у Босни и Херцеговини о организацији ефективних цивилних органа за одржавање реда; (г) пружањем помоћи давањем пратње особљу страна за provedбу закона приликом обављања њихових дужности, према процени ИПГФ."

Потписници споразума су се обавезали да у року од 30 дана доставе све податке о својим снагама за одржавање реда "које ће обухватити бројност снага, њихов положај и струк-

туру" као и "документацију за одржавање реда и њиховог особља: обуци, запосленима и начину функционисања." Уз то, они неће ничим ометати, спречавати или оспоравати међународну полицију, а њеном особљу омогућиће "хитан и потпун приступ сваком месту, лицу, активности, поступку, документу или "било ком другом фактору или догађају у Босни и Херцеговини." Истовремено, "ово подразумева право на надгледање, посматрање и инспекцију сваког места или објекта на коме ИПГФ сматра да се одвијају полицијске или активности одржавања реда, судске активности или постоје лица у притвору." Уколико то захтева ИПГФ, потписници су дужни да му ставе своје "квалификовано особље на располагање за обуку, и од њега се очекује да ступи на дужности одржавања реда одмах по истеку обуке." Очигледно је овде реч о намери идеолошког испирања мозга, политичког преобраћања и шпијунског врвовања.

На свако одбијање сарадње у облику опструкције, мешања у активности, одбијања захтева и неиспуњавања обавеза Комесаријат обавештава Високог представника и команданта ИФОР-а, а Високи представник улази у процес консултација ради предузимања одговарајућих мера које се овде не прецизирају, али се подразумевају на основу других делова Споразума, док у случају добијања поузданих информација "о кршењу међународно признатих људских права и основних слобода, или о улози службеника или снага за одржавање реда кршењу људских права и основних слобода, прослеђује их Комисији за људска права, Хашком трибуналу и другим организацијама по свом нахођењу.

"Општи споразум о миру у Босни и Херцеговини парафиран је у Дејтону, а нешто затим потписан у Паризу, а Савезна Република Југославија је пружила гаранцију да ће он бити поштован од стране Републике Српске, па се и у том случају легитимише као једна врста њеног старатеља. Уз то се Југославија писмом Слободана Милошевића, чији су текст написали Американци и у идентичном садржају га дали на потпис Алији Изетбеговићу, обавезала на моментално ослобађање свих заробљеника који нису учествовали у борбама, успостављање пуних дипломатских односа са Босном и Херцеговином што подразумева отварање амбасада и конзулата, склапање царинске уније, инсталисање директне и безбедне телефонске линије међу шефовима држава, издавање сталне дозволе за директне авионске летове између Београда и Сарајева, узајамне посете високих државних функционера, пристанак на оснивање Комисије за економску интеграцију и развој инфраструктуре, заједничке привредне коморе, организовање културне и образовне размене, међусобне посете официра оружаних снага, као и на формирање међународне Комисије која ће се бавити "потрагом за чињеницама и другим потребним истраживањима узрока, трајања последица сукоба, на најширим и најобјективнијим могућим основама, и да на основу тога састави извештај који ће доставити свим заинтересованих земаља и организацијама."

14. Договорени принципи за Сарајево

Дејтонски споразум даље у ширем смислу чине Споразум о оживотворењу Федерације Босне и Херцеговине, Анекс на тај споразум који чине Договорена начела за Прелазни статут града Мостара, Споразум о успостављању заједничког већа о сарадњи, Споразум о почетку повратка прогнаних у градове Јајце, Бугојно, Столац и Травник, Споразум о повратку избеглица у подручје Велике Кладуше и Цазина и Елементи договорених принципа за Сарајево, што упечатљиво сведочи са каквим се тек компликованим проблемима и неповерењем суочава Муслиманско-Хрватска Федерација. Очигледно је да јој у овом облику на дугу стазу нема опстанка и да ће се неминовно распасти.

Оно што се у свему томе непосредно тиче и Републике Српске су елементи договорених принципа за Сарајево којима се предвиђа да ће Сарајево бити "јединствен град чија ће влада укључивати представнике главних етничких скупина у БиХ. Град Сарајево ће бити посебна и одвојена политичка јединица унутар БиХ, која ће се састојати од 10

полуавтономних политичких округа: централног округа и 9 општина, "чије ће владе бити одговорне за културу, образовање и локалне здравствене услуге." Политички окрузи могу (а) бирати језик који ће користити у службене сврхе; (б) истицати заставе и друге симболе Федерације или Републике Српске, уз ону Републике Босне и Херцеговине; и (ц) поштовати службене празнике Федерације и Републике Српске." При реализацији свих својих гласачких права грађани Сарајева ће слободно оптирати да ли ће гласати на изборима Републике Српске или у оквиру Федерације. Свака општина има своју владу и бира једног члана градског већа. Осталих 10 чланова градског већа изабраће Законодавно тело Федерације, а пет Народна скупштина Републике Српске. При избору свих органа стриктно ће се водити рачуна о етничкој структури, док ће се на месту градоначелника са једногодишњим мандатом и његовог заменика налазити муслиман и Србин, уз додатног заменика Хрвата.

У циљу изградње поверења уговорено је да се из Сарајева, укључујући и Пале, у року од 120 дана повуку све оружане снаге осим ИФОР-а, а градска влада ће формирати интегрисану полицију с посебном јединицом у сваком од 10 округа. Уз то ће бити одговорне за градски превоз, комуналије, канализацију итд. Грађани било ког политичког округа имаће право да референдумом одлуче да се у њиховом округу примењују или закони Федерације или Републике Српске, али под условом да веће Града Сарајева може, већином гласова својих чланова тражити од Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине изјаву да се једна или више одредби закона ентитета неће примењивати у округу, да би се избегао прекид програма на нивоу Града или неправилности као резултат неједнаког третмана грађана."

15. Завршни коментар

Све у свему, Дејтонским споразумом је успостављена вештачка држава каква никада нигде није постојала и њен рок трајања је искључиво везан за спремност и стрпљење великих сила које се политички исцрпљују и економски троше њеним дуготрајним одржавањем у целенама и неуморним љуљањем у колевицу коју све три етничке групе појединачно осећају као решетке тесног и неугодног кавеза. Да су могле заједно да живе, до рата не би ни дошло. Да су постојали услови за независну државу Босну и Херцеговину она би историјски већ одавно била формирана. Политичка и правна импровизација стратешки одговара само Американцима јер они имају богомдан разлог за инсталисање војних база у ситуацији у којој се њихове трупе ускоро морају повући из Немачке.

По облику владавине Босна и Херцеговина је имплицитно конституционално одређена као република (мада се то нигде изричито не каже), по облику политичког решења демократска држава, по облику државне власти, заступљен је принцип поделе власти на законодавну, извршну и судску, а по облику државног уређења је сложена држава, па је преостало да размотримо да ли је федерација или конфедерација. То нам је посебно значајно да бисмо до краја осветлили правну природу ентитета. Американци су кроз Дејтонски споразум форсирали термин "ентитет", који значи "биће, битност, суштина" (Милан Вујаковић: "Лексикон страних речи и израза", "Просвета", Београд, 1996, стр. 296.), а његовом употребом се заправо замагљује суштина и избегава јасно одређење. Досад је веома мало коришћен у међународном јавном праву и политичкој пракси.

Пошто се ентитетом назива Република Српска а Република увек означава државни облик, било да је реч о независној држави или федералној јединици, док је други ентитет Федерација Босна и Херцеговина што значи да је реч о сложеној држави, њихова заједница мора имати специфичније одређење. Сложени државни облик чији су ентитети једна република и једна федерација и може бити само конфедерација. Уосталом, ранија Босна и Херцеговина као федерална јединица бивше Југославије, распала се кроз крвави грађански рат. Кроз тај рат је изграђена и Република Српска

и Муслиманско-Хрватска Федерација, а они су се међународним уговором повезале у заједницу установљавајући извесне заједничке органе с јасно прописаном надлежношћу. Истовремено су се споразумеле да у првим фазама тај заједнички државни облик функционише уз страну помоћ и дефинисани државни суверенитет и територијални интегритет у односу на суседне земље.

Ентитети су у неупоредиво слабијој међусобној вези него федералне јединице претходне Југославије, а западне силе непрекидно наглашавају да Босна и Херцеговина није никакав протекторат или територија под старатељством, мада би понашање страних трупа и међународне полиције сведочило о супротном, а присутни су и разни видови политичких и економских притисака и уцена да би се изнудили извесни уступци владајућих кругова ентитета. Западне силе, предвођене Американцима, Дејтонски споразум су схватиле само као полазну основу за постепену изградњу што унитарније Босне и Херцеговине. Интерес је српског народа и Републике Српске да се практично зацементирају све дејтонске одредбе и сачека мирно расплет муслиманско-хрватских односа који се и даље безнадежно компликују. Дакле, не треба ни компликовати односе са западним силама и међународним организацијама, нити изазивати било какве конфликте, али се не сме ни прихватити језик ултиматума и тихе ревизије Дејтонског споразума на српску штету, што је било карактеристично за управо изборима одобрени режим Биљане Плавшић и Милорада Додика.

Веома је значајно што је овим парламентарним изборима окончан мандат Међународне изборне комисије, па органи и представници Републике Српске треба што конструктивније да иницирају код својих партнера у Федерацији да се изради квалитетан изборни закон за будуће изборе на нивоу Босне и Херцеговине. Упоредо с тим, неопходно је да Народна скупштина Републике Српске по убрзаном поступку усвоји нове изборне законе за све републичке и локалне нивое власти. Наравно, неопходан је и попис становништва и иновације бирачких спискова, што пре свега подразумева укључивање у бирачке спискове свих лица која трајно живе на територији Републике Српске и из било ког разлога су одлуком страних фактора до сада редовно или повремено елиминисани.

Такође је важно да бирачки спискови укључе све муслиманске грађане који живе у Републици Српској или су досадашњим гласањем на српским изборима потврдили вољу да се врате јер су пре рата живели на њеној територији. Тиме ће се избећи компликовање односа са западним силама, а законом се мора предвидети да су бирачка места искључиво размештена на територији Републике Српске. И искуство последњих избора нас учи да је практично немогуће контролисање изборног процеса у иностранству, Југославији, Хрватској и Федерацији, а проблем непотврђених гласачких листића у ковертима је посебно компромитантна изборна категорија. Без сумње, лакше је међународним организацијама и западним силама да организују на дан избора авионски и аутобуски превоз свима онима који имају право и желе да гласају, него да башају паре на промашене идеолошке пројекте и доктринарне илузије. Уз то, гласање мора трајати само један дан, контрола је свеобухватна и ригорозна, пребројавање гласачких листића одмах по затварању бирачких места и објављивање изборних резултата систематско и неодложно.

Природни политички процеси у толерантној атмосфери неминовно ће водити успостављању оне врсте међусобних односа између ентитета који карактерише релације између држава чланица Европске уније. Изборни тријумф патриотских политичких партија у крајње сложеним условима деловања показао је да се ничим не може сломити воља једног изразито слободарског народа, као и да нема тог новца за који се може изневерити патриотизам и продати национални понос, демократске традиције и слободарски принципи. Политичка победа која је запрепастила западни свет имаће данас несагледиве и невероватне позитивне реперкусије за целокупно човечанство.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА НОВИНАРЕ

"Даме и господа, Српска радикална странка је у потпуности задовољна ефикасношћу војних и полицијских снага, које сузбијају шиптарски тероризам на Косову и Метохији. Ми сматрамо да те акције треба извести до краја, да тероризам мора бити потпуно уништен, а, с друге стране, непрекидно се залажемо за почетак дијалога са представницима албанских политичких партија. Ми сматрамо да није добро да у дијалогу учествују представници само Руговине политичке партије. Убеђени смо да треба да буду присутни представници свих релевантних политичких партија, дакле, оних партија за које се у јавности, више или мање, зна да имају извесно упориште у албанском бирачком телу, иако су Албанци до сада бојкотовали све парламентарне демократске изборе у нашој земљи.

Било какво решење да се договори, иза тог решења треба да следе избори, а да би се ти избори одржали, потребан је попис становништва. На основу пописа становништва – прављење бирачких спискова. И сви преговори треба да се усмеравају у том правцу.

Српска радикална странка се залаже максимално, колико је то у њеној могућности, да се што озбиљније и темељитије приступи ревизији пореског и укупног фискалног законодавства у нашој земљи. Ми сматрамо да треба ићи у правцу кодификације, поједностављења правне регулативе, поједностављења наплате обавеза и дажбина према држави, а кад имамо поједностављење, онда је и контрола много лакша, много успешнија.

Пред Владом народног јединства од септембра, па надаље, много је посла. Ми радимо на пројекту већег броја закона, на изменама и допунама садашњих закона и, мислим, до наредног заседања Народне скупштине да ћемо имати читав низ тих докумената, која ћемо понудити народним посланицима.

Влада непрекидно ради током лета, у шта сте се могли уверити, а само поједини министри су користили седмодневни годишњи одмор, то је било максимално колико су имали на располагању за одмарање. Неки од нас, као што видите, уопште се не одмарају, толико је обавеза, толико је посла.

Наравно, ми се не жалимо због тога, због обавеза и послова, сами смо желели да их преуземо, а убеђен сам да ће тај труд, то залагање бити адекватно окончано и добрим ефектима напора који су уложени", у најкраћем је скицирао теме редовне конференције за штампу Српске радикалне странке, њен лидер и потпредседник Владе народног јединства, др Војислав Шешељ, стављајући

се на располагање новинарима свих значајнијих редакција.

Новинар: Да ли недавна претња Адема Демаћија да ће такозвана ОВК ускоро прећи на друге облике борбе који ће за српску власт и становништво бити још непријатнији, заправо најављује, како неки сматрају, диверзије, атентате, саботаже на територији Београда и других градова Србије?

Др Шешељ: Адем Демаћи се није тако децидно изјаснио шта подразумева под новим облицима борбе, али ми морамо бити спремни на све, јер имамо посла са бескрупулозним терористима. Убеђен сам да ће наша полиција бити у стању да се таквим изазовима супротстави, али Албанцима треба скренути пажњу куда то води и да ће највећу штету они имати уколико се упусте у такве облике деловања. Мислим да би било најпаветније да припадници шиптарске националне мањине извуку адекватну поуку из пораза терористичке

"У-Че-Ха", како је они називају, и да схвате да војним путем не могу остварити ниједан интерес, а поготово не могу издејствовати отцепљење од Србије.

Наравно, они нам могу задати много мука, много проблема, али се кола опет могу сломити на њиховим леђима. Незаменљив је дијалог представника Владе Србије и представника албанских политичких партија као средство решавања унутрашњих политичких проблема. Ми непрекидно апелујемо да се приступи том дијалогу, непрекидно смо спремни на тај дијалог.

Новинар: Како оцењујете недолазак Ругове и његових представника на разговоре на које их је позвао потпредседник Марковић, и да ли под оним "и други представници релевантних албанских политичких партија" подразумевате и политичке представнике такозване ОВК?

Др Шешељ: У овом случају није било речи о отпочињању дијалога, био

Никада више са тзв "ОВК": било би најпаветније да припадници шиптарске националне мањине извуку адекватну поуку из пораза терориста

је заказан само радни састанак Ратка Марковића, шефа делегације Владе Србије, и Фехмија Аганија, кога је Ругова именовао за шефа сопствене делегације за дијалог са Владом Србије. То је требало да буде радни састанак да би се договорио наставак дијалога. Али, Агани се није одазвао.

Ми сматрамо да у дијалогу треба да учествују представници свих релевантних политичких партија, свих политичких партија које нешто значи у шиптарском јавном мњењу на Косову и Метохији. За терористе не може бити места за столом за којим се води дијалог. За кога год будемо имали доказе да се бавио терористичким активностима, тај ће доћи под удар закона, кривичног закона. А сада, правити разлику колико који политичар заступа ставове терориста, било би бесмислено, знате и сами. Очигледно је да је јавно прихваћено да Адем Демаћи буде политички представник терориста, али ми имамо доказе да су терористи сарађивали и са Ибрахимом Руговым и његовом странком, и да су неки активисти Ругоvine странке учествовали у терористичким активностима, тако да би улазак у анализе ове врсте био поприлично неплодан. Оно што је за нас важно је да се тероризам у потпуности уништи, а они који су окривили руке терористичким радњама, да се изведу на суд и казне у складу са законом. Наравно, и они који су организовали терористичке акције. А сад, хоће ли неко изјављивати да се слаже са тероризмом, да га вербално подржава или не подржава, бесмислено је о томе расправљати. Ми не судимо никоме за мишљење, не примењујемо санкције за мишљење. Можемо да судимо само за конкретно кривично дело.

Новинар: Како објашњавате чињеницу да су нека села на Косову спаљена месец дана пошто су их цивили напустили, и да ли имате сазнања зашто се милиција повлачи из неких места из којих потписује припаднике такозване ОВК?

Др Шешељ: Наша полиција не потискује никаву војску. Нигде у свету полиција није у стању да ратује са војском. Наша полиција потискује или ликвидира искључиво терористе.

Друго, не може полиција у сваком тренутку чувати сваку кућу. Најприродније је да свако чува своју кућу, а ако су становници неког села у потпуности напустили своје куће, избегли у шуме, а да нема правог разлога за тако нешто, пошто наша полиција уопште не малтретира цивиле и непрекидно их позива да се врате, онда су ти становници сами дигли руке од својих кућа. Знате, онда је повећан ризик од разних криминалних аката, појављују се лопови за које је идеална ситуација, много кућа, у кућама нема никог, а много имовине која може да се покраде. С друге стране, има и намерних палећина, знате, убаци се терористи, пале куће, запале село да би се то приписало нашој полицији.

Онај ко је на бескрупулозан начин дизао комплетно цивилно становниш-

тво, из села га извлачио у шуме и планине, поготово је могао да пали те куће, не марећи што децу, жене и старце излаже ризицима од болештина, глади, жеђи и тако даље. Шта за њега онда значи да спали празне куће, да спали празно село? Ништа.

Новинар: Како ослобођена села сачувати од терориста, уколико се полиција повуче?

Др Шешељ: Кажем вам, неће наша полиција да чува сваку кућу, нити је то могуће. Не можемо на сваку кућу да одредимо по два полицајца да је чувају. Треба власници кућа да се врате у своје куће, па онога момента када им запрети опасност да позову полицију и полицију да интервенише. Тако се свуда у свету ради. Не знам ни за једну државу у свету где сваку кућу чувају по два полицајца. А полиција је увек спремна да интервенише када је грађани позову. Наша полиција је увек спремна да помогне и када је позову грађани албанске националности, да их заштити. Имамо читав низ супротних примера. Комплетна села предају оружје самоиницијативно нашој полицији, полиција одмах успоставља посаду и штити та села. Али, не може полиција да обавља свој посао ако треба ако грађани са њом не сарађују. Значи, вас неко може да убије у вашем стану или да вас малтретира сатима, недељама, месецима, ако нема ко да пријави полицији шта се вама дешава, ви сте незаштитени. Не може сваки грађанин у стану имати свог личног полицајца, па жена свога, па муж свога, и тако даље. Полиција ефикасно функционише само када јој се грађани обраћају за заштиту.

Новинар: Можете ли да објасните вашу изјаву да се српској страни не жури да преговара?

Др Шешељ: Ми смо непрекидно спремни за преговоре, али нам се не жури. Ако неће Шиптари, ми чекамо. Зашто бисмо ми њих пожуривали? Неоспорна је чињеница да су њима преговори много значајнији него нама.

Новинар: Да ли се зна колико то кошта Србију?

Др Шешељ: Јесте, кошта Србију, али зашто да ми журимо? Шта то значи да журимо, па да правимо неке уступке које иначе не бисмо? Преговори треба да трају онолико колико је потребно да доведу до одређених резултата.

Новинар: Зашто се тек сада чују оптужбе на рачун Слободана Милошевића, мислим притом на изјаву грчког министра одбране и неких грчких званичника, о томе да је председник Савезне Републике Југославије одговоран за настало стање на Косову и Метохији?

Др Шешељ: Грчка има своје унутрашње политичке проблеме. Ви сте видели, неки министри се већ ограђују од такве изјаве министра одбране, неки покушавају да овај став ублаже, и тако даље.

Грчка је у једној прилично тешкој ситуацији, не може се рећи да је тешка као што је наша ситуација, али није нимало ни лака ни завидна. Грчка је члан НА-

ТО пакта. Свака држава која је чланица НАТО пакта има по једног америчког шпијуна на сваког свог официра, од мајорског чина па надаље. Она је потпуно интегрисана у структуру НАТО пакта и сада се поставља питање колико је министар одбране заиста грчки министар, а колико амерички.

Новинар: Споменули сте да би било добро да се у шиптарски преговарачки тим укључе и представници свих релевантних политичких партија косметских Албанаца. Колико то важи и за нашу делегацију за преговоре, да ли у њој има места за представнике оних политичких партија које су на изборима освојиле 46 посланичких мандата?

Др Шешељ: Код нас се ти критерији мало другачије постављају. Све српске политичке партије су изашле на изборе, освојиле посланичке мандате и код нас онда нема претпоставки која странка има упориште у народу, која нема. Код нас постоје конкретни докази колико је која партија јака, па би, у складу с тим, било најприродније да све парламентарне политичке партије, које имају посланичке групе у Скупштини Србије, учествују у дијалогу са представницима албанских политичких партија. И, ако се сећате, Српска радикална странка је свог представника у преговарачки тим одредила пре него што смо постали владајућа партија. То је нуђено и Српском покрету обнове. Српски покрет обнове је одбио. Па су у почетку прихватили представници Савеза војвођанских Мађара, ја мислим да је једном био њихов представник у Приштини, па су после одустали.

Код нас је на делу био концепт да озбиљне парламентарне странке учествују у том дијалогу. И ту се ништа није променило. То је само била ствар воље конкретних партија да ли желе да учествују или не желе.

У политици Српског покрета обнове вероватно се нешто мења. А ко ће то њима знати? Код њих су мене сталне и нас понекад ухвати вртоглавица од сталних промена идеологија, политичких ставова, изјава, понашања представника Српског покрета обнове. Али, у сваком случају, ниједна од странака владајуће коалиције у Србији никада није искључивала могућност учешћа других парламентарних странака у вођењу дијалога. Ту простор остаје отворен. Ми немамо намеру, наравно, да наговарамо Српски покрет обнове да учествује.

Новинар: Да ли ће се скоро десити нека реконструкција Савезне владе, јесу ли вођени некакви разговори у том правцу и да ли, као странка, имате неке предлоге за измену постојећих законских прописа?

Др Шешељ: Ми смо још у мају постигли договор да се реконструкција Савезне владе обави у јуну. Међутим, очигледно су резултати црногорских ванредних парламентарних избора били изненађујући за све политичке партије у Савезној Републици Југославији. И после тих избора је битно пре...

однос снага, тако да се ниједној партији која је парламентарна на савезном нивоу практично не жури са реконструкцијом Владе.

Српска радикална странка сматра да Влада мора бити реконструисана. Ми желимо да у Савезној влади учествују све озбиљне политичке партије које имају посланичке групе у Савезној скупштини, али сматрамо да представници обе федералне јединице у Већу републике Савезне скупштине морају бити изабрани пропорционално снази својих партија у републичким скупштинама, док се евентуално не промени закон, и да би најприродније било да се иде на директне непосредне изборе за Веће република. У свим федералним земљама света, које имају дводомни парламентарни систем, чланови Горњег и чланови Доњег дома се бирају на непосредним изборима, са изузетком Индије у неким њеним државама. Зна се, наравно, како је то код нас предвиђено за Веће република.

То су два проблема која се морају решити. Дакле, питање састава Већа република и питање реконструкције Савезне владе. Наравно, кад је реч о реконструкцији Савезне владе, Српска радикална странка се не веже ни за какве личности, већ сматрамо да су ту сви адекватни посланици могући, наравно, под условом да су у Већу република бирани пропорционално снази парламентарних странака.

Новинар: Како коментаришете чистке у локалним медијима који делују на подручју Републике Српске и колико ће то, по вашем мишљењу, утицати на регуларност и резултат ванредних септембарских избора, па и на пласман ваше странке?

Др Шешељ: Актуелна власт у Републици Српској је очигледно изгубила главу, она се боји септембарских избора и због тога прибегава крајње репресивним мерама и чак измишља разноразне афере окривљујући политичке противнике као наводне виновнике. Али, убеђен сам да ће им се то обити о главу на септембарским изборима. На септембарским изборима очекујемо победу патриотских снага, какве представљају Српска радикална странка и Српска демократска странка.

Новинар: Како оцењујете данашњу изјаву политиколога Душана Алимпића у "Нашој борби" да је пропао покушај консолидације демократске опозиције у Србији и да ћете њихове позиције ускоро заузети ви и ваша странка?

Др Шешељ: Највећа странка демократске опозиције у Србији, Српска радикална странка, више није опозициона, ми смо сад владајућа политичка партија. Одувек смо желели да будемо владајућа политичка партија, али нисмо, наравно, постигли све што смо желели. Желели смо сами да будемо владајућа партија, народ је пресудио другачије, па је било нужно формирање коалиционе владе. Што се тиче осталих опозиционих странака, многе су пропале, многе су нестале са политичке сцене,

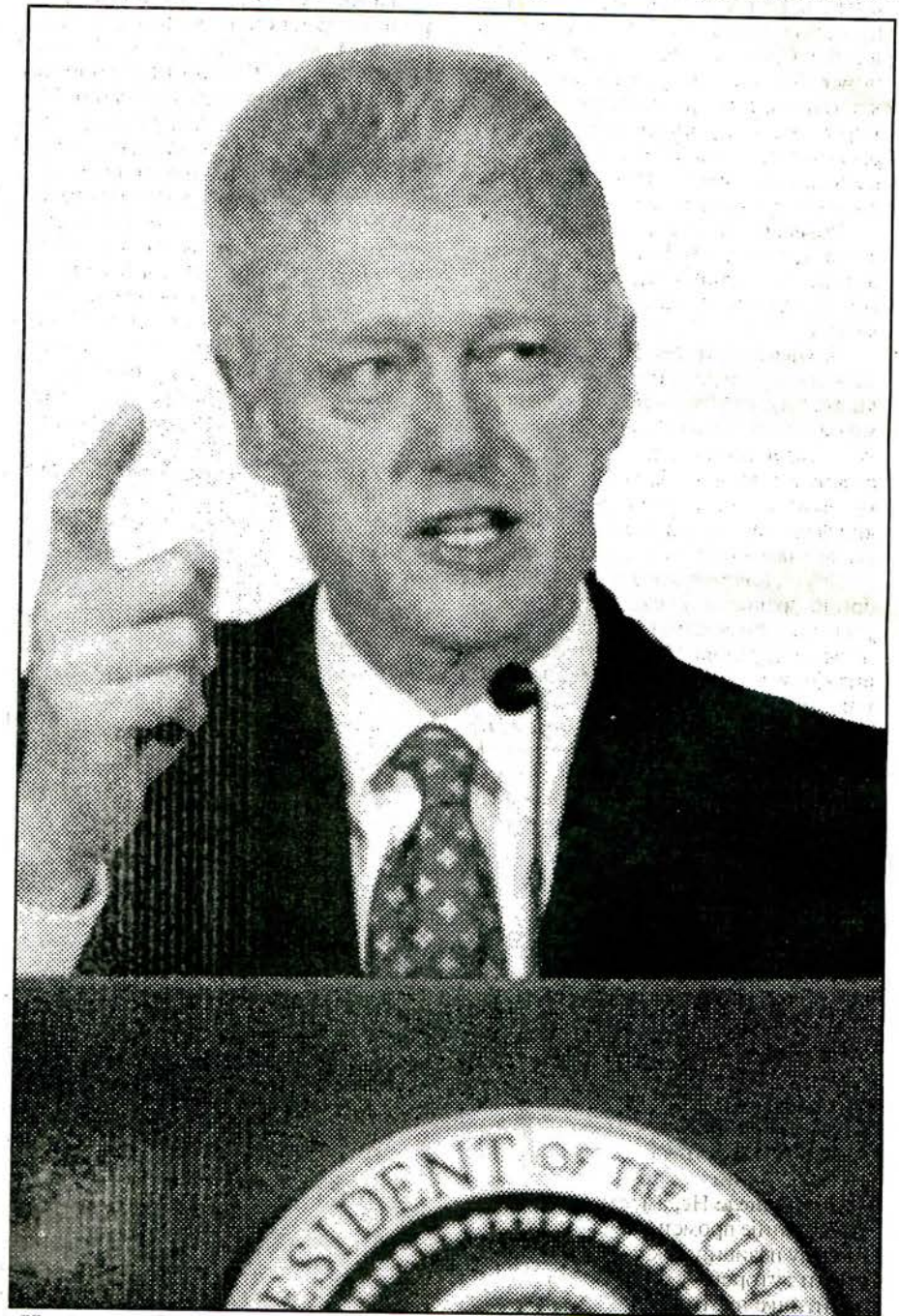
поготово оне странке које неко непрекидно треба да вуче на својим леђима, које никада ништа саме нису могле да постигну. Рецимо, та "Наша борба" непрекидно третира Весну Пешић и њену странку као озбиљне политичке факторе, а Весна Пешић је један једини пут са својим Грађанским савезом изашла на изборе 1992. године и добила мање гласова него Мирко Јовић?!

Али, ја не желим да коментаришем текстове у "Нашој борби", зато што је "Наша борба" једно веома покварено гласило, има покварене новинаре који измишљају разноразне глупости, међу њима је, на жалост, и Вера Дидановић, која је често на нашим конференцијама за штампу. Рецимо, јуче или прејуче су објавили да сам ја у току бављења страначком политиком изградио или купио

кућу у Батајници, што је једна чиста лаж. Кућа у Батајници је кућа моје мајке, а купљена је 1989. године, док у Србији није било ниједне странке. Е, сад, новине које се служе таквим лажима не заслужују да се о њима расправља. Једноставно, не заслужују озбиљан третман.

Новинар: Како коментаришете учестале тврдње пензионера да сте их преварили, јер сте им у предизборној кампањи обећали да ћете, ако ви и ваша странка дођете на власт, обезбедити правичну и редовну исплату пензију, довољну за пристојан живот?

Др Шешељ: Врло су вам интересантне ове формулације, господине Марковићу. Где сте нашли те формулације у мојим изјавама? Ја такве формулације, које сте ви овде изнели, никада нисам употребио. Ја не могу да коментаришем

И даље антисрпска политика: Америка своју позицију декларише као менторску и тугорску у односу на албанске политичке партије

ваше формулације као своје формулације. А ни формулације неког другог новинара не могу да коментаришем као своје.

Српска радикална странка чини све што је у њеној моћи, заједно са коалиционим партнерима у Влади народног јединства, да се пензије максимално редовно исплаћују, али под условом да се не доштампава новац, како би се вредност новца очувала. И постижемо то да се очува вредност новца, динар је стабилан, она девалвација која је спроведена крајем марта значила је само уједначавање реалног са номиналним курсом, који су сада приближни, и ми смо због тога задовољни, а довијамо се како знамо и умемо да свака исплата пензија иде из реалних прихода Владе.

Друго, маса пензија у Србији је за 15 посто већа од укупне масе плата. И просечна пензија је већа од просечне плате у Србији. У тако смо тешкој економској ситуацији, да се она мора рефлектовати кроз социјалну сферу. Сада очекујемо значајан учинак ових нових доприноса, односно пореза које смо завели на цигарете, они су усмерени искључиво за социјална давања.

Новинар: Постоје ли процене у Влади колико кошта појачан ангажман полиције на Косову и Метохији, и како коментаришете гашење нишког "Сити" радија?

Др Шешељ: Ми смо већ неколико пута износили апроксимативне процене колико нас све ове мере које спроводимо на Косову коштају, и то је отприлике милион марака дневно. То је наша странака процена. Влада такву процену званично није правила. Али се зна, видеће се то и из завршног рачуна буџета, колико нас је то коштало.

Друго, Савезно министарство је одобрilo фреквенцију свим правним субјектима и физичким лицима који су испуњавали услове, било да је реч о телевизијским или радијским фреквенцијама.

Треће, ова држава није дужна да фреквенције даје страним агентурама. Неко ко бесплатно емитује Би-би-си, неко ко бесплатно емитује "Глас Америке", "Дојче веле" или био коју другу страну станицу, и сам је страна агентура. Који је мотив једне телевизије да емитује "Глас Америке" сваки дан бесплатно? Који је мотив једне радио станице да емитује "Би-би-си"? Зашто би стране агентуре имале повлашћен положај у нашој земљи? Зашто такве програме не емитују преко сателита, па деле сателитске антене онима који желе да их гледају или слушају?

Новинар: Да ли се после терористичких напада, који су се десили у Африци, променила америчка позиција на Косову и Метохији?

Др Шешељ: Не, америчка позиција уопште није промењена и Америка јавно своју позицију декларише као менторску и тугорску у односу на албанске политичке партије, пре свега у односу на Руговин Демократски савез Косова. Можда је дошло до извесног пореме-

ћаја у дипломатским активностима америчких званичника због ових терористичких удара, али до промене њихове антисрпске концепције сигурно није дошло.

Новинар: Најавили сте ревизију фискалне и пореске законске регулативе. Хоће ли то имати прави ефекат на нашу привредну ситуацију?

Др Шешељ: Ми смо већ један потез на том плану постигли, смањили смо стопу доприноса и пореза на плате са 124 на 98 процената. Вероватно ћемо и даље ићи у том правцу, а како ћемо ревидирати нашу пореску политику, не могу унапред да вам говорим, ради се још увек о чисто радним материјалима, кад будемо имали прва усаглашавања, јавност ће бити обавештена кад будемо спремни да изађемо пред Народну скупштину.

Новинар: Можете ли да прокоментаришете привремене мере у "Далији"?

Др Шешељ: У "Далији" је дошло до кршења закона. Обманут је Привредни суд и дошло је до пререгистрације "Далије", обманута је и Влада Србије, па је дошло до укидања привремених мера и неке фирме су хтеле практично да отму "Далију" такозваном докапитализацијом. Докапитализација није ништа друго него други израз за пљачку. Влада је интервенисала и то спречила. Ми сматрамо да се "Далија" мора приватизовати, а ако неко жели да купи "Далију", мора да да новац за "Далију", а не лепа обећања као што је Милан Панић отео "Галенику". Милан Панић је отео "Галенику" такође неком варијантом докапитализације, тако што је уплатио 70 милиона долара на неки рачун у швајцарској банци, дочепао се "Галенике" и те паре вратио назад у Америку.

Новинар: Докле ће важити те привремене мере у "Далији"?

Др Шешељ: Важиће све док се не уклоне узроци који су довели до успостављања привремених мера.

Новинар: И једно питање које се само намеће: рекли сте да је докапитализација један вид пљачке, да ли то значи и да су купци "Телекома" опљачкали Србију?

Др Шешељ: Не, "Телеком" није докапитализован. Продато је 49 процената "Телекома", за вредност од милијарду и петсто милиона марака које је добила Влада Србије.

Став Српске радикалне странке је одувек био да је докапитализација у нашим условима редовно била пљачка. Ми сматрамо да треба ићи на чисте куповно-продајне односе, ако неко жели нешто да купи, онда треба тачно да се зна колико купује и колико плаћа то што купује. А не да купује лезим жељама и празним обећањима.

Новинар: Да ли ће се десити докапитализација беоцинске цементаре?

Др Шешељ: То се неће десити док је ова Влада, могућа је само продаја и беоцинске и косјерићке цементаре и оне у Новом Поповцу, и тако даље. Продаја кроз чист уговор: продајемо то и то, плаћате нам толико и толико. То је због докапитализације и привизије коју узима-

ју поједини директори због омогућавања домаћим и страним партнерима да се дочепају фирми, то више не долази у обзир! Где год будемо могли, то ћемо спречити.

Новинар: Има ли неких вести о "Застави", која је најзанимљивија?

Др Шешељ: Воде се разни разговори, али неких конкретних резултата о којима бисмо обавестили јавност још нема. Разговори се интензивно воде, мислимо да ће неких резултата бити.

Новинар: Ко је најозбиљнији у игри?

Др Шешељ: То се још не зна, сви су озбиљни који изразе интерес.

Новинар: На управо одржаној конференцији за штампу "Анема", "Асоцијације независних медија" изнета је и констатација да су "Сити" радио, "Радио Пирот" и "Контакт" угашени да би се затворио медијски простор на југу Србије. Колико о томе, по вашем мишљењу, има истине?

Др Шешељ: Прво, Српска радикална странка је за потпуну слободу медијског простора, ми смо се искрено залагали да се свим локалним радио и телевизијским станицама доделе фреквенције на овом конкурс, напали смо Савезно министарство што у првом наврату нису свима дали фреквенције и добили смо одговор да ће то бити учињено кад пондисиоци захтева испуне све законске услове. И колико знамо, кад се комплетира документација, сви их добијају. Не знамо ни за једну озбиљну радио или телевизијску станицу да јој није одобрена фреквенција. Али, никада нећемо стати у одбрану неке радио или телевизијске станице која преко своје фреквенције емитује програм страних агентура. Шта је "Глас Америке"? "Глас Америке" је страна агентура. Америчка влада финансира "Глас Америке" да би водила пропагандни рат против Србије.

Шта је радио "Би-би-си" на српском језику, сем страна агентура? Енглеска влада финансира "Би-би-си" да би водила рат против Србије, пропагандни рат.

Шта је "Дојче веле" на српском језику, осим страна агентура? Немачка влада финансира "Дојче веле" на српском језику да би водила пропагандни рат против српског народа. То су влада очигледне чињенице. То нису профитне организације, није им мотив зарада. Мотив таквих телевизијских и радио станица може бити или зарада или пропаганда.

Ми нисмо проверавали да ли те станице имају грађевинску дозволу, али знамо да грађевинска дозвола мора да се поднесе кад се отвори конкурс. Рецимо, "ЗИПС" телевизија је поднела и грађевинску дозволу. У току су интензивни радови на адаптацији објекта где ће бити смештена. Онај ко нема грађевинску дозволу, како може добити фреквенцију? Без тога не може ни у Америци да се добије фреквенција.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА НОВИНАРЕ

Новинарима се обратио заменик председника Српске радикалне странке Томислав Николић следећим речима:

Даме и господа, председник Српске радикалне странке др Војислав Шешељ налази се у Републици Српској где спроводи зваршницу изборне кампање. Ви знате да Српска радикална странка, заједно са Српском демократском странком покушава да спречи издајнике који су тренутно на власти у Републици Српској и фалсификасторе избора из такозване међународне заједнице да поново створе неку накарадну коалицију која је до сада владала у Републици Српске

ке радио и телевизијских станица, без обзира на то што мисле да могу да промене начин размишљања код грађана Републике Српске. Ми смо исувише дубок траг заорали у историји Републике Српске да би било ко могао да рачуна на то да на фер и поштеним демократским изборима победи Српску радикалну странку, посебно да победи овакву групацију патриотских странака какву чине Српска радикална странка и Српска демократска странка.

Српска радикална странка и даље у Влади народног јединства учествује у свим потезима које државна администрација повлачи да би Косово и Мето-

Србије, уласком Српске радикалне странке добила чврстину и одлучност и онај тас који је превагнуо, који је определио и већину грађана Републике Србије за идеје које Влада спроводи.

Поједини од припадника албанске националне мањине, посебно они који се сврставају у њихове вође, почињу својим изјавама да иритирају и грађане Републике Србије, и ову власт, атакују на Устав и законе који важе у овој републици. То се посебно односи на оне од њих који директно прете Србији наоружаним људима, директно прете појединачним или групним терористичким актима које намеравају да у Србији или изведу или да одобре њихово извођење. И то је ситуација која неће моћи јако дуго да се толерише. Политичка борба треба да постоји у једној држави, вербални деликт не треба да постоји, али позивање на тероризам, отворено хушкање оних који сада покушавају да се по шумама Косова и Метохије саберу, отворено позивање да врше терористичке акте, кажњиво је у свакој земљи, па је сигурно да ће бити стављено под удар закона и у нашој. Уосталом, ако можемо анонимне припаднике терористичких банди и њихове помагаче да изводимо пред суд, зато што су учествовали у организовању и припремању, зашто не бисмо и вође које се сада, после овог пораза, отворено представљају као вође терористичких банди, понекад и њихови идејни творци.

То је било све што смо ми спремили данас за конференцију. Изволите, ако имате питања.

Новинар: Како коментаришете изјаве Аганија о тајним преговорима на релацији Милошевић - западне силе?

Николић: Ја сам прочитао две врсте Аганијевих изјава. Најпре, прочитао сам да је дао такву изјаву, а онда сам прочитао да је дао деманти такве изјаве.

Новинар: Али тек је у уторак дао за "Вечерње новости".

Николић: Ја мислим да председник Савезне Републике Југославије још није начинио ниједан потез, што се тиче Косова и Метохије, због кога би било ко од нас могао да буде и узнемирен. Зато и има нашу подршку, иако је, строго уставно гледано, требало да можда, све послове у вези било каквих разговора са њима обави Влада Републике Србије.

Међутим, с обзиром на то да је председник Савезне Републике Југославије председник и најјаче политичке странке у Србији, он има право да решава о судбини Србије до одређеног степена до кога ће требати да се изјашњава и Влада Србије, можда и Скупштина Републике Србије, и могуће је да одржава дипломатске контакте са председницима многих земаља. Не знам да ли постоје

Уласком српских радикала Влада је добила чврстину и одлучност: тас који је определио већину грађана за идеје Владе Републике Србије

кој, коалицију у којој су Срби у својој држави зависили од гласова муслимана који живе у сасвим другој држави. Од тога је зависио читав живот у Републици Српској, од тога је зависило како ће грађани да живе и каква ће бити будућност Републике Српске.

Та кампања се састоји од гостовања на локалним телевизијама и локалним радио станицама. За сада се спроводи по плану, нема никаквих проблема. Мислим да с правом можемо да очекујемо да поновимо успех који смо увек имали на изборима у Републици Српској, без обзира на то што актуелна власт гуши све медије који нису под контролом Биљане Плавшић и Додика, без обзира на то што даноноћно смењују уредни-

хија били потпуно очишћени од терориста. Све мере које Влада народног јединства предузима су мере о којима је постигнута потпуна сагласност коалиционих партнера. Косово и Метохија морају да се очисте од терориста без обзира на то што, нарочито последњих дана, терористима стиже нормална, морална и ко зна каква још подршка од стране западних сила, скоро свих, без обзира на то што се поново звецка оружјем које је уперено према Републици Србији. Ми дрги пут немамо. И нема тог човека у Влади Републике Србије који би могао да размишља на било који други начин, осим на начин на који размишља цела Србија и већина њених грађана. Ми мислимо да је Влада Републике

његови контакти са неким из Србије, али све док смо тако јединствени у томе шта треба на Косову и Метохији чинити, мене не забрињава то са киме се ко састаје.

Ја знам, када отпочну званични разговори, да ће их водити званична делегација Владе Републике Србије. А било ко, ко припрема те разговоре, зна врло добро да судбина разговора зависи од самих разговора, а не од њихових мишљења.

Новинар: Динкић је изјавио да је новчана маса повећана. Имате ли коментар на то?

Николић: Динкић и његових шеснаест колега ће сигурно прочитати то што је изјавио Динкић и више нико. После неких његових изјава, које су се показале апсолутно лажним, на које је насеља и жута штампа, те његове изјаве више нико и не чита. Кад будете приметили новчаницу на улици, донесите ми је и ја ћу вам је заменити за две старе исте номиналне вредности.

Новинар: Рекли сте да треба да постоји политичка борба, а вербални деликт не, и да треба санкционисати позиве на тероризам. На шта конкретно мислите, да ли то значи санкционисање неких лидера политичких странака међу Албанцима који се изјашњавају, можда посредно, за такозвану ОВК?

Николић: Ја мислим да сам био апсолутно јасан. До сада нисам указивао на то да би требало прогањати политичке вође Албанаца за изјаве које су давали. Свако има право да жели да има независну државу, свако има право да се изјашњава о државном уређењу какво би било по његовој вољи. Али, последње изјаве појединаца говоре о томе да они подстрекавају терористе, подстрекавају на тероризам, и то више није било каква изјава, то је отворени атак на Устав, законе и безбедност наше државе. Ако се Енглеска припрема да донесе закон по коме ће изјава неког вишег политичког функционера бити довољна да се неко као терориста стрпа у затвор, а зашто ми не бисмо, са најдемократскијим уставом на свету, поступали сходно одредбама тог устава. Онај ко позове људе да нападају недужне грађане, да подмећу бомбе, да оружјем иду против државе, сигурно да мора да буде позван да ту изјаву детаљније образложи пред званичним органима.

Новинар: На кога мислите конкретно?

Николић: Па ваљда читате и ви новине, пратите и ви шта ко изјављује. Ја ту мислим на Демађија, пре свега.

Новинар: Да ли ће он бити позван на одговорност?

Николић: Ја се не бавим тиме, тиме се баве истражни и правосудни органи, судство, полиција. Ви знате да се никад нисмо залагали за то да политичари људе опгужују за то. Само износим свој став.

Новинар: Господин Шисел је пре неки дан најавио потребу, како је рекао, другог Дејтона за Косово. Какав је ваш став по том питању?

Николић: Ја не схватам функцију било каквих међународних преговора у вези са судбином једног дела Републике Србије. Неће бити никаквих међународних преговора. Ми хоћемо да разговарамо са албанском националном мањином и то неће бити Дејтон, зато што то уопште не може да се деси да се, изван територије Републике Србије, са Албанцима на било коју тему разговара. А посебно уз посредство неких западних сила, то не долази у обзир.

Новинар: У вези са ситуацијом у Републици Српској питање - пошто се убиство Срђана Кнежевића користи у међустраничким сукобима, које неким странкама служи као адут у предизборној кампањи, а од господина Шешелја сам сазнала да Српска радикална странка има индиција о томе ко стоји иза убиства Срђана Кнежевића, да ли бисте могли да нам кажете нешто више о томе?

Николић: Иза његовог убиства стоји МУП Републике Српске. Ти извршиоци су запослени и на функцијама су у МУП-у Републике Српске. И само зато што власт Републике Српске има велику подршку такозване међународне заједнице, спречено је одржавање седнице Скупштине Републике Српске на којој је требало да се о томе расправља и на којој би Мирко Благојевић, председник републичког Одбора у Републици Српској, изнео доказе о томе да је ова власт, која је тренутно у Републици Српској, директно умешана у то убиство и да га је извршила у намери да за то окриви опозиционе странке и да тако стекне политичке поене. Иза тога, наравно, стоји и онај измишљени атентат на Маузера, у коме су два човека изгубила живот само зато што је он мислио да на тај начин подиже себи ауторитет. Много тога лошег се дешава у Републици Српској, што се, на срећу, у Републици Србији није дешавало.

Новинар: Како коментаришете нападе дела српске и војвођанске опозиције на председника новосадског Одбора Српске радикалне странке Игора Мировића због његовог недавног захтева за смену локалне власти у Новом Саду и да ли оцењујете његов захтев оправданим?

Николић: Господин Мировић је врстан политичар, припада Српској радикалној странци и увек очекујем да га нападају и они који су му супротстављени политички. Захтев као захтев за смену локалне власти у Новом Саду не постоји, него постоји само информација о томе да та власт у Новом Саду јако лоше ради, као уосталом свуда где су на власти припадници бивше коалиције "Заједно" и ми у Српској радикалној странци сматрамо да је време да се провери воља бирача. Много тога се издепшавало, коалиција која је преузела власт уопште више не постоји, између себе немају више никаквих контаката, вештачки функционише локална самоуправа. Наравно да се републичка власт није у то мешала, није их спутавала, није их спречавала да функционишу, али

они све лошије функционишу, све више новца троше на презентације својих политичких странака, све мање новца имају за обављање нормалних послова у локалној самоуправи, све више захтева имају према републичкој Влади зато што су сав новац потрошили на своје телевизије, на путовања, на снимање филмова. Мислим да је време да ми питамо грађане Србије какву локалну власт желе, па ако су толико били добри, нака победе поново.

Новинар: Када званично можемо да очекујемо ту иницијативу за локалну самоуправу?

Николић: Па, ви знате да би Закон о локалној самоуправи већ био усвојен на Скупштини Србије да не очекујемо исход разговора са политичким представницима албанске националне мањине. Али Србија нема много времена да чека да јој и Албанци уређују државу. Уколико желе да разговарамо ми смо спремни, а у догледно време ми ћемо и Статут аутономне покрајине и Закон о локалној самоуправи усвајати на Скупштини републике Србије, где му је и место, без обзира да ли су они имали на то примедбе или не.

Новинар: Можете ли нам рећи како ће Влада Србије употребити новац за раћен од пререгистрације возила?

Николић: Новац се уплаћује на посебни рачун Републике Србије. А ви знате да Влада има право да располаже свим новцем који се слије у буџет Републике Србије и знате који су наши приоритети. Наши приоритети су социјална заштита, пензије, инвалидине, дечји додаци, али ће о томе Влада вероватно донети посебну одлуку.

Новинар: Када сте већ споменули пензије, да ли знате када ће почети исплата другог дела мајских пензија?

Николић: Не знам зато што то није мој ресор, то питајте потпредседника Владе професора Милована Бојића.

Новинар: Како коментаришете најаву професора Београдског универзитета који не прихватају нови Закон о универзитету, о формирању паралелних универзитета?

Николић: Ако имају новаца ова држава дозвољава да формирају свој универзитет, своје факултете, то све постоји и у правном систему ове земље, и у Закону о универзитету. Ако имају новаца, ако имају зграде, нека се баве послом за који мисле да су квалификовани. Било би много боље да погледају шта су добили а шта изгубили овим новим законом, и да почну коначно да раде оно што је њихов посао - образовање и наука.

Новинар: Имате ли коментар на сто дана рада Савезне владе?

Николић: Ја немам коментар на рад Савезне владе зато што као савезни посланик немам никаквих информација о њиховом раду, нити имам могућности да њихов рад контролишем. Све док не одржимо бар једну седницу Савезне скупштине Већа република у коме сам посланик, не могу да вам кажем да ли нешто раде. Ово што читам у "Службеном лис-

ту", различите уредбе, личи ми на лошу владу какву смо до сада имали у српским земљама.

Новинар: Имате ли неких сазнања да ли ће доћи до реконструкције Савезне владе?

Николић: Немам никаквих сазнања о томе, а о нечем другом имам.

Новинар: Шта Влада Србије предузима да се организује школство на Косову и да ли ће бити онај споразум са Албанцима спроведен?

Николић: Па никада тај споразум није зависио од понашања Владе Републике Србије и од државних органа, зависио је од тога да ли ће Албанци пустити своју децу да иду у школу или не. Ако су до сада имали изговор, зато што није постојао споразум, он сада постоји. И Српска радикална странка га је затекла уласком у Владу. Он регулише те односе, регулише објекте у којима се та настава одвија, регулише начин на који ће настава да се одвија. Дакле, 1. септембра, онај ко мисли да би децу требало да изведе на пут и да им пружи неко образовање, послаће децу у школу, а онај ко не мисли својој деци добро, 1. септембра неће послати своју децу у школу и држава ту неће моћи ништа да учини.

Новинар: Како коментаришете оптузбе дела опозиције и независне штампе да је управнички и чиновнички апарат у републичкој власти знатно повећао откако је ваша странка ушла у Владу Србије?

Николић: Оптузбе су засноване на причама, апарат није повећан, али постоје могућности да се број министарстава смањи, о чему нема још неких званичних разговора, али постоји сагласност да би Влада, после најважнијег посла који тренутно обавља, могла да се позабави и тиме. Никаквих нових министарских места нема, никаквих нових места у администрацији нема, све је то већ постојало. Ништа нисмо повећали, али ништа нисмо ни смањили.

Новинар: Зашто се уредба о возилима односи само на Црну Гору, зашто није обухватила и возила из других бивших република Југославије, из Републике Српске и тако даље. То су претходне уредбе имале, зашто се сада односи само на Црну Гору?

Николић: Више не постоји ниједна регистрација из Републике Српске и Републике Српске Крајине која није истекла. Ви бисте сада да ми овде легализујемо аутомобиле из Хрватске и аутомобиле регистроване по законима федера-

ције. То је апсолутно немогуће. Зашто се легализују аутомобили из Црне Горе? Зато што је то република у саставу Југославије. И дошли смо у парадоксалну ситуацију, зато што Црна Гора тражи начине да избегава прописе, да ставимо у неравноправан положај грађане две републике. Да грађани једне републике могу несметано да возе аутомобиле које легализују без плаћања царинских дажбина у Црној Гори, а да грађани друге републике, Србије, то не могу. И с обзиром на то да је велико незадовољство било и међу грађанима Србије и стална неизвесност да ли ће им једног дана неко почети да одузима аутомобиле које возе са овлашћењима, онда, фиктивно одјављивање у Србији и пријављивање у Црној Гори да би се ауто регистровао, довели су до тога да испунимо и оно што смо ми обећавали и пре него што смо ушли у Владу - да ћемо возила легализовати.

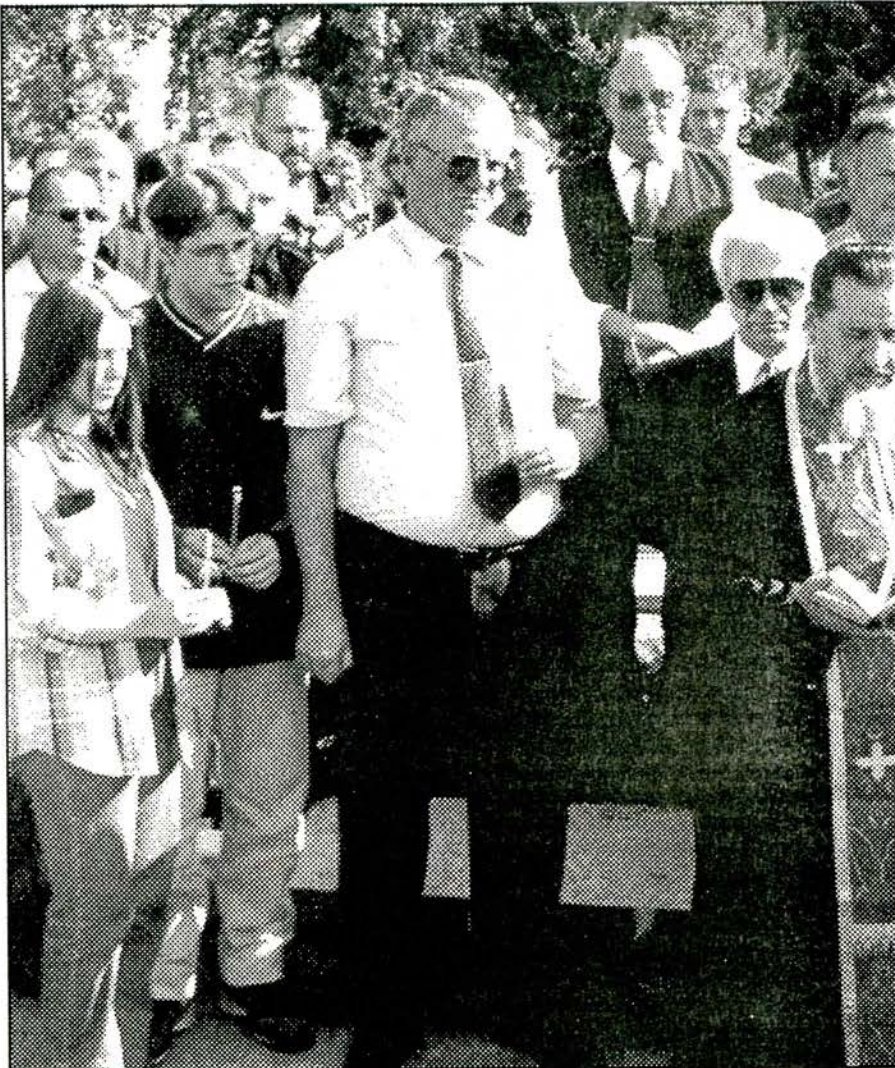
Али, ја тврдим да после 30. септембра ниједан аутомобил са регистрацијом из Црне Горе грађани Србије неће моћи да возе уколико на тај аутомобил нису плаћене царинске дажбине. Милиција ће поступати по закону, дакле, зауставиће такав аутомобил и има право да одмах, ако возач не поседује доказе о плаћеној царини, има право да возило привремено ојузме у трајању од 30 дана. За тих 30 дана, возач коме је возило одузето дужан је да донесе потврду о томе да је царина плаћена, или ће возило бити трајно одузето. Влада Србије више неће оваквим уредбама санкционисати оно што се у Црној Гори ради и то ће бити јасно грађанима Србије. Овога пута то је морало да се уради, огроман је број.

Новинар: Како ће се одвијати промет после 30. септембра, јер у Црној Гори тај пропис постоји и даље?

Николић: Црна Гора нека размишља како ће. Све док савезна администрација не може да спроведе савезне прописе на територији Црне Горе, могуће је да ће и даље у Црној Гори моћи да се вози по прописима који не важе. Међутим, ми у Србији нећемо дозволити да се законски прописи изигравају, посебно у делу где се не плаћају царинске дажбине. Од тога живимо, ова држава од тога живи и то свакоме треба да буде јасно.

Новинар: Како оцењујете најновије нападе дела српске опозиције и режимске штампе на Радмила Маројевића, декана београдског Филолошког факултета, иначе истакнутог члана ваше странке и његов рад?

Николић: Па, напади су на најбољег декана у Београду. Ми смо закон мењали да бисмо имали овакве декане. Да једном рашчистимо са људима који се политиком баве на универзитету, на факултетима, у њиховим зградама, пред студентима. Декан Маројевић стриктно спроводи закон. Декану Маројевићу нико није могао, од свих који су га нападали, да оспори стручност, он изванредно познаје факултет на коме ради, изванредно познаје односе. Управни одбор је пружио пуну подршку декану Ма-

Парастос потпуковнику Веселину Мисити: свако ко се у Другом светском рату борио против Немаца, заслужио је да му се подигне споменик

ројевињу. Камо среће да су и остали декани имали мало више храбрости, да су рашчистили неке односе на факултетима. Али, време пролази. Мислим да ће свима постати јасно, као што је студентима постало врло јасно да ништа нису изгубили, само су добили овим законом, тако ће и професорима који су добронамерни. А ми већ сада имамо групу професора који се баве политиком и којима ниједан потез ове владе неће изгледати као добронамеран. То је њихово право.

Новинар: Мало пре сте рекли, у вези са регулисањем школства на Косову, да су факултети на које би албански студенти могли да се врате одређени.

Николић: И школе, основне и средње.

Новинар: Одређена су само три факултета на која они могу да се врате. Проблем је у томе што српски део, значи наш део, не жели да одвоји новац за те факултете.

Николић: Ја не учествујем у тим разговорима. Ако је проблем за још три факултета, мислим да и тај проблем до 1. септембра може да се реши. Могуће и да је решен, а да ми нисмо о томе обавештени. Али, јесте ли ви сигурни да њима треба толико факултета? Знате, велики је уступак начинила Влада Републике Србије. Ниједна држава у свету не би дала зграде, које је изградила држава, некоме да обавља наставу по свом програму и да уопште не зависи од система школства који је у тој држави. Ми смо чак и то учинили. Дали смо им те објекте на коришћење, зато што ћемо ми себи да направимо друге зграде, друге факултете. Ако је то начин да се ситуација на Косову и Метохији смири, даћемо им још 20 зграда факултета, колико год хоће. Само нека размишљају, кад буду завршавали те факултете, где ће да раде и шта ће да раде. У Србији неће моћи да раде, зато што нису учили оно што нама треба и не знају језик који нама треба. Можда ће у Америци моћи, они тамо разумеју албански одлично.

Новинар: По споразуму, свака нова зграда која се изгради за школство, је за коришћење и једне и друге стране.

Николић: Ако им дамо зграду за Машински факултет, ми ћемо себи направити нову зграду Машинског факултета. И у тој згради неће бити места за њих. Можемо да им проширујемо ону коју смо им дали.

Новинар: Када сте својевремено ушли у Владу, обећали сте да ћете радити на сузбијању сиве економије. Сива економија цвета и даље, робе из иностранства има на све стране, шверцери пролазе границе као из шале, ствар је на Косову произведена. Да ли сте нешто урадили на том плану и када и како ћете даље?

Николић: Проблем царине је проблем Савезне владе, па ћете морати да питате некога ко је у Савезној влади. Проблем бувљака нећемо решити тако што ћемо бувљаке затворити, него тако што ћемо их легализовати. Српска радикална странка је странка која апсолутно разуме ситуацију у којој се налази ве-

ћина грађана ове земље. И никога нећемо спречити да се бави послом којим се до сада бавио, само ћемо да покушамо да све послове уведемо у законске окви-ре. И ови који продају на улици бензин и цигарете, и они ће моћи тим послом да се баве, наравно, да то све буде у складу са законом ове земље. Зато смо ми у Земуну дозволили изградњу онолико киоска, да те људе склонимо са улица, да не кисну, да их не пече сунце. И зато не рушимо ништа што је изграђено, уколико није изграђено на туђем и уколико није на улици, да толико смета.

А проблем робе која улази у земљу је проблем савезне администрације, ја то исто говорим у Скупштини Савезне Републике Југославије.

Новинар: Који је ваш коментар на иницијативу вашег Општинског одбора у Лозници да се подигне споменик потпуковнику Веселину Мисити и на сукобе које има Српска радикална странка у вези са тим?

Николић: Па, ту нема никаквог сукоба. Ми смо донели одлуку да у понедељак откријемо споменик потпуковнику Веселину Мисити који је 31. августа 1941. године окупио грађане Лознице и протерао Немце из Лознице. Ми ћемо тај споменик у понедељак подићи. Против подизања тог споменика изјаснио се Савез бораца, организација коју ми не признајемо, изјаснили су се и неки генерали у пензији који су учествовали у нападу на Немце у Лозници. Али прошло је 50 година, па су ваљда заборавили против кога се борио потпуковник Веселин Мисита. Свако ко се борио против Немаца у овој земљи у току Другог светског рата заслужује да му се подигне споменик.

Ми никада нећемо бити против да нека улица носи назив партизана погинулог у Другом светском рату. Само што ће и многи други борци који су до сада били проглашавани за издајнике добити заслужено место у историји ове земље. И ту нема никаквог спора. Ми ћемо у понедељак тај споменик подићи.

Новинар: Гордана Поп-Лазивић је рекла да ће локални избори бити одржани почетком следеће године. Занима ме да ли у Влади постоји сагласност за то?

Николић: То су размишљања. Влада се о томе није изјашњавала.

Новинар: Господине Николићу, постоји ли паметнији начин да се у овој нашој Србији потроши 6 милиона динара, него на спасавање Кинеза? Није ли то мало парадоксално?

Николић: Па немојте, молим вас. Постоји нешто што је хуманост, и за шта свака држава има новца. То је један чин који Кинезима ништа не значи. Шест милиона динара можда је 20 метара неке бране која ће штитити неки град. Ово је више симболичан чин који треба да покаже колико је и нама тешко зато што се то у Кини дешава. И никада немојте о некој трагедији, која некога задеси, да размишљате на такав начин да вас то нешто мало кошта, да би му показали да сте са њим. Ако баш нема-

мо ништа, ни тих 6 милиона не може много да нам помогне.

Новинар: Како коментаришете најаву новог штрајка просветних радника почетком септембра, и с тим у вези опасност да београдске основне и средње школе ову школску годину не почну на време?

Николић: У овој држави свако има право да штрајкује, да демонстрира, да изражава своје слагање или неслагање са било киме или било чиме, али ја их молим да обезбеде да наша деца имају наставу. Ако обезбеде да деца иду у школу, нека штрајкују. Влада Србије не би смела да дозволи да школе предуго не раде и да деца не прате наставу. И нека о томе професори добро размисле.

Новинар: Говорите о нужности одлучних акција против терориста на Косову, међутим, након што сте их потисли пре две недеље, албанске наоружане трупе опет нападају разне пунктове, што цивиле, што снаге безбедности. Да ли је то нека нова акција у смислу сузбијања ових напада?

Николић: Нећемо се смирити све док постоји иједна стопа на територији Косова и Метохије где нисмо очистили албанске терористе. Истина је да су планине, у којима су они сада, изузетно непроходне и да им пружају одређену заштиту. Међутим, ви видите са колико ми стрљивања и упорности радимо тај посао, чак ризикујући да време пролази, али зато не ризикујемо људске животе. Али, овај вид борбе је увек најтежи. Они су се поново вратили на самосталне терористичке акције, против којих се свака држава у свету најтеже бори. Онда кад су помислили да су довољно јаки, па су кренули фронтално на ову државу, видели су, у ствари, да против државе не могу да ратују. Очекује нас тешка борба на Косову и Метохији, али нећемо стати док их не истерамо. Без обзира на то што нам прете.

Новинар: За господина Вучића питање - где се стало са новим Законом о информисању?

Вучић: Није се нигде стало. Рекао сам вам, не желећи да прејудуцирам ништа, када буде завршена радна верзија, биће преточена у нацрт, а потом у предлог који ће бити достављен Скупштини и о томе ће се посланици изјашњавати. Када ће то бити, бићете обавештени.

Новинар: Још једном питање, можете ли да се одредите према захтеву који је поднео СПО о увођењу ванредног стања на Косову и Метохији?

Николић: Па добро, ако се једном одредимо према неком лудачком захтеву, немојте да тражите од нас да се стално одређујемо.

Имате ли још питања? Хвала што сте дошли.

Овим је конференција за новинаре Српске радикалне странке завршена.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА НОВИНАРЕ

Др Војислав Шешел, председник Српске радикалне странке отворио је конференцију за новинаре следећим речима:

Даме и господо, стравични злочини над српским народом, које су починили шиптарски терористи, само су нови у низу доказа за нашу тврдњу да се шиптарски тероризам мора у корену уништити, да с њим не може бити дијалога, да с њим не може бити компромиса. Шиптарски тероризам је нешто најварварскије, најдивљије, најнечовечије што је свет запамтио, од Хитлера и његових концентрационих логора.

Наравно, Српска радикална странка, због ових злочина које су починили шиптарски терористи не сматра да треба одустати од демократског решења проблема шиптарске националне мањине у нашој земљи. Ми се и даље залажемо за дијалог са релевантним политичким партијама. Али, тај дијалог не може да води разбијању Србије. На то нико не би имао право, нити постоји иједна озбиљна политичка снага у Србији која је спремна то да дозволи. Дијалог се мора водити у складу са уставним одредбама Србије, свако решење мора бити у сагласности са оним што је Устав прописао. Западне силе ће и даље вршити притиске против нашег народа и наше државе. Ми с тим рачунамо.

Српска радикална странка излази на изборе у Републици Српској - изборе за Народну скупштину Републике Српске, представнички дом федерације Босне и Херцеговине, на изборе за члана председништва Уније Босне и Херцеговине, председника и потпредседника Републике Српске. По питању ове три кључне функције ми смо склопили коалициони споразум са Српском демократском странком, тако да су наши заједнички кандидати - мр Момчило Крајишник, за члана председништва Уније Босне и Херцеговине (он је из Српске демократске странке), др Никола Поплашен за председника Републике Српске, испред Српске радикалне странке, и господин Мирко Шаровић за потпредседника Републике Српске, из Српске демократске странке. На парламентарне изборе идемо са самосталним листама посланичких кандидата.

На неформалан начин и ја сам се укључио у завршницу предизборне кампање. Кажем неформалан, зато што нисам ни кандидат ни држављанин Републике Српске, али сам имао већи број гостовања на локалним радио и телевизијским станицама у источном делу Републике Српске. Од сутра ћу бити у западном делу Републике Српске. То је завршница предизборне кампање. У четвртак, 10. септембра, Српска радикална странка и Српска демократска странка ће имати заједнички велики митинг у Бања

Луци у 20 часова. Изборни штаб Српске радикалне странке ће радити у Бијељини у суботу и недељу и ми ћемо бити у могућности да организовано поведемо и групу евентуално заинтересованих новинара да буду на лицу места када се буду сазнали први подаци. Ви знате да нам изборни штаб ради врло професионално, квалитетно и претпостављам да ћемо први имати релевантне

податке и на изборима у Републици Српској.

Овога пута још једном позивам све избеглице, све људе који живе у Србији и Црној Гори, а имају право да гласају на изборима у Републици Српској, да 12. и 13. септембра изађу на изборе, да оду до бирачких места у Републици Српској, или гласају у Србији и Црној Гори, према унапред утврђеном распо-

Право суверене државе: нико не може да води истрагу на територији наше земље осим наших државних органа

реду. Јер на овим изборима може се десити да је сваки глас веома драгоцен.

Српска радикална странка је спремна да учествује у разговорима око реконструкције Савезне владе, наравно, уз инсистирање да та реконструкција обухвати све значајније и озбиљније парламентарне политичке партије које желе да партиципирају у Савезној влади и да састав Савезне владе пропорционално буде усаглашен односу снага политичких странака и у Већу грађана и у Већу република, дакле, да се тражи средња вредност између заступљености у Већу грађана и у Већу република.

Изволите, имате ли ви неко питање?

Новинар: Господине Шешељ, како коментаришете ове понуђене моделе који су у оптицају такозваног привременог решења за Косово од три до пет година, пошто има тврдњи да би се тиме овакво стање само поспешивало и поново се распламсали сукоби?

Др Шешељ: То, пре свега, треба да буде предмет разговора делегације Владе и представника албанских политичких партија. Сви други разговори су неформални, рекао бих и нека врста политичког хаскања. Право решење може да се нађе само у директним контактима, наравно, без страних посредника. Ако се изнађе неко решење, договором усвоји, наравно, у сагласности са Уставом Србије, могуће је да стоји клаузула да ће се за три или пет година опет водити дијалог, да ће се сагледати реализација тог решења и искуства која се у међувремену стекну, и опет, на исти начин, сагласношћу, дорадила би се нека основна решења. То је оно што би за нас било прихватљиво.

Новинар: С обзиром да је тај део, од три до пет година, као и део расправе о локалној самоуправи, био предмет разговора Кристофера Хила и Слободана Милошевића, да ли ви сматрате да су они неформалне природе?

Др Шешељ: Да, то су неформални разговори и не могу бити никако другачији него неформални.

Новинар: Колико сте ви задовољни информацијама које добијате о разговорима Слободана Милошевића са страним дипломатама?

Др Шешељ: Ја сматрам да сам врло добро информисан и да ништа, што је требало да знам, није остало ван неког мог видокруга, ван моје могућности да знам.

Новинар: Ипак, да ли сте знали ишта о овим моментима, о три до пет година?

Др Шешељ: То су нагађања штампе. Никакав договор није постигнут и договор не може бити постигнут без дијалога делегације Владе Србије и представника албанских политичких партија.

Новинар: Ниједна албанска политичка партија се није оградилa од тероризма. С ким ви мислите да преговарате?

Др Шешељ: Ја не знам шта то значи – оградити се.

Новинар: Није га осудила.

Др Шешељ: Знате шта, ако ми желимо с неким да водимо дијалог, не можемо унапред да условљавамо – урадите

сад ово, сад оно, нападните овога, нападните онога. Ако улазимо у дијалог, улазимо са релевантним политичким партијама.

Новинар: Какав се конкретно модел назире, када је реч о овом прелазном решењу?

Др Шешељ: Оно што ми сматрамо да би било добро, да би било паметно, то је облик персоналне и културне аутономије за припаднике албанске националне мањине. Зато је веома важно да се говори о аутономији Албанаца у Србији, а не о аутономији Косова и Метохије. Јер нема шта да се разговара о аутономији Косова и Метохије, то је све Устав већ предвидео. Може се само урадити Статут аутономне покрајине на основу Устава Србије. Оно о чему се може разговарати, где постоји ширина примене разних модалитета, то је аутономија Албанаца као националне мањине у нашој земљи. И ту и савезни и републички Устав дају веома широку дефиницију права националних мањина, где се може разговарати и о њиховим специфичним аутономним правима.

Новинар: Шта би то подразумевало?

Др Шешељ: То би подразумевало да Албанци, рецимо, самостално организују здравство, образовање, културу, информисање, пензијско осигурање и читав низ других питања. Ја не претендујем да вам сада саопштим шта је то све што би они могли самостално да организују и контролишу у свом друштвеном животу. Оно што је за нас посебно важно, то је да се више никада не дозволи да Шиптари владају над Србима. Ми имамо једно трагично историјско искуство које се не сме поновити.

Новинар: Шта би онда, у том делу споразума од три до пет година, могло да буде предмет преиспитивања?

Др Шешељ: Све што се сада усаглаши и што функционише, за три до пет година може бити предмет разговора о томе шта је у пракси спроведено, шта није, где су се јављали проблеми, како неке ствари треба дотерати да буде мање проблема, и све остало. Не долази у обзир уопште било какво изјашњавање о отцепљењу, о трећој федералној јединици и сличне ствари. То апсолутно не долази у обзир.

Новинар: Било је наговештаја да би нека међународна комисија дошла у село Клечка и са своје стране истраживала. Да ли би Влада Србије требало то да дозволи или не?

Др Шешељ: Наша земља није затворена, што значи да у нашу земљу могу долазити стране дипломате и представници влада из земаља са којима одржавамо дипломатске односе. У нашу земљу могу долазити новинари, и могу долазити разне хуманитарне организације. Информације нису затворене. Али, на формалан начин да неко учествује у вођењу истражних радњи, то ми једноставно не можемо дозволити. Нико не може да води истрагу на територији наше земље, осим наших државних органа. Али све налазе истраге наших државних органа ми ћемо свим заинте-

ресованима предочити. Дакле, ништа не ћемо држати у тајности.

Новинар: Али не и истражни поступак?

Др Шешељ: Истражни поступак је поступак који води наша земља. Знате, 1914. године Србија је радије водила рат са Аустроугарском, него што је дозволила да аустроугарски истражни органи воде истрагу у Србији. Наш суверенитет не сме да се доводи у питање.

Новинар: Како је сам рекао, Ибрахим Ругова се заложиио за увођење цивилног протектората. Какав је ваш став по том питању?

Др Шешељ: Једно су посматрачи, друго је протекторат. Постоје две варијанте посматрача. Формално, по одредбама међународног јавног права, то је већ нешто институционализовано и нама је неприхватљиво. А посматрачи су, у ширем смислу речи, сви они који долазе да посматрају, утврђују чињенице, сазнају детаље и слично. Нема, дакле, ниједне могућности страног мешања које дира у наш државни суверенитет. А шта је рекао Ибрахим Ругова, то је његова ствар. Он је до јуче говорио да пристаје само на независност. Очигледно је сада да и код албанских политичких представника сазрева свест да нема ништа од независности. Увек сви у почетку иду са неким максималистичким захтевима, а после се то своди на реалан ниво.

Новинар: Како тумачите то што се прво разговара о томе колико ће то решење трајати, а тек онда шта ће у ствари бити само решење?

Др Шешељ: Ја мислим да вам је то мало лоша интерпретација из саопштења председника Савезне Републике Југославије. Ја сам то схватио на овај начин на који сам изложио. Дакле, да се опет наговести да ће се за три или пет година поново разговарати о ономе што се сада евентуално постигне, како би се то побољшало. Што не значи да се може, у суштинском смислу мењати кроз мењање уставног поретка или кроз нешто што је и данас неприхватљиво за Србију као државу.

Новинар: Да ли то што Кристофер Хил тражи успостављање демократске институције на Косову значи расписивање ванредних општих избора?

Др Шешељ: Ја не знам какве демократске институције тражи Кристофер Хил на Косову, нити ме то интересује. На Косову и Метохији постоје правно нормиране демократске институције. Проблем је што су својим редовним бојкотима избора, од 1990. године наовамо, припадници албанске националне мањине спречили нормално функционисање тих демократских институција на изразито демократски начин. Ми сматрамо да сви грађани земље, припадници свих националних мањина треба да излазе на изборе и да одлучују ко ће обављати послове власти на одређеним нивоима. Оно што је за нас остало до сада најпримеренија и најбоља варијанта, и ту Влада уопште није променила став, то је да идемо на Закон о

локалној самоуправи који ће прописати дводомне или вишедомне скупштинске општине и скупштину покрајине, како не би било никакве мајоризације. И остала је ова дилема и код нас - да ли дводомне или вишедомне скупштине.

Новинар: Поводом отпуштања професора Водинелића са Правног факултета, он је јуче подсетио да сте ви, пре Закона о универзитету најавили да ћете рашчистити све из Грађанског савеза на том факултету и да је отказ професору Водинелићу одраз вашег личног односа према њему?

Др Шешел: Ко вам је то рекао?

Новинар: То је професор Водинелић јуче изјавио за Радио Б 92.

Др Шешел: Ја се са професором Водинелићем никад у животу нисам срео. Ја не знам ни како он изгледа. Никад га

како главну реч на универзитетима не би водили пропасти политичари, који са својим странкама у јавном животу никакве резултате не постижу. Грађански савез Весне Пешић је, на пример, на изборима 1992. године имао мање гласова него Мирко Јовић, нешто око 15.000. А таква странка да контролише најзначајније факултете Београдског универзитета, сасвим је депласирано.

Сви факултети и сви универзитети треба да раде строго у складу са законом. Што се тиче професора Водинелића, он је изабран у звање редовног професора за које је конкурисао и процедура траје већ више од годину дана, колико ја знам. А његове колеге нису хтеле да га изабру у звање редовног професора. Њему је радни однос, по слову закона, пошто није изабран, требало да престане још пре

Новинар: Како, као правник, гледате на то што је у знак протеста 15 професора одлучило да прекине наставне активности и какве потезе очекујете даље?

Др Шешел: Они треба да воле рачуна о ономе што закон прописује. Ако обуставе своје наставне активности, самим тим ће себи да уруче отказе. Закон о радним односима је јасан - ко више од пет дана не дође на посао, престаје му по сили закона радни однос. Мени би било жао, пошто је реч и о неким врским професорима, које изузетно ценим и поштујем у научном смислу, мени би било жао да такви људи својом вољом напусте Правни факултет, јер су Правном факултету потребни. Редимо, професори попут Косте Чавошког, Данила Басте, који заиста у научном погледу значе много.

Новинар: Да ли имате идентичан или сличан став са својим коалиционим партнером, када је реч о Косову као саставном делу Србије?

Др Шешел: Ни за један модел се нисмо још директно изјаснили. О свему се разговара. Ја бих ову садашњу ситуацију карактерисао као фазу разговора о свему и свачему, али неформалних разговора. Има и неких контаката са представницима албанских политичких партија, али су ти контакти углавном типа - хоћемо ли већ једном разговарати и када ћемо, или, хоћемо ли овако или онако почети. То се на то своди. Неке силе су се отворено експонирале као покровитељи, душебрижници, ментори албанских политичких партија, пре свега Сједињене Америчке Државе. И Кристофер Хил је себе ставио у улогу курира албанских политичких партија и поручује да ли ћемо и када кренути са разговорима. У формалном смислу реч је о чистом ћаскању.

Новинар: Да ли бисте ви разговарали са Хилом, јер га господин Милошевић ипак прихвата као курира?

Др Шешел: Ја не могу унапред да кажем са којим страним дипломатом разговарао. С неким сам већ разговарао, који су тражили да се са мном сусретну. Хил још досад никад није тражио. Кад би Хил затражио сусрет, онда би се састао председнички колегијум Српске радикалне странке и проценио да ли бисмо такав сусрет прихватили или не би. Не зна се унапред. Нити бих ја унапред такву одлуку напречац доносио.

Новинар: Зашто, по вашем мишљењу, до сада није било иницијативе ни са једне стране за размену бар неких од ухавањених шиптарских терориста за отете Србе и зар је могуће да надлежне службе ове државе не могу сазнати где се налази више од сто Срба отетих на Косову и да ли су у животу?

Др Шешел: Нажалост, наша полиција није у стању да пронађе огромну већину отетих Срба, што код нас подгрејава најдрње слутње у погледу њихове судбине. А држава не може да се доведе у позицију да отмичарима нуди трампу, размену. Обично се у свету дешава да отмичари уцењују државу, па да они истакну захтев кога да пустимо, шта да

Монструм из Клецке Беким Мазреку: шиптарски тероризам је нешто најварварскије, најдивљије, најнечовечије што је свет видео од немачких концлагора до данас

у животу нисам видео. Ако је тако нешто изјавио, онда је слагао. Али му не би било први пут да лаже. А од тих људи из Грађанског савеза са Правног факултета сретао сам се са Пауновићем док је био члан Грађанског савеза (сада више није), онда са Гашом Кнежевићем, Хибером можда једном приликом, и са архитектом Свилановићем. И са Весном Ракић Водинелић, када су били разговори прошле године у Влади Србије око изборних услова. Чак мислим да нисмо ниједну реч разменили приликом тог сусрета.

Што се тиче Правног факултета, ви се вероватно сећате свих мојих изјава. У јавности сам говорио да је Правни факултет под недопустивом окупацијом Грађанског савеза и да држава треба да заведе ред и на Правном факултету и на свим универзитетима у Србији како би се универзитети посветили наставном и научном раду, а не би студентима манипулисали у политичке сврхе, и

годину дана. Након неуспешног избора мора се расписати нови конкурс. Ја претпостављам да је тај нови конкурс можда већ и расписан. И професор Водинелић има право да се јави на тај нови конкурс.

Ни доценти, ни асистенти, ни ванредни професори нису примљени у стални радни однос, него на одређено време. У сталном радном односу су само редовни професори и они иду на реизборе. Када се неко изабере на одређено време, онда му по истеку тог времена, ако не буде поново изабран у исто или више звање, престаје радни однос. Такав је био и ранији закон. Можда није примењиван, можда није тако стриктно примењиван, можда су многи успевали да га заобиђу, али откад ја знам, тако је на свим нашим универзитетима. Тако је и на другим универзитетима у свету. Ја сам некада био универзитетски професор, и асистент, знам да је тако било и у то време.

им дамо да би ослободили Србе. У овом случају отмицари хује и тако подгрејавају наше најгоре слутње. Случај села Клечка показује да те наше слутње ни су без основа. А држава није у истој равни са отмицарима, држава није извршила никаку отмицу. Држава је регулисала ухапсила људе за које постоје основана сумња и основани докази да су учествовали у терористичким акцијама. И према њима се примењује законом прописани поступак.

Новинар: Како коментаришете изјаве црногорског председника о томе да, уколико не прихватите курс црногорског народа, савезна држава више неће постојати?

Др Шешел: Не може црногорска влада никакав курс да намеће Савезној влади или републичкој Влади Србије. Али Српска радикална странка сматра да треба да се воде разговори између свих нивоа власти у нашој земљи и да се траже компромисна решења у оквиру Устава и закона. Свако намеће воље званичним путем је погрешно и директно руши уставни систем. Али црногорска влада је прибегла, у неким случајевима, кршењу основних принципа на којима почива правни поредак. С тим се ми апсолутно не слажемо.

Новинар: Као један од услова за улазак у реконструисану Савезну владу, рекли сте, како БК телевизија наводи, давање држављанства свим српским избеглицама из бивше СФРЈ, које сада живе у Србији и Црној Гори. Да ли то значи да сте размишљали о двојном држављанству за Србе у Црној Гори?

Др Шешел: Ми се никад нисмо залагали за двојно држављанство Срба који живе у Хрватској. Хрватска је окупирали Републику Српску Крајину. Српска радикална странка никад неће одустајати од ослобађања целе Републике Српске Крајине. А ми сматрамо да Срби немају шта да траже у Хрватској, да треба да напусте и Загреб, и Ријеку, и Вараждин. То нису српски градови и злочин је инсистирати да Срби живе под хрватском влашћу. Ми смо се залагали и прихватили двојно држављанство грађана Савезне Републике Југославије и Републике Српске. И тај споразум је потписан, ратификовала га је Савезна скупштина, није још ратификован од надлежних државних органа Републике Српске или Уније Босне и Херцеговине. А откад је формирана Додикова влада, она не показује никакав интерес да се то заиста и учини.

Новинар: Од када је тај захтев за давање двојног држављанства Србима у Црној Гори постао актуелан?

Др Шешел: Српска радикална странка се од почетка за то залаже. О томе смо говорили у мају, када смо се последњи пут званично састали. Али представници Српске радикалне странке о томе непрекидно разговарају и са својим коалиционим партнерима у Влади Србије, и са свим другим релевантним политичким чиниоцима у овој земљи, са којима имају контакте.

Новинар: И какве су реакције?

Др Шешел: Начелно, нико то не одбија, нико се не супротставља. Али постоје странке којима се жури да се то уради и постоје странке којима се не жури.

Новинар: Пошто сте навели још један услов за улазак у Савезну владу, а то је стриктно сузбијање корупције и криминала како сте рекли, како ћете истражити где су извори корупције и криминала?

Др Шешел: О томе сам говорио у мају са мандатаром Булатовићем, и о томе сам говорио у Савезној скупштини, приликом избора Булатовићеве Владе. То је основни узрок корупције и криминала у нашој земљи. Ми сматрамо да домаћу производњу треба штитити паметним царинама, а не увођењем контингентата и увозно-извозних дозвола, како би се стари систем привилегија на томе изграђивао. И у поновном евентуалном сусрету са Булатовићем на томе ћу инсистирати.

Новинар: То што сте рекли да Срби немају шта да траже у Хрватској, да ли то значи да их позивате да треба да се иселе?

Др Шешел: Они су се већ иселили из Хрватске.

Новинар: Има их још тамо, у источној Славонији, Задру.

Др Шешел: Источна Славонија никад неће бити Хрватска. То је територија која је сада под окупацијом Хрватске. То неће бити Хрватска. То гарантује своје народу Српска радикална странка. Ни источна Славонија, ни Барања, ни западна Славонија, ни Далмација, Лика, Банија, Кордун, неће бити Хрватска. А Срби који још увек живе у Загребу, Ријеци или другим хрватским градовима, сами одлучују о својој судбини. Неки ма од њих је тешко да се иселе јер не знају где ће и како ће даље, али опстанка им тамо сигурно нема. Неки су пристали да се покатоличе, неки мењају презимена. То је трагедија српског народа у суочавању са подмуклом ватиканском политиком и хрватским геноцидним пројектима.

Новинар: Ако није тајна, како Српска радикална странка планира да изведе то да источна Славонија не буде у Хрватској?

Др Шешел: Она варијанта која у датом тренутку буде најпогоднија, биће примењена. Желимо, наравно, превасходно мирним путем, пошто смо Српску Крајину изгубили за преговарачким столом. Ако не може мирним, постоје и друге варијанте. Али у сваком случају, никада од тога нећемо одустати.

Новинар: Како оцењујете тврдњу да полиција и војска на Косову опет примењују погубну тактику "крени-стани", што ће, како се истиче, српску страну поново скупо стајати?

Др Шешел: То могу да кажу само неупућени људи. Овде није реч о тактици "крени-стани". Наша војска и наша полиција су врло синхронизовано деловале, имају добре резултате. Наравно, морала се показати неупоредиво већа доза опрезности него у неким нормални-

јим приликама, због сталних претњи НАТО пакта и западних сила да ће нас бомбардовати и да ће војно интервенирати. Ми смо операције морали да спроводимо хируршки прецизно, како би евентуалне цивилне жртве свели на минимум. Јер су са Запада непрекидно стизале оптужбе да прекомерно примењујемо силу. Кад се ми боримо против терориста, на местима где терористи делују, по америчким проценама прекомерно примењујемо силу. А кад Американци, из чистог хира, да би заташкали Клинтонове сексуалне оргије о оралном кабинету у Белој кући, бомбардују фабрику лекова у Судану, која производи лекове по налозима Уједињених нација, онда то није прекомерна употреба силе.

Новинар: Како коментаришете то да су, од увођења вишестраначја, Београд и други градови у Србији, посебно они у којима од пре пет година влада опозиција, изложени правој епидемији неправне градње и надзиђивања, и како овај проблем треба решавати?

Др Шешел: Проблем неправне градње може се решити једино уколико општинске власти паметно поступе, испарцелишу општинску земљу и на легалан начин је, под најповољнијим условима, понуде грађанима. Као што је урадила земунска општина, па људи дижу куће. И у Земуну после тога нисмо више имали неправне градње кућа. Има бесправно подигнутих привремених објеката, али ту је већ држави лакше. Кад затреба тај простор, бесправно подигнут привремени објекат се руши без накнаде. Али не можете човека избацивати из куће где живи са породицом. Тако би могло да ураде и све друге општине. И решио би се проблем неправне градње. Пре неколико година започела је легализација неправне градње, али је већ у старту обустављена, чим су прикупљени захтеви. Значи да неки нивои локалне власти по том питању шпекулишу. Код радикала шпекулација нема.

Новинар: Колико би места радикалима припало у Савезној влади и које ресоре бисте прихватили?

Др Шешел: То зависи од тога које би странке учествовале у Савезној влади. Не могу вам унапред рећи колико места. Извлачи се проценат од оних странака које се договоре да уђу у коалицију, извлачи се проценат учешћа у Већу република, проценат учешћа у Већу грађана, тражи се средња вредност и то је веома лако израчунати. Како смо прецизно израчунали колико може бити учешће сваке од ове три странке које су у Влади Републике Србије, на исти начин бисмо то утрадили на савезном нивоу. С тим што би тамо средња вредност између Већа република и Већа грађана била фактор на коме бисмо базирали ту поделу мандата. Ми смо, наравно, заинтересовани за сва министарства. Све политичке партије знају која су министарства више важна, а која мање, и ту би се морало такође пропорционално проценити учешће сваке странке.

Новинар италијанског листа "Лимес", који се штампа на италијанском и француском језику, поставила је серију питања др Војиславу Шешељу, која је присутнима на конференцији преводио Драгош Калајић:

1) Зашто је по Вашем персоналном, лично мишљењу била разорена Титова Југославија?

Др Шешељ: Титова Југославија је разорена зато што је била на комунистички начин уређена и заснована на антисрпском принципу. Ниједна држава, чији је основни мото, основна идеја водила - сузбијање националног интереса већинског народа, не може да опстане на дужу стазу. Тито је поцепао српске земље, измишљао нове вештачке нације и у једном тренутку то је све морало да пукне и да се распадне. То су унутрашњи разлози распада. Постоје спољашњи разлози и они се налазе у политици Ватикана, Немачке и других западних сила.

2) Да ли је Косово српски Јерусалим? Да ли је то истина или манипулација?

Др Шешељ: Ја не разумем такав речник. Из уста припадника Српске радикалне странке нисте могли да слушате такву аргументацију. Косово је међународно правно признати део територије државе Србије. Пошто је то наша територија, не дамо је никоме. И то је суштина. А ми вама да објашњавамо каква је природа наше емотивне везе према Косову, било би бесмислено, и ми то не желимо да радимо. Наше емоције су наша приватна ствар. Правно - Косово је наше, и без новог рата не можете нам га отети. Не дамо.

3) На следеће питање сте, претпостављам, делимично већ претходно одговорили, али Вас питам - да ли сматрате да ће бити подела Косова и Метохије и, ако ће бити, по којим линијама ће та подела бити извршена?

Др Шешељ: Не долази у обзир подела Косова. Цело Косово и цела Метохија су српска државна територија. Нема поделе. Ви из НАТО пакта можете нас бомбардовати, можете нас и напасти, али без тешког рата у коме ћете претрпети велике губитке, не можете нам отети Косово и Метохију.

4) Да ли видите неку паралелу између Републике Српске Крајине и Косова?

Др Шешељ: Крајину сте нам много, много лакше отели него што можете Косово. Крајину је до краја била спремна да брани само Српска радикална странка. Косово бране све политичке партије у Србији и немогуће је изазвати политичку нестабилност у Србији да би пало Косово. А могли сте изазвати политичку нестабилност у Србији да би пала Крајина. Ту је битна разлика.

5) Шта је, по вама, ОВК?

Др Шешељ: То је једна типична терористичка организација која се од других сличних терористичких организација у свету разликује само по томе што је неупоредиво примитивнија и варварскија.

6) Шта ви мислите о политици Сједињених Америчких Држава и Немачке?

Др Шешељ: Сједињене Америчке Државе и Немачка желе да униште српски народ и српску државу. То је њихов стратешки циљ. Ми смо свесни тог циља и зато се супротстављамо до краја.

7) Шта мислите о Ирану и турском присуству у овој зони?

Др Шешељ: Турско присуство диктирају Американци. Турска је потпуно инструментализована од стране Американаца.

А што се Иранаца тиче, они су били директно умешани у рат на простору бивше Босне и Херцеговине. Али су и Иранци сада схватили, и цели арапски свет, и организација исламских држава, да су Албанци потпуно изманипулисани од стране западних сила и, према нашим сазнањима, директно се не мешају у ове садашње сукобе српске власти са шиптарским терористима.

Али има много терористичких група из исламског света које су директно умешане. Ми не мислимо да те групе шаљу стране државе, не шаљу их арапске и исламске земље. Неке од тих група слале су западне земље да се, са исламистичких позиција, боре против српског народа и Србије.

8) Шта мислите, која је била њихова, америчка и немачка, солупција за Косово?

Др Шешељ: Они знају само за једну солупцију - да Косово отму од Србије. Њих само то интересује.

9) Шта можете рећи за Црну Гору?

Др Шешељ: Црна Гора остаје у саставу заједничке државе. Онај ко жели да отцепи Црну Гору, ризикује да изазове крвави грађански рат.

10) Људи за вас говоре да сте националиста. Шта је Ваше мишљење о томе?

Др Шешељ: Ја сам српски националиста и поносим се тиме.

11) Шта је Србија данас?

Др Шешељ: Србија је једна држава која је изложена насртајама новог тоталитаризма, западног тоталитаризма, који је много опаснији и од фашизма и од комунизма. Србија је експериментални полигон на коме тај тоталитаризам увежбава како ће преузети доминацију над целим светом. Али Србија ће издржати и Србија ће победити.

Новинар: Према РТС-у, Српска радикална странка не шаље хуманитарну помоћ на Косово, као што то раде СПС и ЈУЛ. Да ли је то тачно?

Др Шешељ: Колико ја знам, органи локалне самоуправе прикупљају хуманитарну помоћ, и једина општина на којој радикали владају, земунска општина, такође је упутила хуманитарну помоћ на Косово и Метохију. Ми као странка нисмо добротворна организација и немамо пара за тако нешто. И увек сам се питао како то неким другим успева, а нама не успева.

Новинар: Пре два дана је Радио индек добио налог од Радио телевизије Србије, са потписом директора Драгољуба Милановића, да што пре, а најдаље у року од месец дана, обустави коришћење предајника РТС-а на Звездари. Шта имате о томе да кажете?

Др Шешељ: Обуставите коришћење предајника РТС-а на Звездари, па подиг-

ните сопствени предајник. Ви немате никакво право да натерате државну телевизију да вам да на коришћење њихов предајник, а ја ћу се увек борити за ваше право да поставите сопствени предајник. Ако немате пара, престаните да емитујете програм. Ко нема пара, не може да емитује радио програм.

Новинар: У уговору пише да можемо стари предајник да користимо до добијања дозволе за постављање новог.

Др Шешељ: Да, али уговор предвиђа и једнострано раскидање. Ако се ви сматрате материјално оштећеним, можете да тужите и да тражите одштету. Ако ви са мном склопите уговор, ја могу сутра рећи - предомислио сам се, раскидам уговор. Ако сте ви оштећени, ви ме тужите и суд утврђује да ли сте заиста оштећени или нисте. То је један чисто правни однос.

Новинар: Да ли је прихватљиво учешће у додели фреквенција?

Др Шешељ: То питање морате поставити представницима Савезне владе. Они још увек додељују фреквенције. Чак ни земунски ЗИПС није добио фреквенцију, иако му је одобрена. Уговор још није потписан. Значи, то иде споро.

Новинар: Ово питање је било припремљено за господина Вучића, али питаћу вас. Знамо де се протеклих година и месеци допуштају неке наредбе из области Закона о радним односима. Јуче су две новинарке Политике добиле решења о отказу од главног инспектора рада Републике Србије. Покушале су да се врате у Политику, међутим, обезбеђење их је вратило. Шта ћете ви урадити, као потпредседник Владе, поводом незаконског информисања?

Др Шешељ: Српска радикална странка се никада неће сложити са моделом дивље приватизације коме се приступило у Компанији Политика. Ми сматрамо да Компанија Политика мора бити под контролом државе са 51% владиних акција, са, дакле, већинским пактом акција и са већином владиних представника у Управном одбору. То се може законом прописати, и ми се залажемо да се то законом пропише. Док се то не учини, ми нажалост, немамо никаквих других институционалних могућности да стекнемо директан увид, или да се умешамо у функционисање Компаније Политика.

О самој Компанији Политика, поддиргентском палицом Хаци Антића, вероватно мислим много горе него ви. А кад ми говорите о тим појединачним случајевима, ја сам ту немоћан. Само суду могу да се обратим.

Новинар: Да, али то је решење Републике Србије, из министарства за рад, борацка и социјална питања.

Др Шешељ: Постоје онда судови да се иде даље. Ја вам кажем како по нашем мишљењу може да се реши проблем Компаније Политика. Да се заведе ред новим законским регулисањем. Ред, очигледно, у Компанији Политика не постоји. Тамо постоји једна врста самовлашћа.

Овим је конференција за новинаре Српске радикалне странке завршена.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА НОВИНАРЕ

Др Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке, отворио је редовну конференцију за новинаре Српске радикалне странке следећим уводним речима:

Даме и господа, Српска радикална странка приводи крају предизборну кампању у Републици Српској. Данас ће у Бања Луци, у 20 часова, бити одржан заједнички митинг Српске радикалне странке и Српске демократске странке. Српска радикална странка је задовољна кампањом коју је водила. Осећамо да нам је популарност у народу нагло порасла, и велики смо оптимисти пред изборе. Наравно, и наши противници и окупатори Републике Српске осећају колика је наша снага. Американци су чак истраживали на терену и обавестили су Биљану Плавшић да веома лоше стоји. Због тога она овако хистериче ових дана и због тога позива на линч. Због тога је, на један лукавији начин, главни окупаторски администратор избора Бери довео у питање моје учешће у завршници предизборне кампање. А мени се нико није обратио, нити се обратио медијима на којима је требало да имам још седам заказаних радио и телевизијских емисија. Бери је послао приватно писмо Николи Поплашену на адресу странке, у време кад је знао да је Никола Поплашен у источном делу Републике Српске. Ми смо случајно сазнали за то писмо и одлучили да ја не идем даље на заказане емисије.

Шта су били замислили? Замислили су да ја наставим да идем на те емисије, а онда да неколико наших посланичких кандидата скину са листе, или чак доведу у питање кандидатуру Николе Поплашена. Као што знате, они су већ скинули са листе два кандидата Српске демократске странке и 15 кандидата ХДЗ-а. То је био тај план, а ми смо том плану парирали закључивши да смо кампању практично завршили, да Беријев поступак може само да појача популарност српских радикала, да не може никакав проблем да нам представља и ми очекујемо да ћемо, захваљујући Берију, још неколико десетина хиљада гласова освојити.

Данас желим да вас обавестим о једном значајном, лепом догађају у Српској радикалној странци. Српска радикална странка има више од 200.000 чланова, регистрованих, уредно заведених у страначкој документацији, чланова који плаћају чланарину. За разлику од свих других странака, ми имамо централизовану уредну евиденцију чланства, и уредну наплату страначке чланарине.

Данас је на нашој конференцији Драгана Малетић, из Општинског одбора Нови Београд, која је двестахиљадити члан Српске радикалне странке. Наравно,

без икаквог наштимавања, ви добро знате да тога код нас нема, да је ово било по редоследу пристизања приступница у седиште Српске радикалне странке. За сваког свог члана ми имамо приступницу, свакога упишемо у књигу, за сваког се евидентира наплата чланарине и после тога сви ти подаци иду у компјутерску обраду коју обавља Извршни одбор. Тим поводом смо вам припремили послужење, наравно, кад завршите са вашим питањима. А и показаћемо вам књиге наше евиденције.

Изволите, имате ли ви неко питање?

Новинар: Како коментаришете најновији податак изнет на конференцији за новинаре Групе 17 Млађена Динкића да наша власт дугује свом становништву укупно, без старе девизне штедње, чак 7.570.000 динара, што се и даље повећава, и како ће се и када све то вратити?

Др Шешељ: Они су произвољно дали неку суму и, као што су рекли 7 милијарди, могли су да кажу 8.100.000, или 6.300.000 динара. Којом су се методологијом користили, где су им ти показатељи? Све је то вештачки. Направили су читав пројекат у коме су анализирали економску ситуацију у нашој земљи и оценили да је она лоша. То сви знамо. А како њихов пројекат указује на путе-

ве изласка из кризе, кад нас врате у међународне институције и кад стигну страни кредити? И што не стижу? Зато што не дамо своју земљу.

То је једна крајње инструментализована група економиста која даје исте податке какве пројектује америчка администрација у пропагандне сврхе. Имали смо недавно из Америке такве податке, то је објављено у некој жутој штампи, да ли у "Данасу" или "Нашој борби", не могу се више ни сетити, има доста тих жутих листова.

Новинар: Спомиње се могућност расписивања ванредних локалних избора на Косову и решења косовске кризе, што би било прво питање. Друго питање је - да ли имате више детаља о понуђеном такозваном прелиминарном решењу кризе од три до пет година, треће питање је везано за последњи злочин у Глођену и четврто - спомиње се могућност да Европска унија именује специјалног изасланика за Кошово.

Др Шешељ: Српска радикална странка жели што је ванредне изборе и ми сматрамо да би требало најпре ићи на ванредне локалне изборе, покрајинске, савезне и републичке. То је и по редоследу одржавања претходних избора, али смо спремни и на све изборе у једном дану. Ми то желимо.

Добро одрадили предизборну кампању: популарност српских радикала у народу нагло је порасла

Што се тиче проблема шиптарске националне мањине, ако се са представницима њених политичких партија постигне неки договор, онда тај договор аутоматски отвара питање нових избора. Јер, једини начин да се албанска национална мањина укључи у нормалан политички и, уопште, друштвени живот у нашој земљи су - демократски избори. Ми смо спремни за те изборе.

Друго, председник Милошевић и амбасадор Хил разговарају. И они у свом разговору могу да изнесе разне идеје. Да супротстављају аргументе, ставове, и слично. А једино решење које се може наћи је у директном дијалогу између представника Владе Србије и представника политичких партија албанске националне мањине. Друга варијанта не постоји. Тај дијалог мора бити директан, непосредан, отворен и без било каквих страних посредника. Ту се апсолутно ништа није променило.

Ово што се десило у селу Глојани слично је ономе што се десило у селу Кљечка. Таквих поступака је било и на неким другим деловима Косова и Метохије. Наши истражни органи тек треба да испитају. То говори о злочинској природи албанских терориста, да није реч ни о каквој војсци, као што то ваша компанија покушава представити, као што то неки листови у Србији пишу, попут "Данаса", "Наше борбе" и слични, и као што то саопштава државна телевизија Црне Горе. То су терористи и по методама по којима делују, и по начину организовања, и по укупној суштини својих циљева и идеологије којом се руководе.

Четврто, шта би тражио тај изасланик ОЕБС-а? Имамо представнике свих земаља са којима одржавамо дипломатске односе. Наша земља није чланица ОЕБС-а, и шта ће нам изасланик ОЕБС-а. Ако се вратимо у чланство ОЕБС-а, онда има сврхе и њихов изасланик у Београду. А као и сви други дипломатски изасланици, и изасланик ОЕБС-а би могао сасвим слободно да путује широм наше земље и да се сусреће са ким год жели. Али док смо избачени из чланства ОЕБС-а, нема никакве сврхе ни њихов изасланик у Београду.

Новинар: Како коментаришете посету Цона Шатака и Роберта Дола Југославији и да ли ће бити дозвољен долазак страних експерата на Косово?

Др Шешељ: Роберт Дол је дошао да би стекао публицитет у својој антисрпској акцији. Да смо ми радикали имали утицаја на савезно министарство иностраних послова, питање је да ли би он уопште добио југословенску визу.

Шатак је званични представник америчке администрације и својим изјавама он показује какву политику води Америка. Ми немамо надлежност да страним представницима спречавамо долазак у Београд, али ћемо наставити да увек отворено говоримо о ономе што они раде.

Новинар: Српска радикална странка се залаже за персоналну аутономију Албанаца на Косову, а у исто време Драган

Човић је изјавио да, уколико Албанци добију више од културне аутономије, радикали ће иступити из републичке Владе, и при томе, каже се, да решење за Косово мора да буде у складу са Уставом Србије?

Др Шешељ: А на ког Драгана Човића мислите?

Новинар: На народног посланика из Српске радикалне странке и председника Координационог одбора Српске радикалне странке.

Др Шешељ: Ја не верујем да је дао такву изјаву. Ако је случајно дао, доћи ће под удар страначке дисциплине, не због садржине изјаве, него зато што он није овлашћено лице да даје такве изјаве. Када се држи конференција за новинаре у Окружном одбору, онда се дају изјаве које се односе на политику странке тог окружног одбора. А изјаве о политици Српске радикалне странке у целини можете чути само на овим нашим редовним конференцијама за новинаре. Ви знате какав је став Српске радикалне странке: нема промене Устава Србије по питању аутономних права било које врсте. Косово мора остати у саставу Србије, а оно што је могуће као решење за припаднике албанске националне мањине, то су разни облици културне или персоналне аутономије.

Новинар: Али члан 6 Устава наводи да аутономија покрајина Косова и Метохије и Војводине подразумева и одређени облик територијалне аутономије, па претпостављам да је захтев радикала потпуно исправан.

Др Шешељ: То је тачно. Ми прихватамо Устав какав је сада, и оно што је територијална аутономија може да буде у складу са аутономним правима Војводине. Дакле, колико аутономије има Војводина, толико може имати и Косово и Метохија. Ми смо о томе више пута говорили и чак се залагали за дводомну или вишedomну структуру покрајинске Скупштине. Оно што је нама стратешки циљ, то је - да никада више Срби не дођу под власт Шиптара, јер имамо трагично историјско искуство.

Наш програмски циљ је да се укину било какви облици територијалне аутономије, а док постоји овај Устав, Српска радикална странка делује по том Уставу, излази на изборе и она тај Устав прихвата таквог какав је. Ми нисмо доводили у питање то што стоји у Уставу, него то што не може више од тога што стоји у Уставу.

Новинар: Да ли ће бити дозвољен долазак страних експерата за људска права на Косово и Метохију?

Др Шешељ: Наша земља је отворена и у њу долазе разни странци. Али нико на нашој територији не може водити било какву истрагу. На нашој територији истрагу могу водити само надлежни државни органи Србије и Савезне Републике Југославије. Ви знате да Србија ни 1914. године није дозволила да аустроугарски органи на нашој територији воде сопствену истрагу. То не може никада да дозволи.

Новинар: Да ли Влада Србије ради на проналажењу нелегално увезене робе у нашу земљу?

Др Шешељ: Да, радимо на томе. Полиција свакодневно проналази и плени робу која улази у нелегалне трговачке токове, али, очигледно је да ће нам бити потребно још много времена док тим шпекулацијама станемо на крај. На тржиште иде довољно робе. Неки, који су навикли да тако годинама раде, повлаче робу у складишта да би већтачки дигали цену. Тако раде са уљем, шећером и неким другим основним прехранбеним намирницама.

Новинар: Да ли би тај облик аутономије о коме говорите био предмет расправа и прецизнијег дефинисања у том прелазном периоду, након три до пет година, или би требало сада, у овим разговорима да се дефинише?

Др Шешељ: Све што сада договоримо можемо опет за три године да преиспитајемо. И не само за три, него и за 6, и за 15 година.

Новинар: А у међувремену, сада, па док не прође тих три до пет година?

Др Шешељ: У међувремену функционише оно што сада договоримо. То смо више пута говорили, можда ви нисте често на нашим редовним конференцијама за новинаре, али ја мислим да комплетна јавност у нашој земљи зна за шта се ми залажемо: да Шиптари самостално организују своје образовање, своје здравство, своје пензијско осигурање, свој информативни центар, своје културне институције и читав низ других ствари - све оно што не задира у основне атрибуте суверенитета једне државе и функционисање државне власти. Ово све може самостално да се организује, а да се државни суверенитет и територијални интегритет не доводе у питање.

Новинар: Мислио сам, ако се не постигне договор сада, него се одложи за касније, како би изгледао тај прелазни период привременог функционисања?

Др Шешељ: Можемо донети онда нови закон о локалној самоуправи, може Скупштина Србије донети неколико привремених статута аутономне покрајине Косово и Метохије и онда, по тим документима, да се иде на изборе. Прво, дакле, на локалне, општинске, па на покрајинске, а можда у једном дану и на једне и на друге, па онда редом. Јер, много би повољнија варијанта била и за албанске политичке партије, да се кроз регуларне изборе укључе у институције система, и кроз институције система даље да решавамо проблеме.

Новинар: Господин Демаћи и господин Агани се слажу у томе да, ако се усвоји овакав предлог привременог статуса Косова, очекују да Албанци на Косову сами у својим институцијама расписују изборе, а Република Србија неће имати право то да укине. Како то коментаришете?

Др Шешељ: Локалне изборе они не могу сами да расписују и то не долази у обзир. Али би они могли расписивати изборе самостално за органе своје културне или персоналне аутономије, ни-

је битно како ће се то назвати. Дакле, и они ће имати неко скупштинско тело, и неки извршни орган тог скупштинског тела, који ће доносити одлуке у вези са школством, здравством, информисањем, културом, пензијским и социјалним осигурањем и тако даље. Ми им се у то не бисмо мешали. А што се тиче локалне самоуправе, ту постоје прописи који вреде за целу државу. Ако председник Народне скупштине у Београду расписује локалне изборе, онда ће их расписивати и на Косову и Метохији.

Новинар: Спомиње се и податак да Албанци у прелазном периоду траже да њихови регрути не служе армију.

Др Шешељ: Што се нас тиче, ми бисмо их ослободили да њихови регрути за сва времена не служе војску.

Новинар: Можете ли да прокоментаришете одлуку Европске уније да забрани летове ЈАТ-у?

Др Шешељ: Забрана летова авионима наше државне компаније је још један показатељ изразито антисрпске политике коју воде западне земље. И то нас уопште није изненадило. То говори на каквој се идеологији заснива антисрпска политика и какви су крајњи циљеви западних земаља.

Новинар: Мислите ли да би одржавање само локалних и покрајинских избора омогућило Албанцима да се не изјасне о томе да ли признају Србију и Југославију за своју државу?

Др Шешељ: Нека они то оцењују како жеде. Ми сматрамо да је боље да се иде постепено, али смо спремни да идемо и на изборе на свим нивоима у једном дану. Биће како се договоримо, а како ће они то тумачити, то је њихова ствар.

Новинар: Како коментаришете нови нацрт програма Панићевог и Ђинђићевог Савета за промене и његове захтеве?

Др Шешељ: Ђинђић је окупио политикантски башибозлук око себе и мисли да представља реалну политичку снагу. Страшна грешка. Од његове странке би могла још нешто и остало да се не удружује са тим башибозлуком.

Новинар: Да ли се очекује попис становништва?

Др Шешељ: Попис становништва морао би да претходи новим изборима на Косову и Метохији. Бар за Косово и Метохију, јер су припадници албанске националне мањине ранији попис становништва бојкотовали. И како бисмо без пописа становништва установили бирачке спискове.

Новинар: Актуелни премијер Републике Српске Милорад Додик оптужио вас је да сте, док сте били у Републици Српској, трошили новац Владе Србије, возили се са 20 аутомобила.

Др Шешељ: Милорад Додик је најобичнији криминалац, и то сви знају. А ја никад нисам био уаплетен ни у каква криминал, и то сви знају. Ја никада ни за какво путовање ниједан динар из Владе Републике Србије нисам узео. Али користим аутомобил, који ми припада као потпредседнику Владе, за сва своја поли-

тичка путовања. То је, једноставно, статусно право. Јер, све што радим као потпредседник Владе, радим да би што дужи остао на тој функцији или да бих даље напредовао. А то радим на територији Србије и ван територије Србије. Моја политичка активност је у том смислу комплетна.

Новинар: Да ли је тачно да ће НАТО обезбеђивати мир на Косову?

Др Шешељ: Никада нећемо пристати да трупе НАТО пакта дођу на нашу територију под било каквим изговором. Они праве рачун без крчмара, па кажу - имају планове за три варијанте. Једна је варијанта да распореде трупе на територији Албаније. То нам се нимало не свиђа, али нисмо у ситуацији да спречимо. Друга варијанта је да нас бомбардују, а трећа варијанта је да дођу да нам чувају мир.

Прве две варијанте не зависе од наше воље. Што се тиче евентуалног распоређивања трупа по Албанији, то не можемо да спречимо. Не можемо да спречимо ни њихову евентуалну одлуку да нас бомбардују, али можемо да се потрудимо да им нанесемо што теже губитке, тако да се покају што су нас уопште напали. А што се тиче евентуалног доласка на нашу територију, од тога нема ништа док је ове Владе Србије.

Новинар: Зашто је финансирање политичких партија строго чувана тајна и како у том погледу стоје ствари са вашом странком?

Др Шешељ: Финансирање Српске радикалне странке није никаква тајна. Ми месечно примамо око 130.000 динара од државе по броју посланика у Републичкој скупштини. То примају и све друге парламентарне странке, такође по броју посланика. Затим, ми смо једина странка која стриктно наплаћује чланарину. Наша чланарина је до сада 5 динара годишње, према броју чланова то је милион динара годишње. И сва спонзорства која добијамо стижу на жиро рачун странке или се региструју у страначкој благајни. Сви наши трошкови су веома јасни и препознатљиви - страначка пропаганда и ништа више.

Дакле, сада, у предизборној кампањи закупањујемо термине за спотове, за емисије на радио-дифузним медијима. Ван предизборне кампање штампамо наше страначке новине. Кроз наше страначке новине се одвија главнина наше страначке пропаганде и то је све. Ови подаци могу бити доступни свима који се интересују. Можемо и да покажемо наше књиге, завршне рачуне и остало. У последње време ни за шта више и не трошимо новац, осим за наше новине које вам показујемо. Може се утврдити и колико је плаћено штампарији у којој штампамо наше новине.

Новинар: Како коментаришете недавну најаву ревизије инвалидских пензија и како би могао да се смањи број инвалидских пензионера на најбезболнији начин?

Др Шешељ: Постоји основана сумња да је један број стечених права на инвалидску пензију заснован на фалсифико-

ваним документима и на подмићивању извесних лекарских комисија. Ми сматрамо да би то требало ваљано истражити и из тога извући одговарајуће и кривично правне консеквенце.

Новинар: Шеф тима патолога који истражују на Косову и Метохији је изјавио да ће позвати стручњаке из Лондона и Москве. Да ли је то прихватљиво, с обзиром да је недопустиво мешање странаца у истраге?

Др Шешељ: То су две сасвим различите ствари. Кад државни органи ангажују експерте, то вам је као кад ангажују стране докторе да лече, рецимо, Тита, "највећег сина" нашег народа. Па је долазио Де Бејки из Америке, па је долазио и један руски познати доктор. Значи, држава може ангажовати експерте. Кад је вршена делимична приватизација ППТ-а, цела једна компанија експерата је ангажована да у томе помогне. Али не могу стране институције, страни државни органи, доносити било какве одлуке по овом питању, нити они могу формирати експертске тимове који ће то радити. А кад је потребна нашој држави експертска помоћ из иностранства, зна се како се то ради. То је професионални ангажман на основу уговора о делу.

Новинар: Како коментаришете то што имовина штедно-кредитних задруга код нас све више нестаје због незаконитих махинација и како томе стати на пут?

Др Шешељ: Ми морамо извршити комплетну реформу банкарског система. Банке морају бити приватне, све осим једне државне централне банке, емисионе банке, а онда банке треба натерати да послују по законима. А онај ко сам улаже у неку од тих банака треба и да буде свестан ризика и да води рачуна шта ради.

Новинар: Џон Шатак категорично тврди да Хашки трибунал има јурисдикцију на Косову. Да ли је то тачно?

Др Шешељ: Хашки трибунал нема јурисдикцију ни над једним квадратним метром територије Србије, ни Савезне Републике Југославије, нити ће имати.

Новинар: На основу чега ви то тврдите? Он се позива на изјаве Луиз Арбур.

Др Шешељ: Нас није брига за изјаве Луиз Арбур. Ко је Луиз Арбур? Ми имамо наш Устав и наше законе. Постојала је само једна издајничка политичка партија, Српски покрет обмане, која је покушала да прошири надлежност Хашког трибунала и на нашу територију. Они су чак поднели законски пројекат Савезној скупштини, али Савезна скупштина није пристала да усвоји такав захтев.

Пошто новинари нису више постављали питања, председник Српске радикалне странке се захвалио и позвао их да се послуже поводом мале свечаности коју је најавио на почетку ове конференције.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА НОВИНАРЕ

Српска радикална странка у Београду је сазвала ванредну конференцију за новинаре у понедељак, 14. септембра, са почетком у 12 сати, на којој је председник радикала саопштио прве резултате гласања на протеклим изборима у Републици Српској. Др Војислав Шешељ се обратио присутним новинарима следећим речима:

Даме и господо, кандидат Српске радикалне странке, др Никола Поплашен, победио је на председничким изборима у Републици Српској. То саопштавамо на основу 96,28 % до сада установљених података са бирачких места.

Др Никола Поплашен је добио 286.134 гласа, а Биљана Плавшић 226.062 гласа. У процентима изражени ови резултати су - за др Николу Поплашена 46,61 %, а за Биљану Плавшић 37,15 %.

На изборима за српског члана Председништва Босне и Херцеговине Момчило Крајишник је добио 275.553 гласа или 44,89 %.

Живко Радишић је добио 234.683 гласа или 38,23 %.

Као што смо рекли, ово су подаци прикупљени са 96,28 % бирачких места, што значи да недостаје још 31 бирачко место из Републике Српске. На-

равно, подразумева се да остатак чине неважећи листићи, и гласови за безначајне кандидате који не утичу директно на изборне резултате.

На изборима за Народну скупштину Републике Српске, Српска радикална странка је добила 14,07 %, Српска демократска странка 23,72 %, Српски народни савез Биљане Плавшић 13,33 %, Странка независних социјалдемократа, Додикова, 7,62 %, Социјалистичка партија Републике Српске 10,96 %, Српска коалиција за Републику Српску 2,33 %, Коалиција за целовиту и демократску Босну и Херцеговину 1 %. Остале странке имају безначајан број гласова, а Српски покрет обнове ниједна статистика није у стању да региструје било где. Тако ће бити и на следећим изборима у Републици Србији, то је озбиљна ствар. То је страхан фијаско.

За Заступнички дом парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Српска радикална странка је добила 16,98 %, Српска демократска странка 23,97 %, коалиција Слога, ту су изашле заједно Социјалистичка партија, Српски народни савез и Странка независних социјалдемократа, 30,08 %, Коалиција за

целовиту и демократску Босну и Херцеговину 1,25 %.

Ми смо вам припремили овде резултате са 94 % бирачких места. Пред сам почетак конференције смо добили податке са 96,28 % бирачких места, али у процентима скоро никаквих одступања нема. Ми непрекидно добијамо нове податке, остало је да стигну са још 31 бирачког места. То су углавном мала, забачена села и битно не могу утицати на коначни резултат.

Ово су резултати избора на територији Републике Српске. Овоме се сада додају резултати избора на подручју Савезне Републике Југославије, на подручју Муслиманско-Хрватске Федерације и у иностранству. Тoliko је убедљива разлика у броју гласова између др Николе Поплашена и Биљане Плавшић да је апсолутно немогуће да се ту нешто озбиљније промени након збрајања свих изборних резултата. Имамо ми у виду и марифетлуке странаца који руководе овим изборима. Није нам била омогућена контрола у Савезној Републици Југославији, ниједан контролор није могао да заузме своје место, иако су прво добили решења, то им је поништено из Сарајева. У Муслиманско-Хрватској Фе-

На основу 96,28% установљених података са бирачких места, др Никола Поплашен добио је убедљиво највише гласова, око 60.000 више од Биљане Плавшић

дерацији имали смо контролоре у суботу, па им нису дозволили да између суботе и недеље преноће чувајући кутије, него су отерани да иду на спавање, да би наставили у недељу да раде свој посао. И тамо гласачки листићи нису на лицу места бројани, него су кутије покупљене, као и у Србији, и однесене у Револац, код Сарајева.

И наравно, ви знате да цакови стижу из иностранства, али разлика је толико велика, разлика је 58.000 гласова на председничким изборима, да је практично немогуће надокнадити.

Изволите, имате ли ви питања?

Новинар: Сафет Бићо је позвао све који гласају за Коалицију БиХ да на скупштинским изборима гласају за Биљану Плавшић. Они очекују преко 100.000, тачније 116.000 гласова из иностранства, што значи да довољно надмашују разлику.

Др Шешељ: Наше информације говоре да су муслимани масовно гласали за свог кандидата који се зове Зулхо..., Зулхо се зове. Без обзира, он је кандидат на изборима за председника републике. Кад гласач дође на гласачко место, не сећа се шта му је препоручено, јер види Зулху и - заокружи Зулху.

Новинар: Шта ће Српска радикална странка урадити ако ипак саопште другачије резултате за 10 дана?

Др Шешељ: Ниједан фалсификат нећемо прихватити. За нас је очигледно да је Никола Поплашен победио на изборима и Никола Поплашен ће бити председник Републике Српске. Тако је народ одлучио. А ако окупатори одлуче нешто друго, онда ћемо имати ново суочавање са окупаторима. Видећемо. Не мислите ваљда, да ми радикали икад остајемо и без резервне варијанте. Не мислите ваљда, после овако упечатљивих изборних резултата, да се може владати на основу неког мандата који је супротан вољи народа.

Новинар: Али они су имали два посланика у Скупштини.

Др Шешељ: Не, они су имали упориште у Народној скупштини. Нису они владали зато што имају два посланика, него зато што су имали већину посланика иза себе.

Очигледно да резултати избора за Народну скупштину у први план стављају нужност коалиције и ви знате да се Српска радикална странка и у предизборној кампањи непрекидно залагала за широку коалицију српских радикала, српских демократа, социјалиста и Српског народног савеза. Претпостављамо да ће се сад и Народни савез отарасити Биљане Плавшић, бесмислено је да остане на његовом челу. Она има близу 70 година, поражена је на председничким изборима, у политици не може више никакву перспективу очекивати, очекујемо да ће неко млађи и озбиљнији да се појави на лидерској позицији у тој странци и да ће с њим моћи озбиљно да се разговара. Наш је циљ - све српске патриотске политичке партије да се удруже и формирају Владу народног јединства, по узору по коме је та влада формирана у Србији.

Новинар: Имате ли још неког кандидата за председника те владе?

Др Шешељ: О томе треба да се разговара међу странкама. За сада Српска радикална странка неће имати свог кандидата, јер по природи ствари, странка која има највећи број посланика требало би да понуди мандатару, а председник републике иде одређеним редом: ко повери мандат представнику највеће парламентарне странке, па ако он не успе да формира владу мандат иде страници другој по снази, па трећој, и тако док се влада не формира. Ако се случајно влада не може формирати, Скупштина се распушта и иде се на нове изборе. То је већ парламентарна пракса цивилизованог света којој нема шта

делу. Пошто је српски народ проценио да смо ми најпогоднији за сарадњу, ми ћемо сарађивати. Како? У интересу српског народа и Републике Српске.

Новинар: ОЕБС је рекао да ће расправљати о Вашем наступу на телевизији Србије за време предизборне ћутње. Мислите ли да може да се деси да они сада дисквалификују Николу Поплашену због тога?

Др Шешељ: Много ме радује што ће расправљати о мом понашању за време предизборне ћутње, јер мене никакво ћутање не обавезује. Ја нисам кандидат на тим изборима, а формално нисам ни члан Српске радикалне странке Републике Српске. И ко мене

Избори у Републици Српској: Српској радикалној странци није била омогућена контрола у Савезној Републици Југославији

да се дода или одузме.

Новинар: С обзиром да су сви представници међународне заједнице уочи избора предочили да су за странке које су за сарадњу са њима и за мултиетничку Босну и да ће им помоћи, како ће бити ако на власт дође странка којој Запад неће помоћи?

Др Шешељ: Српски народ је проценио да смо ми радикали најпогоднији за сарадњу. Они други су се понашали као капитуланти, као кметске душе. Сарадња подразумева један равноправан однос, ефикасан, објективан, принципипијелан. Није то сарадња ако вам неко ропски служи. Ту нема сарадње, јер нема ни два субјекта. Два субјекта постоје само тамо где постоји равноправност. Тамо где нема равноправности, нема ни сарадње, само је диктат на

може обавезати на ћутање? Затим, Биљана Плавшић и Милорад Додик су на флагрантан начин прекршили изборну ћутњу, јер су на дан ћутања, у петак, путовали у Москву и цели дан све информативне емисије радија и телевизије у Републици Српској су емитовале информације о том боравку, а навече, после ударног дневника, имали су чак и специјалну емисију где су себи праве хвалоспеве испевали по питању те позиције. То је, ваљда, кршење предизборног ћутања. Али, наш народ је политички сазрео, не могу такве ситне подвале да имају ефекте какве су можда раније имале.

Овим је ванредна конференција за новинаре Српске радикалне странке завршена.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА НОВИНАРЕ

Два дана по окончању гласања на изборима у Републици Српској, Српска радикална странка је у Београду одржала другу ванредну на којој је председник радикала др Војислав Шешељ саопштио комплетне резултате са територије Републике Српске, без резултата гласања на територији Савезне Републике Југославије и у иностранству:

Даме и господо, данас вам представљамо комплетне и дефинитивне резултате избора на територији Републике Српске. Укупно је било 850 бирачких места. Само са једног бирачког места нисмо имали извештај, значи имамо за 99,88 %. Изашло је 77,32 % свих уписаних бирача на територији Републике Српске. Ово је извештај искључиво за Републику Српску. Према тим резултатима др Никола Поплашен је добио 300.916 гласова, а Биљана Плавшић 240.048, или у процентима - др Никола Поплашен 46,68 %, а др Биљана Плавшић 37,23 %.

На изборима за Народну скупштину Републике Српске на првом месту је Српска демократска странка са 23,51 %, на другом месту је Српска радикална странка са 14,22 %, на трећем месту је Српски народни савез Биљане Плавшић са 13,38 %, на четвртм месту је Социјалистичка партија Републике Српске са 11,04 % и на петом месту Странка независних социјалдемократа Милорада Додика са 7,62 %.

На изборима за српског члана Председништва Босне и Херцеговине Момчило Крајишник је добио 290.102 гласа, а Живко Радишић 246.999 гласова, или у процентима - Момчило Крајишник је добио 45 %, а Живко Радишић 38,31 %.

На изборима за Заступнички дом парламентарне скупштине Босне и Херцеговине коалиција Слога је освојила 30,16 %, Српска демократска странка 23,76 % и Српска радикална странка 17,18 %. Треба да имате у виду да је коалиција Слога ишла јединствена на изборе за Парламентарну скупштину Босне и Херцеговине, а да су те три странке ишле појединачно на изборе за Народну скупштину Републике Српске. Јуче је било погрешног извештавања, мислим да је БК телевизија погрешно известила о томе, зато вам напомињем.

Овде можете видети један несклад у броју гласова Српске радикалне странке на изборима за Парламентарну скупштину Босне и Херцеговине и на изборима за Народну скупштину Републике Српске. Намерно су нам направиле забуну на бирачком листићу, па

је доста људи, негде око 3 до 4 % гласало за ову вештачку, измишљену, полицајску радикалну странку Републике Српске, уместо за Српску радикалну странку Републике Српске. То је ова странка што је Биљана Плавшић хвалила на митингу у Бијелини, да су они добри радикали. Ту се изгубило тих 3 % гласова због забуне.

Овде смо вам дали комплетну обраду података од општине до општине, с тим што треба да имате у виду да смо неке минијатурне општине додали суседним већим општинама. Зато се немојте изненадити што немате Костајницу, Српску Крупу на Уни, Српски Петровац, Српски Дрвар, Језеро, Српско Орашје, Осмаке, Склане, Милиће, Српско Горажде, Трново, Српску Илицу, Српски Стари Град, јер је то све у оквиру Српског Новог Сарајева, као и Берковићи, Српски Мостар и Српски Купрес. То су минијатурне општине са највише неколико стотина гласача укупно, па нам је било лакше приликом обраде да их прикључимо суседним већим општинама. Дакле, то је тај комплетан материјал.

Имате ли ви неко питање?

Новинар: Можете ли да нам објасните на којој листи је направљена забуну са другом радикалном странком?

Др Шешељ: На листи за Народну скупштину Републике Српске. И ту имамо 3 % гласова мање него за Парламентарну скупштину Босне и Херцеговине.

Новинар: Да ли ће бити поништени ови резултати, јер се спомиње коментар на кршење предизборне ћутње са ваше стране?

Др Шешељ: Ниједан наш кандидат није прекршио изборно ћутање. Прекршили су га само Биљана Плавшић и Милорад Додик, јер су на сам дан изборног ћутања путовали у Москву и државни медији Републике Српске су целог дана извештавали о њиховој посети, а увече су имали специјалну емисију коју сам лично гледао. После државног дневника су имали специјалну емисију у којој су се хвалили о својим наводним резултатима московске посете. То је било једино озбиљније кршење изборне ћутње.

Новинар: Шта ће се десити ако се резултати које има Српска радикална странка не покlope са резултатима које ће имати ОЕБС?

Др Шешељ: Наши резултати се сигурно поклапају са званичним резултатима општинских изборних комисија. Ми то сравњивање сада обављамо, и завршили смо за негде више од 80 %. Нигде нема још никаквих одступа-

ња, тако да та могућност једноставно не долази у обзир. Јер, ово је све пребројано на бирачким местима и тог тренутка су наши контролори јављали нашем изборном штабу у Бијелини.

Новинар: Да ли сте ви задовољни резултатима?

Др Шешељ: Наравно да смо задовољни. Очекивали смо победу на председничким изборима - победили смо. Што се тиче резултата избора за Народну скупштину, казао сам вам већ за ову забуну: гласачки листић је био крајње компликован, и човеку који има завршен факултет тежак за сналажење, а камоли непосменим људима. Али, како је то било могуће у оваквој ситуацији, ми смо задовољни свим изборним резултатима.

Видели сте да се у јавности појаљују неке друге странке са небулзним изјавама. Један део тих странака оперише само са подацима из Бања Луке и околних места. Овде имате и те бањалучке резултате. И те странке сад тврде да су такви резултати у целој Републици Српској. То једноставно није истина. Има неколико општина у којима су наши конкуренти били успешнији, али то им није много помогло. Значи, то су Бања Лука, Лакташи, Српски Кључ, Србац, Мркоњић Град, Шипово и слично. А има и странака које обмањују јавност. Из странке Биљане Плавшић једноставно одмере, па кажу да од 80 % избројаних гласачких листића они имају 57 %. Нити имају страначку инфраструктуру која је у стању да све ово прати, нити имају податке, па ваљда, јадници, мисле да се и ми тако неодговорно разбацујемо оним што нам прво падне на памет. Ви већ имате искуства са нашим изборним штабом, ту никада нисмо промашили. То је онај изборни штаб који је контролисао изборе у Србији и Црној Гори, сада је контролисао изборе у Републици Српској.

Новинар: Организатор избора је ОЕБС. Шта ће се десити уколико се ваши и њихови резултати буду битно разликовали?

Др Шешељ: Ја вам кажем да је немогуће да се разликују наши и њихови резултати. То је било заједничко пребројавање на сваком бирачком месту, а ваљда смо вам сада показали да имамо резултате са 99,88 % бирачких места. Само на једном бирачком месту је било неких проблема, па нису имали резултате, али тамо је било можда свега стотињак гласача. Не знам сада тачно које је то место, али је само једно од 850. Немогуће је да се наши резултати не слажу са ОЕБС-овим резултатима.

Новинар: Како тумачите то што ће њихови званични резултати бити објављени много касније од ових ваших? Зашто не би и они могли сада да их објаве?

Др Шешељ: Питање је да ли ће њихови резултати икад бити објављени. Сада је питање шта они даље спремају и који ће потез повући. Ми то још не знамо. С тим што се сада овоме додају и гласачки листићи из Савезне Републике Југославије, из Муслиманско-Хрватске Федерације и из иностранства.

Има један број гласова људи којих није било у бирачким списковима. То су људи који су рођени у том месту, непрекидно гласали у том месту, и овог пута их није било. Ти гласови су запечаћени у коверте и накнадно ће бити пребројавани. Ми рачунамо да је међу тим људима сигурно 80 % наших гласача. Тако да и са тог аспекта наши резултати могу бити убедљивији. То тек треба да се пребројава. Оно у шта смо ми апсолутно сигурни, то су ови резултати на гласачким местима у Републици Српској. Овде више апсолутно нема никакве грешке. У то смо сасвим сигурни.

Новинар: Рекли сте мало пре да је питање да ли ће уопште бити објављени резултати ОББС-а. Да ли очекујете неку манипулацију?

Др Шешељ: Раније је увек било манипулација, а да ли ће их бити и сада - видећемо. Не могу ја сада унапред да их оптужујем да ће сигурно и сада манипулисати. Видећемо. Док немамо доказа, док немамо аргументе, ми само ишчекујемо.

Новинар: Шта ће се десити ако ипак буде манипулација и они једноставно објаве да је победила коалиција Слога?

Др Шешељ: То ће бити толико брутално кршење изборних правила и основних демократских принципа да је у тој варијанти све могуће.

Новинар: После увида у ове резултате, да ли је било неких разговора између представника радикала и других странака у Републици Српској?

Др Шешељ: Не, још није било никаквих разговора, али смо ми за те разговоре спремни. Ми сматрамо да се мора правити коалициона влада српских патриотских странака. Поред Српске радикалне странке и Српске демократске странке у тој влади треба да буде и Социјалистичка партија Републике Српске, а понудићемо и Српском народном савезу да уђе у ту владу. Сада, када се ослободио Биљане Плавшић, вероватно ће бити спреман за један коректнији и конструктивнији наступ и мислим да би те четири политичке партије са убедљивом скупштинском већином могле да формирају нову Владу Републике Српске.

Новинар: Како коментаришете заседање Скупштине Србије сада? Да ли је требало да буде раније?

Др Шешељ: Зашто би било раније? Ми смо имали раније то заседање у марту, па у априлу, па смо донели одлуку да се иде на референдум. Народ нам је пружио подршку на референдуму у погледу нашег одбијања било каквог страног посредовања, а онда је уследила акција наше Владе на Косову и Метохији. Ми сада имамо могућности да поднесемо извештај и народним посланицима, и грађанима у целини, о томе шта смо за ових шест месеци урадили да бисмо санирали кризу на Косову и Метохији. Дакле, без икаквих притисака и без икаквих напора завршили смо један део посла. Сада ћемо да саопштимо шта смо то урадили и да, на изврстан начин одредимо и други део посла који је пред нама.

Новинар: Да ли можда иницијатива Владе коинцидира током преговарачког процеса? Можда је он напредовао?

Др Шешељ: Не, никаквог преговарачког процеса нема. Једини могући преговарачки процес је дијалог делегације Владе Србије и представника албанских политичких партија. Све остало су необавезна дипломатска ћаскања.

Новинар: У посредовањима није било неких резултата?

Др Шешељ: Ви знате да ми не прихватамо никаква посредовања. Све ово је било убеђивање и нагађање око тога хоћемо ли кренути и када ћемо се састати и разговарати.

Новинар: Да ли ћете ви можда имати иницијативу за организовање локалних избора на Косову, као што сте спомињали?

Др Шешељ: Да бисмо ишли на те локалне изборе требало би неке договоре да постигнемо. Треба да се усвоји Закон о локалној самоуправи, па да се усвоји нови статут аутономне покрајине Косова и Метохије и да се потом излази на локалне изборе.

Новинар: Никаква иницијатива у том смислу није била на седници Скупштине?

Др Шешељ: На тој седници Скупштине - не. Ми је бар нећемо имати, јер би била преурањена. Треба ипак неки договор претходно да се постигне, а српски радикали инсистирају и на попису становништва, бар на попису на Косову и Метохији. А мислимо да су сазрели услови да се прави ванредни попис становништва и у целој Савезној Републици Југославији.

Новинар: Је ли то услов за изборе?

Др Шешељ: На Косову и Метохији, наравно, то је услов за изборе. Како ћемо организовати изборе, ако не знамо колико имамо држављана и колико имамо људи са правом гласа?

Новинар: Да ли се после те седнице Скупштине очекују неки закључци, резолуције, или ће то бити само формална расправа?

Др Шешељ: Водићемо расправу која неће бити само формална, него суш-

тинска. Ми ћемо, као Влада, кроз експозе премијера Марјановића, саопштити шта смо ми радили и какви су резултати. А онда ће народни посланици расправљати о томе да ли смо добро радили или нисмо. Из те расправе ће се извући одговарајући закључци. Не можемо да прејудуцирамо шта ће Скупштина проценити.

Новинар: С обзиром на то да су српски радикали били против одржавања седнице на којој би се расправљало о Косову, који је био конкретан повод да промените мишљење?

Др Шешељ: Када смо ми били против седнице на којој би се расправљало о Косову?

Новинар: Раније сте говорили на конференцијама за новинаре да нису сазрели услови да се на Скупштини Србије расправља о Косову.

Др Шешељ: Никада ја тако нешто нисам рекао. Ми смо имали питања новинара о томе шта мислимо о иницијативи разних парламентарних или ванпарламентарних странака које су се чудиле зашто Скупштина не заседа или тражиле да Скупштина заседа. Ми смо то сматрали бесмисленим. Али сада, када је једна фаза нашег посла завршена, кад је квалитетно завршена, кад смо уништили албанске терористичке банде, кад смо релативно завели ред и мир на Косову и Метохији, (наравно, још има цепова отпора, још има малих организованих група терориста, али и са њима ћемо изаћи на крај), кад смо обезбедили да се цивилно становништво врати у своје домове, за нас је једна фаза завршена и ми смо спремни да Скупштини поднесемо рачуне.

Скупштина је надзорни, контролни орган Владе, а не сарадник Владе на одређеним пословима. Скупштина је законодавно тело и тело које контролише извршну власт, а нигде у свету нема да извршна власт у сваком тренутку запиткује законодавну власт шта треба да ради и како. Него на крају подноси рачуне и одговара ако евентуално није урадила нешто како треба. А најемешније је када се појаве странке које немају ниједног посланика и постављају питање - зашто није заказана седница Народне скупштине. Вука Обрадовића смо чули у тој улози. Ја бих му онда одговорио да ми прво истражимо како је он фалсификовао потписе са прошлогодишњих избора тако што је прикупљао матичне бројеве болесника са Војно-медицинске академије.

Новинар: Јесте ли добили позив за консултације о реконструкцији Савезне владе или неку најаву у том смислу?

Др Шешељ: Не, одавно нисмо имали никакав контакт са Савезном владом. Летос сам имао један сусрет са Данилом Вуксановићем, потпредседником Савезне владе и - то је било све. Ми очекујемо да ће да се крене и са тим послом.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА НОВИНАРЕ

Редовну конференцију за новинаре, четвртом у 13 часова, председник Српске радикалне странке др Војислав Шешељ је отворио следећим речима:

Даме и господа, Српска радикална странка инсистира да сви надлежни државни органи, и савезни и републички, са пуном озбиљношћу приме претње о војној интервенцији НАТО пакта, агресији на нашу земљу, о бомбардовању Србије. Те претње је у најјаснијој форми изложио немачки министар одбране Фолкен Рие.

Наша земља мора да се спреми за одбрану, мора да се спреми да реагује свим расположивим средствима, а наш народ већ има историјско искуство како треба да се бори са Немцима. Бомбардовали су нас, разарали и убијали 1914. године - победили смо. Бомбардовали су нас, убијали жене и децу, одводили у логоре, комадали земљу и 1941. године - победили смо. Ми опет Немачку морамо победити и све њене савезнике који насрну на нашу територију. То ће бити рат без милости, али рат у коме нема одступања, рат у коме морамо да се бранимо свим средствима. Нема милости према агресору и нема повлачења пред агресором. И то нека знају и Немци и сви њихови савезници из НАТО пакта. Србија неће пасти пред њиховим претњама, пред њиховим нападима, пред њиховим бомбардовањем.

Српска радикална странка је упоредила све своје резултате са званичним показатељима републичке изборне комисије на управо одржаним изборима у Републици Српској. Ти резултати су подударни и они говоре да је Никола Поплашен, након свих усаглашавања, освојио 304.661 глас или 47,52 %, а Биљана Плавшић 245.830 или 38,34 %. Момчило Крајишник је освојио 45,85 %, а Живко Радишић 39,36 % гласова. Ми смо вам, на претходној конференцији за новинаре саопштили и како то стоји са странкама.

Сада располажемо и подацима са пребројавања гласова бирача који су гласали у иностранству, читавих пакова који су стигли из Беча, и са пребројавања гласова бирача који су гласали на подручју Муслиманско-хрватске федерације. Укупно је пребројано око 122.000 гласова. Још је могуће да пристигне неколико хиљада гласова и то је све. Од тих гласова Биљана Плавшић је добила 17.747, а Никола Поплашен 1.405, док је Зулфо Мишић добио 76.354 гласа, што значи да су муслимански бирачи махом гласали за свог кандидата, како смо вам у нашим претпоставкама и наглашавали кад сте нас питали на ванредним конференцијама за новинаре. Тих 17.700 гласова није било довољно Биљани Плавшић ни да преполови претходно вођс-

тво Николе Поплашен. За српског члана Председништва Босне и Херцеговине Момчило Крајишник је добио 2.367 гласова, а Живко Радишић 69.505, што значи да је Живко Радишић прешао у вођство. На изборима са страначке листе за једну и другу скупштину, скоро све гласове је добила коалиција за слободну и демократску Босну и Херцеговину, а нешто гласова и Социјал-демократска партија Босне и Херцеговине, дакле, обе муслиманске странке. То значи да нови резултати ових избора не могу ништа битно да поремете ни у односу снага међу парламентарним странкама у Републици Српској.

Очекује се да би могло да пристигне укупно још 10 до 15 хиљада гласова, што из Беча, што из Муслиманско-хрватске федерације или из Хрватске, сигурно не више од 15.000 гласова и рачуна се са још 7.000 гласова из Србије и Црне Горе где претпостављамо да би наши кандидати имали предност у односу на Биљану Плавшић и њене савезнике. И на крају остаје да се одлучи о већем броју непотврђених гласачких листића. То су људи који су се појавили на бирачким местима у Републици Српској и на лицу места је констатовано да нису у бирачким списковима, мада су ту и рођени и више пута раније гласали. По нашим информацијама, ту је гро и наших бирача, рачунамо негде око 80 %. Наша победа на председничким изборима је више него убедљива. И најбољи доказ да је наш председнички кандидат победио је и чињеница да међународна изборна комисија одбија да саопшти прелиминарне резултате, да се већ трага за варијантом како да се Никола Поплашен брутално дисквалификује и за сличним моделима.

Изволите, имате ли ви неко питање?

Новинар: Колика је реална могућност да НАТО пакт дође у Србију и опасност да ће, ако се једном угнезди, ту и остати?

Др Шешељ: НАТО пакт се никада неће угнездити у Србији. Као што се ни аустроугарски, ни немачки окупатор нису могли угнездити између 1914. и 1918. године, као што се немачки окупатор није могао угнездити у Србији између 1941. и 1945. године, ни овога пута НАТО пакт неће моћи да се угнезди у Србији. НАТО пакт може извршити агресију. Ми не можемо да утичемо на политичку вољу његових челника, али челници НАТО пакта треба да знају да ћемо се бранити свим средствима. И, чак и ако привремено заузму део наше територије, да ће то бити само на кратку временску стазу, да нећемо имати мира, да нећемо поустатајати док сваки педаљ наше зем-

ље не буде слободан. Једноставно, о територијалном интегритету Србије нема с кима да се разговара, нема с ким да се расправља.

Новинар: Којим се политичким средствима може предупредити опасност од интервенције?

Др Шешељ: Са наше стране увек се показивала добра воља. Ми смо непрекидно нудили дијалог представницима албанских политичких партија. Са терористима нисмо хтели дијалог и терористи су ефикасно поражени. Терористи иза којих су стајале западне силе. Ми и даље нудимо дијалог, инсистирамо на дијалогу, инсистирамо на демократском облику решавања свих проблема унутар наше земље. Али сте видели из изјава неких америчких званичника да је њихов основни проблем што ми не прихватамо да разговарамо о промени територијалног статуса Косова и Метохије. О томе нема разговора. Косово и Метохија остају саставни део Србије и нема шта о томе да се размишља.

Новинар: Како ће Српска радикална странка реаговати ако ОЕБС оспори изборне резултате Николе Поплашен?

Др Шешељ: Ми спремамо варијанте реаговања за сваку евентуалност.

Новинар: Да ли ће бити демонстрација?

Др Шешељ: Видећемо шта ће бити. Да видимо прво, немојте да прејудицирамо одлуке. Има и часних људи у ОЕБС-у. Има људи који су унапред ставили до знања да не прихватају никакве фалсификате и грубо нарушавање народне воље. Има и неких који су демонстративно напуштали седнице појединих органа ОЕБС-а, из неких земаља. Видећемо расплет, унапред нећемо ништа да прејудицирамо.

Новинар: Процурела је информација из Социјалистичке партије Републике Српске да сте се у понедељак састали, заједно са господином Крајишником и господином Радишићем и договорили да направите коалицију за Републику Српску, при чему би господин Крајишник своје место уступио господину Радишићу. Колико је тачна таква информација и да ли је било икаквих састанака?

Др Шешељ: То што код вас цури, једноставно није тачно, као што никад досад није било тачно ниједно ваше цурење. Званичних састанака никаквих није било, али остаје на делу наша иницијатива да све српске патриотске политичке партије формирају коалицију Владу после ових избора и да Влада има што шире упориште у Народној скупштини, дакле, да се иде на формирање Владе народног јединства по обрасцу који је спроведен у Србији.

Новинар: Ја знам да не коментаришете изјаве лидера малих странака, али морам да вас питам, пошто је то странка блиска Југословенској левици. Председник те странке, Сениша Вучинић је јуче упутио захтев за хитну реконструкцију републичке Владе, пошто радикали сметају министрима из СПС-а и ЈУЛ-а, и захтева да у Владу уђу Нова демократија и СПО.

Др Шешељ: То питање питање треба да поставите на конференцији за новинаре Југословенске левнице, пошто је Сениша Вучинић дуго био њихово мезимче, па да се изјасне - да ли он сад говори у своје лично име или можда по неком налогу. То питање њима поставите.

Али кад већ говоримо о тим малим, безначајним политичким партијама, оно што вас је интересовало прошли пут, сад могу да вам саопштим: Српски по-

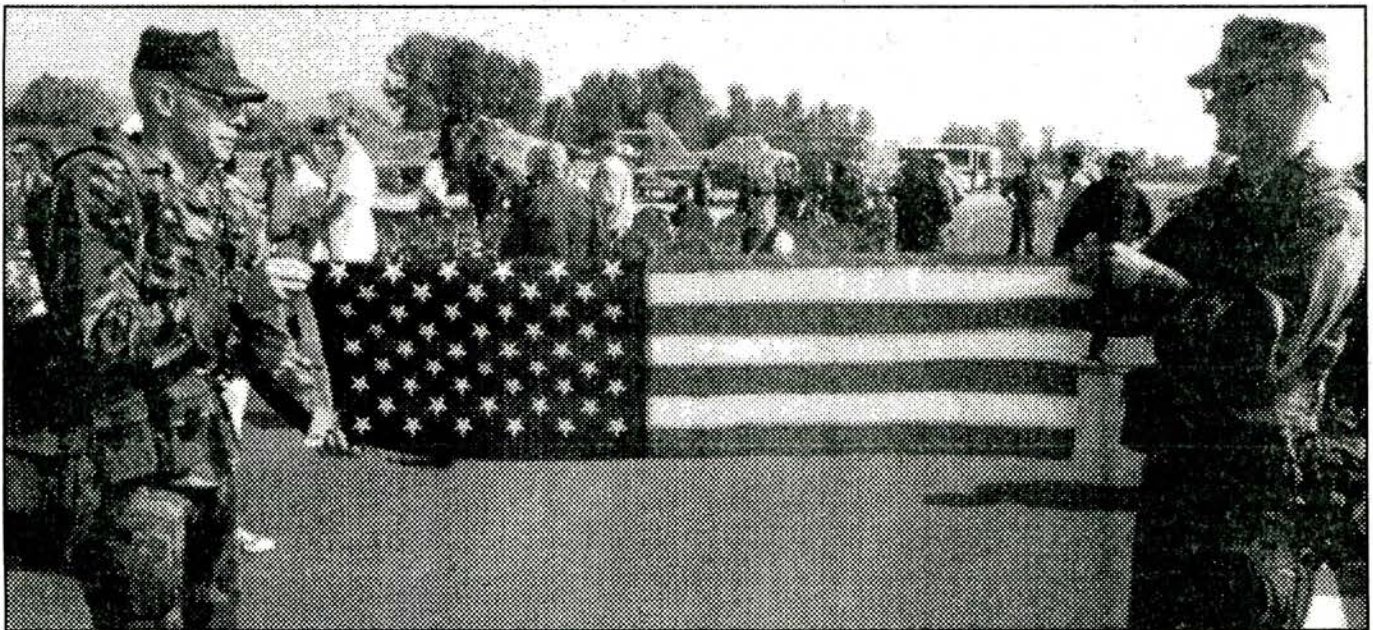
идеју и инсистирање да заједнички формирамо Владу, што подразумева да би следећа коалиција била шира. Друго, ми желимо да у ту коалицију уђе и странка Биљане Плавшић, Српски народни савез, али, наравно, без Биљане Плавшић. Сад кад је убедљиво потучена на изборима, има близу 70 година, време је да се повуче у пензију да с неким озбиљним разговарамо о тим озбиљним стварима.

А што се Додика тиче, он нека се врати својим шверцкерским каналима, то би му било најпааметније, док га не ухвате. Видели сте, дан после избора, како је завршио Љубиша Савић Маузер. А сећате се шта смо вам говорили о Маузеру. Сада сте се уверили да смо говорили истину о Маузеру. Али има једна много дубља и много даља истина о Маузеру, да се истражи неколико година уназад. Ту ће бити многе ства-

мењују. Рецимо, Клинтонова искуства да проследите Албанцима, а Албанци њима сопствена искуства из истог поља делатности. То је њихов културни и цивилизацијски домет, а то нас једноставно не интересује. А што се тиче политичког решења за проблем албанске националне мањине на Косову и Метохији, то политичко решење може бити само у оквиру Устава Србије и кроз дијалог између представника Владе Србије и представника албанских политичких партија, без икаквог страног мешања.

Новинар: Можете ли да кажете нешто детаљније о платформи која се припрема за седницу Скупштине, а коју је Драган Томић најавио?

Др Шешељ: Ту није у питању платформа, него ће бити поднешен извештај Владе Србије у форми експозеа премијера Марјановића о свему што је Вла-

Стопама аустро-угарске и немачке солдатеске: НАТО пакт се никада неће угнездити у Србији

крет обнове је у Републици Српској освојио 0,44 % гласова. То што вам кажу да немају никакве резултате - па како да вам кажу другачије, видите да немају никакве резултате. Шта су друго миогли да вам кажу кад их зовете телефоном и кад се распитујете. Укупно 2.438 гласова је тамо освојио Вук Драшковић са свом том халабуком и тим чудесним митинзима о којима је извештавао Студио Б, а ниједног телевизијског снимка нисмо видели. Знате зашто - ишла је њихова екипа, него нису имали шта да сниме.

Новинар: Рекли сте да се залажете за коалициону Владу Републике Српске. Да ли то експлицитно подразумева улазак Биљане Плавшић и Милорада Додика у Владу и да ли имате концепт за коалицију са социјалистима и са СДС-ом?

Др Шешељ: То не би било никакво прелажење у коалицију СДС-а и радикала. Овим изборима наша коалиција са СДС-ом је реализована. Ми немамо сад неку нову коалицију. Имамо

ри интересантне за јавност. Јер, ове методе које је он примењивао према ухапшеним српским полицајцима нису први пут у примени кад је реч о Маузеру. Те методе су раније према многим примењиване. Према којима - утврдиће истрага.

Новинар: Амерички амбасадор из Македоније који је задужен за Косово рекао је ових дана да је припремио и писмену варијанту споразума са косовским Албанцима. Да ли знате нешто о томе и каква је разлика између те америчке политике и ове политике коју води контакт група и која дефинише стање на Косову као хуманитарну катастрофу?

Др Шешељ: Што се тиче америчког амбасадора Хила и америчко-албанских односа, нас не интересују њихови међусобни споразуми. Можда он има напшт-неког споразума који ће потписати Американци и Албанци, то је њихова ствар. Можда је то споразум о културној размени. Они би имали на културном плану много тога да раз-

да учинила на Косову и Метохији на санирању ситуације од референдума наовамо.

Новинар: Да ли то подразумева и неки предлог о будућим мерама, или само извештај о протеклом?

Др Шешељ: То је пре свега извештај о протеклом, и, наравно, читав низ идеја како даље да се делује, а суштина се опет своди на то да инсистирамо на политичком решењу и на дијалогу. Ако мислите на то да се просто нуде некаква конкретна решења - не. То експозе неће садржати.

Новинар: После ваше победе у Републици Српској, шта мислите да промените у спољној политици?

Др Шешељ: Ми у спољној политици ништа нећемо мењати. Наша спољна политика је политика наше странке, и остаје иста - ми смо за равноправну сарадњу свих земаља света, за принцип мирољубиве коегзистенције и принцип немешања у унутрашње односе било које државе. Ту нема било шта да се мења. Други би морали

много тога да мењају у свом наступу према Балкану, посебно према српском народу и Србији.

Новинар: Како гледате на могућност новог односа снага у југословенској федерацији, уколико би Косово, де јуре или де факто, добило статус републике једнаке Србији и Црној Гори?

Др Шешел: То је немогуће.

Новинар: Када сте рекли да савезни и републички органи озбиљно приме претње интервенције НАТО пакта, шта под тим подразумевате? Шта би требало сад да уследи?

Др Шешел: Ако дође до војне интервенције, да се бранимо свим средствима. А надлежни државни органи треба да знају шта то значи. Нема те државе на свету која унапред обавештава шта све садрже њене припреме за случај евентуалне стране агресије. Све што треба да се уради је да треба да будемо што припремљенији за евентуалну агресију.

Новинар: Да ли можете, као члан Управног одбора Правног факултета, да проментаришете ситуацију на овом факултету? Наиме, мислим на отпуштање неких радника, односно да ли постоји политика двоструких стандарда на том факултету, пошто знам да постоје неки професори који су испунили бонус за отпуштање, као што је професор Војин Димитријевић?

Др Шешел: На Правном факултету је ситуација сасвим нормална, то могу да вам кажем и као члан Управног одбора. У понедељак смо имали седницу Управног одбора на којој смо дефинитивно усвојили нови Статут и анализирали све оно што се дешава на Правном факултету. Пружили смо подршку декану Оливеру Антићу, његовом стриктном спровођењу закона на самом факултету. Тројица отпуштених професора су добили отказе по сили закона, зато што пет дана узастопно нису испуњавали своје наставне обавезе. Била је идеја да и Војин Димитријевић подели њихову судбину. Ја морам признати да сам се лично zaloжио да се овог пута Војин Димитријевић изузме, пошто сам имао неке посебне обзире према њему и оставили смо му шансу да се поправи у октобарском испитном року, дакле, да приступи својим редовним испитним обавезама да би остао на факултету. Ја сам на томе инсистирао рачунајући да ће његов останак на факултету много значити. Што се тиче ових троје отпуштених, они ни раније нису озбиљно испуњавали своје наставничке дужности и на факултету се не осећа неки недостатак након што су добили отказе.

Новинар: Има тврдњи у Црној Гори да и они који се налазе на власти и у опозицији у Србији наглашавају равноправност те федералне јединице у Југославији, односно Црну Гору сматрају мање равноправним партнером.

Др Шешел: Српска радикална странка је за стриктну примену Устава и закона. И Устав јасно дефинише шта

у пракси значи принцип равноправности.

Новинар: Зашто СПС, односно њен портпарол не жели да коментарише резултате избора у Босни и Херцеговини, и да ли мислите да је Слободан Милошевић у сваком случају добитник на тим изборима?

Др Шешел: Оба питања треба поставити нашим коалиционим партнерима. Питање морате поставити на конференцији за новинаре Социјалистичке партије Србије и директно Слободану Милошевићу, да ли се он осећа као добитник или не. Ја знам да се ја осећам као добитник.

Новинар: Како коментаришете одлуку Владе Црне Горе да не прима више избеглице са Косова и Метохије?

Др Шешел: Та одлука је и противуставна и противзаконита. Није реч ни о каквим избеглицама, него о држављанима Савезне Републике Југославије који имају слободу кретања на целој територији наше земље. А ако су неки од њих починили кривична дела, посебно кривична дела тероризма, онда морају да дођу под удар закона, а не да се протерују са територије Савезне Републике Југославије. Ми нисмо за протеривање наших држављана са територије Савезне Републике Југославије. Сваки наш држављанин мора да има могућност да слободно путује у сваки део наше земље по свом избору. Ако жели да спава негде код родбине, да спава код родбине, ако жели да спава под шатором, да спава под шатором на месту где је то допуштено, или да спава у хотелу, или било где другде где људи могу да се смеете. Протеривање наших држављана је противуставно.

Новинар: Како коментаришете шиптарску верзију о прелазном споразуму о Косову, као и то што они тврде да постоји и српска верзија. Ако не постоји, како она треба да изгледа?

Др Шешел: Ја не знам каква је то шиптарска верзија, јер нам представници шиптарских политичких партија никада никакву верзију нису доставили. Американци имају неку своју верзију, вероватно се она односи на Аризону, Калифорнију, на Неваду, Оклахому или сличне америчке државе. Ми чекамо дијалог да бисмо расправили на који начин најбоље да демократским путем разрешимо сам проблем. И оно што постоји као наша верзија су само основни принципи. Имали смо нацрт Статута покрајине кад је реч о територијалној аутономији, сходно Уставу, и имамо неке основне принципе по којима желимо да се тај дијалог одвија, ако до дијалога уопште дође.

Новинар: Како коментаришете тврдње да су у редовима резервне полиције и војске на Косову углавном радници и сељаци, сиромашни Срби?

Др Шешел: Ако има случајева да се злоупотребом положаја појединци ослобађају служења војне обавезе или упућивања на Косово и Метохију, онда треба конкретизовати сваки од тих случајева. Рецимо, рећи именом и пре-

зименом, тај је требало да иде тамо, а није отишао зато што је неко ургирао. А овако нагађати је крајње неозбиљно.

Новинар: Да ли сте као потпредседник Владе скоро имали контакте са председником Милутиновићем и зашто он не учествује у актуелним политичким збивањима?

Др Шешел: Ја лично нисам имао са њим никакве контакте откако је преузео ту функцију, апсолутно никакве. Никад се нисмо срели. А што се самог Милутиновића тиче, његове надлежности су стриктно прописане Уставом и уопште нисам чуо да не испуњава неку од својих уставних надлежности. Само сте навикли вероватно да се у пракси пребукирају неке надлежности. Он има у својој надлежности да указом проглашава законе које усвоји Народна скупштина. И он је до сада указом прогласио све законе које је Народна скупштина усвојила. Што Народна скупштина није много закона усвојила у протеклом периоду, то није његов проблем. Он је буквално све законе који су усвојени у Народној скупштини указом прогласио. Водио је консултације око састава Владе. Која је још његова надлежност, а да је он не испуњава? Не може да дели одликовања јер немамо републички закон о одликовањима. Не могу сад тачно да се сетим, али мислим да је дао нека помиловања поводом празника Републике Србије. То су све његове уставне надлежности, нема их више.

Новинар: Да ли се у Влади Србије размишља о продужењу рока пререгистрације возила?

Др Шешел: Нема никаквог разлога да размишљамо о продужењу рока трајања уредбе о пререгистрацији возила.

Новинар: Како коментаришете тврдње да нема политичке странке у Србији која није у мањој или већој мери ауторитарна, лидерска, што се доказује тиме што су већ годинама на челу тих странака једни исти људи, и шта бисте рекли у вези са тим када је ваша странка у питању?

Др Шешел: То питање можете да поставите само оним странкама где избори за председника нису тајни и где нису између више озбиљних кандидата. Пошто су у Српској радикалној странци избори за председника увек тајни, и пошто су на бирачкој листи увек најозбиљнија имена којима странка располаже, тако нешто везивати за нашу странку је крајње депласирано.

Новинар: Имате ли неких информација о реконструкцији Савезне владе?

Др Шешел: Ми још никакав контакт нисмо имали са Момиром Булатовићем око реконструкције Савезне владе. Видели смо јавне наговештаје, али откад сам се летос срео са Данилом Вуксановићем, потпредседником Савезне владе, заиста никакав контакт нисмо имали.

Овим је конференција за новинаре завршена.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА НОВИНАРЕ

Председник Српске радикалне странке др Војислав Шешељ је отворио конференцију следећим речима:

Даме и господа, сам поступак разматрања питања албанске националне мањине и доношење резолуције Савета безбедности Уједињених нација показује да су Уједињене нације одавно изгубиле било какву веродостојност као универзална светска организација слободних држава и суверених народа, да су заправо директни продужетак америчке спољне политике и да делују по налогу Америке. На страну то што се резолуцијом опет инсистира на страном мешању у наше унутрашње послове. Ми то страном мешање нећемо дозволити, јер нама је важна само воља сопственог народа. С друге стране, наша земља поштује све међународне конвенције о људским правима, укључујући и права националних мањина.

Српска радикална странка је још у мају упутила јавни позив амбасадама Сједињених Америчких Држава, Енглеске, Француске, Немачке и Италије, заједно са сетом докумената међу-

народне заједнице о том питању, да се изјасне шта је то што је укључено у општа људска права, грађанске слободе и права националних мањина, што се у нашој земљи не поштује. На то још ниједан фактор у међународним односима није у стању да одговори. Шта је то што Србија и Савезна Република Југославија не поштују. Очигледно је да су ту неки други интереси у игри, и очигледно да ћемо ми још дуго бити изложени систематским притисцима западних сила. Оно што је најважније за Србију, за српски народ у целини је да будемо сложни и јединствени по питању одбране било ког педља наше државне територије. Ту одустајања, једноставно не сме бити. Српска радикална странка очекује да ће Народна скупштина Републике Србије на седници у понедељак да реafirмише овај став који је и раније био и те како присутан у свим активностима органа власти у Србији, у Савезној Републици Југославији, а који је принципијелно прихваћен на претходном скупштинском заседању и на општеном ре-

ферендуму на коме је 75 % грађана Србије саопштило свој конкретан став.

Српска радикална странка је поуздано сазнала да су синоћ у 23 часа завршена сва пребројавања гласачких листића на управо одржаним изборима у целој Бони и Херцеговини, па и у Републици Српској. Ми не знамо који су разлози што се данас не саопштавају ти резултати, иако је данас било тако најављено, зашто је за цели један дан, без икакве потребе, одложено саопштавање изборних резултата. Али ми располажемо непобитним чињеницама да накнадна пребројавања гласачких листића из иностранства, која укључују цакове из Беча, из Муслиманско-хрватске Федерације, из Савезне Републике Југославије, из Хрватске и гласове из коверата, такозване непоtvrђене гласачке листиће, уопште нису променили однос снага кад је реч о кандидату за председника Републике. И даље, након свих пребројавања, др Никола Поплашен води испред Биљане Плавшић за око 40.000 гласова.

Што се тиче кандидата за члана Председништва Уније, ту је Радишић однео превагу над Крајишником, а што се тиче посланика у Народној скупштини Републике Српске и Представничком дому скупштине Босне и Херцеговине, однос снага међу странкама је отприлике идентичан ономе који смо вам саопштили. Ту је сад могућа извесна разлика - да ли Српска демократска странка 19 или 20, да ли Српска радикална странка 12 или 13, и тако даље, у сваком случају однос снага није битно промењен.

Српска радикална странка захтева да се што пре озваниче изборни резултати и да се приступи конституисању нових државних органа и тела.

Изволите, имате ли ви неко питање?

Новинар: Како коментаришете тврдње да је декан београдског Електротехничког факултета, истакнути члан Српске радикалне странке, Владан Теодосић законску забрану политичког деловања и организовања на универзитету незаконито проширио и на деловање организације Синдиката?

Др Шешељ: Владимир Теодосић још никад није био члан Српске радикалне странке. Не искључујемо могућност да једног дана постане, али још никад није био.

Новинар: Симпатизер Српске радикалне странке.

Др Шешељ: Откуд ви знате да ли је неко симпатизер неке странке или није. То је ствар стручњака сасвим специфичне професије, а не може бити предмет једне озбиљне конференције за новинаре.

Питање упућено амбасадама великих сила, шта је то што је укључено у права националних мањина а у нашој земљи се не поштује, остало је без одговора

Новинар: Имате ли неке претпоставке који би био разлог да се одлаже саопштавање резултата гласања у Републици Српској?

Др Шешељ: Ми унапред нећемо никога да оптужујемо. Ви знате какви су све били коментари ових избора, како су неке политичке партије покушале да обману јавност, укључујући странке Биљане Плавшић, Милорада Додика и Вука Драшковића, али то обмањивање није било успешно. Са Запада су већ имплиците били признати ови изборни резултати, а шта се сада дешава, за то нећемо унапред никога да оптужујемо, да сумњичимо, управо зато што смо озбиљна странка.

Новинар: Како ће Влада Србије реаговати на резолуцију Уједињених нација и да ли ће доћи до повлачења органа безбедности?

Др Шешељ: Влада Србије ће увек на сваком делу територије Србије има-

ма Србије и Црне Горе у погледу лечења у свим здравственим установама.

Новинар: Главни одбор социјалиста, према неким релевантним информацијама, управо расправља о платформи за Косово. Да ли је та платформа претходно усаглашена, да ли се разговарало о њој и хоћете ли је ви прихватити у понедељак на седници?

Др Шешељ: Претходно је разговарано о радној верзији скупштинских закључака, како је то формулисано, а у току данашњег дана ће бити састанак представника свих озбиљних парламентарних странака, на коме ће се о том питању разговарати, пре него што доспе до Владе Србије. То је једино што вам могу рећи, наравно, не прецизирајући ко ће коју странку заступати на том састанку, у које време и где ће се одржати састанак, јер нисам за то овлашћен. Састанак је заказао председник Владе Србије.

не, који прети бомбардовањем нашој земљи? Ваљда је за рат онај ко прети бомбардовањем, а не онај ко се бори да до бомбардовања не дође, и онај ко се бори да се ниједна страна држава не меша у наше унутрашње послове.

Новинар: Да ли ће ускоро доћи до корекције цена хлеба, пошто млинари најављују одређене мере, уколико не дође до кориговања, и, ако се цена промени, за колико процената ће то бити?

Др Шешељ: До сада Влада Србије није ни разматрала никакву одлуку о промени цена хлеба. Политика ове владе је да се цене основних животних намирница што дуже одржавају на садашњем нивоу.

Новинар: Како оцењујете тврђење да је декан београдског Филолошког факултета, истакнути члан ваше странке, Радмило Маројевић, самовласно и противзаконито, пошто је усвојен Статут факултета, реализовао односно намет-

Уважавамо војну снагу НАТО пакта, али нема нам друге него да се бранимо, уколико до напада дође

ти онолико полицајаца колико је потребно. А колико је то потребно полицајаца, о томе ће одлучивати само Влада Србије и њено Министарство унутрашњих послова, и нико други.

Новинар: А да ли смо, у супротном, спремни за евентуалну војну интервенцију?

Др Шешељ: Ми морамо бити спремни за све евентуалности. А своју земљу не дамо никоме. Не потцењујемо војну снагу НАТО пакта, али, нема нам друге него да се бранимо, уколико до напада дође.

Новинар: Како коментаришете недавну забрану од стране власти избеглицама у СРЈ да се лече на београдској Војно-медицинској академији?

Др Шешељ: Колико ја знам, нико није забранио лечење избеглицама на било којој војној установи у нашој земљи. Сви који имају статус избеглица потпуно су равноправни са држављани-

Новинар: Да ли нам можете рећи шта ти закључи битно другачије садрже од онога што смо већ чули?

Др Шешељ: Ништа се у политици Владе Србије, по питању Косова и Метохије није променило од марта до данас, апсолутно ништа. То вам могу рећи, а остало ништа не бих прејудирао. Сутра ће бити седница Владе Србије, после седнице хете чути шта је било на њој.

Новинар: Да ли су, по вашем мишљењу, недавни протестни скупови испред немачке и америчке амбасаде у Београду антиратни, како тврди њихов патриотски савез, или проратни, како мисле неки други, и да ли су постигли своју сврху?

Др Шешељ: Како може бити проратни митинг на коме се протестује због мешања стране државе у наше унутрашње послове и на коме се протестује против изјаве страног министра одбра-

нуо увођење руског, као обавезног страног језика за све студенте постдипломских студија на том факултету?

Др Шешељ: Прво, не може декан самовласно да усваја Статут, јер Статут усваја Управни одбор, а не декан. А седница Управног одбора на којој је усвојен Статут трајала је више сати и претресао се сваки члан текста појединачно. А Статут потврђује и Министарство просвете Републике Србије и Влада Републике Србије.

Новинар: Како коментаришете то да је свуда на подручју бивше Југославије морало прво да дође до рата, па да се тек онда тражи мирно решење договорима и преговорима, уместо супротно?

Др Шешељ: То је била божја воља. Др Војислав Шешељ се захвалио новинарима и овим је конференција Српске радикалне странке завршена.

ДОБРО ДОШЛИ У ПЕТРОВЧИЋ

На 35 километара од центра Земунa у предивној сремској равници налазе се најјефтинији плацеви за стамбену изградњу у Србији.

ПЕТРОВЧИЋ

ИЗВРШНИ ОДБОР СО ЗЕМУН РАСПИСУЈЕ

ЈАВНИ КОНКУРС ЗА ДОДЕЛУ ПЛАЦЕВА ЗА СТАМБЕНУ ИЗГРАДЊУ У ПЕТРОВЧИЋУ

- Парцеле се уступају уз накнаду од 15 динара/м².
- Све парцеле су изделене у појединачне плацеве за индивидуалну стамбену изградњу површине од 5 до 7 ари.
- Право учешћа на конкурсима имају сва правна и физичка лица.
- Сваки учесник конкурса дужан је да на име трошкова оглашавања уплати износ од 50,00 динара на жиро-рачун број: 40805-637-5-6006714 „Земунске новине“.
- Пријаве на конкурс се достављају Одељењу за имовинско-правне послове, соба број 60, на другом спрату Општине.
- Информације на телефон: 198-323 локал 36.

ПЛАВИ ХОРИЗОНТ

**У НАЈСУНЧАНИЈЕМ ДЕЛУ ЗЕМУНА
НАЈМЛАЂЕ ОПШТИНСКО НАСЕЉЕ**

- НАСЕЉЕ ОД БЛИЗУ 900 ПАРЦЕЛА
ВЕЛИЧИНЕ ОД 5 ДО 8 АРИ
- ИДЕАЛНА САОБРАЋАЈНА ВЕЗА
- ИНФРАСТРУКТУРА ВЕЋ НА ОБОДУ НАСЕЉА

**ИЗВРШНИ ОДБОР
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ ЗЕМУН
РАСПИСУЈЕ КОНКУРС
ЗА ДОДЕЛУ ПАРЦЕЛА У НАСЕЉУ
ПЛАВИ ХОРИЗОНТ**

- Парцеле се налазе у продужетку насеља „Алтина“, са леве стране пруге Београд-Батајница, од Добановачког пута до насеља Земун поље.

- Право учешћа на конкурсима имају сва правна и физичка лица.

- Парцеле се додељују уз надокнаду од 100 динара/м².

- Сваки учесник конкурса дужан је да на име трошкова уплати износ од 100 динара на жиро-рачун бр. 40805-637-5-6006714 „Земунске новине“.

- Пријаве се подносе у Одељењу за имовинско-правне и стамбене послове, соба 65, а информације на телефон 198-323/36

У непосредној близини Беовоза, са излазом на два аутопута. Уређен је пут до насеља, а завршава се и главна улица

